PARAPHRASIS
PSALMORVM
DAVIDIS
POETICA,

Authore GEORGIO BVCHANANO, Scoto, poetarum nostri sæculi facile principe.

Adiuncta ubique diligenter carminum genera.

EIVSDEM Buchanani Tragœdiæ duæ, IEPHTHES & BAPTISTES.

GLASGVÆ,
Excudebat, ROBERTVS SANDERS,
Anno dom. 1684.

12 June 1914
A 321920 ds

AD MARIAM.

ILLVSTRISSIMAM SCOTORVM REGINAM.

Georgii Buchanani Epigramma.

NYmpha, Caledonia quæ nunc feliciter ora
Missa per innumeros sceptra tueris avos:
Quæ sortem antevenis meritis, virtutibus annos,
Sexum animis, morum nobilitate genus.
Accipe (sed facilis) cultu donata Latino
Carmina, faridici nobile Regis opus:
Illa quidem, Cirrha procul & Permesside lympha,
Pæne sub arctoi sidere nata poli:
Non tamen ausus eram malè natum exponere fœtum,
Ne mihi displiceant quæ placuere tibi.
Nam quod ab ingenio domini sperare nequibant.
Debebunt genio forsitan illa tuo.

GEORGII BVCHANANI

PARAPHRASIS IN PRIMUM LIBRUM PSALMORUM.

Ps. 1. II. Beatus vir qui non abijt in consilio &c. Carm. gen. 10.

1 Felix ille animi, quem non de tramite recto
Impia sacrilego fœdat contagio turbæ:
Non iter erroris tenuit, sedesve nefandæ
Pestiferæ: sacrilegi dedit ille tribunitius aures:
2 Sed vitæ rimatur iter meditatus, & alto
Mente Dei leges noctesque diesque revolvit.
3 Ille, velut riguæ quæ margine crescit in ripa eli.
Arbor, erit: quam non violento flamine ventus
Exurit, non torret hyems, sed pinguibus undis
4 Proventu beat agricolam: sua frondea semper
Arridens, blanda dominum spe lætificat.
5 Non ita divitiis gaudentes fortibus, exter,
Contemptrixque pudi: fabito fed turbine rapti
Pulveris instar erunt: vestri quem concitus Auster
Aura levis torquet vacuo per lubrica cælo.
6 Ergo ubi veridicus judex in nube sederit
Dicere jus veniet, scelerisque coarguet orbem;
Non coram impiorum cœtibus astitisse valebis,
Nec misera audebit justa adjungere turbæ.
7 Nam pater æthereus justorum & fœdula curat
Novit iter, sensu neque regit: carmine & secta
Impietas frustra cuncta ferocia scelerum gerebit.

Ps. 2. Quare fremuerunt gentes? Carm. gen. 8.

1 QVid rapidæ gentes vano fremuere tumultu?
Miniisque populi sacrum sub pectore?
2 Et cum principibus magni coiere tyranni,
Dominumque Christumque Deum ut superbi truces?
3 Vincula quin horum fortes dirumpimus (clamat,)
Et lora nostris demimus cervicibus?
4 At pater æthereus, rerum cui summa potestas,
Ridebit impotentum irritas minas:
5 Tum justa accensus miseros exhibitur ira,
Et per furorem cæca consilia suum
6 Turbabit: Cinganque meum diademate regem,
Inquit, Sionis jura sanctis collibus
Qui dabit, & late fundet mea jussa per orbem.
7 Deinde alloquitur Dominus: es mi, Filius
8 Tu meus es, genui te hodie: me posce, dabuntque
Omnes ut hæres gentium fines tuas,
Qua circumfusis tellus se porrigit undis,
9 Regnaque sceptro sempiternum ferreo:
Quemque voles, tumidosque premas, frangasque rebelles,
Ut fictæ fragili vasa franguntur luto.
10 At vos, in populos quibus est permissa potestas,
Et jus ab alta sede plebi dicitis,
Mortalium umbras depellite, discite verum:
11 Servite Domino cum tremore: gaudia
Et timor & Domini accedat reverentia vestris.
12 Ut nefarium ab isto filium amplectentibus
In vos ne justa vindictam exercens ira.

De calle recti deuios, nam quam brevi
Soviet injustos contra justa ira, scieris.
Quàm sint beati, spes in illo qui locant.

Ps Domine quid multiplicati. Carm. gen. 84.

2 HEu quanta numerosi rursus agmine
Me vexat odiis impiis!
Quàm perditorum ferrea conspiratio
Conjurat in meum caput!
3 Et asseverant spem salutis in Deo
Superesse jam nullam mihi:
4 Quum tu sub umbra protegentem me cui
Tam sæpe sturi reneris:
5 Quum laudis auctor sis meæ, quum gloria
Meum erigens verticem.
6 Quum nocte Dominus invocantem me, suo
De monte sancto exaudiat,
Curis solutus & recumbo & dormio,
Resurgo liber à metu.
7 Domino tuebente, nec meum formidine
Pectus movebunt agmina
Numerosa, nec si sæva ferrea omnium
Conjuret in me gentium.
8 Tu Domine in acie ductor, ut me liberes,
Prodibis: hostium omnium
Malasque frangis, impiorum & conteres
Dentes potente dextera.
9 Age, salutis quæ spes, populum tuum
Benedicte Domine multiplicando.

Ps. 4. Cùm invocarem, exaudivit, &c. Carm. gen. 4.

1 O Tutor, O bonitatis, clementiæque æternæ potestas,
Miserere mihi confice mentis,
Qui mihi opitulique inopi, incertoque salutis,
Imploranti rebus in arctis,
Futum gaudia ferr, lætumque educis in aquor:
Nunc obsecro fraude maligna
Da mihi te fatilem, & justis bonis annue votis,
Nos dura placabilis aure.
2 O hominum cæca mentes, quo me usque relictum
Incesti mendacibus umbris,
Sollicita in vanas torquentis pectora curas?
Tandem credite vera monenti:
3 Quem Deus electum miro dignatur honore,
Per discrimina cuncta tuetur,
4 Me Dominus clamantem ad se, auxiliumque rogantem
Misit de cœlestibus audit.
5 Ergo Dei, mihi, nunc saltem agnoscite numen
Et vitiis desinite pravis.
Vobiscum in lectis per noctem expendite lecto
Longi dictus ac pœni diei.
6 Non peccatum fibris Domino, sed mente litatur
Innocua: si admoveris aris
Hanc; poteris sperare animi securus ab ævo
Dextrâ munera larga benigna.
7 Poscit opes modò degeneres para maxima vulgi,
Hæc animos vota una fatigant:
8 At tu me placido cunctum bonis adspice vultu:
Aura tui jucunda favoris

Ne super irradiet: sat amico te mihi felix.
Alter frugibus horrea stipet,
Impleat & multas generoso nectare cellas.
Et congesto gaudeat auro:
Ast ego, curarum vacuus de nocte recumbam;
Et sine sollicitudine somnos.
9 Accipiam: tu securam mihi robore mentem,
Tu certa spe pectora firmas.

Ps. 5. Verba mea auribus percipe, &c. Carm. gen. 5.

2 O Potens rerum Deus, aure leni
Mitis exaudi mea verba, mentis
Mente non dura tetricusque tristes
Percipe questus.
3 Aspice attentus mihi quanta tendat
Vox latus: quando mihi rex Deusque
Solus es, solum veneror precórque.
Rebus in arctis.
4 Manè clamantem Deus æquus audi.
Nam tuum casta prece, non inanem
Spem fovens, nomen jubar ante eorum
Manè ciebo.
5 Tu Deus, lætus pietate vera,
Impii ritus scelus exsecraris:
Nec frui pravi studiosa mens te
Speret amico.
6 Vis tuos vultus meruit, nefasque:
7 Hostis es fraudum & cupidæ cruoris
Cædis: audacem simulare linguam
Falsa recides.
8 At tua fretus bonitate sacrum
Limen accedam, tua templa inibo:
Ritè adorabo tua sancta castis
Numina votis.
9 Tu mihi, ut cassos fugiam dolosos
Hostium, lumen Deus æquitatis
Dux tua præfer, dubióque cæcos
Dirige gressus.
10 Hostium verùm fugit ora pectus
Incolit fraus spurcitiesque: gutur
Tetrius putri est quod hiat recludens
Funera busto.
Lingua adulatrix tacito veneno
Blandiens, cæcos meditatur ictus.
11 O Deus, rerum ô pater alme, gentem
Perde nefandum,
Redde conatus Pater alme vanos:
Quique te relinquunt, scelerum suorum
Sentiant pœnas meritas, ab ima
Stirpe recisi.
12 Sed tua semper bonitate tuti
Gaudeant qui spem posuere in uno
Te sibi certam impavidi, tuumque
Nomen adorant.
13 Namque tu rectos animique puros
Larga opum dextra recreas benignus,
Et tui (tanquam clypeo) favoris
Protegis umbra.

Ps. 6. Domine ne in furore tuo arguas me. Carm. 3. gen. 3.

2 DVm ferver ira, Domine, tuum meum illuit.
Nemo mereri gemem corripe:
Dum sevientis flagrat in cuncta furor.
Exigere poenas desine.

3 O parce, parce: languor aegrum conficit:
Manus labantem admove.
Corpus, solutis ossium compagibus,
Animusve vires deserunt:

4 Mentemque graviter maestor angit turbidam.
Quo me usque miseram negliges?

5 Qua me usque li[illegible] jam revoca, ac libera
Aegrum inferum de faucibus.

6 Vbi saeva duram mors manum injecit semel,
Quis amplius memini erit?
Quis mordis alto liberatus carcere
Nomen celebrabit tuum?

7 De nocte pectus assiduis insperso
Pulsans, gemensque, lacrimis
Lavo cubile: stratum flentium madent
Rorata largis imbribus.

8 Caligat acies luminum, doloribus
Hebetata longis: hostium
Inter[illegible] ritus & dolos emascule
Color vigorque corporis.

9 At tu sceleribus turba gaudens impiis,
Facesse, spem pone irritam:
Lamenta Dominus & meorum fletuum
Placatus audiit sonum.

10 Dominus benignus supplicem me exaudiit
Orationique annuit

11 Subitus ut hostes obruat pudor meos,
Vultusque confundat rubor:
Tristi repente ut palleant infamia,
Fugamque turpem meditent.

Ps. 7. Domine Deus meus, in te, &c. Carm. gen. 7.

2 IN te salutis spem posui meae,
Servator orbis, fauchos potium
Me libera, qui mente saeva
Interitum mihi machinantur.

3 Si nemo vindex asseret ut leo
Imbelle crudus dilaniat pecus:
Sic me ferus discerpet hostis
Innocuum sitiens cruoris.

4 Si verus index me merito arguit,
Nec falsa mendax crimina texuit,

5 Si damna tranquillo crevi,
Pro merito male ni peperci;

6 Me persequatur dum capiat sequens,
Captumque sternat stratum & humi pede
Conculcet, & fecerit superbum
Proterat abjiciatque fastum.

7 Exurge, justas te furor impius
Meorum in iras excitet hostium.
Exurge, promissique redde
Perfidiae Deus ultionem.

8 Exurge, terris luceat omnibus
Augusta majestas tua, te suum

Actum

Accurrat agnoscatque regem
Concilium populi Patremque.
O qui potenti sceptra tenens manus,
Gentes per omnes crimina vindicas,
Me vindica, si ritè pœnas
Ore piò innocuòque posco.
10 O juste judex, cordis in intimo
Quem nil recessu præterit abditum,
Frange impios jausus malorum:
Fulci animos refoveque justos.
11 Securus hostes nil metuo, Deo
Custode: quem simplex animi juvat
12 Candor, pios servat, malisque
Exitium assiduè minatur.
13 Si perstet hostis, jam gladium tenet
Jam tendit arcum proceptus & arripit
Ferale telum, & igne fervo
Lethiferas acuit sagittas.
15 En, qui ne audum parturiit scelus,
Concepit æ umnam, parietem tenet
Quæ vana per [illegible]
Ludificant simulacra mentes.
16 Fodit dolosam, ut me reperet ac obeat:
Incautus in fossam ipse suam ruit.
17 In verticem ipsius recurret
Pernicies, recidéntque fraudes.
18 Ergo expeditus fraudibus & metu,
Rerum parentis justitiam canam,
Noménque sanctum & gratiasque
Lætus agam, repetámque laudes.

Ps. 8. Domine, Dominus noster. Carm. gen.

2 GEntis humanæ pater atque custos,
Quàm sanctæ majestas sui
Nominis terras stupefecit omnes,
Sol quas recurrens aspicit!
Et super cæli radiantis orbes
Tua magnitudo se extulit.
3 Quàm pia mundum tueare cura,
Lactantis ævi infantia
Prodit: ut linguas temerè obstrepentum
Tibi refutes hostium:
Hostium, quorum vomit os furorem
In te, sititque sanguinem.
4 Luce quum cælos vitrea serenos
Pollentis opera dextræ
Cerno: quum lunam, nitidásque stellas
Per te creatas conspicor;
5 Quantulus (mecum tacitus revolvo)
Homo est, ut ejus sis memor!
Quantula humanæ est sobolis propago.
Dignere ut illam vivere!
6 Hunc Deo æqualem propè reddidisti:
Ornasti honore & gloria:
7 Et tuæ dextræ super universa
Opera creasti principem:
Cuncta vitalis quibus haustus aura est,
Illi dedisti sub pedes.
8 Huic boves parens & oves, pecusque

Quodcunque campis pascitur:
Quique pennarum celeri volatu
Metitur ales aëra:
Quique pinnarum celeri natatu
Piscis pererrat æquora.
Gentis humanæ pater atque custos,
Quàm sancta majestas tui.
Nominis terras stupefecit omnes,
Sol quas recurrens adspicit.

Ps. 9. Confitebor tibi Domine in. Carm. gen. 8.

2 RErum certa salus te cano, gratias
Exolvo meritas ex animo tibi:
Et miranda futuris
Pandam facta nepotibus.
Tutus præsidio nil metuam tuo:
3 Lætus læta canam sed tibi carmina,
Te laudabo supremi
Æternum Ætheris arbitrum.
4 Spes hostis temerè elatus in improbas,
Conversus trepidâ terga dedit fugâ,
Et virtute potentis
Dextræ pessum abijt tuæ.
5 Tu vindex cupidos exitii mei
Perdis, tu trepido præsidium es reo:
Tu litem mihi judex
Ex alto dirimis throno.
6 Tu gentis valido robore barbaræ
Compescis furias: destruis impios,
Ut nec nomina seris
Narret fama nepotibus.
7 En hostis tumidæ quò recidunt minæ:
En qui sternit humi funditus oppida,
Et postrata perennis
Condit nube silentii.
8 At rerum Dominus perpetuus thronum
Fixit perpetuum justitiæ sibi,
9 Orbem ut legibus æquis,
Ut justè populos regat.
10 Quum vis incubuit fœta superbiæ
Infræni, miseris præsidium pates,
Tuti pandis asyli
Arcem rebus in aspiris.
11 In te uno meritò spem solidam locant
Qui novere tuum nomen, & ultimo
Ut discrimine amicos
Nunquam destituas tuos.
12 Ergo arcis meritæ laude Sioniæ
Custodem Dominum pangite: consili
Decreta ardua gentes
Latè ferte per exteras.
13 Vindex innocui sanguinis expetit
Pænas, vi tenues nec sinit opprimi
Impunè: applicat aurem
Clamantum querimoniis.
14 Afflictas bonus ô res propriùs meas
Contemplare odiis quem petit improbis
Vis hostilis: & utræ
Mortis faucibus eripe.

5 Ut quâ mole Sion crescit in æthera
Latè conspicua, laudibus esseram
Te, lætusque salutem
Accepam referam tibi.
6 Demersit merito fraus sua perfidas
Gentes exitio: queis alios plagis
Irretire parabant,
Hæsere impliciti pedes.
7 O miranda Dei iudicis æquitas!
Fraudis fruede sua prenditur artifex
O res pectoris altis
Condenda in penetratibus!
Sic: est interitu devorat impios
8 Improvisa dies: immemores Dei
Gentes mors inopina
Æternis tenebris premit.
9 At confisa Deo nuda modestia
Æternùm Domini non animo excidet,
Nec læto miserorum
Spes frustrabitur exitu.
10 Rerum surge parens, neu sine ut impotens
Adversus tenues crescat humunculus:
Et juris preme frænis
Gentes arbiter impias.
11 Circumsiste tuæ mole potentiæ,
Terroremque feris mentibus ingere:
Agnoscat malè firmam
Sortem gens hominum suam.

Ps. 10. Ut quid Domine recessisti longè. Carm. gen. 1.

2 QUónam usque custos gentes humanæ tuos
In rebus actis negliges?
Quónam aberis usque, dum pios erranide
Premit arrogantes impius?
O si scelestum vergat in caput scelus,
Suisque pererant artibus!
3 Dum mentis explet per nefas libidinem,
Sic gloriatur impius,
Sic gaudet in se, sempiternum ceu decus
Rectis parârit artibus.
4 Æqui atque iniqui negligit discrimina
Infrænis arrogantia;
Suæque plaudit suaviter prudentiæ.
Nullum esse quòd putet Deum.
5 Felicitatis somnio indulget suæ,
Quòd cuncta cedant prosperè,
Nec te futurum cogitat vel judicem,
Vel perpetrati vindicem.
Hostes minoris æstimat nihilo suos;
6 Sic ipse secum comparans,
Incommodi expers ad senectam usque ultimum
Securus ævum transigam,
Non cura lætis ulla sese gaudiis,
Non ægritudo interseret.
7 Os exsecranda despuit convicia,
Spumátque probris & dolis.
Bonos labores continenter pestilis
Lingua & dolores parturit.
8 Circa viarum compita insidias locat,
Ut innocentem clàm involet.

Intentus

Intentus oculis intuetur arcibus
In transeuntes pauperes.
9 Qualis cruentus subter alta delites
Spelæa conditus leo:
Sic è latebris corde trepido palpitans
Infirmioribus imminet:
10 Et occupatos multinodis nexibus,
Nassæ involutos attrahit,
Malisque subigit: & tenebris occulit
Crudelitatem callidus.
Ah strage quanta transeuntes perculit,
Grassatus istis artibus!
11 Sic deinde secum colligit malè credulus,
Hæc prorsus ignorat Deus:
Avertit ora rebus humanis sua,
Fandi & nefandi negligens.
12 Exurge Domine, tolle in altum dexteram,
Librata fige vulnera.
Ope destitutos ne pios silentio
Oblivioso desere.
13 Téne impiorum pervicax vesania
Sic audeat contemnere?
Secreta secum corde tacito ut murmuret
Humana non curat Deus.
14 Cernis profectò cuncta, cernis: & tuam
Scelestus in manum cadet.
Vt te labores & dolores pauperum
Nôn præterire intelligat.
Tibi relictus est inops atque innocens:
Tu tutor orbos protegis.
15 Tu frange vires impii violentiam
Tu mente improbæ dona;
A stirpe cæsa donec impietas simul
Eliminetur & impius.
16 Tum firma Dominus sæculorum in sæcula
Sceptra obtinebis imperi,
Gentesque terræ finibus procul tuæ
Exterminabis impias.
17 Hæc vota duris obruti laboribus.
Has supplices fundunt preces:
Animosque stimulus incitati talibus,
Te lacrymantes postulant.
18 Pupillum & inopem ut vindices potentium
Ab impotenti audacia.
Homo ut feroces spiritus potant, suæ
Infirmitatis conscius.

PSALM. 11. In Domino confido, &c. Carm. Gen. 6.

1 QUum spe salutis non dubia fruar,
Deoque fidam, vos mihi dicitis,
Facesse rupes in remotas,
Antevolans pavidas volucres.
2 Intendit arcum (en aspicis) impius,
Nervo sagittas admovet, ut petat
Incogitantes è latebris
Innocuos, animique rectos.
3 At tu potenti Rex bone dextera
Domas rebelles, & facis irrita
Decreta vesani furoris
Contra humiles malè nil merentes.

Æterne cæli templa colens Deus
Et lucido astrorum in solio sedens,
Humana per terras acutis
Facta oculis speculatur omnes.
Non justus illum, non latet impius
Cuncta inruentem; sed studio ad nefas
Pronos maligno, justus orbis
Ex animo moderator odit.
Super scelestos retia dejuet;
Ignes remisto sulphure flammeos
Ad impios eliminandos
Fulmineæ rapient procellæ.
Justisque justus justitiæ parens
Amore sancto amplectitur unicè,
Et fraudis ignaram aure vultus
Assiduo videt æquitatem.

Ps. 12. Salvum me fac Domine. Carm. gen. 9.

1 AFfer opem, servator opem fer, pulsa recessit
Intemerata fides:
2 Nuda fides, hominum fugit comercia: vanè
Cum socio loquitur
Quisque suo, blanda exercens mendacia lingua,
Corde scelus meditans
4 Ora Deus fraudum dulci medicata veneno
Conterat, & penitus
Grandiloquam exima linguam radice revellat.
5 Quique pudore carent,
Dicere nec metuunt, Falsa ad perjuria linguæ
Fortiter intrepidi
Assuescamus, & os age confirmemus ad omne
Flagitium. neque enim
Oris frena mei, linguæve repagula quenquam
Me nisi habere puto.
6 At Dominus planctus miserorum, & dura ferentum
Aure trahens gemitus,
Surgam, ait, atque inopem, ruta ut respiret in æde,
Insidiisque procul.
7 Securum statuam. Hæc Dominus. quod ab ore fideli
Cumque fluit Domini,
Auro purius est, auro quod fusile fecit
Septima flamma coquens:
Dum fax in fumos exploratore camino
Crassa abit & cineres.
8 Polliciti memor ergo mala mala toxica linguæ
Sancte parens inhibe.
Pestifera de gente hominum nos optime custos
Asserе perpetuò,
Nam latè impietas grassatur libera, passim
Omnia plena malis,
Quum penes injustos jus est, & justa malorum
Sunt meruenda bonis.

PSALM. 13. Usquequo Domine obl. &c. Carm. Gen. 10

2 QUousque, rector unice,
Me destitutum negliges?
An sempiterna me obrutum
Oblivione deseres?
Quousque vultum amabilem
Tuum abscondes mihi?

Quous-

Quousque curæ turbidæ
Mentis quierem dirahent?
Quousque cor cruciabitur
Mœroris æstis fluctuans?
Quousque me postrato age
Hostis triumpho insolens?
Regnator orbis adspice:
Opem fer, & lucem tuam
Infunde, ne mors lumina
Somno perenni sopiat:
Ne jactet hostis arrogans,
Me viribus fractum tuis,
Ne me perosi perfidi
Meo dolore gaudeant.
Tu me salutis recreas,
Spe largus auxili: tuum,
Salute parta, laudibus
Rex magne nomen efferens.

PSALM. 14. Dixit insipiens in corde, &c. Carm. Gho. II.

Secum insania callidè
Indulgens vitiis sic loquitur, Deum
Formidat sibi credula
Commenta esse hominum, quum temerario
Casu sors ferat omnia.
Ergo flagitiis se penitus dedit
Securamque impietas Dei:
Nec quisquam ex animo recta sequi studet,
De templo æthereo Deus
Ad curas hominum lumina verterat,
Siquis non stolidæ improbus
Ad cultum revocet pectora numinis:
Omnes in scelera omnia
Conjurasse putes: fœda, nefaria,
Detestandaque perpetrant:
Nec cuiquam est studium recta capessere.
Nam qui recta capesserent?
Quem sani aditum consiliis darent,
Quorum nequitiæ & scelus
Infecere animos! qui populum meum,
Ceu prædam feræ, devorant:
Neu rerum Dominum mente colunt Deum.
At illos gelido meru
Horror concutiet, justicia Deus
Quum patronus opem feret.
Insonti; increpitans talibus impios:
Vobis ludibrio fuit
Insontum pietas: vos inopum pium
Risistis studium, precesque,
Spes lentas, trepidas sollicitudines:
At, cui fuit inops, Deus
Spes & vota bonis ducet ad exitus.
O si mittat opem suis
Speratam Deus è rupe Sionis!
Nam quum vincula reperit,
Exolvétque suos, pectore libero
Gaudebunt Abrahamiæ,
Et justa lætitia frement.

PSALM. 15.

PSALM. 15. Domine quis habitabit. Carm. Gen. 6.

SAncte Sionis templa quis incolet
Rex magne tecum? quem statues tuum
Sanctum super montem, ut malorum
Liber agat placidam quietem?
Quem fraudis expers simplicitas juvat,
Urgétque rectum propositi tenax:
Nec mente sævus grata blandam
Edocuit simulare linguam.
Nec ore mendax exitiabiles
Concinnat artes: nec mala proximis
Excogitat, nec dulcem amicum
Opprobriis maculat pudendis.
Qui factiosum despicit impium,
Dei timentem suspicit & pium
Tenaxque promissi, fidemque
Indocilis temerare pactam.
Qui non egenos fœnore perdidit,
Non innocentes munere prodidit.
In monte sancto, hæc qui peregit,
Perpetua requie fruetur.

PSALM. 16. Conserva me Domine. Carm. Gen. 12.

O Rerum sator, & salus
Humani generis certa, periculis,
Qui te respicit unum, famulum instantibus eripe.
Te servus Dominum libens
Agnosco, & populis prædico: sed tibi
Omni ex parte beato officiis nil opus est meis.
Ergo illuc animum appuli,
Ut gentem studio prosequerer pio,
Quam tu ex omnibus unam populis sorte reperas.
At illi immemores tui
Desecere: novos quisque sibi deos
Effinxere, colentes animi ludicra somnia.
Horum sanguineas dapes
Non libabo, epulas respuo: nomina
Testis nunquam adhibebo, aut fidei fœdera sanciam.
At sortis populum meæ
Defendet Domini perpetuus favor,
Mercedémque laborum cumulatam dabit affatim.
O pulchra agricolatio,
O præclara mei sors patrimonii:
Ut florum undique ridens animum pascis amœnitas!
Immortalis honor Deo
Æterno, monitu cujus ago dies,
Arcanisque per umbram stimulor pectora moribus.
Quicquid molior, aut gero,
Præsentem Dominum conspicor: is mihi
Semper dexter adhæret, stabili ne movear gradu.
Pulsat pectora gaudio
Cor læto trepidum: lingua tuas avet
Laudes promere: corpus tacite spes bona recreat.
Nam nec degere tartari
Permittes animam sub tenebris meam,
Aut ut putre cadaver resolutum in cineres fluat.
Tu vitæ reseras viam:
De vultu fluvii lætitiæ tuo
Manant: tu tribuis munificâ gaudia dexterâ.

PSALM. 17. Exaudi Domine justitiam. Carm. Gen. 5

1 Æquus exaudi bone rector orbis
Æqua poscentem: tibi quas profundit
Lingua non mendax, capc non iniqua
Auro querelas.

2 Ad tuum læsus fugio tribunal
Et fidem appello: mihi cognitorem
Te peto: oppressos oculis benignis
Adspice justos.

3 Sæpe per solas tacitæ tenebras
Noctis arcanos mihi cogitatus
Cautus inspexi, trepidoque corde
Turbida motu.
Sæpe, ceu flammis, animum probasti
Cahbus duris, neque comperisti
Conscium fraudis scelerumque, fonti
Sæva minantem.
Os fuit concors animo, sonusque

4 Sensui: legum monitis tuarum
Pectus innixum, scelera impiosque
Horruit ausus.

5 Hac via gressus rege per tuarum
Orbitam legum, dubio vacillent
Ne pedes lapsu, instabilesque turbent
Lubrica plantas.

6 Te voco, duris ad opem periclis
Sæpe tentatam fugio: precantis
Admove attentam miseris benignus
Quæstibus aurem.

7 Tu bonus fulci tibi qui salutem
Spemque committunt: tibi contumatis
Spiritus cordis retricus refræna.
Vindice dextra.

8 Me velut pupillam oculi tenellam
Providus muni: procul impiorum
Impetu, alarum trepidum tuarum
Conde sub umbra.

9 Nam mea vitæ manus impiorum
10 Imminet: vallant opibus, superbis
Intonant linguis: mala dira fævi
Voce minantur.

11 Obsident cunctos aditus viarum:
Commoda observant loca, destinantque
Ad meam cædem, facinusque parrant
Mentibus absens.

12 Qualis in prædam leo ferrur ira
Fervidus, qualis catulus leonis
Lacte depulsus speculatur alto
Abditus antro.

13 Surge, conatus prior anteverte
Impios, stratoque in humum tyranno,
Me tuo, quo nunc furit ille sævus,
Eripe ferro.

14 Neu sine ut me vi premat impotentum
Divitum fastus; quibus una cura est,
Dum licet blandæ illecebras caducas
Carpere vitæ.
His opes terris penitus refossis
De penu fundis locuplete, ventri

Sufficis

Sufficis fruges, hilarâsque multa
Prole penates.
15 Puritas vitæ mihi te tueri
Corporis vinclis tribuet soluto;
Illa lux verè faciet me ab omni
Parte beatum:
Lux voluptatum cumulata cunctis
Gaudiis, quum se sine nube menti
Pura majestas dabit intuendam
Lumine puro.

PSALM. 18. Diligam te Domine. Carm. Gen. 1.

2 TE Deus alme colam, te toto pectore amabo,
3 Sancte parens, mea vis, mea sola potentia, turris,
Præsidium, spes, & rebus solamen in arctis.
Tu clypeus, tutela mihi, tu certa salutis
Anchora, tu statio tuti placidissima portus.
4 Nam simulatque tuas in laudes ora resolvo,
Te venerans, pacemque petens, inimica facessunt
Arma: salus, placidisque comes pax advolat alis.
5 Jam me lethiferis mors circumvolverat atra
Cassibus, obsessum jam me torrentibus orcus.
6 Impediebat aquis: stygia jam compede vinctus
Hærebam, laqueóque pedem retinente trahebar:
7 Hic ego deprensus, supplexque humilisque vocavi
Voce Deum, & dubiis clamavi ad sidera rebus.
Ille super solio residens flammantis olympi
Audiit orantem, postquam pervenit in altum
Clamor, & attentas advertit questibus aures,
8 Protinus è vultu Domini conterrita tellus
Intremuit, montesque cava compage soluta
Nutârunt, penitusque imis fremuere cavernis.
9 Fumeus afflatu de naribus æstus anhelo
Undabat: rapidæ contorto vertice flammæ
Ore fluunt, vivaque animant attacta favilla.
10 Utque suum Dominum terræ demittat inorbem,
Leniter inclinat jussum fastigia cælum:
Succedunt pedibus fuscæ caliginis umbræ.
11 Ille vehens curru volucri, cui flammeus ales
Lora tenens levibus ventorum adremigat alis,
12 Se circum furvo nebularum involvit amictu,
Prætenditque cavis piceas in nubibus undas.
13 Acribus ex oculis vibratæ spicula flammæ
Discutiunt tristes claro fulgore tenebras.
Inde ruit crepitans lapidosæ grandinis imber;
Discursantque vagæ sinuosa volumina flammæ.
14 At vero ut sancto sermone silentia rupit,
Protinus horrifico tonitru cælum omne remugit;
Grandinis & crebra tellus crepitante procella
Pulsa sonat, raptisque micant è nubibus ignes:
15 Flammiferæque volant magnum per inane sagittæ,
16 Fulguraque ingeminant: laticum concussa lacunas.
Pandit hians tellus, & fontibus ora relaxat:
Succuriturque pavens, & fundamenta revelat,
Et reserat chaos. Æterni sic vox tenat oris,
Sic formidandæ gravè spiritus infremat iræ.
17 Ille salutiferam porrexit ab æthere dextram,
Et me de rapidis pereuntem sustulit undis:
18 Hostibus eripuit validis, & acerba potentum
19 In me odia elusit: quum me studiosa nocendi

Temporibus duris cæca fraus arte petebar.
20 Auxilium tulit, & rebus patefecit in arctis
Latum iter, electumque à morte reduxit amicum.
21 Scilicet immunem sceleris mentemque manumque
Adspexit Deus, & merito dignatus honore est.
22 Quippe nec impietas, nec pravi credulus error
Avertere meos recto detramite gressus.
23 Ante oculos mihi lex Domini, mihi jussa verenda
24 Semper erant animo præsentia: simplice vero
Gaudebam, fraudisque illo sub teste volumras
Libera, flagitium, & scelerum vitaverat artes.
25 Ergo, mihi integræ fructum hunc decerpere vitæ
Munificus dedit, & qui conspicit omnia justus
Arbiter innocuam cumulavit munere vitam.
26 Quisque suis sibi te conformat moribus: erga
Innocuum innocuus, te sentit amicus amicum,
27 Inque bonos bonus es: malè cautas cautior artes.
28 Artibus eludis, duro in discrimine servas
Res humilis populi afflictas, oculique superbos:
29 Deiicis elati fastus, tu plebis ab imæ
Cœtibus ereptum celebri me in luce reponis,
Illustrasque meas claro splendore tenebras.
30 Te duce perrumpo florentes ære phalanges,
Altaque turrigeri supero fastigia muri.
31 Scilicet, ut sanctus Deus est, sua signa sequutis
Sancta salutiferæ pandit compendia vitæ.
Illius æterno quicunque effluxit ab ore
Sermo, repurgato flammis sincerior auro est.
Ille suo clypeo fida spe pectora fulta
Protegit, adversisque vetat succumbere rebus.
32 Dicite qui colitis picti ludibria trunci,
Aut ebur in varias aut saxa excisa figuras,
Ecquis in æthereo rerum moderator Olympo
Fræna alius Dominus? quis terræ temperat orbem
Alter, & invicta quæ vult tacit omnia dextra?
33 Ille Deus viva mihi vi corroborat artus,
Ostenditque viam maculosa labe carentem.
34 Me pedibus fecit celeri contendere cervo,
Et procul à sævis subduxit in alta periclis:
35 Et tractare manu duro in discrimine belli
Arma dedit facili: solidoque ex ære rigentem
Flectere, & inflexum confringere viribus arcum.
36 Ille salutiferi totum munimine scuti
Me tegit, & dextra nutantem fulcit & auget,
37 Largus opis: perque insidiis obsessa viarum
Pandit iter tutum, prohibétque per invia plantas!
38 Offenso titubare gradu. Te persequor hostes
Auspice, dissectos comprendo; nec antè avertor
Quàm cecidere animi fracta virtute minaces,
39 Affusique cæ lant pedibus, nec surgere possint
Rursus, & antiquas armis reparare ruinas.
40 Tu mihi diffundis vivum per membra vigorem,
Et validos crudo distendis robore nervos.
41 Tu bellare doces: tu me quicunque lacessit
Sternis humi, trepidósque fuga mihi disjicis hostes.
42 Clamantes nemo exaudit. Domini prece poscunt
Auxilium: aversam negat implorantibus aurem.
43 Hos ego, ceu versat boreæ violentia nubem
Pulveream, impello, & turbatis servi ut justo:

Et

Et pedibus premo, ceu cœnum deforme lutosis
44 Conteritur triviis. Tu me sine numine plebis
Contemptu ereptum, populos frænare superbos
45 Imperio facis, & famulas mihi tendere dextras
Per longinqua jubes ignotas oppida gentes,
Attonitas famæ novitate, & nomine tantùm
46 Audito. & blandis verba assentantia linguis
Fingunt, nec tutis satis audent credere muris.
47 Laus, honor, imperium Domino, qui robore cinctum
Me tegit incolumemque rapit de morte propinqua:
48 Qui mihi perfidiam sceleratam ultricibus armis
Frangere dat, populosque facit parére volentes:
49 Securumque vetat belli trepidare tumultus.
Qui mihi præsidio est, populi quam sæva rebellis
Ira furit; mentisque malæ scelerata retundit
50 Consilia. Ergo feram latè tua facta per urbes
Finitimas: semperque meo celebrabere cantu
51 Sancte parens, regem qui dura per omnia totum
Esse jubes, cumulasque opibus: plenoque favore
Ipsum, & perpetuum sobolem amplecteris in ævum.

PSALM. 19. Cæli enarrant gloriam Dei. Gen. 6.

1 IN sanientis gens sapientiæ,
Addicta mentem erroribus impiis,
Tot luce flammarum coruscum
Gerne oculis animóque cælum.
Hinc disce, prudens quàm fuit artifex,
Qui templa olympi fornice flammeo
Suspendit, & terræ capacem,
Et pelagi sinuavit arcum.
3 Dies tenebras, & tenebræ diem
Semper prementes perpetua vice,
Non fortuito res caducas
Ire monent per inane lapsu:
4 Sed tota concors fabrica personat
Dei tuentis cuncta potentiam,
Non voce quæ paucorum ad aures
Perveniat strepitu maligno.
5 Nam nec remotis barbara finibus
Gens ulla terras incolit ultimas,
Quæ nesciat terrâ meantis
Lege poli stabilem tenorem.
Quis nocte clara lumine flammeo
Semper micantes non stupeat globos?
Aut manè castris prodeuntem
Quum rutilo vidit axe solem?
6 Sive ille eois fluctibus exerit
Vultus decoros, sponsus uti novus
Auro refulgens, gemmeâque
Tempora conspicuus corona:
Seu quum fugacem præcipitans diem
Curru citato tempora dividit,
Artusque vireisque impetumque
Centimano similis giganti.
7 Absque eo cardine ad ultimam
Metam occidentis sidera permeans
Obliqua, vitale calore
Cuncta crearque foverque alitque.

8 Sed ordo rerum & conspicuus decor
Non sic tuentum lumina detinent,
Divina ut arcanis habenis
Lex animos ad honesta flectit.
9 Promissa fraudis nescia lubricæ
Splendore veri pectora roborant.
Hac plectitur culpa æquitate, ut
Pœna juvet recreetque damnum.
Puro recludunt lumine lumina
10 Præcepta: puto religio nitet
Verenda cultu, quam nec annis
Cuncta domans minuit vetustas.
Decreta fas & conscia veritas
Altans tabellis servat aheneis.
11 Jucundior melle, & auro
Et nitidis potiora gemmis,
12 Signata claustris pectoris intimi
Servus tuetur jugiter hæc tuus:
Non inscius custodientem
Quàm maneat numerosa merces.
13 Errata mentis quis meminit vagæ?
Quis deprehendet vis sapientiæ?
Ergo repurga quas refudit
Etiam maculas sinuosus error:
14 Fac regna cordis ne sibi vendicet
Vis impotentis dira superbiæ.
Sic me malorum è maximorum
Compedibus facilè explicabis.
15 Quæ lingua fundit verba, quod in sinu
Secum volutat mens tacito, accipe
Placatus, ô nostræ salutis
Arx, Dominus, Deus, & Redemptor.

PSAL. XX. Exaudiat te Dominus in die trib. Carm. gen. 3.

1 Cuncta licet ferro latè populetur & igni
Inlana gentis barbaræ crudelitas;
Tu ne cede malis, sed contrà audentior ito:
Moderator orbis audiet preces tuas:
Urque bonus dubiis Iacobum ad sidera rebus
Cum voce palmas proferentem exaudiit;
3 Annuet oranti, & te majestate verendi
Nominis ab hoste sospitem tuebitur:
Ex adyto sacro arcanis tibi viribus artus
Firmabit, animum de Sione fulciet:
4 Vota secundabit, memori tua munera mente
Servabit: omnis perlitabit victima.
Protinus in cineres depasta holocausta resolvet
In astra volvens flamma lucem splendidam.
5 Ille aderit cœptis, casusque in prospera vertet:
Eventa finget omnia ex sententia.
6 Jam tibi plaudemus reduci, auctoremque salutis
Patrium canemus patrio ritu Deum,
Cuncta Deo grates fora, compita ten pla sonabunt?
Nomenque sanctum prosequentur laudibus.
Annuet ille pio quæcunque rogabitur ore,
Lætumque precibus exitum justis dabit.
7 Quin (scio, nec fallax animum mihi accipit omen)
Regem reducet sospitem Dominus suum.

Mittet

Mittet opem, ſancti reſerans ſacraria cæli,
Et præpotenti proteget te dextera.
8 Gloria ſit Syriæ turmas numerare curules.
Axeſque curvis aſperare falcibus:
Fidat equis lateque vagis diſcurſet habenis
Sonante Perſes arva findens ungula:
Hi currus & equos jactent: nos rebus in arctis
mei Potentis nomen invocabimus.
9 Illis nec currus, nec vis præſtabit equorum
Ne ſcind at uncis vultur artus unguibus:
Nos humiles favor æthereus penitusque jacen es
Tollet, ſuoque ſuſtinebit numine.
10 Tu ſervator opem ſer: tu ſi reſpicis, arma
Nec ſocia cupimus, nec timemus hoſtica.
Reſpiciet, populique ſui Rex optimus omni
Vocatus hora facilis audiet preces.

PSALM. XXI. Domine in virtute tua lætabitur Rex; & ſuper, &c. Carm. Gen. 3.

2 Quod hoſte victo Rex triumphat gaudio,
Curis ſolutus anxiis,
Tibi id fatetur Rex beate cœlitum
Debere: tu laboribus
Vires ferendis, tu dediſti è prælio
Redire duro ſoſpitem.
3 Nullam repulſam, voce quum te ſuppl ice
Rogaret, unquam adhuc tulit,
Nil in latebris pectoris reconditis
Spe concupivit irrita.
4 Et vota ſupra & ante vota hunc omnibus
Vitæ beaſti commodis.
Gemmis coronam ferre & auro ſplendidam
Sacro dediſti vertici.
5 Vitam popoſcit: mortis illi eſt addita
Immunis immortalitas
6 Tu claritatis auctor illi es inclyta
Per te reſulget gloria.
7 Felicitatis ei favor dedit tuus
Exemplar ut ſit poſteris:
Menſura votſut matribus ſit, quum bene
Blandis precantur liberis.
8 Tu nempe ſpes & anchora es fiduciæ,
Tu portus in rebus malis.
Te fretus uno firmus omnem perferet
Sortis procellam turbidæ.
9 Tu perduelles comprehendes, tu manu
Pœnas reposces vindice.
10 Ceu flamma clauſis æſtuans fornacibus
Antiqua ſilvæ brachia
Vorat; furoris ſic tui nefarios
Afflatus hoſtes hauriet.
11 A ſtirpe totam demetes propaginem,
Semenque gentis impiæ.
12 Te namque contra molliuntur abditam
Fraudem ſceleſque perfidi:
Et mente prava vota verſant irrita,
Et ſpes inanes concoquunt.
13 Te perſequente, pallidi in fugam ruent

Inhonesta tergo vulnera
Ferent: in ora, fata dum vitant fuga,
Rursus sagittas dirigent.
14 O qui potenti fræna rerum dextera
Versas perennis arbiter,
Exurge, vires fac tuas ut hostium
Agnoscat insolentia:
Tum te piorum turba festis cantibus
Orbis parentem concinet,
Votis tuorum supplicum placabilem,
Malisque formidabilem.

Ps. XXII. Deus Deus meus respice in me, &c. Carm. gen. 8.

2 CUr me relinquis ô Deus? Deus meus
Cur me relinquis? irrita
3 Heu verba fundo: luce ceu terras dies
Retegit, vocantem me dies
Fruſtrà intuetur: sive nox silentibus
Terram tenebris obruit;
Nox me vocantem nulla non audit, meo
Nox nulla questu non sonat.
4 Tu sanctus ille civitatis incola es
Sanctæ; Isaci nepotibus.
5 Tu carmen es: tu fida spes majoribus
Nostris; salutem qui suam
6 Tibi credidere, à te salutis compotes
Abiere; salvi gratias
Egere, duris qui tuam in malis opem
Petiere: qui tuam in fidem
Se dedidere, non tulere dedecus,
Non hostium ludibria.
7 At vermis ego sum, non homo: sum fabula
Vulgi, infimorum opprobrium.
8 Nam turba nostris obvia illudit malis:
Nutatque, nictatque, & caput
9 Movet, labella exporrigit ludibria
Verbis acerbat asperis,
En ille Domino carus, en fiduciâ
Securus ille numinis:
Nunc servet illum, nunc periclis eruat,
Quem tanto amore amplectitur.
10 O Domine, tu me protinus fuscepteras
Alvo parentis editum.
De te pependi spe, parentis pendulus
Infans ab ubere,
11 Abusque partu tu Deus meus: tuus
Ex matris alvo me favor
12 Est prosequutus: ultimo in discrimine
Jam ne recede longiùs.
Discrimen instat ultimum: mortis metu
Cessere amici territi.
13 Tauri efferati, tauri obesi me undique
14 Circumdedere: faucibus
Hiant, leonum more rugientium,
Quos incitat spes & fames.
15 Rivi cruoris corpus omne perluunt,
Exangue: laxat artuum
Compago nexus, fœtus intra liquitur,

THE MITCHELL LIBRARY,

Ut ſole cera, cor metu.
16 Exaruere teſtæ ad inſtar coſtillis
Defecta membra viribus:
Rigens adhæſit lingua ſiccis faucibus,
Jam ſto ſepulchri ad aggerem.
17 Me rabidi ab omni parte latratu canes
Urgent, peruntque dentibus
Mihi peſſimorum ſæva conſpiratio
Manuſque fodit & pedes:
18 Et oſſa numerant, oſſa tralucentia
Per corporis tenſi cutem.
Tormenta poſtquam cuncta conſumpſit furor
Animus adhuc ira tumens.
Se paſcit: oculos ſatiat & fruitur meis
Læto in malis ſpectaculo.
19 Partiti amictus ſunt meos, tunicæ meæ
Fecere ſortes arbitras.
20 Tu Domine, ſaltem ne recede, ne malis
In ultimis me deſere.
Tu robur unus, tumea es potentia;
21 Accurre feſtinus meæ
Succurre vitæ: deſtitutum ab omnibus
Defende: ſævorum hoſtium
Ferrum cruentum pelle vim rabidam canum
22 Inhibe: leonum ſpumeos
Compeſce rictus: cornua unicornium
Confringe: ſerva, ſupplicem.
23 Tum morte victa ſoſpes auxilio tuo;
Narrabo fratribus tuum
Nomen, eorum prædicabo cœtibus
Robur, fidem, conſtantiam.
24 O mente pura qui Deum colitis, Deum
Laudate puris cantibus.
Semen Jacobi, magnitudinem Dei
Celebrate feſtis laudibus:
Erga fideles numinis clementiam
Agnoſce proles Iſaci.
25 Non ſprevit inopis ille ſolitudinem,
Non pauperum faſtidio
Avertit ora, me vocantem exaudiit,
Vitæque dulci reddidit.
26 Ergo per oras ultimas mundi tuas
Sonabo laudes: gentibus
Te prædicabo, vota te timentium
Præſente ſolvam Eccleſia
27 Edet modeſta turba fraudis neſcia
Vocata ſacras ad dapes;
Epuliſque functa ac ſatura dulci nectare,
Laudabit auctorem Deum:
Deum ſonabit: qui vigore flammeo
In corda ſe quærentium
Se tantus infert, mortis ut procul metu
Perenne viva gaudeant.
28 Ergo excitata tam novo ſpectaculo
Tellus ab oris ultimis,
Quacunque colitur, colla ſub Domini jugum
Submittet, illi ſervient,
Pronæque Domino ſupplicabunt omnium

Omnes

Omnes familiæ gentium.
29 Nam sempiterno jure Domino competit
Regnum triformis machinæ.
Ille universis imperabit gentibus.
30 Rerum potentes illius
Mensæ accubabunt, & sacri convivii
Dapibus referti sub jugum
Cedent volentes, flectet illi poplitem
Cauper sepulchri in limine.
Qui membra sessis artubus languentia
Fugiente vita vix trahit.
31 Illamque longa posteri propagine
Colent, suisque posteris
Per longa deinceps nunciabunt sæcula
In me favorem numinis.
32 Hoc semen illi serviet, gens illius
In posterum hæc censebitur.

Ps. XXIII. Dominus regit me, & nihil, &c. Carm. gen. 13.

QUid frustra rabidi me petitis canes?
Livor propositum cur premis improbum?
1 Sicut pastor ovem, me Dominus regit:
Nil deerit penitus mihi.
2 Per campi viridis mitia pabula,
Quæ veris teneri pinget amœnitas,
Nunc pascor placide, nunc saturum latus
Fessus moliter explico.
Puræ rivus aquæ leniter affrepens
Membris restituit robora languidis,
Et blando recreat fomite spiritus
Solis sub face torrida.
3 Saltus quum peteret mens vaga devios,
Errorum tenebras illecebras sequens,
Retraxit miserans denuò me bonus
Pastor justitiæ in viam.
4 Nec si per trepidas luctifica manu
Intentet tenebras mors mihi vulnera,
Formidem duce te pergere: me pedo
Securum facies tuo.
5 Tu mensas epulas accumulas, merum
Tu plenis pateris sufficis: & caput
Unguento exhilaras. Conficit æmulos,
Dum spectant, dolor anxius.
6 Me nunquam bonitas destituet tua,
Profususque bonis perpetuò favor;
Et non sollicitæ longa domi tuæ
Vitæ tempora transigam.

PSALM. XXIV. Domini est terra & plenitudo ejus; orbis terrarum, & universi qui. Carm. gen. 2.

1 TOta quidem Domini terra est, & quicquid ubique
Vel parca celat, vel benigna sufficit:
Quique colunt montesque feros, camposque feraces,
Urbesque sanctis temperatas legibus.
2 Ille super pelagus solidum connexuit orbem,
Stabilis ut undas inter inflatiles foret,
Et toties rapidis pulsatus fluctibus, omnes
Compage firma sustineret impetus.
3 Cuncta igitur Domini meritò sunt: sed tamen unam
Sedem

Sedem sibi ille dedicavit propriam.
Ecquis eò scandet? cuive hæc permissa potestas?
Loco ut beatum figat in sancto gradum?
4 Cui mundus & mens est insons, nec vana volutat
Animo, nec ulli damna perjurus dedit.
5 Huic Dominus donabit opes: hunc numine dextro
A vi procacique eruet calumnia.
6 Hæc vera est pietas, hac itur ad æthera, veri
Sic intueri numinis vultum licet.
7 Eia aditus referate, fores age pandite portæ,
Portæ perennes sempiternæ regiæ.
Claustra revellite, limina pandite, magnus utintret
Rex ille, multa clarus ille gloria.
8 Quis novus hinc sanctis succedit sedibus hospes?
Quis iste multa est inclytus rex gloria?
Ille potens latè Dominus, dextraque opibusque,
Belloque multa nobilis victoria.
9 Eia aditus referate, fores age pandite portæ,
Portæ perennes sempiternæ regiæ.
Claustra revellite, limina pandite, magnus ut intret
Rex ille, multa clarus ille gloria?
10 Quis novus hic sanctis succedit sedibus hospes?
Quis iste multa est inclytus rex gloria?
Ille potens armis, numerosque agmine ductor,
Hic ille multa est inclytus rex gloria.

ps. 25. Ad te Domine levavi animam meam. Carm. gen. 14.

1 HIc fidat armis, plebe se clientium
Defendat alter, militumque copiis.
A te creator orbis uno spes mea
Pendet, malisque in rebus unum respicit.
2 Tu sancte genitor effice insolentibus
Ne spes inanes risui sint hostibus.
3 Sic me pudore liberabis: nec rubor
Confundet ora cæteris, in te suæ
Qui collocârunt anchoram fiduciæ,
Frustretur illos spes, & irritæ spei
Pudor dolórque torquebat, qui fordium
Amore sese sordibus contaminant;
Bonosque nulla provocati injuria
4 Vexare gaudent. Mihi per anfractos vagos
Viræ, salebras inter & tenebras iter
5 Ostende rectum; & tuum sequacibus
Erroris undis, prævio lucis tuæ
Splendore deduc veritatis in viam.
Te nempe ab uno pendeo spe, te Deum
Unum & salutis columen agnosco meæ.
6 Si torta vitiis fortè morum regula
Deflexit, error si fefellit lubricus,
Fracta illecebris si voluptatis malis
Incauta vitiis se juventa polluit;
7 Benignitatis tu tuæ memor tamen,
Et lenitatis, (qui parentes mollibus
Frænans habenis usque ab incunabilis
Orbis paterna es usus indulgentia)
Miserere nostris quod negares moribus,
Tuæ negare non potes clementiæ.
Nec denegabis, nec precantes bona bonus.
8 Vacuos repelles: nec viam poscentibus
Rectam aberis, unquam recti & æqui regula.

9 Tu mitis animi amplecteris modestiam,
Docesque recti & improbi discrimina.
10 Tu dux comesque tuta per compendia
Ducis carentem fraude mansuetudinem:
Peccata bonus & facilis oblivisceris:
Promissa solvis liberali dextera:
Minuitque pœnas mitis indulgentia:
Fidesque dictis stabilis erga omnes adest
Qui pacta sacri fœderis non negligunt.
11 Hanc ut nepotum secla mansuetudinem
Noscant, tuique nominis se gloria
Latè per omnes fundat orbis angulos:
Ignosce nostris mitis erratis parens,
Quæ multa inussit ægritudo & impotens
Amor, regique contumax ira & dolor
Erroque veri non acutus arbiter.
12 O ter beatum, mente qui pura Deum
Veneratur; illi, qualecunque amplectitur
Vitæ institutum, dux adest semper Deus,
Rectorque, & omnes actiones prosperat.
13 Securus animus anxio procul metu
Cunctis fructur affluenter copiis.
Stirpisque series longa firmabit domum,
Genusque multa floridum propagine
Opes paternas ad nepotes transferet.
14 Quin & piorum mentibus mysteria,
Contempta pravis, impiè sapientibus
Occulta, Dominus luce proferet sua,
Et sacrosancti fœderis scientiam
(Quæ sola vitæ dux beatæ & regula est)
15 Docebit. Ergo Rex beatis cælitum
Te mente solum quæro, nusquam lumina
Abs te reflecto: tu pedes solus meos
Hostis dolosis erues è retibus.
16 O sancte custos hominum, amico lumine
In me intuere, & destitutum ab omnibus
Inopemque sancta me tuere dextera.
17 Curisque mentem quæ perurunt plurimæ,
Noviisque semper differunt doloribus.
18 Exolve pœnis usque & usque immanibus
Exercitato, & obruto laboribus
Ignosce: culpas mitis obliviscere.
19 Heu quanta vis me factionis impiæ
Persequitur armis! quanta me crudelitas
Inexpiato quærit odio perdere.
20 Tu me periclis libera: tu protege
Ejus salutem ab hostium ludibrio,
Omnem salutis qui locavit spem suæ
21 In te, nec aliis fidat opibus quam suæ
Integritatique & tuæ clementiæ.
22 Gens quæ ruarum jussa legum amplecti ur,
Fac undequaque tuta sit te vindice.

PSAL. XXVI. Judica me Domine, &c. Carm. Gen. 15.

1 Mi vi tyrannus persequitur palam,
Me clam maligna fraude calumnia:
Te, qui latebras pectoris inspicis
Appello, rerum conditor optime.

Mens

Mens fraudis expers, & manus innocens,
A vique pura & flagitio, in Deo
Spes fixa, sortis qui violentia
Me sævientis non sinit opprimi.
Renesque flammis & penetralia
Scrutare cordis cæcaque sensuum
Arcana clusum ceu calidis focis
Explorat aurum callidus artifex:
Mentem videbis munificentiæ
Quæ dona, nunquam non meminit tuæ?
Actæque leges puriter ad tuas
Vitæ carentem flexibus orbitam.
Procul facessat, nec socium sibi
Me vana speret lingua, procul domo
Nostra recedat qui didicit dolos
Fucare sensus pectore subdolo.
Odi scelestûm concilia, impios
Cœtus veneno pejus abominor:
Quorum resultant pectora gaudio
Quum perpetrârunt facta nefaria.
Sed mente pravi non sibi conscia,
Lotûsque puris fontibus, ad tuas
Aras adibo, lætus & offeram
Lætæ choreæ dux tibi victimas.
Te nostra pangent tympana, te lyra,
Te vox canoro consona tympano,
Lyræque: cœtuque in celebri tua
Miranda pandet facta nepotibus.
Tectumque, nomen quo canitur tuum;
Ædemque, numen qua colitur tuum,
Mens ardet: absentem retrahunt tuæ
Quæ templa celant pignora gloriæ.
Hæc ossa tellus ne sine ut obruat
Inter cruentos barbara barbaros,
Qui fraudulenta mente coquunt scelus,
Captant avarâ munera dexterâ.
Ego institutum carpere tramitem
Pergam innocenter: tu propiùs meis
Aurem benignus quæstibus admove,
Ac me periclis, tristibus asfere.
Per planâ firmo quòd gradior pede,
Quòd recta sector, muneris est tui.
Ergo salutis te columen meæ
Cœtu in celebri laudibus efferam.

Ps. XXVII. Dominus illuminatio mea, &c. Carm. gen. 3

DEUS in tenebris quum mihi præluceat,
Vitamque muniat meam.
Quæ vis aperta terreat me? quæ mihi
Frau cæca sit formidini?
Adversus unum quum scelesta factio
Cunctas paraffet copias,
Dolosa letho quæ tetenderant meo
Ipse infidere in retia.
Si comminentur castra, si minacibus
Infesta telis agmina,
Securus animi specto castra, prælia
Timore liber intuor.

4 Unum expetivi, & usque & usque id expetam;
Curis ut exemptus malis,
Sim sacrosanctæ semper ædis incola:
Augusta mirer atria.
Deoque laudes personem, artus dum regit
Vitalis auræ spiritus.
5 Tum me sub umbra conditum entorii
Celabit, & periculis
Procul remotum rupis abruptæ velut
In arce positum, munier.
6 At ne relictum nunc quidem impiæ sinet
Vi factionis opprimi
Victorque solvam vota, nec victoriæ
Auctor mihi tacebere.
7 Audi invocantem supplicem, & fractum malis
Bonus favensque subleva.
8 Te mens anhelat, vultus ad vultum tuum
Intentus usque respicit:
9 Ne conde vultus lumen à me amabilis,
Neu me in tenebris desere.
Servum per iram ne sine opprimi tuum;
Vitamque quam debet tibi,
Tuere ab hoste, & è periclis eripe,
O spes salutis unica.
10 Me cari amici, me propinqui, me pater,
Me blanda mater liquerat:
At non reliquit qui pios in asperis
Non deserit rebus, Deus.
11 Parens benigne, me vias doce tuas,
Rectaque deduc semita
Ne vis metusque ab hoste me deterritum
De calle recti detrahat.
12 Ne me impiorum obnoxium libidini
Relinque. Testes impii
Fingunt malignè falsa de me crimina,
Armantque se mendaciis.
13 Mens victa tantis jam fatisceret malis,
Ni spes foveret me tuæ
Benignitatis, post labores anxios
Mox affuturum gaudium
Vivusque vivos inter ipse commoda
Vitæ beatæ præstolor.
14 In rebus ergo turbidis ne concide,
Sed fortis usque sustine:
Te roborabit Dominus, & cor fulciet:
Tu fortis usque sustine.

PS. XXVIII. Ad te Domine clamabo, &c. Carm. gen. 16

1 PRinceps stelliferis altior orbibus,
Vitæ præsidium & certa salus meæ,
Aurem suppliciis da facilem meis,
Ne fiam similis busta petentibus.
2 Audi vota parens quæ tibi profero
Supplex cum gemitu, brachia porrigens
Ad cœlum tremulis pervigil ignibus,
Cœlum templa suæ conscia gloriæ.
3 Ne me connumera cœtibus impiis,
Neu tanquam socium plecte nocentibus,
Quorum blanditiis illita mollibus

Lingua

Lingua est, mens gelido livida toxico.
4 Illis nequitiæ præmia sint suæ,
Et merces studiis æqua nefariis,
Pro semente legant femina, pessimis
Dignum consiliis supplicium luant.
5 Non his consilii provida vis tui
(Qui me conspicuis tollit honoribus)
Infectasve manus à scelere avocat,
Aut infesta odiis pectora mitigat.
Ergo nec scires longa propaginis
Florebit, patrias nec soboles opes
Longæva accipiet: sed celeri genus
Clades exitio proruet ac domum.
6 Laus rerum Domino, qui precibus meis
7 Se non difficilem præbuit: hinc meæ
Vires, hic clypeus rebus in asperis:
Hinc spes, auxilium hinc non dubium in malis.
Hinc cor gestit ovans: carminibus tuas
8 Laudes ora sonant: qui populum tuum,
In rebus trepidis protegis, & tuum
Regem ex insidiis omnibus eripis.
9 Custodi populum rex hominum tuum,
Hebri fac soboles largiter omnibus
Vitæ continuo fructibus affluat,
Donec perpetuum sol referet diem.

Ps. XXIX. Afferte Domino filii Dei, &c. Carm. gen. 15.

1 SEU dives auro es sive opibus potens,
Seu marte parta clarus adorea.
Agnosce numen gratus, & huc refer
Quæcunque lætum ducis ad exitum.
2 Huic pange laudes & prece supplice
Rerum parentem concilia: & Dei
Nutu regentis stelliferam domum
Dignare justis nomen honoribus.
3 Cujus liquentes vox gravida pluit
De nube rores, terrificos ciet
Cœlo tumultus cum tonitru, maris
Turbato ventis concitat æquora:
4 Vos dignitatis plena, nec irritæ
Unquam ad patrandum jussa potentiæ,
5 Nudare cedris seu Libanum juvat
Celsasque ventis sternere fraxinos:
6 Seu vincta saxis saxa revellere,
Notisque montes sedibus erutos
Versare, taurum ut verns per avia
Vexat juventæ læta protervitas.
7 Ad vocis ictum nubibus exilit.
8 Elisus ignis, tesque Arabum tremunt:
9 Feræ pavescunt ante diem fluunt.
Partus acerbi: robora concidunt.
Quæcunque templo cœlum habet aureo
Quæcunque tellus dædala sustinet,
Quæ celat undis æquor in abditis,
Dei fatentur cuncta potentiam.
10 A voce vindex pontus inhorruit,
Undisque montes obruit, arbiter
Æterno rerum, quum libuit tibi

Delere gentes fluctibus impias.
11 Te dante vires non opibus feros
Horremus hostes, non numero graves:
Te dante pacem progeniem Isaci
Cornu beabit divite copia.

PSAL. XXX. Exaltabo te Domine, &c. Carm. Gen. 6.

1 TE nostra semper carmina, te lyra
Sonabit, orbis conditor optime:
De faucibus lethi imminentis
Incolumis tibi vota reddam.
Per te superbus nec lacrymis meis
Insultat hostis, nec fruitur malis:
3 Te rebus, incertus salutis,
Auxilium in dubiis popposci.
Per te receptis viribus haurio
Vitalis auræ lumen amabile:
4 Nec inferum sub nocte longa
Et tenebris jaceo sepulcri.
5 O turba puris dedita ritibus
Sacrisque castis, tollite laudibus,
Placabilem votis parentem,
Et memori celebrate plectro.
6 Vanescit iræ vindicis impetus
Bullæ fugacis more: Dei favor
Bonis manu vitam benigna
Tristitiæ vacuam rependit.
Si fortè sero vespere fletibus
Vultus rigamur, mox redit aurea
Cum luce risusque, & jacentes
Exhilarans animos voluptas.
7 Pacis beatæ cum fruerer bonis,
Mecum loquebar, De stabili gradu
Felicitatis nulla sortis,
Me dubiæ quatiet procella.
8 Te dante vires, divitias, decus,
Te montis instar mœnibus æneis
Firmante regnum, vanum alebat
Credulitas mihi blanda fastum:
Tu me relicto stultitiæ meæ,
Dextram retraxti: terrò abii, domum
Repente turbatam reliquens,
Sors levibus malefida pennis.
9 O præses orbis, pectore supplice
Mox te vocavi, te lacrymis madens
10 Opem poposci. Quid profusus
Profuerit tibi sanguis? inquam.
Quis mortis usus nostræ erit? an tuas
Laudes sanabunt, fastique posteris
Miranda muti prædicabunt
Sub gelido cineres sepulcro?
11 Placatus aurem da facilem mihi
Votis severos neu querimoniis
Averte vultus; pelle membris
Pestiferi mala dura morbi.
12 Tu supplicanti protinus admoves
Aurem benignus: pro lacrymis mihi
Risum redicis, pro dolore

Lætitiamque

Lætitiamque alacremque plausum.

13 Te semper ergo carmina, te lyræ
Nostræ sonabunt: vox tibi serviet
Dicata, præbebitque nostris
Materiam tua laus camœnis.

Ps. XXXI. In te Domine speravi, non, &c. Carm. gen. 10.

1 IN te locavi spem meam,
Rerum creator optime;
At tu benignus prospice
Ne spei pudescat irritæ.

2 O juste vindex fraudibus
Ab hostium me vindica:
Audi benignus supplicem:
Da promptus abjecto manum.

4 Me rupe serva ut invia
Clausum vel arce ahenea;
Tu rupis es mihi inviæ
Munimen, arx ahenea:

5 Ergo ut timori mentibus
Nomen tuum sit impiis,
Præi viam mihi, abditis
Me libera de cassibus.

6 Tu robur es meum: tuæ
Commendo vitam dexteræ:
Me libera pacti Deus
Tenax, memorque fœderum.

7 Qui vana stulti somnia
Sectantur, odi pessimè.
Tu certa spes mihi es, meæ
Tu portus es fiduciæ.

8 Inter labores asperos
Lumen tuæ clementiæ
Fulgens, repentè turbidum
Perfudit animum gaudio.

9 Quum me tyrannis impotens
Urgeret hostis impii,
Jamjam imminentis pallidis
Lethi explicasti faucibus.

10 Miserere fracti tot malis,
Tot obruti doloribus,
Caligat oculus, mens stupet;
Mœrore corpus tabuit:

11 Caduca vita elabitur
Mœrore fracta, & luctibus;
Interque clades aridis
Fluxere vires ossibus.

12 Me ridet hostis, & meis
Insultat insolens malis:
Horrent proximi: cæteri
Vitant metu periculi.

13 Et proximorum mentibus
Obliteror, ceu mortuus
Contemptior sum civibus
Quam lamna testæ fictilis.

14 Me multitudo opprobriis
Coram lacessit asperis:
Vim machinatur in meam
Jurata mortem factio:

15 Ego interim fiducia
Opis tuæ, dolos, minas,
Injurias & hostium
Contemno contumelias.
16 Tu fila vitæ temperas
Meæ, regisque tempora.
Tu me impiorum libera
Ab hostium tyrannide.
17 Ostende vultum amabilem
Servo bonus tuo, & favens:
Et me tuere qua soles
Semper tuos clementia.
18 Ne sit pudori quod tuam
Imploro opem: pudor malos
Confundat, & silentium
Longum sepulchris sopiat.
19 Assueta vox mendacio
Sit muta, vox procaciter
Solita bonos lacessere
Et arroganter spernere.
20 O quanta te excolentibus
Et quot redundant commoda?
Quod teste mundo prosperis
Auges tuos successibus?
21 Hos protegis reconditos
Procul à minis potentium,
Tuaque minus in domo
Linguæ veneno ab impiæ,
22 Tibi perennis gratia
Sit, rector orbis, qui velut
Munita in arce me procul
Periculas submoveras.
23 Expes, inops vitam fuge
Quum vix tuerer anxiam,
Mecum ipse dixi, jam truci
Reliquit hosti me Deus.
At tu nec in periculis
Oblitus extremis mei,
Aurem benignam supplici
Ac invocanti admoveras.
24 Ergo patrem rerum optimum
Amate candidi & pii
Qui fastuosos deprimit,
Et obsequentes erigit.
25 Qui spem locatis in Deo,
Constanter illi fidite,
Nec robur animi concidat,
Sortis procella turbidæ.

Ps. XXXII. Beati quorum remissæ sunt, &c. Carm. gen. 15.

1 O Ter beatum cui Patris optimi
Noxas remissi lethiferas favor;
Cui fœda morum flagitia obruit
Oblivioso tecta silentia!
2 O ter beatum cui bonus arbiter
Non imputavit lubrica deviæ
Et pœna vitæ, nec reperit dolum
Cæco in recessu pectoris abditum!

3 Donec foveam sub tacito sinu
Morbum solutis languidus ossibus
Artus trahebam, luctificus dolor
Questum ciebat non patiens tegi.
4 Tu me premebas prævalida manu
Infestus, atris seu tenebris diem
Nox condidisset, seu rosea dies
Orbem recurrens luce retexerat.
Sic decolorem rabificus cutem
Mæror coquebat, sic macie dolor
Siccabat artus, messis ut Africæ
Cancri per æstum initius areat.
5 Tum mente versa vulnera protuli
Tibi renudavi vitium meum,
Fraudem retexi ac tu mihi protinus
Noxa soluto conciliatus es.
6 Qui mentis ergo pura sacraria
Servare quærit, te prece supplice
Placet: nec orbem pontus ut obruat,
Formidet æstus læthiferi minas.
7 Tu me periclis eripis asperis,
Tutela præsens: tu mihi gaudia
Toto refundis corpore ut hostium
Qui vincla fracto carcere depulit.
8 Nec sat, tenebras pectoris auferam
Inquis: beatæ quæ ferat orbita
Monstrabo vitæ nec procul à tuis
Unquam reflectam lumina gressibus.
9 Mulis equisque ne similis modo
Sis, bruta quorum pectora gratiam
Non mutuam novere, sed asperis
Fracti lupatis servitium ferunt.
10 Multa obstinatam nequitiam manent
Tormenta: pura qui Dominum fide
Orabit, huic pacem & veniam dabit,
Non durus unquam parcere supplici.
11 Recti tenaces simplicis, & quibus
Est grata fraudum nescia veritas,
Favente læti numine gestibus,
Et voce vestrum pandite gaudim.

Ps. XXXIII. Exultate justi in Domino, &c. Carm. gen. 17

1 VOs quibus puræ est amor æquitatis,
Læti pangite carmine
Orbis auctorem Duminum: æquitatis
Hoc carmen decet æmulos.
2 Tinniat blando chelys hunc susurro, &
Hunc vocalia nablia,
Docta bisquinis resonare nervis
Hic artem manus approbet,
3 Huic novos cantus meditemur; uni
Læti clangite buccina,
4 Nam fides dictis rata veritasque est.
Et factis comes æquitas.
5 Quippe qui justi est, & amator æqui, &
Veri fallere nescii:
Perque terrarum sola vasta notæ
Cunctis munificentiæ.

6 Is suo verbo sinuavit orbem
Lucentem nitidi ætheris:
Quicquid & puris radiis renidet
Campis ætheriis igneis.
7 Dictus arctavit maris inquieti,
Compressitque licentiam;
Et penu clausas sinuavit undas,
Unde in tempore promeret.
8 Hunc & occasus metuant & ortus,
Hunc unum Dominum colat
Quisquis extremos ubicunque fines
Terræ, aut æquoris accolit:
9 Cujus à nutu viget interitque
Quodcunque interit, aut viget:
Cujus immotis tremefacta parent
Cuncta obnoxia legibus.
10 Qui malas artes populi prophani
Ludit, callidior suis:
Et suo injustæ scelerata turba
Fraudat consilia exitu.
11 At quod arcana sibi mente rerum
Auctor proposuit semel,
Dum dies & nox referent se in orbem
Usque immobile permanet.
12 O quater, plusquam quater ô beatos,
Patronis quibus est Deus
Quos sibi excepit, propriamque sortem
Quos dici voluit suam.
13 Dispicit mundi pater è beata
Cœli stelliferi domo.
14 Eque tranquillis adytis labores
Et curas hominum videt:
15 Quippe qui cæcos animi recessus
Humani fabricaverit:
Nec quod arcano latet in recessu
Clausum pectoris hunc latet.
16 Sperat incassum numero tyrannus
Se tutum fore militum:
Sperat incassum validis lacertis
Se miles fore sospitem:
17 Sæpe spem fallit præeuntis curos
Bellatoris equi fuga:
18 At Deus justos oculo irretorto
Semper respicit & pios:
19 Mortis ut vertat jacula imminentis,
Diram & sævitiam famis.
20 Una spes nobis opis hinc, ab uno
Certum præsidium in malis.
21 Ille perfundet sibi dedicata
Dulci pectora gaudio.
22 Ille fidentum sibi spes precesque
Lætum ducet ad exitum.

PSAL. XXXIV. Benedicam Dominum, &c. Carm. gen. 9.

1 Seu læta sors me foverit, seu tristior
Vexarit omni tempore
Laudabo Dominum, semper illius meum
Os personabit laudibus,

3 Mihi hæc voluptas, hoc erit solatium,
Mihi hoc levamen in malis:
Meóque turba tristis exemplo suos
Solabitur molestias.
4 Unà agite cuncti prosequamur laudibus
Nomenque numenque illius.
5 Ille in periclis me vocantem exaudiit,
Statimque reppulit metum.
6 Qui cuncta ad illum consilia referunt sua,
Læto his nitentes gaudio
Vultus renideat, nec repulsæ infamia
Rubore confunde genas.
7 En, pauper iste quum vocaret, omnibus
Hunc eruit periculis.
8 Dominum timentum castra munit Angelus
Demissus ad custodiam.
Et imminentes arcet hostes, & pios
A vi tuetur impia.
9 Facite periculum, jam scietis quàm Dei
Immensa sit benignitas,
Quam sint beati, spes in illo qui suas
Omnes opesque collocant.
10 Gens sancta Dominum colite: nil deerit Deum
Fideliter colentibus.
11 Violenta feritas sentiat famem: bonis
Cuncta affluenter suppetent.
12 Adeste filii, audite, vobis numinis
Verum timorem ut indicem
13 Quicunque curis liberam & longam cupit
Vitam beatus ducere;
14 Linguæ refræna virus, os nefaria
A fraude purum contine:
15 Capesse recta curva vita, dilige
Tranquilla pacis ocia.
16 Deus innocentes adspicitque, & commoda
Attentus aures ad preces:
17 Torvo sceleftos intuetur lumine,
Et nomen etiam obliterat.
18 Justum invocantem audit Dominus, omnibus
Eum expedit periculis.
19 Quum spes labores deserit mortalium,
Afflicta quum molestiis
Succumbit oneri mens. Deus præsens adest,
Malasque curas diluit.
20 Justis labores suggerit semper piis
Iniqua sors conatibus:
Sed qui bonorum semper est custos Deus,
Sortis retundit spicula.
21 Et ossa servat ne terantur impios
Ulciscitur scelus suum.
22 Et quisquis hostis est piorum, cum domo
A stirpe cæsus interit.
23 Animas ruetur se colentium Deus,
Nec rem domumque deserit.

Ps. XXXV. Judica, Domine, nocentes, &c. Carm. gen. 11.

1 RErum sancte opifex ades,
Et patrocinio protege me tuo:
Et retro refer in meos

Hostes

Hostes perniciem quam mihi comparant
8 Scutum cum jaculis cape
9 Ensem stringe, meis hostibus obviam
Prodi: dic animæ meæ,
Secura auxilio nil metuas meo.
4 In vultu pudor hostium
Et turpis subeat dedecoris rubor:
Fœdam corripiant fugam
Cæcas insidias cui mihi præparant.
5 Ut sævus borea levem
Rapiat præcipiti turbine pulverem:
Sic illos trepida fuga
Vindex præcipites urgeat Angelus:
6 Sit cœno via lubrica,
Et cœlum tenebris lurida nox tegat,
Et formidine pallida
Vindex præcipites comprimat Angelus:
7 Nam me fraude mala suis
Conati immeritum prendere cassibus,
Et cæcam innocuo scrobem
Effodere, suis cassibus hæreant:
8 Et factam exitium in meum
Cæci & præcipites in foveam ruant.
9 Perfusa interea mihi
Dulci lætitia pectora gestiant.
10 Mens secura periculi
Auctorem Dominum lætitiæ colet:
Et sensus animi indices
Clamabunt, Domino quis similis Deo?
Qui fastus gravis improba
Defendit tenues à violentia,
Vexantémque opis indigos
Frangit sævitiam vindice dextera.
11 Conjurata calumnia
In me criminibus sævit atrocibus
Ignotum scelus in meam
12 Fingunt perniciem, quæ bene feceram,
Compensant odiis malis:
Et vitæ invigilant exitio meæ.
13 Illos rabiesæ luis
Ægris visceribus quum dolor ureret,
Squalens veste ego lugubri,
Jejunaque fame pallidus & siti,
Et postratus humi, Deum
Lenibam lacrymis & prece supplice.
14 Sic sincerus amici amor
Sub cari interitum luget amiculi:
Sic fratrem gemit unicum
Frater: sic pietas anxia filii
Maternum ad tumulum dolet.
15 Me fortuna gravi si corrigit manu,
Concursant, mala gaudia
Inter se celebrant: sinx populi coit:
Incauto invidiam creant:
16 Proscinduntque avida me pessimis
Scurræ cum balatronibus;
Dentem dente acuunt, & rabiem vomunt.
17 Quem finem patientiæ

Tu

Tam lenta flamues, ô pater opis mei?
Arce hoc ludibrium, neque
Desertum rabidis trade leonibus:
18 Acceptum ut referam tibi
Quod vivo, & video lumen amabile:
Et cœtu in celebri canam
Te, pronum auxilium ferre vocantibus.
19 Hæc ne spes alat improbas
Semper turba meis læta molestiis:
Neu nutu ac oculis noter,
Exulterque meis hostis atrox malis:
20 Qui sermonibus aspere is
Insultat, tacitisque insidiis perit.
Peccatum malè callidus,
Incautum ut tacitis illaqueet dolis.
21 Non dixere decoris
Risum ritu: Oculis (ceu) oculis diem
Lætum vidimus, inquiunt.
22 O qui luminibus cuncta tuentibus
Terras respicis, hæc vides?
Ergo sepositæ protege me moræ:
23 Jam tandem evigila, & manu
Ultrice indomitam frange superbiam;
24 Justo & supplicio premo
Vindex justæ matos: neu fine de meo
Luctu lætitiam ferant:
25 Neu secum tacito pectore murmurent,
Evax, recte habet: omnia
Supra vota cadunt: victimus, en jacet.
26 Fœda ignominia luant
Stultam lætitiam dedecoris comes
Intactis pudor ejuat
Importuna meis gaudia de malis.
27 At cordi quibus æquitas
Est nostra ac animus nil sibi conscius;
Vitam trimitia procul
Lætam semper agant: ac Dominum ferant
Cœlo sidera laudibus,
Qui curis famulos liberat anxiis.
28 Semper justitiam meam
Custos sancte hominum lingua canet tuam,
Et præconia, dum mihi
Impellet calidus pectora spiritus.

Ps. XXXVI. Dixit injustus ut delinquat, &c. Carm. gen. 18.

1 UT cæsa flammis mille sacrificis cremes,
Oscula des taxis, ingeminesque preces.
Aræque domus largus accumules tuis.
Non facies tamen ut te reor esse pium.
Scelera reclamant, & negant te credere,
Consilio mundum qui regat, esse Deum.
2 Utcunque coram blandiare, non tamen
Impiens tacito pectore clausa latet:
Erumpit ignis instar, ac tui trahit
Secum odium, atque odii perniciem comitem.
3 Quodcunque loqueris, fraude timetur, & respuis
Auribus ingratis qui potiora monent.
4 Scelus nefandum nocte tota cogitas:

Recte

Recta fugit: semper deteriora fovet.
5 O magne rector orbis, indulgentiæ
Munera terra, tectum sentit & astra, tuæ
Quæcunque cœlum amplectitur, parentia
Legibus orta vigent, lapsa caduntque tuis.
6 Modus æquitatis & tuæ sapientiæ,
Conclusque quæ fecit cunctaque facta regit.
Longè nivosis montium fastigiis
Altior est, vasti gurgitibusque freti.
Humana gens hinc hausit auram & spiritum:
Nec pecudes curam præteriere tuam.
7 Hinc cuncta vitæ suppetunt nobis bona,
Dum mens corporeo carcere vincta latet.
Fœtus sub alis volucris ut regit suis,
Præsidii fulgimus spe mala cuncta tui.
8 At exul animus morte liber patrium
Quum repetet limen, sidereamque domum?
Illinc egestas & dolores exulant:
Nemo feret votis non portiora suis.
Passim voluptas, para passim gaudia:
Delicias largo flumine rivus agit.
9 Illic perenni vitæ fonte profluit,
Vita gravis fati non resecanda manu.
Illinc fatescent mentium caligines,
Quæ modò sub tenebris pectora nostra premunt:
Vultuque radius purus effusus tuo,
Lumine nos puræ cognitionis alet.
10 Benignitatis interim tuæ bonis,
Qui te agnoscunt & tua facta, fove:
Qui mente pura veritatem diligunt,
Justitiæ tacitas commoda terræ tuæ.
11 Me nec feroci calce arrogans pede,
Exigat aut rectis impia turba meis.
12 Qui scelere gaudent, scelere sic ruunt suo,
Perpetuo ut lapsos justa ruina premat.

PSAL. XXXVII. Noli æmulari, &c. Carm. gen. 10

1 NE livor urat æmulus
Te, si beatos videris
Pravos, nec Euris iis opes
Fugaciores invide.
2 Nam sic facessit illico
Umbratilis felicitas,
Marcent comis arentibus,
Ut falce tecta gramina.
3 At tu Dei fiducia
Incumbe rectis artibus:
Diuque terram ut incolas
Donabit, ac te nutriet.
4 In hoc sit oblectatio,
In hoc voluptas unica:
Is te fovebit jugiter,
Votique reddet compotem.
5 Committe vitam, rem, decus
Illius uni arbitrio;
Animi tibi ex sententia
Conclusa redder omnia.
6 Illustris auroræ ut jubar
Tua faciet ut sit æquitas:

Ut

Ut luce virtus sit tua
Meridiana clarior.
7 Perfer modestè quod tulit
Fortuna læva: neu tumens,
Ira impiorum prosperas
Res cerne torvo lumine.
8 Compesce bilem, noxia
Faceſſat indignatio:
Ne fors nefarium ad scelus
Impellat æmulatio.
9 Eliminantur impii
Fumo levi velocius:
Terras modestus incolet,
Serisque linquet posteris.
10 Morare paulum, & impium
Nusquam videbis: aspice
Ædes, superbi vix heri
Agnoveris vestigium:
11 Modesta bonitas otio
Lætam senectam transiget,
Et incolenda hæredibus
Paterna liquet prædia.
12 Clam rete nectit impius
Bonisque concinnat dolos:
Et dente frendens livido,
Dolore, & ira ringitur.
13 Hæc cernit ex alto Deus,
Minasque ridet irritas:
Quippe imminentem vertici
Gladem scelesto prospicit.
14 Ensemque stringet improbus,
Arcumque tendet, pauperes
Ut perdat, ac innoxios
Figat sagittis impiis:
15 Districtus ensis in sui
Domini redibit viscera:
Frangetur arcus lethifer,
Et frustrà acuta spicula.
16 Præstat suppellex sobria,
Rectèque parta recula,
Quàm rapta per vim divitum
Fastidiosa copia.
17 Malè parta justus arbiter
Disperget, & potentiam
Franget scelesti: dextera
Justum sua tuebitur.
18 Innoxios fovet Deus,
Ac rem tuetur: provider
Longæva ut usque in sæcula
Sit sempiterna hæreditas.
19 Seu pestis atra, seu furor
Turbabit orbem bellicus
Nil deerit usque innoxio,
Famam nec ægram sentiet.
20 Sic hostis impius Dei
Ferit repentè funditus,
Adeps opimæ ut victimæ
Vanescit in fumos leves.

21 Nil donat usque & fœnerat
Injustus: at justo sua
De sorte superat paupere
Quod donet indigentibus.
22 Justorum amici prædia
Linquent suæ propagini:
At hostium radicitus
Semen peribit erutum.
23 Amatque justum, & dirigit
Ejus Deus vestigia.
24 Dextra ruentem sustinet,
Lapsumque dextra sublevat.
25 Puer fui, nunc sum senex;
Ope destitutum nec pium
Videre memini, nec stipem
Ejus petentes liberos.
26 Justus misertus pauperum
Dat usque & usque mutuum:
Seræ tamen propagini
Non larga deest opulentia.
27 Vita scelus nefarium,
Sectare recta: dum diem
Sol fundet aureum, tui
Terras nepotes incolent.
28 Deus æquitatem diligit,
Bonos nec unquam deserit:
At interibit funditus
A stirpe semen impii.
29 Justus beata jugera
Agri tenebit, & colet
Cum prole, donec ultimus
Instabit orbi terminus.
30 Sermo sapiens & æquitas
In ore semper est boni:
31 In corde scripta lex Dei,
Ne pes labet, gressum regit.
32 Observat impius pium,
33 Ut perdat: at illum Deus
Custodit, ante judicem
Tuetur à calumnia.
34 Spem colloca in Deo, Dei
Sectare leges: & dabit
Dives potensque ut hostium
Cerna superstes exitum.
35 Vidi potentes impios
Gravique fastu turgidos
Virescere instar laureæ
Amœna propter flumina.
36 Specto repentè, en lubricæ
Imago nusquam gloriæ;
Nusquam manent vestigia
Cunctis gravis potentiæ.
37 Justi incvere & integri
Vitæ statumque & ordinem,
Videbis alto in otio
Lætam senectam degere.
38 At prompta semper lædere
Prorsum interibit factio.

Viramque

Vitamque claudet terminus
Dignus parratis nequiter.
39 Justus salutis collocat
Omnem in Deo fiduciam:
Qui fulcit æquos robore,
Adversa cum sors intonat.
40 Dominus petenti fert opem;
Et in periclis liberat
Ab impiis, qui se & suam
Illi salutem credidit.

Ps. XXXVIII. Domine ne in furore, &c. Carm. gen. 3.

1 NE me furoris æstuante incendio
Servator orbis arceas:
Neu promerentem quamliber pœnas graves
Pergas per iram plectere.
3 Hærent mædullis penitus infixæ meis
Tuæ sagittæ dexteræ
4 Iræ tuæ hinc me & inde mentis conscia
Sic vis paventem perculit,
Ut nulla plagis saucii pars corporis
Non langueat lethalibus:
Ossa ut soluris artuum compagibus
Sceleris venenum attraxerint:
5 Sceleris, profundo quod meum ceu gurgite
Caput resorbens obruit:
Quod in alta rursus me renitentem, velut
Immane saxum degravat.
6 Veteri cicatrix vulneris recruduit,
Vomitque tabem luridam.
7 Afflictus humilis ultimis premor malis,
Luctu sinuque squalidus,
8 Clausumque cæcis fervet in præcordiis
Ulcus, nec ulla corporis
9 Expers doloris pars vacat. Sic debilis
Et fractus usque & usque sum:
Malis ut impar voce lamentabili
Cor ejulémque & rugiat.
10 Dominator orbis, vora nec animi mei
Nec te latent suspiria.
11 Pavens tremensque turbidum cor palpitat:
Defecta membra viribus
Torpore marcent languido: noctem trahens
Caligat acies luminum.
12 Vicini, amici, & sanguinis communio
Quos propior admorat mihi
Procul abstitere, sœditatem vulnerum
Vix sustinentes cernere.
13 At prompta semper in meum exitium manus
Molita vim nefariam,
Dolosa tendit continenter retia,
Fraudesque versat impias.
14 Ceu mutus ore, surdus aure, ego interim
Obtorpui silentio,
15 Elinguis instar & stupentis, crimina
Qui nesciat refellere.
16 In te reposita est spes mea: ô rerum potens
Rector benignus annue.
17 Ne risus hosti sim superbo, qui meis

Insultat insolens malis:
Qui, si vacillent lubrico lapsu pedes,
Læto triumphat gaudio.
18 Ad perferenda sum paratus verbera:
Vibice semper area
Cruenta turget exarati corporis
Sulcis flagrorum grandibus.
19 Merui scelestus, fateor, eeu merui; nocens
Do jure pœnas debitas:
20 Sed invalescit hostis atrox interim,
Viresque sumit factio,
Vivunt, vigentque & immerentem injuri-
21 Me prosequuntur: pro bono
Malum rependunt: jugiter calumnias,
Quia recta sector, ingerunt.
22 Tu ne recede longius, neu deseras
Periculis in ultimis.
23 Accure: dextram da salutarem, meæ
Salutis auctor unice.

PSAL. XXXIX. Dixi custodiam vias, &c. Carm. gen. 3.

1 QUum sævus hostis me meo lætus malo,
Lacesseret conviciis,
Mecum ipse, verbis abstinere ab asperis,
Et jurgiis decreveram.
2 Linguæ obseravi claustra fræno, pertinax
Obmutui silentio.
Ac temerè ne quid os mali profunderet,
Verbis bonis clausi exitum.
3 At ignis instar, vetitus egredi dolor,
Exarsit intus acrius.
Tandem obstinatæ fræna pertinaciæ
Perfregit ira, ac talibus.
4 Dominum rogavi. Mihi meæ vitæ modum
Qui sit futurus indica:
Quando evolabo liber hoc molestiæ
Fastidioso è carcere.
5 Tu clausa nullo sæcla degis termino,
In te beatus ac potens:
At nos quod ævi vivimus penè est nihil,
Ac penè brevius quàm nihil.
6 Umbræ fugacis instar, atque imaginis
Quam reddit æquor vitreum:
Idque ipsum inani in vanitate atque anxii
Ægrescit in laboribus.
Animum libido torquet, instat gaudium,
Spes tollit, ac timor premit.
Tumultuamur temerè: congerimus bona
Incognitis hæredibus.
7 Quo me ergo vertam? quis laboranti fere
Opem? quis eximet malis?
8 Spes omnis in te: miseriæ fontem meæ
Peccata tolle noxia.
Néve esse stultis me finas & improbis
Despectui & ludibrio.
9 Hostis protervi lingua me quum turpibus
Proscinderet conviciis;
Obmutui, iræ vindices pœnas tuæ
Hasce esse gnarus scilicet.

11 Rector parensque gentis humanæ tua
Paulisper aufer verbera
Viresque linquunt, vita nec semper novis
Plagis ferendis sufficit.
12 Te persequente scelera pœnis, ilico
Vigor decorque defluit,
Tineis peresæ more vestis. O homo
Caduca res & futilis!
13 Parens benigne precibus aurem da meis;
Non verba sperne supplicis:
Neu lacrymanti averte vultus hospiti:
Namque hospes hanc terram colo:
Nec ego parentes nec mei certum locum
Habemus hic: sed in diem
Solliciti & horas, turbidas transegimus
Vitæ brevis molestias.
14 Igitur severam paululum abstine manum,
Fessum ut resumam spiritum:
Mortis priusquam (reditus unde non patet)
Transmiserit me janua.

Ps. XL. Expectans expectavi Dominum, &c. Carm. gen. 16.

2 QUum circumfremerent me timor & minæ,
Intentansque avidam mors fera dexteram,
Spes cœlestis opis, sera licet, tamen
Lenibat trepidam sollicitudinem.
3 Advertit Dominus, méque voragine
Cænosi implicitum gurgitis extulit:
Ac saxi solidis imposito jugis
Monstravit facilem qua graderer viam.
4 Afflavitque novo pectora spiritu,
Suffecitque suæ materiam novam
Laudis quam canerem dulcè loquacibus
Nervis, ac numeris lenè sonantibus.
Hæc cernant rapidæ qui violentiæ
Pati vel dubiis casibus imputant
Eventa, ac trepidi se Domini in fidem
Dent, qui stellifero regnat in æthere.
5 Felix qui stabili spe Dominum ac fide
Spectat quem tumidæ pompa superbiæ
Non ad se illecebris ducit inanibus,
Fallacique boni ludit imagine.
6 In nos sancte parens quot vigilantiæ
Et quàm mira tuæ pignora suppetunt.
Quæ nec mens acie cernere languida
Possit nec numero lingua retexere.
7 Aurem mi tacitè velles, & admoves
Quod labem sceleris nec pretium lever,
Nec sanguis pecudis nil meritæ eluat,
Nec consumpta focis expiet hostia.
8 Tum dixi, Venio: quod libet impera
Adsum, sancte parens, jussa capessere
Promptus: ceu tabulis scripta fidelibus
Edunt perpetui fata voluminis.
9 Huc mens, huc studium tendit, uti tuis
Conformem monitis quæ gero, quæ loquor,
Quæ mecum tacitus cogito: nam tua
Incisa est animo lex penitus meo,

10 Famam justitiæ per populos tuæ
Latè præco fero: nec labiis meis
Nec linguæ requies, omnibus ut tuæ
Terris (ipse vides) nota fit æquitas.
11 Nec justum tacui te mala plectere,
Promissique tenacem, & miseris opis
Largum: me bonitas indice gentibus
Cunctis facta palam est, & tua veritas.
12 Defendant igitur me bonitas tua,
Promissique fides fallere nescia:
Obsessumque malis innumeris tuâ
Me rerum genitor protege dexterâ.
13 Me pœnæ, capitis quæ superent pilos,
Omni ex parte premunt, quas neque luminis
In promptu est acie nosse: animus stupet,
Curarum innumeris obrutus æstibus.
14 At tu mundi opifex sancte, salutifer
Adsis: auxilium fer cito, & ultimis
Oppressum penitus subtrahe me malis,
Ut pravi pudeat consilii improbos.
15 Turpem ignominiæ tristitiam ferant,
Tendunt exitio qui laqueos meo:
Infamem referant consilii exitum
Nostris qui capiunt lætitiam è malis.
16 Hunc fructum sceleris percipiant sui,
In fraudem ut residant quam mihi struxerant.
Frustratus doleátque & rubeat meas
Qui ridet lacrymas, & fruitur malis:
17 Qui credunt fidei se penitus tuæ,
Illos auxilii spes recreet tui:
Ac semper Domini nomen amabile
Cerent tergeminis tollere honoribus.
18 Expes, pauper, inops sim licet, at mihi
Custos rerum opifex pervigil excubat.
Vitæ ô præsidium & certa salus meæ,
Adsis, neu trepida me crucia mora.

PSAL. XLI. Beatus vir qui intelligit, &c. Carm. gen. 3.

2 BEatus ille qui miseretus pauperis,
Fert rebus in duris opem:
Nec arroganti despicit fastidio
Prostratum & oppressum malis.
3 Quem rete fractum, & penitus abjectum, Deus
Attollet, & solabitur.
Cura fideli Dominus illum monet
Et è periclis eruet:
Interque vivos suspiri dabit frui
Vitæ beatæ commodis.
4 Artus cubili quum dolor prostraverit,
Opem feretque & lectulum
Versabit: omnem prorsus ægritudinem
In dulce vertet gaudium.
5 Quum me doloris vis acerbi affligeret,
Opem poposci te Deus:
Animæ medere lanciæ (dixi) sui
Sceleris pudendo vulnere.
6 Dira imprecatur hostis, ac me devovet
Lætus meis incommodis.
Quando interibit (inquit) & cum corpore

Nox

Nox una numen obruet?
7 Si fortè quis me visit horum, corporis
Animique morbis anxium,
Vultu dolorem fingit, ac suspiria
Læto trahit de pectore:
Feras profectus conditum in præcordiis
Repentè virus evomit.
8 In me susurrat clanculum atque obmurmurat
Sceleста conspiratio:
Clam machinantur sæva in exitium meum
Consilia cuncta conferunt:
9 Secumque jactant, Missa certè cælitus
Nunc dira vis mali hunc ligat;
Prostratus hæret: lectulo affixus jacet,
Noctem trahens novissimam.
10 Quin & sodalis, & mihi mensa & domo
Conjunctus, & cui maximè
Fidebam, ad hostes conferens sese meos,
In me ferox recalcitrat.
11 At tu salutis auctor & custos meæ,
Benignus in me respice.
Manum jacenti da salutarem, hostibus
Parem ut rependam gratiam.
12 Tui favoris pignus id certissimum
Erit mihi, & constantiæ
In me tuendo, quod malis lætus meis
Hostis ferox non gestiat.
13 Vires recepit corpus, innocentiam
Servavit animus, dexteram
Te porrigente, qui receperas tuam
Semper tuendum me indidum.
14 Agnoscat orbis unicum & colat Deum,
Quem gens honorat ifaci:
Unumque laudet, temporum donec vices
Luces & umbræ dividunt.

GEORGII BUCHANANI PARAPHRASIS In secundum librum PSALMORUM.

PSAL. XLII. Quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum, &c. Carm. gen. 13.

3 NOn cervus fluvios sic avet algidos;
(Cervus turba canum quem premis) ut tui
Cor desiderio carpitur anxio,
Rerum conditor oprime.
3 Huc me raptat amor dulcis, & impotens
Ardor ferre moras, O niveum diem
Qui templo reducem me statuet tuo,
O lucis jubar aureum?
4 Jejunus lacrymis pro dape se dolor
Pascit, turba meis obvia dum malis

Illudens rogat, Heus iste tuus Deus
Cur nunc deserit exulem?
5 At rursus bonitas quum subiit tua,
Et menti auxilii certa fides tui
Illuxit trepidæ temporis illius
Me consolor imagine;
Festis quum populus me reducem choris,
Faustisque excipiet vocibus, & Dei
Pompa cum celebri, me comitabitur
Augusta ad penetralia.
6 Cur me sollicitis, teque doloribus
Mens ægra examinas? pone metum, ac Deo
Te da: quo patriæ vindice redditus,
Grates sospes adhuc agam.
7 Hæc mentem recreat spes, licet aviis
Jordanis lateam saltibus, Hermoni
Exul dura licet saxa perambulem,
Solis hospita belluis.
8 Quamvis agminibus me mala densius
Omni ex parte premant, quam super horridos
Montes grando sonat, quam mare verberat,
Raucis littora fluctibus:
9 Tu me si placido lumine videris,
Cedent tristitiæ nubila: tetricas
Mœroris tenebras discutiet mihi
Lucis dulce jubar tuæ.
10 Laudes interea non mihi nox tuas,
Non curæ impedient, ô columen meum,
(Dicam) & certa salus, lustribium feris
Cur me deseris hostibus?
11 Dirumpor tacitis æruat ignibus
Fœtus, turba meis impia dum malis
Insultans rogat: Heus iste tuus Deus
Cur nunc deserit exulem?
12 Cur me sollicitis teque doloribus
Mens ægra examinas? pone metum, ac Deo
Te da: quo patriæ vindice redditus,
Grates lætus adhuc agam.

PSAL. XLIII. Judica me Deus, & discerne causam meam, &c. Carm. gen. 11.

1 VIndex esto mihi Deus,
Et patrocinio protege me tuo,
Oppressum scelere impio:
Et fraudum laqueos frange nefarios.
2 Vitæ ô præsidium meæ,
Cur me præsidio destituis tuo?
Cur luctu vagor obsitus,
Dum sævæ furias vito tyrannidis?
3 Profer lumen, pis tuæ:
Montem pande viam quæ ferat ad tuam?
Montem, quam propriè domum
Majestate tui numinis incolis.
4 Atque aram adveniam ad tuam,
Ac te, lætitiæ materiam meæ,
Et grata citbara tibi
Grates æius agam, conditor optime,
5 Cur mœres anime anxie,

Ac me sollicito pectore maceras?
Omnem pone metum, ac Deo
Curam crede tui, quem super æthera
Cantu sospes adhuc feram.
Quum salvus patriæ reddar amabili.

Ps. XLIV. Deus auribus nostris audivimus, &c. Carm. gen. 3

2 VEtusta ad aures fama nostras attulit,
Seriique patres posteris
Stupenda facta tradidere à te Deus
Patrata priscis sæculis:
3 Eliminatis quum prophanis gentibus
Et incolis prioribus,
Eorum labore fructibusque perfrui
Nostris dedisti patribus.
4 Certè nec armis lucidis nec viribus
Debemus has victorias:
Sed nos favoris aura mollis & tua
Protexit indulgentia.
5 Ergo salutis auctor unice ô Deus,
Ades piis salutifer.
6 Te dante vires, hostium ferociam
Tam facilè profligabimus,
Taurus minaci quam jacit cornu pilas,
Stipulæve fasces aridæ.
Superba regum colla crasso in pulvere
Prostrata conculcavimus.
7 Non arcus istam lethifer fiduciam,
Non mucro sævus ingerit:
8 Tu nos ab hoste subtrahes, sternes soli
Infensa nobis agmina.
9 Non ergo semper jure te cantabimus
Nostræ salutis vindicem?
Ac donec orbis astra volvet ignea,
Te prosequemur laudibus?
10 Ac nunc relicto, objicis ferocium
Injuriæ nos hostium,
Nec prodis ante nostra ductor agmina
Qualis solebas antea.
11 Hosti imminenti terga cogis vertere,
Prædæque das prementibus.
12 Pecus ut macello destinata, exponimur
Cædentium libidini,
Omnesque terras barbararum gentium
Errore complemus vago.
13 Vænum dedisti nos palàm, nec auctio
Te ditiorem reddidit.
14 Vicina nostris oppida insultant malis,
15 Cladesque rident, fabula
Sumus profanis nationibus: caput
Motant, labella exporrigunt.
16 Oculis oberrat usque contumelia,
Pudorque vultus inficit.
17 Dum voce acerba injurias exasperat,
Minasque torvas adjicit.
18 Hostis protervus. Obruti cor cladibus,
Tot undequaque instantibus;
Tamen nec unquam est animus oblitus tui,

Tecumque

Tecumque pacti fœderis.
19 Sese nec ullis territus periculis
Avertit aut flexit via.
20 Recta pes: etsi penitus abjecti interim
Abs te, licet draconibus
Immitioris gentis addicti jugo,
Feramus umbram ergastuli;
Et servitutem lugeamus, & necem
Vitæ precemur tædio
21 Iniqua meritis si tuis obvia
Offuderint se mentibus
Nostris, manusve supplices protendimus
Diis impiarum gentium.
22 In te lateret, abditas qui pectoris
Prorsus latebras inspicis?
23 Te propter, odio cæteris populis sumus,
Et instar ovimum cædimur.
In te favoris pendimus pœnas: tui
Amoris odia nos premunt.
24 Exurge, similem somnolentiæ moram
Salutis auctor corripe.
25 Cur ora condis, immemorque negligis
Tuos malis in ultimis?
Afflictus animus, & malis præsentibus
Lassus, futuris anxius.
26 Succumbit oneri: strata tabescunt humi
Defecta membra viribus.
27 Exurge genitor, & vigore corporis
Animique cassos subleva:
Clemens bonusque nos ab hostis impii
Immanitate libera.

PS XLV. Eructavit cor meum verbum, &c. Carm. gen. 1

2 COr micat; exultant trepidis præcordia fibris,
Eructantque novum gravido de pectore carmen:
Certat lingua animum fando, manus æmula linguam
Scribendo exæquare, meo nova carmina regi.
3 Dum cano; regi, hominum cui nemo è semine cretus
Audeat eximiæ contendere munere formæ:
Quem decorat lepor, & roseis affusa labellis
Gratia: cui rerum cœli indulgentia spondet
Hunc fore perpetuum longæva in sæcla tenorem.
4 Ergo armis invicte heros age, fortibus apta
5 Ensem humeris: ensem, per quem te gloria cœli
Æquat: & adversum fidens fer pectus in hostem:
Fræna tibi currus verum moderetur & æquum,
Et quæ præcipitem clementia temperat iram.
His ducibus tibi surget honos, tua dextera factis
Clara per ignotas fundet miracula terras:
6 Cordaque vulnificis figens inimica sagittis,
Sponte tibi coges validas procumbere gentes.
7 Nec maris aut terræ spatium, nec terminus ævi
Finiet imperium, sceptri moderamini justi
Quod regis & leges mollis clementer acerbas.
8 Te super æquævos omnes regnator olympi
Diligit, & læto vultum exhilaravit olivo:
Unde tui mulcent populi nova gaudia mentes.
9 Pallia quum loculis tibi depromuntur eburnis,
Et myrrhæ passim lacrymæ, stactæque suavis

Halitus

Halitus, & molles casiæ funduntur odores.
10 Ancillæ apparent genus alto è sanguine regum
Inter honoratas promptæ ad tua jussa ministras,
At regina thori conlors tibi dextera adhæret,
Auro picta sinus, auro radiata capillus,
Misit ab Eois Ophyre quod flava camenis.
11 Tuque adeo regina audi, & rem pectore conde:
Nec mea dicta nega, placidas demittere in aures
Jam nunc & patriam & patrem convivere, jam nunc
Ex animo caros penitus depone propinquos:
Unum oculis specta, unum animo complectere regem:
Regem oculis animoque tuo qui pendet ab ore,
Unius & pulchris defixus vultibus hæret.
12 Hunc Dominum agnosce, & supplex venerare: nec ille
13 Officio studioque tibi concedet & illa
Undarum regina Tyrus, te murice & auro
Accumulans colet: & vicina per oppida latè
Procumbent tibi supplices, gazisque potentes,
Aut opibus clari: meritumque ferentis honorem
14 Hunc populi. Phariti proles generosa tyranni
Tota decens, tota est gemmisque insignis & auro:
Et facies cultum illustrat, facieque decora
15 Pulchrior est animus. Tibi rex en ducitur uxor
Dives opum, dives pictæ vestis & auri,
Virginibus comitata suis: de stirpe propinquâ
Virginibus, quas pompa frequens clamore secundo
16 Insequitur, plausuque fremens, lætæque choreæ
Cantibus augustam lætas deducet ad aulam.
17 Neu desiderio nimium tangare tuorum
Virgo, tibi dulcem patrisque & matris amorem
Lenies adnascens sobolis generosa propago:
Quos regere imperio terras, totumque per orbem
Adspicies populos sceptris præpare superbos.
18 Nec tu carminibus regina tacebere nostris:
Quaque patet tellus liquido circumsona ponto,
Posteritas te sera canet: dumque aurea volvet
Astra polus, memori semper celebrabere fama.

PSAL. XLVI. Deus noster refugium. &c. Carm. gen. 6.

1 QUum muniat nos præsidio suo,
Virtute firmet, quum gravis intonat
Procella, fortuna periclis
Eripiat dominator orbis.
2 Nullam expavemus vim: quatiat licet
Orbem tumultus, terraque sedibus
Convulsa, montium ruinis
Arcter aquas pelagi frementis:
3 Insana quamvis æquora sæviant,
Et vorticoso gurgite torqueant
Spumamque limumque & procellis
Terrificis scopulos flagellent.
4 Nam civitatem cui Deus unicè
Indulget, aris & propriam suis
Dicavit, algenti pererrans
Lympha fugax hilarat liquore.
5 Occulta ne vis aut timor hosticus
Urbis quierem sollicitet Deus
Gentis suæ intentus saluti

Prævenit

Prævenit auxiliis pericla.

7 Gentes tumultus conciret impias,
Et regna belli concutiat furor,
Flammis fremat cœlum coruscis,
Terrificet labefacta cellus:

8 Hæc & duelli pacis & arbiter
Stat, præliorum qui regit exitus,
Munimen, & nostræ salutis
Præsidium, Deus Abrahamo.

9 Venite, adeste, & cernite non prius
Audita, mira, incognita, quæ Deus
Patravit in terris ab ortu
Solis ad Hesperium cubile.

10 Funesta belli incendia sustulit:
Fregit cruentæ spicula lanceæ:
Contrivit arcus, & volucres
In cinerem minuit quadrigas.

11 Sedare motus mentis, ait Deus,
Measque vires noscite, quem colet
Quocunque sub cœlo repostas
Gens hominum colit orbis oras.

12 Hæc & duelli, pacis & arbiter
Stat, præliorum qui regit exitus,
Munimen, & nostræ salutis
Præsidium, Deus Abrahami.

PSAL. XLVII. Omnes gentes plaudite, &c. Carm. gen. 10.

2 TElluris omnes incolæ
Deo canoros edite
Plausus, canoros pangite
Læti Deum præconiis.

3 Deum verendum & arduum,
Malisque formidabilem,
Qui regna fastu turgida
Frænat potenti dextera:

4 Qui bellicosa compulit
Parêre nobis oppida.
Nostrumque gentes inclytas
Armis coëgit sub jugum.

5 Hæreditatem qui suam
Nobis colendam credidit;
Unde Isaci nepotibus
Æterna fulget gloria.

6 En templa scandit prævio
Lætum canente classico:
En scandit auctor omnium
Vulgi secundis plausibus.

7 Cantate læta carmina
Deo, canora carmina
Cantate: regi psallite
Jucunda vestro carmina.

8 Qui sceptra rerum temperat,
Ac regna terræ dividit:
Docti modorum dulcibus
Hunc ferte in astra cantibus:

Qui dirigit mortalium
Res, & salubri vinculo
Legum coërcet, lucido

Esiderum

Eiderum prætorio.
Ad hunc potentes gentium
Se contulere principes:
Vltroque colla sub jugum
Rerum dedere præsides.
Nostrum Deum diis cæteris
Sublimiorem agnoscite,
Cœlum, solumque, & sidera
Suo regentem numine.

PS. XLVIII. Magnus Dominus & laud, &c. Carm. gen. 5.

1 REctor beate cœlitum, cui nil viget
Simile aut secundum, cœlitum
Beate rector, sancta jure te sion
In astra tollit laudibus:
2 Sion opacam versa ad Arcton, regia
Formosa regis optimi:
Sion voluptas gentium, uberis soli
Arvis beatis accubans.
4 Sensere Domini vindicis potentiam
Solymæ superoæ mœnia:
5 Sensere numen quum feroces viribus
Coiere reges copiis
Castrisque junctis, servitutem civibus
Tuis minari & vincula.
6 Perstrinxit oculos intuentium stupor,
Et horror artus perculit.
7 Quales tremores querulus excitat dolor
Vexante partu fœminas:
8 Pavorque trepida sparsit attonitos fuga,
Euri procella ut æquora
Excita ab imis penitus everrens vadis,
Trepidas carinas dissipat.
9 Hæc facta priscis retulere sæculis
Parvis parentes liberis:
Hæc nos in urbe vidimus, Dei, ratis
Qui frænat orbem legibus.
Hæc urbe in illa vidimus, cui pervigil
Deus ipse custos excubat.
10 O sancte rerum genitor, in rebus malis
Tuam advocamus dexteram:
Tuas ad aras supplices advolvimur.
11 O rector orbis oprime,
Tua laus per oras ultimas mundi, & tua
Imago fulget gloriæ,
12 Et æquitatis. Te scelestos verbere
Plectente justo, gestient
Colles Sionis: nec sefet tacitum suum
Judæ propago gaudium.
13 Ite, & Sionem obambulate, mœnia
Spectate, turres arduas
14 Numerate, fossam & aggerem intuemini,
Molesque celsas ædium:
Narrate natis, posterorum ut audiant
Et obstupescant sæcula:
15 Solumque noscant & colant nostrum Deum,
Ortusque finisque inscium:
Qui sempiternus sempiterna nos op:

A fraude vique proteget.

PSAL. XLIX. Audite hæc omnes, &c. Carm. gen. 13.

1 AUdite gentes, ortus & occidens
Advertite aures, & medio dies
Quos torret axe & qui vitreum solum
Ponti nivali findit is orbita.
2 Audite sive ignotus, & infima
De plebe pauper, sive opibus potens,
Multaque fulges plebe clientium,
Aurique gazis ditibus incubas.
4 Fontes recludam jam sapientiæ:
Plenoque promam pectoris è penu
5 Prudentiam: jam lingua recondita
Oracla gestit carmine pandere.
6 Cur congerendis me cruciem bonis,
Famemque & actem pauperiem timens,
Ut vita curis anxia trinibus
Me tristiorem trudat ad exitum?
7 Gemmis & auro & muricæ divites
Superbientes aspice, qui sibi
Gaudent beato plaudere somnio,
Tutosque fluxis credere se bonis.
8 Germanus aurum non redimet sinum
9 De morte fratrem: non pretio Deum
Donisve flectet fata retexere.
Ut membra liquit frigida spiritus.
10 Sed nec perennes interitus moras
Dives paciscì, nec potis est pudor
Ne solvat artus tempus edax, vetat
Id lege dura fixa necessitas.
11 Mors æqua stultis & sapientibus
Intentat arcum: par manet exitus
Vitæ hos & illos: occupat in probis
Ignotus hæres parta laboribus.
12 Villas superbas delicias breves,
Luxuque fructas regifico domos
Linquunt: sepulchrique irremeabilis
Tenebricosis sub latebris jacent.
Quid fama duris parta laboribus
Prodest? inanis quid tituli decus?
Quid aura blandæ laudis & ambitus
Nomen futuris prodere sæculis?
13 Quum vani honoris ver breve floruit,
Lethale spirans mortis hiems, vires
Et bruta raptans interitu pari,
Oblivionis nube pari premit.
14 Hanc stulti ierunt, hanc malè providos
Ducet nepotes error in orbitam:
15 Quos mors sepulchri sub scrobe conditos
Depascet, imbelles ut oves lupus.
Æterno cœli temperies pios
Manes fovebit lucis in aureæ
Splendore: qualis manè fluit nitor
Per prata vernis picta coloribus.
Stultis senectus robora deteret,
Prosumptuosis buccum erit additus.
16 At me benignus de barathri cavo,

Eripiet

Specu remissum suscipiet Deus.
17 Nec te cupido sauciet æmula,
Stuporve, si quem viderit impia
De plebe fluxis conspicuum bonis,
Clarumque multa fulgere gloria.
18 Tuum dexteram mors illacrymabilis
Injecit, extam divite copia
Secum sub umbras nil feret: & comes
Infida bustum gloria deseret.
19 Dum commeantis pectora spiritus
Hausto calescunt, perfruitur bonis,
Seseque curat molliter, & monet
Omnes eundem pergere tramitem.
20 At quum parentes cesserit ad suos,
Longùm dolebit stultitiam brevem,
Ad regna tractus lucis egentia,
Quæ semper horror nubilus obsidet.
21 Rectrix honoris ni sapientia
Accesserit, brutis homo bestiis
Nil interest, quos vita facit pares,
Exspectat æquè inglorius exitus.

PS. L. Deus Deorum Dominus locutus, &c. Carm. gen. 6.

1 Qui frænat æquis legibus arbiter
Superba regum colla minacium,
Vocabit in jus orbem ab ortu
Solis ad Hesperium cubile.
2 Vultu verendo tum sacer ardua
Pulchræ Sionis de specula loquens,
Ad gentis humanæ coactum
Consilium Deus ora solvet.
3 Non facta semper non finet impia
Impunè grassari; veniet Deus,
Flammæ vorax illum antecedet
Vis rapidis agitata ventis.
4 Testes vocabit, cum populo suo
Acturus, ignes, lumine conscio
Qui cuncta despectant ab alto, &
Omniparæ sola vasta terræ.
5 Adeste primum gens mihi propria,
Gens sancta, (dicet) cui super hostiis
Legem dedi ritè offerendis,
Perpetuum pepigique fœdus.
6 Hic æquitatem judicis igneus
Miratus æther, justitiam Dei
Annunciabit, nam sedebit
(Ne dubita) Deus ipse judex.
7 Audi Abrahami progenies boni,
Peculiaris gens mihi: te voco,
Testem benignitatis in te
Perpetuæ & solidi favoris.
8 Non arguam te, quod mihi victimæ
Cruore raro altaria sparseris,
Aut parcus armenti cremaris
Rara sacris holocausta flammis.
9 Non taurum egens te de stabulis peto,
10 Hircumve caulis; omne pecus meum est
Quod montium anfractus pererrat
Quod nemorum tegitur latebris.

21 Nec me volucris rupis in edito
Usquam recessu nidificans latet:
Non ulla picturato amictu
Ruris avis genialis hospes
22 Quòd si esurirem, scilicet ut petam
A te necesse est, arbiter ætheris,
Terræ, fretique, & quicquid ingens
Orbis habet gremio capaci.
23 Taurine vescor carnibus, aut bibo
24 Hirci cruorem? pectore candido
Grates age, & quovis litabis
Rite Deo sine cæde voto.
25 Tum deprehensus rebus in asperis
Securus implora: auxilium feram,
Grates ut accepta salute
Lætus agas, Dominumque laudes.
26 At impium sic alloquitur Deus,
Qua fronte leges tu recitas meas:
Et ore sanctum impurus audes
Sacrilego memorare fœdus?
27 Tu legum habenis impatiens regi,
Et institutis moribus & bonis
Juratus hostis, voce laudas,
Tecum animo mea verba rides.
28 Cum fure furti consilium cois,
Mœchis adulter te socium applicas:
29 Ad probra projectus, dolosa
Perniciem meditare lingua.
30 Cum fratre junctæ vincula sanguinis
Oris procacis non rabiem premunt;
Infamia germanum eodem
Dedecoras utero creatum.
31 Et arbitraris me similem tui,
Quòd perpetrata hæc dissimulaverim?
Ne crede; tecum expostulabo,
Ante oculos tua facta ponam.
32 Considerate hæc vos quibus excidit
De mente cæca mentio numinis:
Ne, quum prehendam, nemo sit qui
De manibus mihi prensa tollat.
33 Si victimam vis magnificam mihi
Mactare, laudes canta, age gratias;
Hac itur ad certam salutem,
Hæc superos via pandit axes.

PSAL. LI. Miserere mei Deus, &c. Carm. gen. 5.

1 O Salus rerum, lachrymis precantum
Mollibus flecti faciles, rogantem
Lenis exaudi, scelerumque tetras
Ablue sordes.
4 Usque peccati lava & usque labem,
Dum repurgatum maculis pudendis
Purius corpus niteat recocto
Ignibus auro.
5 Nam meam agnosco (pudet heu pigetque)
Ah miser labem: vitiique fœda
Mentis obversans oculis imago
Semper oberrat.
6 Unus arcani es mihi testis: unus

Arbiter

Arbiter verax, temerario auſu
Improbas linguas tua judicantum
Facta reſutas.

7 Quippe jam primo ſcelus uſque ab ortu
Hæret, infectas vitians medullas:
Deque conceptu genitricis hauſi
Semina labis.

8 At tibi cordi eſt ſine fraude veri
Simplicis candor, fideique certæ
Puritas, nullo labefacta duri
Turbinis ictu.

Hanc facis tanti, vitiis ut atris
Oblito, legum ſapientiæque
Tu mihi arcanæ facilis beatum in-
dulſeris hauſtum.

9 Ergo me hyſſopi, ſator alme, luſtra
Frondis adſperſu: maculæque cedent,
Membra candorem tibi lota vincent
Pura nivalem.

10 Si bonus lætum placidusque mittas
Nuntium, triſtem mihi recreabis
Gaudio mentem; ſtupidos recurret
Robur in artus.

11 Ne meos lapſus oculis acutis
Semper obſerva, numerave labes:
Sed malæ culpæ nimium tenaces
Ablue ſordes.

12 Cor mihi rectum, ſceleriſque purum,
O potens rerum genitor, reſinge:
Spiritum firmum renova novata
Cordis in aula.

13 Neu mihi avertas faciem, tuoque
Arceas vultu procul, auferaſque
Spiritum ſanctum, calida incitatus
Rurſus ab ira.

14 Redde ſperatæ ſolido ut ſalutis
Gaudio per te fruar inquieti,
Spiritu motus animi rebelles
Principe firma.

15 Tum meo exemplo moniti ſceleſti,
Quos via flexit maleſuadus error,
Denuò legum duce me tuarum
Juſſa capeſſent.

16 Expia noxa mihi ſoſpitator
Cædis intandæ caput obligarum, ut
Te canam juſtum, pariterque lapſis
Parcere largum.

17 Tu viam vocis mihi pande: murum
Tu Deus linguæ mihi dirare plectrum:
Tum feram latè tua magna gentes
Facta per omnes.

18 Victimæ ſi te caperent, dediſſem
Victimam: ſed te neque ſanguis hirci
Fuſus, aut ſacris holocauſta placant
Addita flammis.

19 Pœnitens fraudum ſceleremque pectus,
Spiritus fracti, mala cor peroſum,
Hæc Deum placant: adhibe hæc, & abſque

Thure litabis.

20 Gentis humanæ bone dux Sionem
Quo soles vultu facilis tuere:
Pace florentes Solymæ beatæ
Protege turres.

21 Tum tibi votis bona mens pudicis
Sacra persolvet: sacer hircus ignes
Pascet, & sanguis vituli calentem
Imbuet aram.

PS. LII. Quid gloriaris in malitia, &c. Carm. gen. 1ō

3 QUid gloriaris impie
Tyranne pravis artibus?
Innoxiis clementia
Divina semper excubat.

4 Tua lingua semper fraudibus
Intenta comminiscitur
Nefas, nitente cotibus
Acutior novacula.

5 Te prava rectis plus juvant;
Plus falsa veris recreant:

6 Doliscque pestilentibus
Libenter aurem commodas.

7 Ergo Deus te conteret,
Hominumque contubernio
Eliminabit, ac domum
Evertet omnem funditus.

8 Justus videbit, & gravem
Dei pavebit dexteram:
Vanaque dignos exitus
Ridebit imporentia.

9 En ille gazis (inquiet)
Malisque fidens artibus,
Securus ille numinis,
Divinæ opis nil indigens.

10 Ego ceu virens olivula,
Domini in agello consita,
Florebo, spe fretus bona
Cœlestis indulgentiæ.

11 Te semper in cœtu pio,
Fraudis sceleste vindicem
Canam, & tuæ clementiæ
Spe, dura cuncta perferam.

PSAL. LIII. Dixit insipiens in corde, &c. Carm. gen. 3ī

2 OPinionem fœda mentem toxico,
Corpusque scelerum sordibus
Contaminata turba, vela dum cupit
Suo furori obtendere,
Ferri ac referri sortis arbitrio omnia
Humana comminiscitur.
Ergo exolutâ numinis formidine,
Dat frena turpitudini,
Scelesta, fœda, abominanda excogitat,
Excogitata perpetrat.

3 Ex arce celsa fidcrum defixerat
Dominus in orbem lumina,
Si quem videret forte non penitus malis
Corruptum opinionibus,

Qui

Qui mentis oculis omnium fideliter
Rerum parentem quæreret:
4 Erroris omnes nubili fallacibus,
Fraus illigarat cassibus.
Se cuncti isdem polluêre sordibus,
Nec recta cuiquam curæ erant.
5 Ergo ille mitis, ille munificus parens,
Ira incitatus aspera,
Gens (inquit) ista plena scelerum ac sordium,
Crudelis animo & impia,
Quæ panis instar devorat plebem meam,
Ecquando cognoscet Deum?
Ecquando mentis lumine in periclis
Agnoscet orbis arbitrum?
6 Certè timebit non timenda. & conscius
Vexabit horror pectora.
Nam Dominus ossa conteretque & hostium,
Ausus retunder impios.
Vultum pudoris turpibus sparget notis:
Turbabit animum infamiâ.
7 En unquam Eoo lucifer salutifer
Ab axe promet hunc diem?
Ab arce Dominus quum Sionis arduâ
Speratam opem feret tuis
Patriæque vinclis liberos hostilibus
Reddet nepotes Isaci,
Electa laudes illius gens ut canat
Perfusa vero gaudio.

PS. LIV. Deus in nomine tuo salvum, &c. Carm. gen. 10.

3 RErum parens me protege,
Et lævo ab hoste libera;
Nomen boni ut colant tuum,
Et vim pavescant impii.
4 Audi benignus supplicem,
Nec durus aurem quæribus
5 Occlude: vitæ naufragæ
Crudelis hostis imminet.
Infestus hostis imminet
Vitæ meæ: nec vindicem
Dei potentis dexteram
Sibi imminentem respicit.
6 Rerum sed æquus arbiter
Opem feret periculis
Me liberatum fulciet,
Et sospitem tuebitur.
7 Suis peredit artibus
Scelesta fraus, & incident
In ipsa cæci retia
Quæ clàm mihi tetenderant.
8 Liber periclo, victimis
Te munerabor: te canam
Patrem: bonis placabilem,
Malisque formidabilem.
9 Qui libero molestiis
Mihi dedisti gaudia
Haurire læto lumine
De clade gentis perfidæ

Exaudi Deus orationem meam, &c. Carm. gen. 5.

2 Cœlitum Rector bone, mitis aurem
Admove in rebus trepidis vocanti,
Neu meos vultu terrico severus
Despice questus.

3 Adspice attentus mihi quo tumultu
Æstuet pectus, gemitu dolores
Quo tremant, dum vis mihi frausque sævi
Imminet hostis.

4 Imminet sævus capiti tyrannus,
Et meæ famæ meditatur atrox
Crimen, & secum furit impotenti
Turbidus irâ.

5 Cor micat, nervis trepidant soluris
6 Offium nexus, animus labascit,
Semper & pallens oculis oberrat
Mortis imago.

7 Ergo sic mecum loquor: ô quis altos
Nubium in tractu celeri columbæ
Me levet penna nemorum & remotis
Sistat in antris:

8 Ut procul curâ trepidâ metuque,
Montium tolos habitem recessus,
9 Ocyor ventis ferar & coruſci
Fulminis alis?

10 O Deus linguas malè perde pravas,
Illitas linguas gelido veneno:
Quæ dolis, probris, rapidisque vexant
Litibus urbem.

11 Sive lux fundat radios micantes,
Sive nox fundat tenebras opacas,
Excubant muris maledicta vicis
Omnibus errant.

12 Vis, furor, fraudes, scelerum libido
Obsidet cunctos aditus viarum,
Et fames auri miseram trucidans
Fœnore plebem.

13 Si palam sævos inimicus enses
Stringeret, si clàm laqueos pararet,
Dente si famam peteret maligno,
Æquior essem.

14 Tu mihi insultas comes & sodalis,
15 Testis arcani taciturni, & auctor
Consili, sacræ totieſque junctus
Fœdere mensæ.

16 Gentis humanæ moderator, orbem
Qui salutari regis æquitate,
Fraudis auctores scelerumque vivos
Obrue terra.

17 At mihi attentam dabis æquus aurem,
18 Sive lux promat radios ab undis,
Sive lux condat radios sub undis,
Vespere sero.

19 Inter hostiles dabis ut tumultus
Turus evadam, mihi nam superbis
Viribus tretus numeroque sævus
Imminet hostis.

20 O potens rerum, sine fine pœnis

Tu premes justis scelus impiorum
Arrogans pectus quibus obstinata
Intumet ira.

21 Pace qui ficta simulant amicæ
Mentis affectus, animoque virus
Occulunt, prisco neque facta curant
Fœdera ritu.

22 Lacteus blando fluit ore rivus:
Bella cor spirat fera, suaviorque
Balsama sermo secat instar ensis
Vulnere cæco.

23 Tu tui curam Domino relinque,
Is tuos gressus reget, is dolores
Leniet, justumque ope sublevabit;
Rebus in artis.

24 Impio, fallaci, avidoque cædis
Fila mors rumpet viridi in juventa.
Me tui, rector bone, spes favoris
Certa fovebit.

Ps. LVI. Miserere mei Deus, quoniam, &c. Carm. gen. 6.

1 ORbis creator me bonus adspice,
Injurioso quem pede prorutum
Hostisque conculcat, premitque
Assiduis agitans periclis.

3 Conculcat hostis me numero ferox,
Et insolenti sævitia premit;
Nec liberas luces laborum,
Nec vacuas sinit ire noctes.

4 Seu luce terror sollicitus mihi,
Seu nocte circumstat, pater oprime,
Spes rebus in duris mihi una
Et columen superas salutis.

5 Te fretus uno, pollicitis tuis
Innixus unis, nec metuam dolos
Mortalium cæcos, minasque
Terrificas & aperta bella.

6 Calumniantur quæ loquor omnia,
Pravaque carpunt facta libidine:
Hoc conferunt omnem laborem, ut
Exitium mihi molliantur.

7 Cœtusque cogunt, & capiti meo
Qua fraude, qua vi jugiter imminent,
Vestigia observant, nec horam
Insidiis vacuam relinquunt.

8 Impune tantam nequitiam ferent?
Pravique fructum consilii legent?
O arbiter mundi, nec illos
Præcipites agis in ruinam.

9 Meæ labores tu numeras fugæ:
Urna repostas, tu lacrymas meas
Servas apud te certa constat
Usque mei ratio doloris.

10 Aurem vocanti tu facilem mihi
Das, atque inanes spes facis hostium;
Et signa non obscura amici
Das animi, & stabilis favoris.

11 Te fretus uno, pollicitis tuis

Innixus

Innixus unis, nil metuam dolos
Mortalium cæcos minasque
Terrificas & aperta bella.
12 Te semper ergo carmine patrio
Laudabo vitæ præsidium meæ:
13 Ex hostium ferro, doli que
Incolumis tibi vota reddam.
14 Te liberatus vindice, te meum
Firmante gressum, ne titubent pedes,
Dum spiritus fovebit artus,
Jussa sequar tua, rector orbis.

PS. LVII. Miserere mei Deus, &c. Carm. gen. 11.

1 SAncte parens, miserere animæ pereuntis, & omnem
In te salutis quæ locavit spem suæ:
Meque tuis alis tectum defende, procellæ
Dum sævientis impetus deferveat.
2 Te voco, te (solum in rebus quod restat egenis)
Appello, supplex & tuam imploro fidem.
Te voco, qui cumulare mihi promissa refundes,
Et cœpta duces prosperos ad exitus:
3 Qui mihi subsidium à cœlo prælebis & hostis
Jamjam imminentis liberabis faucibus;
Qui dabis auxilium ex advto sublimis olympi
Memorque fidei & pristinæ clementiæ.
4 Inter enim sævos habitro feritate leones:
Flamam vomentes versor inter belluas
Lingua quibus sævo proscindit acutius ense,
Dentes sagittis lanceæque cuspide.
5 O Deus augustum celso caput exere cœlo:
Ostende terris gloriæ jubar tuæ.
6 Explicuere meis pedibus sua retia: terræ
Me sævus hostis pendens afflictum premit.
Et scrobibus fossis iter obsedere: sed ipsi
Mihi paratas in scrobes cæci ruent.
7 Mens invicta malis, animi vigor integer, orbis
Te voce rector, te celebrabit lyrâ
Eia age depositis mens expergiscere curis,
Et tu canora barbitos cum nabilis.
8 Ocyus auroræ quàm luciser excitet ignes,
Aurora cantus quàm volucrum excusciret;
10 Te pater alme canam: populos tua facta per omnes
Quacunque tellus panditur, vates feram.
11 Nam tua fidei bonitas fastigia cœli,
Fidesque tractus nubium supervolat.
12 O Deus augustum nitido caput exere cœlo
Ostende terris gloriæ jubar tuæ.

PSAL. LVIII. Si verè utique justitiam, &c. Carm. gen. 6.

1 QUi jura celso de solio daris,
Qui frena legum flectitis, en erig
De plebis ut causis egenæ
Judicio statuatis æquo?
2 Quin mente pravâ nequitiam & dolos
Versant sub umbra justitiæ regunt
Injuriam: factis honesti
Objiciunt speciem pudendis.
3 Maternâ ab alvo flagitii viam

Sensim

Sensim sequuntur: perque suos gradus
Obliqua sectandi libido
Cum teneris adolescit annis.
5 Lingua venenum pestiferâ gerunt:
6 Auresque claudunt consiliis, velut
Obturat aures callida aspis,
Quæ magicos metuit susurros.
7 Confringe malas, ô Deus, impudens
Os comminutis contere dentibus:
Et rictibus sævis hiantes
Hos inhibe catulos leonum.
8 Emissa fracta cuspide spicula
Intercidant, nec vulnera perferant:
Ipsique vanescant repentè,
Per bibulas velut unda arenas.
9 Sensim liquescant, tardi gradus velut
Limax, acerbo funere deserant;
Vitale lumen, more fœtus
Ante suum pereuntis ortum.
10 Florentis ævi in limine turbinis,
Vis atra tollat progeniem, prius
Quàm surculus spinas tenellus
Exerat, & stimulis acutis.
Fœcunda latè brachia porrigat.
11 Justique pœnæ vindicis exitum
Læti videbunt, impiique
Sub pedibus fluvium cruoris.
12 Vitæ benè actæ gens hominum sciet
Manere justos præmia: at impios
Manere pœnas, arbitrumque,
Esse Deum sciet orbis æquum.

PS. LIX. Eripe me de inimicis meis, &c. Carm. gen. 14.

AB hostis inclementia
Me rector orbis assere:
Defende vi crudeliter
Me semper oppugnantium.
Ab improbis me protege
Lætis cruore innoxio,
Meæ saluti per dolum
Qui cæca tendunt retia.
Ultro immerentis in caput
Consilia cuncta conferunt.
Exurge, teque pessimis
Fer obviam conatibus.
O arbiter mortalium
Et agminum cœlestium,
Favore semper qui pios
Peculiari amplecteris,
Exurge, pœnis impias
Compesce gentes: perfidis
Neu parce, qui sibi favent,
Nefanda quum patraverint,
A sole Eoo ad Hesperum
Perambulabunt compita,
Et instar oblatrantium
Canum feroces obstrepent.
Nil nisi merum crepant
Ferrum, cruorem, vulnera;

Et quæ loquuntur propalam,
Clàm posse rentur obrui.
9 Meæ salutis tu Deus
Tutela præsens, irritas
Ridebis iras, & tua
Me dextera tueberis.
10 Tu robur es meum, meæ
Vires & arx fiduciæ,
Ergo quieto pectore
Exspecto spe tui auxilii.
11 Discrimina imminentia
Ope antevertes: & malis
Fracta hostium superbia,
Læto fruar spectaculo.
12 Ne prorsus impios tamen
Una ruina elimina,
Oblivioso ne pii
Torpore recta negligant:
Sed errot illos dissipet
Vagos per orbis ultimas
Oras, tuaque dextera
Semen piorum protege.
13 Ob oris arrogantiam,
Virusque linguæ noxium,
Mendacia & perjuria,
Consume semen impium.
14 Evelle stirpe ab ultima
Justi furoris impetu,
Ut norit orbis ultimus
Deum bonorum vindicem.
15 A sole Eoo ad Hesperum
Perambulabunt compita,
Et instar oblatrantium
Canum procaces obstrepent.
16 Passim vagati pauperem
Victum ut parent, sub vesperum
Serum petant cubilia,
Victus egentes pauperis.
17 Ego interim Deum canam
Fortem bonumque in asperis
Rebus suorum vindicem,
Fidumque propugnaculum.
18 Deum canam, qui robore
Me fulcit, auget viribus,
Benignitate sublevat,
Tuetur arx ut ænea.

PSAL. LX. Deus repulisti nos, &c. Carm. gen. 2.

1 SAncte parens, nostris viriis offensus, abactos,
Pressosque duris dissipasti nos malis:
2 Placatus mitisque veni, jamque immemor iræ
Salutis auctor ad tuos reverrere.
3 Omnis ager rimis te conuriente dehiscit:
Committe rimas, refice quassatum solum.
4 Dura tuæ genti spectacula ferre dedisti
Inebriatæ poculo formidinis:
5 trepidos tandemque animi miseratus egenos,
Signum salutis efferes: qui te colunt,
Veridicis freti oraclis formidine mersum

Erigere

Erigere rursus audeant ut verticem:
6 Eripiasque tuos gelidi formidine lethi
Præsens, & opifer invocantes audias.
7 Audiit, ex adytoque Deus flammantis olympi,
Vocem rependit gaudii prænuntiam,
8 En tibi frugiferos Sichimæ dispertiar agros:
Vallem Sychoti metiar decempedâ.
9 Nonne mihi parens Jacobi pignora, quisquis
Vel pecore tondet arva, vel vomere secat?
10 Oppida sub pedibus Syriæ calcabo superbæ,
Moabum, Idumen, & Palæstinas domos.
11 Quis mihi pandet iter munitas ductor ad arces?
Muros Idumes divitis quis diruet?
12 Quis; nisi tu nostræ gentis Deus unice tutor,
Qui nos premendos hostibus reliqueras.
Offensus vitiis pravis, nec in arma ruentes
Nostros præibas dux, ut ante, exercitus.
13 Nunc pater auxilium rebus bonus adfer in arctis,
Humana fallax credulos spes decipit:
14 Te duce, victrici decorati tempora lauro,
Pedibus prememus hostis arrogantiam.

Ps LXI. Exaudi Deus deprecationem meam, Carm. gen. 15.

1 AUdi vocantem me bonus, & meis
Intentus aurem da precibus Deus,
3 Projectus oris orbis in ultimis,
Ad te recurram rebus in asperis.
Me sitte rupis culmine in arduo
4 Procul periclis, semper enim tui
Spe fretus, hostis tutus ab impetu,
Munitæ ut arcis præsidio fui.
5 Tentorio sac semper ut in tuo
Degam, sub alis protegar ut tuis:
6 Qui lenis aurem das precibus meis,
Qui vota lætum ducis ad exitum.
Frænare sceptris te metuentium
7 Hæreditatem das mihi: regiæ
Tu longa vitæ tempora porrigens,
Nectes peractis sæcula sæculis.
8 Securus ut te perpetuò colat
Rex, liberalem porrige dexteram.
Fortuna in omni: quaque soles fide
Fac ut fruatur pollicitis tuis.
9 Ac cum periclis liber ab asperis,
Te voce, dulci te cithara canam
Facti tenacem, & munificum tuis,
Et vota ad aras perpetuò feram.

PSAL. LXII. Nonne Deo subjecta erit, &c. Carm. gen. 3.

2 MEns acquiescit unicè mea in Deo:
Hinc spes salutis, arduis
3 In rebus arx hæc: tutus hoc munimine
Nullum tremiscam ad impetum.
4 Quousque rectis fraudibus subvertere
Innoxium tentabitis?
Pœnas daturi mox & ipsi, improvidi
Jamjam imminentis exitus,
Proni in ruinam incumbitis, ceu mœnia
Saxis solutis putria;

5 Et interim omnes corporisque & ingeni
Vires eò contendistis,
Vobis placetis fabulis vanis, gradu
Turberis impii ut pium.
Clàm devoveris corde tacito, propalàm
Laudatis ore subdolo.
6 At tu acquiesce mens mea in Deo tamen:
Hinc spes salutis, arduis
7 In rebus arx hæc: tuus hoc munimine
Nullum tremiscam ad impetum;
8 Spes inde vitæ & gloriæ pendet meæ,
Et coboris fiducia.
9 Quocunque cœli gens colis sub sidere,
Huic crede rem, sobolem, domum;
Omnes ad illum mentis ægritudines,
Et læta defer & refer;
Semperque presens numen ejus omnibus
Adesse cœptis senties.
10 Ventosa regum & principum potentia
Est vanitate vanior.
Adeoque sumo levior, ut, si principum
Hac lance vires omnium,
Inanitatem hac colloces, cunctis simul
Inanitas præponderet.
11 Ne firma spera parta per vim: ne nimis
Confide stultis viribus.
Opes abundant affluenter, ne bonis
Da rebus animum credulum.
12 Semel est professus, nec semel tantum Deum
Id profitentum audivimus,
Se posse solum cuncta, se solum bonum,
Et arbitrum rerum unicum:
13 Bonis benignum semper & placabilem,
Malisque formidabilem.

PSAL. LXIII. Deus Deus meus ad te, &c. Carm. gen. 18.

2 DEus, salutis auctor & custos meæ,
Te veneror, roseus quum fugat astra dies.
Te mens anhelat membra sitiunt languida;
Terra velut pluvias arida quærit aquas.
3 Quamvis arenas aridas æstu colam,
Præsentem Dominum mens videt usque meum:
Non aliter, adyta arcana quàm si conspicer,
Numinis adservant quæ monumenta tui.
4 Nec dulcis æquè est vita, quam benignitas,
Quæ vitam munis prosequerisque meam.
5 Ergo remotis dissitus quamvis locis,
Præsidio tutus te celebrabo tuo:
Tui sonabunt nominis præconia,
Quæ dederis vitæ tempora cunque meæ.
6 Nec victus æquè recreat corpus, tua
Excitat ut mentem laus celebrata meam.
7 Tu nocte carmen, manè tu carmen mihi es;
8 Tu trepido præsens fers mihi semper opem.
Securus alis conquiesco sub tuis:
Teque procul curis & tua facta canam.
9 Te quærit animus, te colit, te deperit.
Tu valida fulcis me pater alme manu:
10 At qui laborant per nefas me perdere,

Consiliis

Consiliis pravis digna ruina premet.
11 Ferro profundent spiritum nefarium:
Membra dabunt avidis dilaniunda lupis.
12 Rex lætus autem vindicem agnoscet Deum,
Et quicunque Dei nomine ritè cosunt.
Metu stupentes conticescent impii,
Spe stolida fluxis qui rumuere bonis.

PSAL. LXIV. Exandi Deus orationem, &c. Carm. gen. 8.

2 AUdi sancte parens non tertius preces
Te poscentis opem rebus in asperis:
Et fallacis ab hostis
Vitam fraudibus eripe.
3 Pravorum tacitis factio me dolis
Oppugnat; trucibus consiliis fremunt,
Conspirantque scelesti,
Tu me dux bonus eripe.
4 Linguas ceu gladios exacuunt suos:
Ortis pestiferi verba nefaria
Intentant, medicata
Tanquam spicula toxico.
5 Ut rectos animi ex insidiis petant.
Et securi avida mente coquunt nefas;
Nec quenquam malefacti
Formidant fore vindicem.
6 Designant animis horrificum scelus,
Et sævo laqueos consilio parant;
Inter seque loquuntur,
Nemo conscius hæc sciet.
7 Cor, mens, ingenium, consilium, labor,
Huc tendunt, facies ut scelerum novas
Et fraudum meditentur:
Hoc unum studium fuit.
8 At illos subiti cuspide spiculi
Incautos feriet magna Dei manus,
Et lethalia certa
Figet vulnera dextera.
9 Spectantes gelidus corripiet timor,
Auctori exitium quum videant suo
Dirum immittere linguæ
Virosæ mala toxica.
10 Gens humana tuæ robora dexteræ
Agnoscet, meritis laudibus efferet:
Et mirabitur altæ
Lumen perspicientiæ.
11 Justi spes animos eriget, & Dei
Tutus præsidio, lætitia fremet:
Et gaudentia corda
Vero simplice gestient.

PSAL. LXV. Te decet hymnus Deus in Sion, Carm. gen. 5.

2 TE manent laudes Deus in Sione:
Hic tibi castis operata sacris
Vota gens solvat tua, victimisque
Imbuet aras.
3 Quique tam præsens tibi supplicantum
Exitus votis tribuas secundos,
Te petent gentes sub utroque mundi
Axe jacentes.

4 Noſtra nunc juſtis ſcelerata facta
Nos premunt pœnis: facilis querelis
Tu tamen flecti, mala ſervitutis
Vincula franges.

5 O quater pluſquam quater ô beatos,
Quos leges, lectos facies amicos:
Ut colant puri tibi dedicati
Atria templi.
Illa lux felix, cumulata cunctis
Lux bonis, pectus ſatiabit ægrum
Gaudio, quæ nos reduces ſacrata
Siſtet in æde.

6 Annues noſtris facilis querelis,
Finium terræ Deus ultimorum
Spes, & extremas maris ambientis
Gurgite terras.
Tum ſtupor mentes quatiet tuentum,
O Deus noſtræ columen ſalutis,
Te malis durum, miſeris benignum,
Omnibus æquum.

7 Tu potens rerum, validiſque pollens
Viribus, firmas ſtabili carena
Montium tractus, jugaque inquietis
Tunſa procellis.

8 Tu maris nigris agitata ventis
Terga componis: cohibes rebelles
Gentium motus, placidaque mutas
Pace tumultus.

9 Ultimi rerum tua ſigna norunt
Et pavent fines, quoties coruſcis
Turgidum flammis fremuit ſonoro
Murmure cœlum.
Quique Phœbæos habitant ad ortus,
Et quibus ſera face Phœbus undas
Tingit, auctorem te hilares fatentur
Lucis & umbræ.

10 Tu ſolum terræ ſitientis imbrem
Lætus inviſis gravidæque nubis
De ſinu fundis genitale pigros,
Semen in agros.
Alveus pleno tibi ſemper amne
Turgidos læta novat arva fruge,
Floribus campos, nemorum virentes
Fronde receſſus.

11 Rore tu leni ſola contumacis
Maceras terræ, ſubigiſque glebas:
Ebrius ſulcos viridante amictu
Meſſis in umbras.

12 Qpâ feres greſſus, renovabis annum
Fertilem frugum: vegetanſque fœtus
Per cavas valles riguoſque ſaltus
Impluet humor.

13 Geſtiet pauper ruguri colonus,
Lacte diſtentas comitans capellas;

14 Mugient colles, & amica teſtis
Sylva juvencis.
Spes aratoris cupidas fovebit
Fluctuans lætis ſeges alma campis:

Ut canat festa tibi feriatus
Carmen in umbra.

Ps. LXVI. Jubilate Deo omnis terra, &c. Carm. gen. 19.

1 INcolæ terrarum, ab ortu
Solis ultimum ad cubile,
Eia Domino plallite.
2 Eia Domino jubilate;
Nomen ejus, numen ejus
Ferte in astra laudibus.
3 Dicite illi, Rector orbis
Sancte, quàm stupenda rerum
Est tuarum gloria!
Quanta virtus, qua protervos,
Mente fracta, cogis hostes
Supplices procumbere!
4 Te parentem læta honoret,
Te potentem prona adoret
Tota rerum machina.
Voce blanda te canamus,
Barbito dulci sonemus,
Carminumque cantibus.
5 Eia adeste, facta cunctis
Cernite admiranda sæclis:
Acriterque expendite
Facta providi parentis,
Facta Domini consulentis
Arte mira servalis.
6 Vertit æquor æstuosum
Aridæ in campos arenæ;
Fluminis per alveum
Agmen ire gratulantem,
Ceu per arva ficca, fecit,
Stante fusto languido.
7 Frænat unus orbem habenis
Sempiternis: intuetur,
Et pios & impios.
Nec finit sibi rebelles
Viribus fretos superbis,
Improbis votis frui.
8 Laus Deo nostro per omnes
Orbis oras: omnis unum
Laudet illum natio.
9 Morte liberavit unus
Nos propinqua; fulcit unus
Liberos firmo gradu.
10 Igne ut aurum, examinasti
11 Nos periclis: illigasti
Hostium nos cassibus.
12 Vincla lumbis, fræna malis
Sub tyrannis induisti
Impotentis imperi;
Sed per ignes, sed per undas
Difficis tamen dedisti
Uber agri exercitis.
13 Ergo supplex introibo
Templa, victimasque cædam:
14 Vota supplex offeram,
Vota duris in periclis

15 Nuncupata, pinguis agnus,
Cornigerque agni parens,
Bos & hircus sanguine aras
Imbuent, nec thura deerunt
De Sabæo stipite.
16 Dum Dei benignitatem
Explico in me, cuncti adeste
Qui Deum veremini.
17 Audiit statim vocantem;
Nos vocantes audientem
Prosequamur laudibus.
18 Conscios sceleris nefandi
Supplicantes rector orbis
Aure surda respuis:
19 At mihi lenis, bonusque
Supplicanti semper aurem
Non severam commodat.
20 Gratias ago parenti
Optimo, qui se roganti
Asperum non præbuit:
Qui sua benignitate
Destitutam non reliquit
Rebus unquam in asperis.

PSAL. LXVII. Deus miseratur nostri, &c. Carm. gen. 5

2 ARbiter mundi, placidus, bonusque
Parce delictis, solito & favore
Terra fac lætis segetem, pecusque
Nutriat arvis:
3 Nota per terras bonitas ut omnes
Sit tua, & nostræ studium salutis,
Mente quos curas patria, tegisque
Rebus in arctis.
4 Ut tuas laudes populi per omnes
Prædicent terras bonitatis usque ad
Terminos rerum celebretur omnes
Fama per urbes.
5 Omnis exultet locus, omnis ætas
Gestiat plausu & fremitu secundo,
Res quod humanas moderetis æqui
Juris habenis.
6 Ut tuas laudes populi per omnes
Prædicent terras, bonitatis usque ad
Terminos rerum celebretur omnes
Fama per urbes.
7 Si tuæ genti faveas benignus,
Conditor mundi bone, messis agros
Vestiet, vites oleæque colles,
Gramina campos.
8 Si tuæ genti faveas benignus,
Conditor mundi bone, te pavebunt
Et colent gentes sub utroque mundi
Axe jacentes.

PS. LXVIII. Exurgat Deus, & dissipat. &c. Carm. gen. 20.

2 O Qui perpetuis orbem moderaris habenis,
Placidos bonus exere vultu;
Impietatque exosa tuas, pater optime, leges,
Tremefacta repente faceret.

3 Ut levis in tenues fumi vapor effugit auras,
Ut cera liquescit ab igni.
4 At lætis pia turba animis sua gaudia plausu
Testabitur, & tibi rerum,
5 Sancte parens, pæana canat, qui lucida cœli
Veheris super astra, nec ævi
Inclusus spatiis, æternis legibus orbem
Æternus & ipse gubernas.
6 Te canimus læti, & lætos renovamus honores,
Qui celsi è vertice mundi
Respicis humanas curas: & patribus orbos
Pueros, viduasque maritis
7 Prosequeris patrio affectu: qui prole beata
Steriles solares hymenæos:
Compedibus vinctos solvis: populi arva rebellis
Bibulis obducis arenis.
8 Isacidæ Nilo quum te ductore relicto,
Arabum per inhospita saxa
9 Errarent, tremuere soli penetralia: cœlum
Maduit sudoris anheli
Imbribus: à vultu Domini conterrita dura
Tremuere cacumina Sinæ.
10 Arva sibi selecta bonus rigat imbre benigno:
Et quum labefacta fatiscunt,
11 Confirmat, recreatque afflicta: suoque fruenda
Dat habere gregi, nec egenam
12 Temporibus duris virtutem deserit. Arma
Trepida formidine belli
Quum patient animos, lætum celebrare triumphum
Teneris dabit ille puellis:
13 Sufficietque suas in laudes carmina: reges
Numerosa milite treti
Terga dabunt, latebrasque petent: spoliisque fruetur
Imbellis turba relictis.
14 Vestra licet somno sternantur corpora nigræ
Inter fuliginis ollas;
Illa tamen vincent nitidam candore columbam
Rutilæ cervicis honore,
Quæ nunc argentum nitidum, nunc lumina blandum
Radiantis provocat auri.
15 Quum Deus omnipotens traduceret agmina regum
Longo spectanda triumpho,
Squalida quæ luctu & tenebris Solyma antè jacebat,
Nivea tum luce refulsit:
Ceu nive vicinos inter candentia colles
Salmonis culmnia fulgent.
16 Usque sibi Basan placeat, jactétque superbus
Fastigia proxima cœlo;
17 Ne tamen herbiferos saltus, ne pascua sacro
Ausit conferre Sioni:
Quam propriam pater omnipotens in sæcula sedem
Legit, lectamque tuetur:
18 Ille pater, quem cælituum tot millia currum,
Equitum tota millia stipant;
Sive ille excelsæ vehitur per culmina Sinæ,
Sua seu sacraria visit:
19 Seu scelerum vindex celebri petit astra triumpho,
Captivaque colla catenis

Vincta trahit; victæ passim donaria gentes
Cumulant; pauso antè rebelles.
Poplite nunc flexo, venerantur templa Sionis.
20 Igitur celebramus honores
Jure tuos nullam nobis qui munere lucem
21 Vacuam finis ire: salutis
Unica spes nostræ; nempe unus fræna gubernas
Vitæ, irremeabilis Orci
Unus claustra tenes, & nutum fata sequuntur;
22 Inimicus vulnere certo
Tu figis, longa scelerum tu sorde sepultis
Lethali tempora plaga
23 Dividis. At caros sic consolaris amicos,
Ex remo à littore ponti,
Vos ego crudeli incolumes ex hoste reducam,
Rubri ceu trans freta ductos
Æquoris à sævo incolumes servavimus Ogo.
24 Cæsorum in sanguine regum
Tingent crura canes hostilia vulnera lambent.
25 Lætæ spectacula pompæ
Adspicient pater alme: tuo, pater alme, triumpho
Plaudent tua templa petentes.
26 Anteibunt, qui voce canant, qui cymbala pulsent,
Citharæ tuba juncta, tubæque
Tibia, quæque tuas celebrent fortissime laudes
Doctæ pulsare puellæ
27 Tympana; te populi cœtu, fremituque secundo
Et plausu ad sidera tollent:
Isacidæque tuas in laudes ora resolvent:
28 Juvenis de stirpe creatus.
Benjamini, Judæque aderit generosa propago;
Neque clarus Zabulon deerit,
29 Nephthalidæque duces. Nam tu tua jussa sequutis,
Virésque animósque ministras:
Claraque victrici das tempora cingere lauro,
30 Solymæ victoria præpes
Ex adytis volat. Ergo ferent tibi munera reges,
Atque ad tua templa ferentes
31 Munera, te super astra ferent. Tu freta sagittis
Lethalibus agmina fundis:
Tu fortésque domas dextras, animósque rebelles;
Humiles tibi pendere cogis
Vectigal fractósque duces, avidique cruoris
Vindex populi agmina perdis.
32 Quique bibunt Nilum, quà mergitur æquoris undis
Quique ipso fontis in ortu,
Accurrent, pacémque petent, opulenta ferentes
Tibi munera supplice dextrâ.
33 Regna hominum celebrate Deum: date carmina regi,
Qui templa gubernat olympi,
34 Æterna æternus: cujus mortalia cuncta
Vocem tremefacta pavescunt.
35 Hunc fortem celebrate, unique accepta referte
Bene gesti prospera belli.
Cujus in Isacidis resplendet gloria, cujus
Testantur robora nubes:
35 Cujus ab arcano templo venerabilis horror
Stupefacta in pectora manat,

Ifacidum Deus ille, Deus qui robore nervos
Animosque vigore suorum
Implet, ei laudes Jacobi dicite proles:
Etenim Deus ille deorum est.

PSAL. LXIX. Salvum me fac Deus, &c. Carm. gen. 22

1 SAncte parens, fer opem lasso: torrentibus undis
Pene obruerunt me malorum flumina.
3 Pes nequit in molli vestigia figere limo:
Pronumque inundans vertici fluctus rapit.
4 Dum clamo, arentes urit sitis arida fauces:
Spectando lassa torpuere lumina.
5 Me vexant odiisque premunt immanibus hostes,
Plures inumbrant quàm capilli tempora.
Inque dies crescunt numero: & ceu rapta rependam,
Benè parta per vim cogor illis reddere.
6 Simplicitas tibi nota mea est, bone conditor orbis,
Meæque testis semper innocentiæ es.
7 Fac pater alme, bonis ne sint mea damna pudori,
Dum te colentes clade cernunt opprimi.
8 Te propter maledicta tuli & ludibria vulgi:
Te propter ora turpis infecit pudor:
9 Me vitant fratres, & eadem è matre creati
Me ceu scelestum abominantur filii.
10 Uror, & ira coquit penitus præcordia, leges
Tuosque ritus impii quum negligunt:
In tua quæ jactant probra & convicia sacra,
In me recurrunt, corque vulnerant meum.
11 Si fleo jejunus, si macero pectora curis,
Rident probrisque prosequuntur lacrymas.
12 Si tegor incultos saccis squalentibus artus,
Fio repentè fabula & ludibrium:
13 Me salibus petit è portæ statione senectus:
Et ebriosæ sum tabernæ cantio:
14 Interea curis genitor confectus acerbis
Ad te recurro: tu benignus respice.
O genitor sine fine bonus, sine fraude fidelis,
In rebus arctis da salutarem manum.
15 Erige penè luto absorptum: da figere gressum:
Crudelis hostis me eripe impotentiæ.
16 Neu rapiat torrentis aquæ violentia, neu me
Mergatve gurges, aut vorago absorbeat.
17 Sancte parens, nullos cujus clementia fines
Novit, vocantem & destitutum respice.
18 Ne faciem servo avertas, qui rebus egenis
Supplex opem orat: subitò miserum subleva.
19 Miris ades: serva hanc animam, ut pudor obruat hostes,
Qui ceu relictum me enecant convicijs.
20 Tu testis mihi probri ignominiæque superbæ:
Tu testis hostes quàm protervè illuserint.
21 Cor dolor urebat: socius mihi nemo doloris,
Nemo dolorem qui levaret anxium.
22 Dulcia felle mihi tingebant fercula amaro:
Pro vino aceti porrigebant pocula.
23 Ergo victum illis vitient aconita vicissim:
Mœrórque læta obnubilet convivia.
Unde sibi placidæ promittunt otia pacis,
Hinc semen illis pullulet discordiæ.

24 Caligem oculi, & intent vestigia: vires
25 Elumbe corpus deserant. Iram tuam
Sic meritos effunde super: tuus hauriat illos
26 Furor. Colonis tecta vidua moereant:
Qui deserta habitet tentoria nemo superst,
27 Quia persequuntur dextera afflictos tua,
Afflictos miserosque procaciter insultantes,
Verbis acerbant vulnera atque injuriis.
28 Tu fine peccatis cumulent peccata, nec unquam
Dulcem æquitatis sentiant fructum tuæ.
29 Impia de tabulis viventum nomina dele:
Tuos nec inter hos recense filios.
30 Me tenuem afflictumque tua, pater optime, dextra
Erige, locoque sitie totum in arduo.
31 Hic ergo carminibus rerum super astra parentem
Tollam, & celebri gratias in cœtu agam.
32 Gratias hoc illi est, quam si cadat hostia ad aram,
Virulus tenellus jam coniscans cornibus.
33 Adspicient mites, & pectore gaudia volvent,
Deum colentium sæta corda gestient.
34 Audit enim Dominus tenues, nec despicit ægros
Ob nomen ejus vinculis coercitos.
35 Unum igitur tellus colat hunc, & pontus, & æther,
Et quicquid æther, terra, pontus continet.
36 Qui facit incolumem pulchram florere Sionem,
Urbesque Judæ mœnibus cingit novis:
37 Metiturque suis rura ante inculta colonis,
Tenenda blandis quæ relinquant liberis;
Quæ placida teneat series in pace nepotum,
Quicunque Domini nomen & numen colunt.

PS. LXX. Deus in adjutorium meum, &c. Carm. gen. 17.

1 O Deus, præsens ades, & periclis
Me præsentibus eripe:
O Deus duros propera labores
Confestim auxilio ut leves.
2 Qui meam quærunt animam, erubescant,
Fœdam ignominiam ferant,
Et fuga turpi doleant, malignis
Qui me consiliis petunt.
4 Terga dent, fusos pudor ut perurat;
Qui rident gemitus meos.
5 Teque clementi & placido fruantur,
Qui gaudent placitis tuis.
Qui salutis spem posuere in uno
Te certam penitus Deo,
Gaudeant, semperque canant, perennis
Majestas & honor Deo.
6 Sunt meæ vires & opes pusillæ:
Sed tu me Deus, adjuva.
Tu, mea vires, mea spes, opesque
Festinus fer opem mihi.

PSAL. LXXI. In te Domine speravi, non. Carm. gen. 15.

1 IN te salutis spem posui meæ,
Fac me perennis ne pudor obruat.
2 Audi vocantem lenis, & eripe
Hostis cruenti me violentia.
3 Vitæque custos, & columen meæ

Turrisque

Turrisque rebus semper in asperis,
4 Nunc turris esto & perfugium mihi,
Et sævientum subtrahe dexteræ
5 A vi sceleratæ lubricæ dexteræ
Pendentem ab uno subsidio tuo:
Et qui juventæ tutor eras meæ,
Orbam senectam viribus assere.
6 Tu me tuendum matris ab ubere
Duxti: pependit matris ab ubere
Spes nostra de te, materies meis
Una est perennis laus tua captibus.
7 Ceu continenter prodigium malis
Natum ferendis, rideor impiis.
Sed me malorum fructibus obrutum
Spes una fulcit præsidii tui.
8 Me lux videbit, me tenebræ tuas
9 Laudes canentem: jam senio gravem,
Fractisque lasso corpore viribus,
Ne me impiorum trade libidini.
10 Et clam susurrant, & caput in meum
Occulta tendunt retia per scelus:
11 Et dum sceleatum propositum fremunt,
Aiunt, Ope illum destituit Deus:
Instate fracto, prendite, perdite
12 Nudum salutis vindice. Tu Deus
Ne linque fretum præsidio tuo:
Præsensque sævis hostibus eripe.
13 Pudore vultus inficiat rubor
Hosti doloso, fraude nefaria
Qui me aucupatur: mœreat irrita
Conata, vanum lugeat exitum.
14 Liber periclis, carmine te novo
15 Pangam tenacem pollicitis, & tuis
Promptum juvandis: & numeris meis
Aptabo laudes innumeras tuas.
16 Canam potentem te dare prosperæ
Eventa, belli quum fremuit timor:
Canam fidelem reddere fœderum
Promissa largo non sine sanguine.
17 Ab usque primo flore puerilis
Laudum tuarum tu mihi carmina
18 Semper præstiti: ne senio gravem
Canumque nunc me spes mea desere,
Donec nepotum sæcula noverint
Me vate, quanto robore, quafide
19 Me liberaris. Justitiæ tuæ
Connexa mundi gloria transvolat,
Rerum creator, quis similis tui?
20 Qui me malorum gurgite merseras,
Mitisque vita rursus amabili
Tracto è profundo gurgite, das frui.
21 Opesque honoresque accumulas bonus.
Ira remissa: & pectora turbida
22 Solaris. Ergo te citharæ canam
Nabloque certa conspicuum fide.
O sancte nostræ gentis ab ultimo
Protector ortu, vox mea te canet:
23 Te spiritus, te vita laboribus

Exempta

Exempta duris, laudibus efferet.
24 Lux nulla solem proferet aureum,
Quæ prædicantem justitiam tuam
Non audiet me, rex bone, qui meis
Rubore vultum offuderis hostibus.

PS. LXXII. Deus judicium tuum regi, &c. Crim. gen. 3.

1 DA tuæ regi, Deus, æquitatis
Jus ad exemplum dare, filióque
Regis, ut legum patriæ ad salutem
Flectat habenas.
2 Ut regat justis populum institutis,
Pauperum questus facili tuorum
Aure cognoscat, dirimatque lites
Legibus æquis.
3 Pace lætentur juga montiumque
Horridi salus: genitrix quietis
Æquitas colles amet, asperósque
Ruris alumnos.
4 Jus suum det pauperibus, potentum
Curet ut ne vi tenues premantur,
Destruat quisquis miseros dolosis
Litibus urget.
5 Ut reformidet venientis ævi
Gens tuum nomen, sua sol diei
Donec effundet, sua luna donec
Lumina nocti.
6 Æquitas & jus veniens olympo
Recreet terras, veluti sub æstu
Imber, & rores pluvii beatos
Ruris honores.
7 Floreat, rerum hoc moderante habenas,
Jus, bonæ paces vigeant, perenni
Luna dum cursu rediens, novabit
Mensirua vultus.
8 Imperi fines maris unda fluctu
Hinc & hinc claudat: spatiumque latis
Quod modum regnis faciat, sit idem
Terminus orbis.
9 Ad pedes illi cadat advolutus
Æthiops: hostes veniam precati
Supplices, vultus humiles comamque in
Pulvere verrant.
10 Qui tenent pontum, refluique ponti
Insulas, regesque Arabum beati,
Thuris & dites venient Sabæi,
Dona ferentes.
11 Illum adorabunt, mare quâ remotis
Obstrepit terris, metuentque reges
Servient gentes sub utroque mundi
Axe jacentes.
12 Ille deserros ope sublevabit:
13 Eximet curis querulos: egeno &
Pauperi dextram dabit: obrutósque
Fœnore solvet.
14 Nec velut vilem tenuis cruorem
15 Plebis effundi sinet. ergo vivat,
Deque thesauris Arabum beatis
Munera sumat,

Ao

Ac suo regi benè comprecatus,
Illius laudes canat, illum honoret:
Largam opum dextram celebret, patremque
Vulgus adoret.

16 Per feros montes segetem refundat
Terra, tam densis crepitans aristis,
Quam gravi cedros Libani flagellant
Murmure venti.
Augeat prolem numero carentem
Per vias urbis bona pax beatæ:
Lætæ ceu campis riguis per imbrem
Gramina surgunt.

17 Nomen æterno juvenescat ævo,
Filii nomen, jubar usque tolis
Dum vagæ fundet radiata terris
Lumina flammæ.
Ille rex gentes faciet beatas,
Quas sinu claudit refugo Amphitrite;
Omnis hunc tellus canet Amphitrite
Cincta beatum.

18 Isaci gentis Domino Deoque
Laus, honor, virtus: opis haud egenos,
Illa quæ cuncti attoniti meuentur,
Perficis unus.

19 Nomen augustum canat omnis ætas,
Ulla quod nunquam taceat vetustas:
Nominis sancti penetret per omnes
Gloria terras.

GEORGII BUCHANANI PARAPHRASIS

In tertium librum PSALMORUM.

PS. LXXIII. Quam bonus Israel Deus, &c. Carm. gen. 15.

1 TEllus ut undis hospitium neget,
Undæque terras fluctibus obruant,
Aër coruscis fulminet ignibus,
Ruina mundi sidera misceat:
Dei potentis non bonitas tamen
In rebus arctis destituet pios,
Puraſve mentes nequitia finet
Mœroris æstu funditus opprimi.

2 Quàm pœnè lapsi pes mihi lubrico
Gressum fefellit, dum pede meliore
Immensa parvo, dum trutina nega
Expendo stultus judicium Dei!

3 Fervebit irâ pectus, & æmulo
Livoris æstu, quum scelerum omnium
Contaminatos sordibus impios,
Florere cunctis conspiceret bonis.

4 Sors illa cunctis invida, mobilis,
Infida, servat perpetuâ fide

5 Et interim omnes corporisque & ingeni
Vires eò contendistis,
Vobis placeris fatulis vanis, gradu
Turbetis impii ut pium.
Clàm devoveris corde tacito, propalim
Laudatis ore subdolo.
6 At tu acquiesce mens mea in Deo tamen:
Hinc spes salutis, arduis
7 In rebus arx hæc: tutus hoc munimine
Nullum tremiscam ad impetum:
8 Spes inde vitæ & gloriæ pendet meæ,
Et roboris fiducia.
9 Quocunque cœli gens colis sub sidere,
Huic crede rem, sobolem, domum:
Omnes ad illum mentis ægritudines,
Et læta defer & refer;
Semperque presens numen ejus omnibus
Adesse cœptis senties.
10 Ventosa regum & principum potentia
Est vanitate vanior.
Adeoque sumo levior, ut, si principum
Hac lance vires omnium,
Inanitatem hac colloces, cunctis simul
Inanitas præponderet.
11 Ne firma spera parta per vim: ne nimis
Confide stultis viribus.
Opes abundant affluenter, ne bonis
Da rebus animum credulum.
12 Semel est professus, nec semel tantum Deum
Id profitentem audivimus,
Se posse solum cuncta, se solum bonum,
Et arbitrum rerum unicum:
13 Bonis benignum semper & placabilem,
Malisque formidabilem.

PSAL. LXIII. Deus Deus meus ad te, &c. Carm. gen. 18.

2 DEus, salutis auctor & custos meæ,
Te veneror, roseus quum fugat astra dies.
Te mens anhelat membra sitiunt languida;
Terra velut pluvias arida quærit aquas.
3 Quamvis arenas aridas æstu colam,
Præsentem Dominum mens videt usque meum:
Non aliter, advta arcana quàm si conspicer,
Numinis adservant quæ monumenta tui.
4 Nec dulcis æquè est vita, quam benignitas,
Quæ vitam munis prosequerisque meam.
5 Ergo remotis dissitus quamvis locis,
Præsidio tutus te celebrabo tuo:
Tui sonabunt nominis præconia,
Quæ dederis vitæ tempora cunque meæ.
6 Nec victus æquè recreat corpus, tua
Excitat ut mentem laus celebrata meam.
7 Tu nocte carmen, manè tu carmen mihi es;
8 Tu trepido præsens sers mihi semper opem.
Securus alis conquiesco sub tuis:
Teque procul curis & tua facta canam.
Te quærit animus, te colit, te deperit.
Tu valida fulcis me pater alme manu:
9 At qui laborant per nefas me perdere,

Consiliis

Consiliis pravis digna ruina premet.
11 Ferro profundent spiritum nefarium :
Membra dabunt avidis dilaniauda lupis.
12 Rex lætus autem vindicem agnoscet Deum,
Et quicunque Dei numina ritè colunt.
Metu stupentes conticescent impii,
Spe stolida fluxis qui ruunere bonis.

PSAL. LXIV. Exandi Deus orationem, &c. Carm. gen. 8.

1 AUdi sanctè parens non territus preces
Te poscentis opem rebus in asperis :
Et fallacis ab hostis
Viram fraudibus eripe.
3 Pravorum tacitis factio me dolis
Oppugnat ; trucibus consiliis fremunt,
Conspirantque scelesti,
Tu me dux bonus eripe.
4 Linguas ceu gladios exacuunt suos :
Otis pestiferi verba nefaria
Intentant, medicata
Tanquam spicula toxico.
5 Ut rectos animi ex insidiis petant,
Et securi avida mente coquunt nefas ;
Nec quenquam malefacti
Formidant fore vindicem.
6 Designant animis horrificum scelus,
Et fævo laqueos consilio parant ;
Inter seque loquuntur,
Nemo conscius hæc scier.
7 Cor, mens, ingenium, consilium, labor,
Huc tendunt, facies ut scelerum novas
Et fraudum meditentur :
Hoc unum studium fuit.
8 At illos subiti cuspide spiculi
Incautos ferit magna Dei manus,
Et lethalia certa
Figet vulnera dextera.
9 Spectantes gelidus corripiet timor,
Auctori exitium quum videant suæ
Dirum immittere linguæ
Virosæ mala toxica.
10 Gens humana tuæ robora dexteræ
Agnoscet, meritis laudibus efferet :
Et mirabitur altæ
Lumen perspicientiæ.
11 Justi spes animos eriget, & Dei
Tutus præsidio, lætitia fremet :
Et gaudentia corda
Vero simplice gestient.

PSAL. LXV. Te decet hymnus Deus in Sion, Carm. gen. 5.

1 TE manent laudes Deus in Sione :
Hic tibi castis operata sacris
Vota gens solvat tua, victimisque
Imbuet aras.
3 Quique tam præsens tibi supplicantum
Exitus votis tribuas secundos,
Te petent gentes sub utroque mundi
Axe jacentes.

4 Noſtra nunc juſtis ſcelerata facta
Nos premunt pœnis: facilis querelis
Tu tamen flecti, mala ſervitutis
Vincula franges.

5 O quater pluſquam quater ô beatos,
Quos leges, lectos facies amicos:
Ut colant puri tibi dedicati
Atria templi.
Illa lux felix, cumulata cunctis
Lux bonis, pectus ſatiabit ægrum
Gaudio, quæ nos reduces ſacrata
Siſtet in æde.

6 Annues noſtris facilis querelis,
Finium terræ Deus ultimorum
Spes, & extremas maris ambientis
Gurgite terras.
Tum ſtupor mentes quatiet tuentum,
O Deus noſtræ columen ſalutis,
Te malis dorum, miſeris benignum,
Omnibus æquum.

7 Tu potens rerum, validiſque pollens
Viribus, firmas ſtabili catena
Montium tractus, jugaque inquietis
Tunſa procellis.

8 Tu maris nigris agitata ventis
Terga componis: cohibes rebelles
Gentium motus, placidaque mutas
Pace tumultus.

9 Ultimi rerum tua ſigna norunt
Et pavent fines, quoties coruſcis
Turgidum flammis fremuit ſonoro
Murmure cœlum.
Quique Phœbæos habitant ad ortus,
Et quibus ſera face Phœbus undas
Tingit, auctorem te hilares fatentur
Lucis & umbræ.

10 Tu ſolum terræ ſitientis imbrem
Lætus inviſis gravidæque nubis
De ſinu fundis genitale pigros,
Semen in agros.
Alveus pleno tibi ſemper amne
Turgidos læta novat arva fruge,
Floribus campos, nemorum virentes
Fronde receſſus.

11 Rore tu leni ſola contumacis
Maceras terræ, ſubigiſque glebas:
Ebrius ſulcos viridante amictu
Meſſis in umbras.

12 Quâ feres greſſus, renovabis annum
Fertilem frugum: vegetanſque fœtus
Per cavas valles riguoſque ſaltus
Impluet humor.

13 Geſtiet pauper ruguri colonus,
Lacte diſtentas comitans capellas;
14 Mugient colles, & amica ſeſſis
Sylva juvencis.
Spes aratoris cupidas fovebit
Fluctuans lætis ſeges alma campis:

Ut

Ut canat festa tibi feriatus
Carmen in umbra.

ps. LXVI. Jubilate Deo omnis terra, &c. Carm. gen. 19.

1 Incolæ terrarum, ab ortu
Solis ultimum ad cubile,
Eia Domino plallite.
2 Eia Domino jubilate;
Nomen ejus, numen ejus
Ferte in aftra laudibus.
3 Dicite illi, Rector orbis
Sancte, quàm ſtupenda rerum
Eſt tuarum gloria!
Quanta virtus, qua protervos,
Mente fracta, cogis hoſtes
Supplices procumbere!
4 Te parentem læta honoret,
Te potentem prona adoret
Tota rerum machina.
Voce blanda te canamus,
Barbito dulci ſonemus,
Carminumque cantibus.
5 Eia adeſte facta cunctis
Cernite admiranda ſæclis:
Acriterque expendite
Facta providi parentis,
Facta Domini conſulentis
Arte mira ſervulis.
6 Vertit æquor æſtuoſum
Aridæ in campos arenæ;
Fluminis per alveum
Agmen ire gratulantem,
Ceu per arva ficca, fecit,
Stante fluctu languido.
7 Frænat unus orbem habenis
Sempiternis: intuetur,
Et pios & impios.
Nec ſinit ſibi rebelles
Viribus fretos ſuperbis;
Improbis votis frui.
8 Laus Deo noſtro per omnes
Orbis oras: omnis unum
Laudet illum natio.
9 Morte liberavit unus
Nos propinqua; fulcit unus
Liberos firmo gradu.
10 Igne ut aurum, examinaſti
11 Nos periclis: illigaſti
Hoſtium nos caſſibus.
12 Vincla lumbis, fræna malis
Sub tyrannis induiſti
Impotentis imperi;
Sed per ignes, ſed per undas
Diffidis tamen dediſti
Uber agri exercitis.
13 Ergo ſupplex introibo
Templa, victimaſque cædam:
14 Vota ſupplex offeram,
Vota duris in periclis

15 Nuncupata, pinguis agnus,
Cornigerque agni parens,
Bos & hircus sanguine aras
Imbuent, nec thura deerunt
De Sabæo stipite.
16 Dum Dei benignitatem
Explico in me, cuncti adeste
Qui Deum veremini.
17 Audiit statim vocantem;
Nos vocantes audientem
Prosequamur laudibus.
18 Conscios sceleris nefandi
Supplicantes rector orbis
Aure surda respuis:
19 At mihi lenis, bonusque
Supplicanti semper aurem
Non severam commodat.
20 Gratias ago parenti
Optimo, qui se roganti
Asperum non præbuit:
Qui sua benignitate
Destitutam non reliquit
Rebus unquam in asperis.

PSAL. LXVII. Deus miseratur nostri, &c. Carm. gen. 5

2 ARbiter mundi, placidus, bonusque
Parce delictis, solito & favore
Terra fac lætis segetem, pecusque
Nutriat arvis:
3 Nota per terras bonitas ut omnes
Sit tua, & nostræ studium salutis,
Mente quos curas patria, tegisque
Rebus in arctis.
4 Ut tuas laudes populi per omnes
Prædicent terras bonitatis usque ad
Terminos rerum celebretur omnes
Fama per urbes.
5 Omnis exultet locus, omnis ætas
Gestiat plausu & fremitu secundo,
Res quod humanas moderetis æqui
Juris habenis.
6 Ut tuas laudes populi per omnes
Prædicent terras, bonitatis usque ad
Terminos rerum celebretur omnes
Fama per urbes.
7 Si tuæ genti faveas benignus,
Conditor mundi bone, messis agros
Vestiet, vites oleæque colles,
Gramina campos.
8 Si tuæ genti faveas benignus,
Conditor mundi bone, te pavebunt
Et colent gentes sub utroque mundi
Axe jacentes.

PS. LXVIII. Exurgat Deus, & dissipat. &c. Carm. gen. 20.

2. O Qui perpetuis orbem moderatis habenis,
Placidos bonus exere vultu;
Impietatque exosa tuas, pater optime, leges,
Tremefacta repente faceret.

3 Ut levis in tenues fumi vapor effugit auras,
Ut cera liquescit ab igni:
4 At lætis pia turba animis sua gaudia plausu
Testabitur, & tibi rerum,
5 Sancte parens, pæana canat, qui lucida cæli
Veheris super astra, nec ævi
Inclusus spatiis, æternis legibus orbem
Æternus & ipse gubernas.
6 Te canimus læti, & lætos renovamus honores,
Qui celsi è vertice mundi
Respicis humanas curas: & patribus orbos
Pueros, viduasque maritis
7 Prosequeris patrio affectu: qui prole beata
Steriles solaris hymenæos:
Compedibus vinctos solvis: populi arva rebellis
Bigulis obducis aratris.
8 Isacidæ Nilo quum te ductore relicto,
Arabum per inhospita saxa
9 Errarent, tremuere soli penetralia: cœlum
Maduit sudoris aquæ:
Imbribus: à vultu Domini conterrita dura
Tremuere cacumina Sinæ.
10 Arva sibi electa bonus rigat imbre benigno:
Et quum labefacta fatiscunt,
11 Confirmat, recreatque afflictæ: suoque fruenda
Dat habere gregi, nec egenam
12 Temporibus duris virtutem deterit. Arma
Trepida formidine belli
Quum patient animos, lætum celebrare triumphum
Teneris dabit ille puellis:
13 Sufficietque suas in laudes carmina: reges
Numerosa militis æti
Terga dabunt, latebrasque petent: spoliisque fruetur
Imbellis turba relictis.
14 Vestra licet somno æternantur corpora nigræ
Inter fuliginis ollas;
Illa tamen vincent nitidam candore columbam
Rutilæ cervicis honore,
Quæ nunc argentum nitidum, nunc lumina blandum
Radiantis provocat auri.
15 Quum Deus omnipotens traduceret agmina regum
Longo spectanda triumpho,
Squalida quæ luctu & tenebris Solyma antè jacebat,
Nivea tum luce refulsit:
Ceu nive vicinos inter candentia colles
Salmon's culmina fulgent.
16 Usque sibi Basan placeat, jactèrque superbus
Fastigia proxima cœlo;
17 Ne tamen herbiferos saltus, ne pascua sacro
Ausit conferre sioni:
Quam propriam pater omnipotens in sæcula sedem
Legit, lectamque fuetur:
18 Ille pater, quem cælitum tot millia currum,
Egregium tota nubila stipant;
Sive ille excelsæ vehitur per culmina Sinæ,
Sua seu sacraria visit:
19 Seu ferocium victor celebri petit astra triumpho,
Captivaque colla catenis

Vincta trahit ; victæ passim donaria gentes
Cumulant ; paulo antè rebelles.
Poplite nunc flexo, venerantur templa Sionis.
20 Igitur celebramus honores
Jure tuos nullam nobis qui munere lucem
21 Vacuam sinis ire : salutis
Unica spes nostræ ; nempe unus fræna gubernas
Vitæ, irremeabilis Orci
Unus claustra tenes, & nutum fata sequuntur ;
22 Inimicus vulnere certo
Tu figis, longa scelerum tu sorde sepultis
Lethali tempora plaga
23 Dividis. At caros sic consolaris amicos,
Ex remo à littore ponti,
Vos ego crudeli incolumes ex hoste reducam,
Rubri ceu trans freta ductos
Æquoris à sævo incolumes servavimus Ogo.
24 Cæsorum in sanguine regum
Tingent crura canes hostilia vulnera lambent.
25 Lætæ spectacula pompæ
Adspicient pater alme : tuo, pater alme, triumpho
Plaudent tua templa petentes.
26 Anteibunt, qui voce canant, qui cymbala pulsent,
Citharæ tuba juncta, tubæque
Tibia, quæque tuas celebrent fortissime laudes
Doctæ pulsare puellæ
27 Tympana ; te populi cœtu, fremituque secundo
Et plausu ad sidera tollent :
Isacidæque tuas in laudes ora resolvent :
28 Juvenis de stirpe creatus.
Benjamini, Judæque aderit generosa propago :
Neque clarus Zabulon deerit,
29 Nephthalidæque duces. Nam tu tua jussa sequutis,
Vitésque animósque ministras :
Claraque victrici das tempora cingere lauro,
30 Solymæ victoria præpes
Ex adytis volat. Ergo ferent tibi munera reges,
Atque ad tua templa ferentes
31 Munera, te super astra ferent. Tu freta sagittis
Lethalibus agmina fundis :
Tu fortésque domas dextras, animósque rebelles ;
Humiles tibi pendere cogis
Vectigal fractósque duces, avidique cruoris
Vindex populi agmina perdis.
32 Quique bibunt Nilum, quà mergitur æquoris undis
Quique ipso fontis in ortu,
Accurrent, pacémque petent, opulenta ferentes
Tibi munera supplice dextrâ.
33 Regna hominum celebrate Deum : date carmina regi,
Qui templa gubernat olympi,
34 Æterna æternus : cujus mortalia cuncta
Vocem tremefacta pavescunt.
35 Hunc fortem celebrate, unique accepta referte
Bene gesti prospera belli.
Cujus in Isacidis resplendet gloria, cujus
Testantur robora nubes :
35 Cujus ab arcano templo venerabilis horror
Stupefacta in pectora manat,

Isacidum

Ifacidum Deus ille, Deus qui robore nervos
Animosque vigore suorum
Impler, ei laudes Iacobi dicite proles :
Etenim Deus ille deorum est.

PSAL. LXIX. Salvum me fac Deus, &c. Carm. gen. 26

1 SAncte parens, fer opem lasso : torrentibus undis
Penè obruerunt me malorum flumina.
3 Pes nequit in molli vestigia figere limo :
Pronumque inundans vertici fluctus rapit.
4 Dum clamo, arentes urit siris arida fauces :
Spectando lassa torpuere lumina.
5 Me vexant odiisque premunt immanibus hostes,
Plures inumbrant quàm capilli tempora.
Inque dies crescunt numero : & ceu rapta rependam,
Benè parta per vim cogor illis reddere.
6 Simplicitas tibi nota mea est, bone conditor orbis,
Meæque testis semper innocentiæ es.
7 Fac pater alme, bonis ne sint mea damna pudori,
Dum te colentes clade cernunt opprimi.
8 Te propter maledicta tuli & ludibria vulgi :
Te propter ora turpis infecit pudor :
9 Me vitant fratres, & eadem è matre creati
Me ceu scelestum abominantur filii.
10 Uror, & ira coquit penitus præcordia, leges
Tuosque ritus impii quum negligunt :
In tua quæ jactant probra & convicia sacra,
In me recurrunt, corque vulnerant meum.
11 Si fleo jejunus, si macero pectora curis,
Rident probrisque prosequuntur lacrymas.
12 Si tegor incultos saccis squalentibus artus,
Fio repentè fabula & ludibrium :
13 Me salibus petit è porta statione senectus :
Et ebriosæ sum tabernæ cantio :
14 Interea curis genitor confectus acerbis
Ad te recurro : tu benignus respice.
O genitor sine fine bonus, sine fraude fidelis,
In rebus arctis da salutarem manum.
15 Erige penè luto absorptum : da figere gressum :
Crudelis hostis me eripe impotentiæ.
16 Neu rapiat torrentis aquæ violentia, neu me
Mergat ve gurges, aut virago absorbeat.
17 Sancte parens, nullos cujus clementia fines
Novit, vocantem & destiturum respice.
18 Ne faciem servo avertas, qui rebus egenis
Supplex opem orat : subitò miserum subleva.
19 Miris ades: serva hanc animam, ut pudor obruat hostes,
Qui ceu relictum me enecant conviciis.
20 Tu testis mihi probri ignominiæque superbæ :
Tu testis hostes quàm protervè illuserint.
21 Cor dolor urebat : socius mihi nemo doloris,
Nemo dolorem qui levaret anxium.
22 Dulcia felle mihi tingebant fercula amaro :
Pro vino aceti porrigebant pocula
23 Ergo victum illis vitient aconita vicissim :
Mœrórque læta obnubilet convivia.
Unde sibi placidæ promittunt otia pacis,
Hinc semen illis pullulet discordiæ.

24 Caligem oculi, & mutent vestigia: vires
25 Elumbe corpus deserant. Iram tuam
Sic meritos effunde super: tuus hauriat illos
26 Furor. Colonis tecta vidua mœrent:
Qui deserta habitet tentoria nemo superfit,
27 Quia persequuntur dextera afflictos tua,
Afflictos miserosque procaciter insultantes,
Verbis acerbant vulnera atque injuriis.
28 Tu sine peccatis cumulent peccata, nec unquam
Dulcem æquitatis sentiant fructum tuæ.
29 Impia de tabulis viventum nomina dele:
Tuos nec inter hos recense filios.
30 Me tenuem afflictumque tua, pater optime, dextra
Erige, locoque siste tutum in arduo.
31 Hic ego carminibus rerum super astra parentem
Tollam, & celebri gratias in cœtu agam.
32 Gratias hoc illi est, quàm si cadat hostia ad aram,
Virulus tenellus jam conisans cornibus.
33 Adspicient mites, & pectore gaudia volvent,
Deum colentium læta corda gestient.
34 Audit enim Dominus tenues, nec despicit ægros
Ob nomen ejus vinculis coërcitos.
35 Unum igitur tellus colat hunc, & pontus, & æther,
Et quicquid æther, terra, pontus continet.
36 Qui facit incolumem pulchram florere Sionem,
Urbesque Judæ mœnibus cingit novis:
37 Metiturque suis rura ante inculta colonis,
Tenenda blandis quæ relinquant liberis;
Quæ placida teneat series in pace nepotum,
Quicunque Domini nomen & numen colunt?

PS. LXX. Deus in adjutorium meum, &c. Carm. gen. 17

1 O Deus, præsens ades, & periclis
Me præsentibus eripe:
O Deus duros propera labores
Confestim auxilio ut leves.
3 Qui meam quærunt animam, erubescant,
Fœdam ignominiam ferant,
Et fuga turpi doleant, malignis
Qui me consiliis petunt.
4 Terga dent, fusos pudor ut perurat;
Qui rident gemitus meos.
5 Téque clementi & placido fruantur,
Qui gaudent placitis tuis.
Qui salutis spem posuere in uno
Te certam penitus Deo,
Gaudeant, semperque canant, perennis
Majestas & honor Deo.
6 Sunt meæ vires & opes pusillæ:
Sed tu me Deus, adjuva.
Tu, mea vires, mea spes, opésque
Festinus fer opem mihi.

PSAL. LXXI. In te Domine speravi, non. Carm. gen. 15

1 IN te salutis spem posui meæ,
Fac me perennis ne pudor obruat.
2 Audi vocantem lenis, & eripe
Hostis cruenti me violentiæ.
3 Vitæque custos, & columen meæ

Turrisque

Turrisque rebus semper in asperis,
4 Nunc turris esto & perfugium mihi,
Et sævientum subtrahe dexteræ
5 Avi scelestæ subtrahe dexteræ
Pendentem ab uno subsidio tuo:
Et qui juventæ tutor eras meæ,
Orbam senectam viribus assere.
6 Tu me tuendum matris ab ubere
Duxti: pependit matris ab ubere
Spes nostra de te, materies meis
Una est perennis laus tua cantibus.
7 Ceu continenter prodigium malis
Natum ferendis, rideor impiis.
Sed me malorum fructibus obrutum
Spes una fulcit præsidii tui.
8 Me lux videbit, me tenebræ tuas
9 Laudes canentem: jam senio gravem,
Fractisque lasso corpore viribus,
Ne me impiorum trade libidini.
10 Et clam susurrant, & caput in meum
Occulta tendunt retia per scelus:
11 Et dum scelestum propositum fremunt,
Aiunt, Ope illum destituit Deus:
Instate fracto, prendite, perdite
12 Nudum salutis vindice. Tu Deus
Ne linque fretum præsidio tuo:
Præsensque sævis hostibus eripe.
13 Pudore vultus inficiat rubor
Hosti doloso, fraude nefaria
Qui me aucupatur: mœreat irrita
Conata, vanum lugeat exitum.
14 Liber periclis, carmine te novo
15 Pangam tenacem polliciti, & tuis
Promptum juvandis: & numeris meis
Aptabo laudes innumeras tuas.
16 Canam potentem te dare prospera
Eventa, belli quum fremuit timor:
Canam fidelem reddere fœderum
Promissa largo non sine fænore.
17 Ab usque primo flore puertiæ
Laudum tuarum tu mihi carmina
18 Semper præisti: ne senio gravem
Canumque nunc me spes mea desere,
Donec nepotum sæcula noverint
Me vate, quanto robore; quafide
19 Me liberaris. Justitiæ tuæ
Connexa mundi gloria transvolat,
Rerum creator, quis similis tui?
20 Qui me malorum gurgite merseras,
Mitisque vita rursus amabili
Tracto è profundo gurgite, das frui.
21 Opesque honoresque accumulas bonus,
Ira remissa: & pectora turbida
22 Solaris. Ergo te cithara canam
Nabloque certa conspicuum fide.
O sancte nostræ gentis ab ultimo
Protector ortu, vox mea te canet:
23 Te spiritus, te vita laboribus

Exempta

Exempta duris, laudibus efferet.
24 Lux nulla solem proferet aureum,
Quæ prædicantem justitiam tuam
Non audiet me, rex bone, qui meis
Rubore vultum offuderis hostibus.

PS. LXXII. Deus judicium tuum regi, &c. Grm. gen. 3.

1 DA tuæ regi, Deus, æquitatis
Jus ad exemplum dare, filióque
Regis, ut legum patriæ ad salutem
Flectat habenas.
2 Ut regat justis populum institutis,
Pauperum questus facili tuorum
Aure cognoscat, dirimatque lites
Legibus æquis.
3 Pace lætentur juga montiumque
Horridi salus: genitrix quietis
Æquitas colles amet, asperósque
Ruris alumnos.
4 Jus suum det pauperibus, potentum
Curet ut ne vi tenues premantur,
Destruat quisquis miseros dolosis
Litibus urget.
5 Ut reformidet venientis ævi
Gens tuum nomen, sua sol diei
Donec effundet, sua luna donec
Lumina nocti.
6 Æquitas & jus veniens olympo
Recreet terras, veluti sub æstu
Imber, & rores pluvii beatos
Ruris honores.
7 Floreat, rerum hoc moderante habenas,
Jus, bonæ paces vigeant, perenni
Luna dum cursu rediens, novabit
Mensura vultus.
8 Imperi fines maris unda fluctu
Hinc & hinc claudat: spatiumque latis
Quod modum regnis faciat, sit idem
Terminus orbis.
9 Ad pedes illi cadat advolutus
Æthiops: hostes veniam precati
Supplices, vultus humiles comamque in
Pulvere verrant.
10 Qui tenent pontum, refluique ponti
Insulas, regesque Arabum beati,
Thuris & dites venient Sabæi,
Dona ferentes.
11 Illum adorabunt, mare quâ remotis
Obstrepit terris, metuentque reges:
Servient gentes sub utroque mundi
Axe jacentes.
12 Ille deserros ope sublevabit:
13 Eximet curis querulos: egeno &
Pauperi dextram dabit: obrutósque
Fœnore solver.
14 Nec velut vilem tenuis cruorem
15 Plebis effundi sinet. ergo vivat,
Deque thesauris Arabum beatis
Munera sumat,

Ao

Ac suo regi benè comprecatus,
Illius laudes canat, illum honoret:
Largam opum dextram celebret, patremque
Vulgus adoret.
16 Per feros montes segetem refundat
Terra, tam densis crepitans aristis,
Quàm gravi cedros Libani flagellant
Murmure venti.
Augeat prolem numero carentem
Per vias urbis bona pax beatæ:
Læta ceu campis riguis per imbrem
Gramina surgunt.
17 Nomen æterno juvenescat ævo,
Filii nomen, jubar usque solis
Dum vagæ fundet radiata terris
Lumina flammæ.
Ille rex gentes faciet beatas,
Quas sinu claudit refugo Amphitrite;
Omnis hunc tellus canet Amphitrite
Cincta beatum.
18 Isaci gentis Domino Deoque
Laus, honor, virtus: opis haud egenus,
Illa quæ cuncti attoniti intuentur,
Perficit unus.
19 Nomen augustum canat omnis ætas,
Ulla quod nunquam taceat vetustas;
Nominis sancti penetret per omnes
Gloria terras.

GEORGII BUCHANANI
PARAPHRASIS
In tertium librum PSALMORUM.

PS. LXXIII. Quam bonus Israel Deus, &c. Carm. gen. 15.

1 TEllus ut undis hospitium neget,
Undæque terras fluctibus obruant,
Aër coruscis fulminet ignibus,
Ruina mundi sidera misceat:
Dei potentis non bonitas tamen
In rebus arctis destituet pios,
Purâsve mentes nequitia sinet
Mœroris æstu funditus opprimi.
2 Quàm pœnè lapsu pes mihi lubrico
Gressum fefellit, dum pede metior
Immensa parvo, dum trutina mea
Expendo stultus judicium Dei!
3 Fervebit irâ pectus, & æmulo
Livoris æstu, quum scelerum omnium
Contaminatos sordibus impios,
Florere cunctis conspiceret bonis.
4 Sors illa cunctis invida, mobilis,
Infida, servat perpetuâ fide

Istis tenorem, & robore vivido
Firmos senectam ducit ad ultimam.
5 Exempta duris vita molestiis
Curisque (pectus quæ reliquis coquunt
Mortalibus) per lætitiam fluit
Luxumque, & ægris prona laboribus.
6 Ergo insolenti fœta superbia
Corda intumescunt: pectora spiritus
Ventosa tendunt cæcus amor sui
Fræna impotenti dat violentiæ.
7 Tecta invidendas non capiunt opes;
Felicitatem non animus suam.
Et vota vincens, spemque superfluus,
Luxus fatigat, nec iatiat tamen.
8 Verbis minores terrificant feris,
Et tatuoiæ mole potentiæ:
Vultu procaci & vocibus improbis
Adblandiuntur nequitiæ suæ.
9 Nec impudentis garrula vanitas
Contenta linguæ fundere toxica
Terras per omnes, astra lacessere
Audet, Deumque insana superbia.
10 Hæc mente sp ctant attonita pii,
Et æstuanti p ctore fluctuant,
11 Secumque mutant, scilicet hæc Deus
Quum cernat, atris abstinet ignibus?
12 Opes abundè suppeditant malis,
Crescitque nullo fine pecunia:
Secura pacis molliter otia.
Quassante nullo turbine transfigunt.
13 Frustra ergo puro pectore vivitur:
Frustra innocentem contineo manum.
14 Frustra labores perfero, torqueor
Dolore, nullis non crucior malis:
15 Rursus verebar, ne temerario
Ausu improbarem consilium Dei,
Ac arbitrarer fortè miserrimos
Selecta quos is pignora nuncupat.
16 Causas latentes dum sequor anxius,
Et pertinacis viribus ingeni
Pugno, profundum se chaos ingerit,
Et nocte mentis lumen adobruit.
17 Labore tandem fessus inutili
Ad te recurro, rex bone cœlitum:
Quietus expecto ex adytis tuis,
Quid hos & illos separet exitus.
18 Vide repentè quam pede lubrico
Starent superbi: quàm stabiles parum
Opes tenerent, quàm fragili loco
Fultos ruina præcipiti trahas.
19 Procella vindex ut sonuit tuæ
Iræ, fugaces cum domino suo
Evanuerunt divitiæ: manet
Umbra invidendæ nulla potentiæ.
20 Sic nocte mentes ludificans fugit
Imago somni: & quæ modo pectora
Sopita vano terruerat metu,
Risus per urbem mox ciet omnibus.

Donec

21 Donec viderem hæc, mœror & anxia
Mentem obruebant sollicitudines:
22 Aut hæsitantem, ceu stupidum pecus
Torpor ligabat pectore marcido.
23 Arcana sed vis interea tui
Me sulciebat numinis, ac manum
24 Dextram regebas: auspicio tuo
Ductuque clarus fulgeo gloria.
25 Quid terra præter te, mihi, quid polus
26 Offert colendum? cor mihi tabuit,
Infracta mens desiderio tui
Languebat, ægrum corpus inaruit
Tu rursus artus robore vivido
Firmasti: opimas suppeditasti opes
27 Qui te relicto, spe stolida deos
Vanos adorent, cladibus obruis.
28 Te sector unum, tu superas me.
Spes una rebus, præsidio tuo
Liber periclis, auctus honoribus,
Te sempiternis laudibus efferam.

PSAL. LXXIV. Ut quid Deus repulisti, &c. Carm. gen. 3.

1 CUr nos relinquis penitus, ô rerum parens,
Hostique dedis impio?
Lupis vorandum cur gregem pastor tuum
Ira obstinata deseris?
2 Memento cœtus servitute ab aspera
Quem vindicasti: quem tibi
Peculiari sorte, patrimonium
Ceu proprium, receperas.
Colles Sionis, numinis sedem tui,
Bonus favensque respice:
3 Tandem resurge, & hostium superbiam
Compesce: perde funditus
Hostes protervos, qui tuum sacrarium
Manu nefanda polluunt.
4 Clangunt sonora buccina, non quæ tuas
Laudes canat, ludibrio
Sed festa acerbo quæ profanet, in tuis
Vexilla fingunt turribus.
5 Bacchatur audax ira frenis libera:
Ædis ruentis it fragor:
6 Quales sub altis murmurant quercus jugis,
Cæsæ bipenni quum ruunt.
7 Demoliuntur malleis & vectibus
Cælata templi limina.
Populator ignis adyta: nominis tui
Contaminant sacrarium.
8 Secumque tacito comminantur pectore,
Se diruturos omnia.
Nec temerè flammis strata fumant omnia
Tuo dicata cultui
9 Loca; signa nusquam, nulla jam miracula
Propheta nullus perditos
Solatur, & spe quamlibet lenta, tamen
Ponder malorum terminum.
10 Quousque tandem nomini fines tuo
Hostem protervum illudere?

Quousque acerbis facta dira & impia
Exasperabit iurgiis?
11 Cur otiosus retrahis manum? exere
Tandem potentem dexteram.
12 Tu noster olim rector & custos Deus
Vrisci ab usque sæculis.
Te vidit orbis vindicantem ab omnibus
Semper tuos periculis.
13 Secessit unda te iubente, & vitreo
Muro liquor coërcuit
Cursum: feroces viribus suis duces
Ponti recursus obruit.
14 Ipsum marinis vastiorum belluis
Hausit tyrannum, & asperis
Affligit saxis, fluctibus cadavera
Ejecta vultur Æthiops
15 Voravit. inter alta arenas torridas,
De cote dura lympidi
Fluxere rivi; te imperante subsitit
Arente flumen alveo.
16 Tuus dies est; nox tua est, solis iubar
Ratiis adornas aureis.
17 Æquórque claudis littorum repagulis
Terrasque cingis fluctibus:
Æstate leni frigus aere, frigoris
Æstum rigore temperas.
18 Domine intuere probra, contumelias,
Et hostium ludibria,
Qui te lacessunt impiis conviciis,
Molestiis nos opprimunt.
19 Ne tradere vitam turturis tuæ feris;
Turbam tuorum pauperum
Ne sempiterna oblivione defere;
20 Memor tui sis fœderis.
Nam nec tenebræ nos tegunt, nec pellimus
Obscuritate injurias.
21 Ope destituti, & omnibus fracti malis
Populi pudori consule:
Ut te merentem prosequantur laudibus
Miseri levati luctibus.
22 Exurge rector orbis optime, & tuam
Causam tuere: sis memor
Quæ probra passim nomini semper tuo
Stulta ingerat procacitas.
23 Voces superbas & tumultus improbos
Silentio ne supprime:
Curamque rerum gerere te mortalium,
Qui negligunt te, sentiant.

PSAL. LXXV. Confitebimur tibi Deus, &c. Carm. gen. 13.

2 TE nos carminibus, rex bone, patriis
Dicemus mettiò: te celebrabimus
Præsentem miseris: & memorabimus
Facta illustria posteris.
3 Quum plenis venient tempora sæculis,
Cogam, inquit Dominus, consilium meum:
Justis supplicium prosequar impios,
Justis muneribus pios.
4 Fundamenta soli dissiliant licet,

Turbetur

Turbetur trepidis gens hominum minis,
Fundamenta soli fluxa adamantinis
Nectam rursum ego vinculis,
O stultos quoties admonui, modum
Vesanæ ut facerent nequitiæ suæ!
In cælum quoties admonui impios
Ne tuli arma cap fierent?
Quid cælum stolida voce lacessitis?
Quâ sp fic furitis? spiritus arrogans
Cujus præsidio fretus in æthera
Grissas erigit impias?
Eois coëat viribus occidens,
Conjurent calidæ cum Borea plagæ,
Frustra divitias sceptra, potentiam
Cuiquam conciliaverint.
Unus rex hominum res hominum suo
Versans arbitrio, præcipitem trahit
Illum de solio, plebis ab infimæ
Hunc tæce ad solium erigit.
Nam cratera meri purpurei Deus
Jam dextra tenet, & vindice pharmaco
Undantem paterami temperat, & malis
Justum supplicium parat.
Illinc impietas undique ab ultimis
Terrarum spatiis hauriet, & mero
Consumpto, cupido gutture turbida
De fæce exitium bibet.
At me vate, Dei, quem genus Isaci
Et thure & precibus placat & hostiis,
Omni- posteritas munificentiam
Et vim numinis audiet
Contringam cumidæ tela superbiæ
Formidata bonis cladibus obruta
Emerget pietas, & super æthera
Tollet conspicuum caput.

PS. LXXVI. Notus in Judæa Deus, &c. Carm. gen.

GEntes profanæ numinis loco colunt
Sibi quisque quem finxit Deum:
Judæa verum novit & colit Deum,
Laudatque festis cantibus:
Deum Sionis incolam, solymæ sacris
Cui templa fumant ignibus.
Illic minaces fregit arcus, lucida
Fregit sagittæ spicula.
Clypea hinistris rapuit, enses dexteris:
Funesta bella sustulit.
Tu præpotentes fortior tyrannidas
Virtute frangis: tu feram
Compescuisti fortium superbiam
Regum potenti dextera.
Fracta minacis spiritus ferocia,
Prædæ fuere: aut ferreo
Somno gravati condidere lumina.
Obtorpuere dexteræ
Fortes viorum, vis equorum, & curruum
Exanguerunt impetus.
Tuum verendum nomen & numen, tuos

Quando æstus iræ incanduit,
Quis obviam audire ? quis miserum caput
Tuo furori obiecerit ?
9 Quum templa mundi fulminum quateret fragor,
Ut impia tyrannide
10 Pœnis repressa supplicem modestiam
E servitute abduceres,
Attonita tellus filuit : imbellis pavor
Mentes superbas perculit.
11 Ultricis iræ scelera pœnis obruta
Humana gens quum cerneret,
Boni efferebant laudibus te, conscius
Premebat horror impios.
12 Vota ergo Domino nuncupate & reddite
Domino verendo munera
Ferte universi civitatis incolæ
Sanctæ, Deumque agnoscite.
13 Reges superbi quem pavent, qui spiritus
Feros retundit impiis.

PSAL. LXXVII. Voce mea ad Dominum, &c. Carm. gen.

2 TE voce semper, te prece supplice
Rerum invocabo conditor optime;
Nam lenis ac placatus aurem
Das facilem miseris querelis.
3 Ad te refugi quum premerer malis,
Ad te tetendi sollicitus manus
Sub nocte sola, donec atras
Lux tenebras rediens fugaret;
4 Mens inquietis fracta doloribus,
Surda, abnuebat aure fidelium
Voces amicorum, medelæ
Impatiens, animusque solum,
Intentus in te, cum lacrymis preces
Miscens fremebat : pectora flebili
Concussa singultu sonabant,
Cura animi cruciabat artus :
5 Æstus vetabat sollicitudinum
Dulcem soporem carpere luminа :
Segnis ligabat membra torpor,
Vocis iter dolor obstruebat :
6 Tum mente versa volvere sæcula
Cœpi anteacti temporis, ac Dei
Numen bonis præsens, nec unquam
Auxilii miseris avarum.
7 Laudum subibat, quas tibi carmine
Lyræ canebam suaviloquæ ad modos :
Secumque vestigabat ægra
Mens vario labefacta motu.
8 Num me relicto in perpetuum Deus
Opis benignam jam retrahit manum ?
9 Nec amplius suum tenebit
Larga Dei bonitas tenorem ?
Nec ore vatum leniet anxias
10 Curas suorum ; nec miseris erit
Placabilis ? nec fiet iræ
Præcipitem bonitate cursum :
11 Tandem remitto pectore. Quò dolor
Impellis ? inquam, stant adamantinis

Decreta

Decreta cœli fixa vinclis,
Nec dubio labefacta casu.
Nec fracta vi, nec temporis invidis
Oblivioni obnoxia dentibus.
12 Rursus tuæ mentem subibant,
Sancte parens, monimenta dextræ:
Qui xempla picti fideribus poli,
Frugumque campos germine fertiles
Et sæcla tot nostros ad usus
Condideris pecudum & ferarum,
13 Quàm sæpè pœnis dum premis improbos,
Tutóque tulis præsidio probos,
Mortalibus clementiæque &
Justitiæ specimen dedisti.
14 Æterne rerum conditor! omnia
Consulta cujus factaque sanctitas
Illustrat. haud quidquam tibi ingens
Orbis habet simile aut secundum.
15 Mirante mundo tu Deus unice
Miræ dedisti signa potentiæ,
16 Ergastulis quum liberasti
Abramidas Pharii tyranni.
Videre fluctus te tumidi Deus,
17 Videre fluctus, & trepido gradu
Fugere: turbavit profundus
Horror aquæ vitreæ lacunas.
18 Fudere aquolas imperio tuo
Nubes procellas de gravido sinu,
Sonore rauco: grandinisque
Imfremuit lapidosus imber.
19 Cœli tonantis vastificus fragor
Implebat aures, lumina fulgurum
Terrebat ardor, & pavore
Attonitæ tremuere terræ.
20 Sali rubentis pervia vasticas
Ductore te tot millibus obruit
Vestigia, & fluctu refuso
Clausit iter Phariis quadrigis.
21 Moses & Aaron (ecu pecudum greges
Pastor reduxit) præsidio tuo
Duxere tranquillas per undas
Incolumes populi catervas.

PS. LXXVIII. Attendite populo meus, &c. Carm. gen. 14

1 Audite Isacidæ, & rerum pietate parentem
Qui colitis pura, hæc animos advertite vestros.
2 Mira canam, sed vera canam: quæ longa vetustas
Occulit arcanis oracula mersa tenebris
3 Evolvam; priscis accepta parentibus olim
4 Veriloquis dictis, in sæcula sera nepotum
Tranmittam: laudesque Dei, mirandaque facta
Cognita de proavis discent me vate minores.
5 Namque parens mundi sancto quum fœdere gentem
Jungeret Isacidum sibi, patres prodere natis
6 Per seriem, & seris venientia sæcula sæclis,
Et legum monitus & facta ingentia jussit.
7 Scilicet ut memori benefacta priora tenentes
Pectore, consilium vitæ auxiliumque regendæ
A Domino expectent, trepido turbante tumultu.

Ne tam cæca animos condant oblivia, legum
Irrita ventosis ut dent præscripta procellis.
8 Neu similes patrum: malè grata mente rebelles,
Deficiant animi instabiles, dubioque labantes
9 Pectore. Cur soboles Ephræmi docta sagittis
Figere vel jaculo quamvis distantia certo,
Terga dedit pænè ante tubas? latebrisque salutem
(O pudor!) abjectis quæsivit rursus piter armis?
10 Nempe quod adversos flexere per avia gressus,
11 Obliti legum & monitorum, & fœderis icti,
12 Obliti tantorum operum, quæ testibus olim
Patribus in Pharijs Dominus patraverat oris.
13 Quem mare divisit sese cumulante profundo,
Inter & aggestos undæ stagnantis acervos
14 Incolumem eduxit populum, duce nube, serena
Luce, per obscuras flamma præeunte tenebras.
15 Flumina de solidi patefecit vulnera saxi,
16 Damnatisque siti rivos donavit arenis:
17 Nec latiati undis linguas tenuere procaces.
18 Auxi immane scelus, deserta per avia rursus
Tentavêre Deum: & ventris stimulante voracis
19 Ingluvie, petiere cibos: ac talibus ora
Solverunt, Silicis duræ qui flumina venis
Elicuit, subitóque sitim torrente levavit,
20 Non potis est panem, non lautæ fercula mensæ
Addere? non epulis convivia larga profusis?
21 Audiit omnipotens, calidique accensus ab ira est
In Judamque hausit flammato corde furorem.
22 Et populo tamen ingrato, totiesque salutis
Immemori acceptæ, victum dedit esse petitum.
23 Castra super latè ætherei patefecit olympi
24 Horrea: dein gravidas cœlesti semine nubes
Ambrosiæ largos super agmina solvit in imbres:
25 Cœlestisque cibi indulsit mortalibus usum,
26 Cedere tum jussu campis ex ætheris Euro,
Mox tepidis volucrum pluvias Notus attulit alis.
27 Non secus ac siccæ cumulos quam verrit arenæ,
Pulvereamque trahit deserta per arida pallam.
28 Castra super tensique super tentoria velis
Altitonum tremulis resonabunt agmina pennis,
Et circum affusis commulabant stragibus agros.
29 Jamque epulis exempta fames: sed prava libido
30 Non exempta tamen: sed adhuc sine fine petitæ.
31 Faucibus hærebant epulæ. Deus ecce repentè
Ultor adest, latè subitò grassante ruina,
Robora selectæ passim cecidere juventæ.
32 Sed neque tot pœnæ, neque tot beneficia rebelles
Continuere animos, nec tot miracula, rerum
33 Natura monstrante Deum. Pater ergo procaces
Casibus assiduis fregitque, & robore fracto,
Ante diem tremulæ succidit fila senectæ.
34 Vix tandem morbis vexati, erroribus icti
Omnibus exhausti per opes cladibus, omnium egeni,
35 Agnovêre Deum per tot discrimina tecti
Ereptique malis, avoque ex hoste recepti.
36 Verba tamen blandis fundebant subdola linguis,
37 Ore pii, mendace animo: neque fœderis icti
38 Servavêre fidem. Verùm clementior ille

Sontibus

Sontibus ignovit: patria pietate remisit
Offensas, meritamque ultro compescuit iram: (cis,
39 Quippe homines memor esse animi modò fiabra fuga-
Quæ fragiles agitent morituri corporis artus.
40 O quoties inter viduas cultoris arenas,
41 Inter saxa siti squalentia, numinis iram
Languentem insanis irritavêre querelis:
Et sua divinas dimensi ad robora vires,
Virtutem brevibus voluêre includere metis,
Quæ mare, quæ terras, quæ cœli continet orbes!
42 Scilicet obliti benefacta priora, salutem
Acceptam, & duri nuper juga dempta tyranni,
43 Et quæ per Pharias miracula plurima gentes
Edidit, in virteos suffuso sanguine rivos,
Damnatisque siti laticum sine munere mensis.
44 Et modò pestiferæ per celsa palatia muscæ
Spicula figebant liventi tincta veneno:
45 Et modò fluminеis squalebant atria ranis.
46 Et nunc bruchus edax hominumque boumque labores,
Agmine nunc denso diræ exêdere locustæ
47 Grandinis imbre hortos, lapidosâ grandine vites.
Grandine silvarum Dominus decussit honorem:
48 Grandine p ostiati sortes jacuere juvenci:
Et segetum gravidos ruit igneus imber in agros.
49 Ira Dei, laxisque furor bacchatus habenis,
Eumenidumque faces, & conscius horror oberrans
Fectora, turbabat stimulis præcordia cæcis.
50 Tum letho patefacta via est: mors sæva per omne
Passim hominum pecudumq; caput nulli æqua cucurrit:
51 Primitias sobolis, cariissima pignora, florem
Roboris, & sera spem præsidiumque senectæ
Prostravit, qua Nilus aquâ se divite volvit,
Et septem geminis refluum mare submovet undis.
52 Interea ceu pastor oves in pascua ducit,
53 Ipse suum Dominus populum deduxit, ab omni
Vi procul & trepida formidine; fluctibus æquor
Obruit infestos in se redeuntibus hostes;
54 At sancti tenuere patres loca sancta, Deique
55 Parta manu, exclusis gentes prius unde profanas,
Aut postravit humi victas: & jugera mensus
56 Abramidis habitare dedit. Nec segnius illi
Irritare Deum, & rerum tentare parentem,
57 Fœdera negligere: & patrum de more rebelles,
Avertêre suos recto de tramite gressus.
Non secus ac arcus curvat se in cornua nervo
Adducto, dextrâque iterum nervoque remisso
In faciem subito flectit se sponte priorem:
58 Libera sic iterum gens impia vindice pœna
Ad se se rediit: cunctisque in collibus aras
Erexit, finxitque sibi simulacra deorum.
59 Ac Dominum rerum meritas accendit in aras.
60 Audiit omnipotens pater impia vota precésque,
Et sibi dilectam gentem contempsit: & aras
Ipse suas, ac Sionis tentoria liquit,
Sola sibi è cunctis electa habitacula terris.
61 Deseruitque sui monumentum fœderis Arcam
Hostibus in prædam: monimentum roboris unde
Clara Dei in cunctas splendebat gloria terras.
62 Hos ferro, terræ iratus sibi nuper amatæ,

63 Objecit flammis alios, cecidere cruento
64 Enſe ſacerdotes, non connubialia feſtis
Carmina ſunt cantata toris, earumque mariti
Indeploratis viduæ jacuere ſepulchris.
65 Aſt ubi jam pœnis meritam ſatiaverat iram,
Ceu crapula excuſſa miles, lentoque ſopore
Exitus, arma iterum fugientes vertit in hoſtes;
66 Tergaque vulneribus figens imbellia cæcis,
Perpetuam adſpexit ventura in ſæcula labem.
67 Non tamen Efræmum præſtantem fortibus armis
Elegit, cui ſceptra daret: non ille Manaſſæ
68 Pignora: ſed Judam, ſed celſæ tecta Sionis.
69 Templa ſibi & ſolido fundata ſacraria ſaxo,
Cumque polo & ſtellis manſuram in ſæcula ſedem.
70 Quique ſequebatur pecudes in paſcua David,
71 Suſtulit è caulis, caram & ſibi paſcere gentem,
Impoſitum ſolio, & ſanctæ jus dicere terræ
72 Juſſit: & ille gregem ſtudio curâque fideli
Rexit, & inſeſtis defendit ab hoſtibus armis.

PS. LXXIX. Deus venerunt gentes in, &c. Carm. gen. 3.

1 HÆreditatem rector orbis, cur tuam
Invadit hoſtis impius?
Ritu profano polluit ſacraria
Tuo dicata nomini.
Soloque ſtratam ſundit us Solymam ſuæ
Tegit ruinæ molibus.
2 Truncata ferro membra te collentium
Paſſim per agros objacent.
Lanianda roſtris vulturum, crudelibus
Aut belluarum dentibus.
3 Rivi cruoris perluunt vias, velut
Torrens aduſtus imbribus,
Nec uſquam amicus oſſa ſparſa qui legat,
Aut lecta tumulis obruat.
4 Functique fato pariter & ſuperſtites
Ludibrio accolis ſumus.
5 Parens benigne, quem modum tandem tuæ
Speremus iracundiæ?
An continenter inſtar ignis omnia
Vorantis in nos ſæviet?
6 Tui furoris verte potius impetum
In impiarum gentium
Torregna, nomen quæ tuum vel neſciunt,
Vel ſi ſciant, non invocant:
7 Semen piorum quæ laborant perdere
Armis, & urbes ignibus.
8 Revocando vetera, parce, genitor, crimina,
Faces furori ſubdere.
Sed penè cunctis obrutos malis, tuâ
Nos prævenì clementia.
9 Offenſionum mitis obliviſcere,
Noſtræ ſalutis anchora
Placatus adſis, ſplendor ut cunctis tuæ
Clareſcat oris gloriæ:
10 Os obſtruatur impiis, quærentibus
Num noſter hic ceſſet Deus.
O juſte vindex, impios exercitos
Pœnis viciſſim cernere
Fac nos, cruore qui piorum ſordidi

Nunc

Nunc insolenter gestiunt.
11 Audi gementes carcerum qui vinculis
Marcent: potente dextera
De fauce mortis libera quos cædibus
Jamiam tyranni destinant.
12 Et quam intuleris contumeliam tibi,
Et quam tuis injuriam
Multiplicatam redde nostris accolis,
Rerum perennis arbiter.
13 Et nos, ovilis grex tui, quem pabulo
Alis, fueris numine:
Et posterorum posteri laudes tuas
Cunctis canemus sæculis.

PS. LXXX. Qui regis Israel, intende, &c. Carm. gen. 16.

1 HEbræi generis pastor, uti gregem,
Blandè progeniem qui regis Isaci,
Inter qui geminos aligeros tuo
Præscribis populo jura salubria,
2 Selectæ soboli da bonus ac favens
Lumen posse tuæ cernere gloriæ,
Da vim posse tuæ nosse potentiæ:
Ac sessis properè porrige dexteram.
4 Tu nos si placido lumine videris,
Cedent continuò cætera prosperè.
5 O rex armipotens, quem statues modum
Iræ? quando humiles suscipies preces?
6 Irroras lacrymis fercula, lacrymis
7 Misces continuis pocula: turgia
Nostris finitimi de spoliis ferunt,
Et nostra exagitant ludibrio mala.
8 O rex armipotens, agmina cœlitum
Cui parent, faciem cernere da tuam.
Tu nos si placido lumine videris,
Cedent continuò cætera prosperè.
9 Traduxti Phariâ de scrobe vineam:
Pravarum expulerat semina gentium,
10 Ut puro sereres purus hanc solo
Jam radix teneras fuderat undique,
11 Fibras: jam tremulo frigore texerat
Montes: æqua cedris brachia sparserat:
12 Tangebant teretes æquora palmites,
Euphratem teneri germina surculi.
13 Nudatam solitis cur modò sepibus
In prædam hospitibus deseris hanc vagis?
14 Cur hanc sævus aper proterit? alites
Carpunt? omnigenæ depopulant feræ?
15 O rex omnipotens, obsecro jam redi
Tandem, & sidereo prospice de throno:
Placatusque tuam respice vineam,
Plantâras propria quam tibi dexterâ
16 Hunc saltem placidus respice ramulum,
Cui cultu assiduo conciliaveras
Robur, clara tui gloria nominis
Terrarum ut populis nota sit omnium.
17 Illic flamma volat brachia vitium:
Hîc convulsa gemunt: cæsa bipennibus
Hîc dutis resonant: omnia pessum eunt.
Iræ justa tuæ nos premit ultio,

18 Indul

18 Indulgens genitor, nunc ope ſubleva:
Firma præſidio nunc propius tuo
Hunc, vires & opes & decus antea
Affectu patrio cui cumulaveras.
19 Vitam redde tuis ſancte parens, quibus
Semper mors avidis faucibus imminet.
At nos uſque ducem te comitabimur
Præſentem miſeris, te celebrabimus.
20 O rex armipotens, agmina cœlitum
Cui parent faciem cernere da tuam.
Tu nos ſi placido lumine videris,
Cedent continò cætera proſperè.

Ps. LXXXI. Exultate Deo adjutore, &c. Carm. gen. 21

1 EXultate Deo noſtro; bona dicite verba
Noſtræ ſalutis vindici:
2 Iucundùm laudate Deum pæana canentes
Ad tympani dulces modos
4 Nec lyra, nec ceſſent genialia nablia: feſtis
Tuba calendis clangite.
3 Hunc læti celebrate diem, ſtata ſacra ferentes,
Nam ſic ſtatutum eſt patribus:
6 Sic lex ſancta juber, ſic ſacri fœdera pacti
Percuſſa cum majoribus
Hæc eſt illa dies ventura in ſæcula teſtis
Memphiticæ tyrannidis:
Quum Peluſiaci Hebri gens hoſpes in oris
Erraret, & linguæ ſonum
Attonita ignotum audiret, nec nota viciſſim
In verba fruſtra os ſolveret:
7 Quumque humeros curvaret onus ſervile, manuſque
Lallare olla fictilis;
8 Excuſſi manibuſque ollas, humeróſque levavi
Luto, inquit optimus parens:
Auxiliumque tuli poſcenti in rebus egenis;
Et nube denſa condirus
Intonui; Meribam propter, tua jurgia paſſus,
Feci tui periculum.
9 Nunc etiam lecta mihi gens auribus hauri,
Et quæ paciſcor accipe:
10 Si mea dicta vagis non tradas irrita ventis;
Nec alterum colas Deum,
Nec proſtratus humi ſupplex nova numina adores;
11 Sed unicum tibi me Deum
Eſſe velis, domini qui rupta compede Nili,
Juris tui te reddidi:
Poſce modo; ſpe plura feres, potiora petitis,
Majora votis auferes.
12 Hæc neque dicta ſuas popu'us demiſit in aures,
Bene nec monenti paruit.
13 Ergo ipſos ſibi permiſi, frænoque remiſſo
Solvi vagam libidinem
14 O potius monita audiſſent mea! me duce rectum
Utinam inſtituiſſent tramitem!
15 Namque humiles illis ſubitò fracto ſque dediſſem
Hoſtes, meamque dexteram
16 Vertiſſem in gentes, quæ recta odêre, profanas:
Et ſupplices mendacibus
Vultibus ſlacidum ambiſſent verbiſque favorem,

17 Feli-

Felicium omne in ſæculum
Iſacidûm, quibus almus ager fudiſſet abundè
Frugum benignam copiam;
Mellaque de duri fluxiſſent viſcere ſaxi
Per arva cultus inſcia.

Ps. LXXXII. Deus ſtetit in ſynagoga, &c. Carm. gen. 6.

1 REgum timendorum, in proprios greges,
Reges in ipſos imperium eſt Jovæ,
Qui judicantum examinabit
Nequitiam trutina ſevera.
2 Num frudulentos ſemper & impios
(inquit) doloſâ lance fovebitis?
3 Pauperque pupilluſque veſtrum
Ceu ſcopulum metuet tribunal?
4 Quin orbi tatem cernitis anxiam,
Aurem querelis quin inopum datis?
Cur pauperes non à ſuperbo
Ludibrio aſſeritis potentum?
5 Fruſtra monemus: lumina cæcitas
Errorque mentes obſidet: ut neque
Compaginem rerum ſolutam
Juſtitiâ pereunte cernant.
6 Deos vocavi vos, dominos necis
Vitæque feci; ſceptriferâ manu
Pacem dedi tueri, & armis
Lethiferum cohibere bellum.
7 At mors iniquæ juſta ſuperbiæ
Ultrix honores deprahet, & pari
Ignobili cum plebe fato
Purpureos rapiet tyrannos.
8 Exurge, legum fræna manu Deus
Capeſſe, cunctis arbitrio tuo
Qui regna diſpenſas, ut orbi
Imperio domineris æquo.

Ps. LXXXIII. Deus quis ſimilis erit tibi? &c. Carm. gen. 2.

1 NE taceas, ne cunctéris, pater optime, néve
Preces tuorum ſperne duris auribus.
2 Ecce fremunt hoſtes circum, & miſcere tumultu
Sævo parati cuncta, crittas erigunt.
3 Concilia occultè cocunt, populoque minantur,
Tu quem tuendum propriè ſuſceperas.
4 Eia (aiunt) properate, omnem ſuccidite ſilvam:
A ſtirpe ſobolem deleamus ilicis.
5 En ſceleri jurata manus coit omnis in unum;
Tua inſtituta ut deleant & fœdera.
6 En cum palmifera junctus Nabathæus Idume,
7 Soboles Moabi, & Agareni, & Gabala,
8 Cumque Paleſtinis, Tyriiſque Amalecus & Ammon
9 Syruſque jungit caſtra Loti proſteris.
10 At tu ſterne ſolo victos, Madiana juventus
Ut cæſa texit ſemitas te vindice,
Siſara ceu tumidus cecidit, miſerique Jabini:
Cidontis undas turbida quum ſanguine
11 Tinxere; inflectæ paſſim jacuêre cateryæ.
Lætamen agris nec fuga eripuit duces
12 Orebum & Zeb um: nec ſubtraxere latebræ
A ſaliæ mortis Zebeamque & Salmanam:

13 Dicere non veritos animo voroque superbo,
Dominos futuros se tui sacrarii.
14 At tu iuste parens, sic hos vertigine torque,
Ut rotula cli o, stipula vento volvitur:
15 Flamma velut siccæ populatur brachia silvæ,
Per alta stridens montium cacumina,
16 Sic urge arrogitos, consternatósque procella,
Tui furoris dissipa sic turbine,
17 Sic animos dolor exurat, pudor ora coloret,
Suis miseriis numen ut probent tuum.
18 Sic ignominia tantum premę, damna timorque
Sic continenter territos exerceant.
19 Te solum ut noscant Dominum, rerumque potentem
Quacunque terras ambit axis igniser.

PS. LXXXIV. Quam dilecta tabernac, &c. Carm. gen. 8.

2 O Rex armipotens, qui creperos tuo
Bellorum arbitrio dividis exitus,
Ergo limina templi
Lætus conspiciam tui.
3 Hic cor lætitia palpitat: hic bonis
Languet mens nimiis ebria, gestiunt
Artus, atria vivi
Viiuri propriùs Dei.
4 Hic passer latebras invenit, hic locat
Nidum veris avis nuntia. O atria
Regis bellipotentis
Ut vos adspiciam libens!
5 Felix qui domui perpetuo tuæ
Hærens te celebrat: qui penitus suam
In te spem posuerunt,
Felices ter & amplius.
6 Felices studio qui properant pio
7 Templo sacra tuo ferre: per aridas
Valles fontis amœni
De rivis liquidis bibent.
Nec deerit pluvia quæ repleat cavas
8 Fossas agmen aquæ, dum properat premens
Turmam turma, parentum
Ritu cædere victimas.
9 O rex armipotens, da placidum tuo
Te regi, capitis cui decus inclytum
Indulsti bonus aurem.
Ne duram abnue supplici.
10 Tu noster clypeus, rebus in asperis
11 Spes & præsidium; juxta adytum tuum
Unius mora lucis
Pro mille est mihi sæculis.
Sim custos potius liminis in tuo
Templo, iuste parens, quam Solyma procul
Degam inter sceleratos,
Multis clarus honoribus.
12 Tu sol, tu clypeus, tu Dominus, tuis
Tu das conspicua fulgere gloriâ:
Nec paro sceleruin unquam
Claudis munificam manum.
13 O rex armipotens, quem penes exitus
Bellorum, & positis ensibus otia:
O bis terque beatos

Qui

Qui te ſpe ſolidâ colunt.

PS. LXXXV. Benedixiſti Domine terram, &c. Carm. gen. 1.

1 NOn ſemper tumidis ſervent vexata procellis
Æquora, nec gelida riget horrida terra proinâ;
Inque vicem ponent venti mare ſternitur, aura
Mitior in florem torpentes evocat herbas.
3 Nec ſemper, Deus, averſis mœrentibus aurem
Durus, & indulgens iræ: quandamque favore
Sponte tuum amplexus populum es: vinclisque ſoluris
Servitii, patrias duce te remeavit ad aras.
4 Oblitus ſcelerum & violati fœderis, iram
Lenifti, & patria texiſti crimina curâ.
5 Et nos ergo parens, noſtræ & ſpes una ſalutis,
Reſpice placatus, ſæculique, animumque benignum
6 Accipe; perpetuæ nève implacabilis iræ
Sæviat in ſeros etiam vindicta nepotes.
7 Reſpice nos melior tantum quodcunque miſellæ
Spirat adhuc animæ, te reſpiciente vigorem
Accipiet; populoque tuo, jam nube repulſa
Triſtitiæ lætus hilarabunt gaudia vultus.
8 Alme parens, bonitate tua complectere feſſos,
Speratæque diu iam fructum oſtende ſalutis.
9 Jamdudum expecto Dominus dum læta ſatori
Signa det, arcano pulſans præcordia motu.
10 Et dabit haud dubiè poſitâ placabilis irâ
Signa ſecunda; piis dabit omnia proſpera, leges
Qui patrias & ſacra colent, errore relicto.
11 Ecce ſalus, ecce incultas bona copia terras
Incolet & læti renovatrix gloria ſæcli.
En bonitas, en alma fides ſeret obvia greſſus;
12 Terra fidem, cœlo terras Aſtræa relicto.
13 Sancta colet, comes Aſtrææ bona copia cœlo
Appluet, & lætos decorabit frugibus agros.
14 Et quacunque ſeret Dominus veſtigia greſſus
Ante ferent jus faſque ſuos: his, viſque doluſque
Deſeret afflictas per tot jam ſæcula terras.

PS. LXXXVI. Inclina Domine aurem tuam, Carm. gen. 1.

1 DA mitis aurem ſupplici
Deus; ſaluti conſule
Ope deſtituti & pauperis,
Nec ſemper iræ vindicis.
2 Servum tuum ſerva Deus,
Cui ſpes ſalutis unica es:
3 Serva invocantem jugiter
A ſolis ortu ad veſperum.
4 Depelle mentis nubila
Pendentis à te ſervuli,
5 Blandæ parens clementiæ,
Promptus vocanti parcere,
6 Intentus audi ſupplicem.
7 Nam te vocamus arduis
In rebus, invocantibus
Opem benignus quòd feras.
8 Nullus deorum par tibi:
Nullus ſecundus: exeris
Nullus ſuam potentiam
Tam ſplendidis miraculis.

9 Rerum creator, ultimis
Ab orbis oris affluent,
Flexoque gentes poplite
Te prosequentur laudibus.
10 Solus nec ævi termino
Inclusus aut potentiæ,
Deus deorum, gentibus
Miranda sanctis perpetras.
11 Legum tuarum semitam
Fac ingredi me: pectoris
Compone fluctus turbidos,
Tranquilla mens ut te colat.
12 Ut spiritus contagio
Emancipatus corporis
Tuam celebret gloriam,
Dum vita voxque suppetet.
13 Vivo tua clementia
De fauce mortis eruta:
14 Quum virium fiducia
Sæviret hostis insolens:
Secura quam vis numinis
15 Mihi immineret, tu Deus
Es lenis & placabilis,
Et pacta fidus reddere.
16 Mitis bonusque respice
Qui pendet ex te servulus:
Opem fer & vernaculum
Tuum periclis exime.
17 In me favorem sentiant
Hostes tuum, ora decolor
Mutet pudor, quum viderint
Mihi te salutis vindicem.

PS. LXXXVII. Fundamenta ejus in, &c. Carm. gen. 3.

1 ABramidarum cæteras urbes supra
Dominus Sionis diligit
Portas, Sionis, imminet quæ montium
Fundata sanctis collibus.
3 O prædicanda posteris sæclis Sion,
Beata mater urbium:
4 Tecumne Babylon se audeat componere?
Tecumne Memphis insolens!
Ventura Babylon sub jugum Dei, Deo
Flexura Memphis poplitem.
Præclara quamvis & Palæstina & Tyros
Jactet vicarum robora;
5 Nihil ad Sionem sortibus fœtam viris,
Favore tutam numinis.
6 Censore Domino humana gens quum nomina
Ad profitenda confluet.
Quis non Sionis se ferat civem? inseri
Quis non colonus ambiet?
7 Tum vox Sionem carminum, tum vox lyræ
Canent Sionem & tibiæ:
Et nostra siquid audiendum vox sonet,
Laudem Sionis vox canet:
Et si quid animus voce dignum excogitet,
Animus Sioni serviet.

PSALM

Domine Deus salutis meæ, &c. Carm. gen. 22.

1 LUce voco te, nocte voco te, sola salutis
Spes, columen vitæ præsidiumque meæ.
2 Alme parens, facilem ne vultum averte precanti,
Neve humiles durâ respue mente preces.
4 Mens hebetata malis torpet; confecta dolore
Funereis spectat languida vita faces.
5 Membra vigor liquit: mors unguibus imminet atris;
De tumulo tantum jam mihi cura meo est.
6 Corpora non aliter pallent sub morte sepulcri,
Vulnere quæ subito mors inopina tulit:
Perpetuis quæ sub tenebris oblivia condunt
Alta, salutiferam te retrahente manum.
7 Carcere ceu clausum, & cæcâ sub nocte sepulcrum
Me propè lectheæ gurgite mergis aquæ.
8 Usque premis, stratumque urges, supraque jacentem
Accumulas iræ flumina cuncta tuæ.
9 Me veluti scopulum fugiunt horrentque sodales,
Quos portum affectæ spes erat esse rati;
Affixusque toro jaceo, ceu compede vinctus:
10 Languida cesserunt lumina victa malis.
Interea labus tendens ad sidera palmas,
Te veniente die, te fugiente voco.
11 Scilicet exspectas ut acerba morte peremptо
Ottentes vires me revocando tuas?
An rediviva tuas in laudes ora resolvent,
Quos gelido tellus claudit avara sinu?
12 An tua sub tumuli bonitas cantabitur antro?
Vulgabuntve tuam muta sepulcra fidem.
13 Justitiamne tuam tacitura silentia pandent?
An referent vitæ nox tenebræque tuas?
14 At ego, sancte parens, supplex tua numina clamo
Nec precibus vacua est hora locusve meis:
15 Sancte parens, animæ auxilium cur lubrahis ægræ?
Cur surdâ miseras respuis aure preces?
16 Me dolor & primis labor anxius urit ab annis:
Me trepidi examinant corde micante metus.
17 Me furor exagitat tuus, opprimit undique terror,
18 Agmen ut hibernæ, quod fata mergit, aquæ.
19 Æger, inops, caris jaceo destitus amicis;
Nec noti strumnis ingemuere meis.

Ps. LXXXIX. Misericordias Domini, &c. Carm. gen. 1.

2 IUl mihi carmen eris, rerum pater optime, semper,
Notaque erit populis bonitas, me vate futuris,
Pollicitique immota fides, dum sidera mundo
3 Volventur tacito citius quoque sidera credam
In chaos antiquum lapso se condere mundo,
Irrita quam sacri credam fore fœdera pacti.
4 His concepta tuo quondam cum Davide verbis,
5 Dum mare, dum tellus staret, dum sidera cœli
Davidici generis mansuram in sæcula prolem,
Et stabilem regni venturæ in tempora sedem.
6 Te pater ætherei cœtus, te jure piorum
Sæcla hominum celebrant, patrantem ingentia mundo
7 Mirante, & stabilis jus inviolabile pacti
Servantem: quem terra tibi, quem conseret æther,
8 Magne parens? quem sidereæ tremit omnis olympi

Cœtus, & attoniti submissâ mente tyranni
9 Armorum bellique potens, quocunque moveris,
Alma fides clara circum te luce refulget.
10 Tu maris irati furias compescis, & undæ
Dejicis insanæ tumidos ad sidera fluctus.
11 Tu Pharon elatum lethali vulnere sternis,
Et quicunque tuis miserum caput objicit armis.
12 Tu terræ cœlique opifex ; quæcunque capaci
Complexu facies mundi revolubilis ambit,
13 Auctorem agnoscunt ; Aquilo tibi servit & Auster,
Thabor & occiduum qui condit vertice solem,
Quique rubet radiis Hermon tepefactus Eoïs,
14 Lætitiâ exultant validæ tu robore dextræ
Clara per immensum spargis miracula mundum.
15 Ante tuum solium tibi justum apparet & æquum :
Ante oculos adstat bonitas, & nescia fleti
16 Promissi sincera fides. O terque quaterque
Felices, quos festarum clangore tubarum
Ad tu sacra vocas, quos sacri lumine vultus
17 Illustras, hilaréque tui sub numinis umbrâ
18 Custodis, bonitate tuâ super æthera vectis
19 Das vires, decus, imperium, das impia contra
Agmina, ceu clypeum, per dura pericula regem.
20 Tu tibi dilectum secreto numine vatem
Implêsti, ut sæclis daret hæc responsa futuris :
21 Ipse mihi legi media de plebe, meoque
Imposui regem sollio, qui protegat armis
Isacidas, populóque meo qui jura ministret :
Davidis & sacro perfudi tempora olivo.
22 Huic animum viresque dabo, præsensque tuebor
23 Perpetuò, ne fraude scelus, ne robur aperte
24 Exitium ferat : ipse hostes, ipse impia sternet
25 Agmina ; nulla meam vertet sententia mentem :
Auxiliumque feram bonus, & super æthera axem
Nominis auspicio nostri se gloria tollet.
26 Jura dabit terris rapido quas gurgite claudit
Hinc mare Sidonio fœcundum murice, & illinc
27 Palmifer Euphrates ; supplex me in vota vocabit
Ille patrem, Deus ille meus tu, (dicet) & unum
Præsidium, una meæ custodia certa salutis.
28 Hunc ego præcipuo contrà dignabor honore,
Supra altosque dabo rerum moderamina reges,
Quicunque immensam populis dant jura per orbem.
29 Nec meus absistet favor illi in sæcla, nec illi
Jurata æterni solventur fœdera pacti.
30 Quin sobolem, & sobolis seros in cuncta nepotes
Sæcla dabo, & stabilis sceptrum immutabile regni,
Donec ab obscuris lucem sol dividet umbris.
31 Quòd si posteritas mea fœdera sancta profanet
32 Immemor, & legem spernat, justumque recuset
33 Ire viam, domitos pœnis duroque labore
Compescam, & plagis usque exercebo rebelles.
34 At neque destituam regem bonitate perenni,
35 Fœdera nec solvam, nec quod semel ore profudi,
Ulla immutabit venturi temporis ætas.
36 Quippe semel sancto firmavi fœdere, jurans
Per me, Nulla dies inviti cum Davide pacti
37 Immemorem arguerit, soboles, dum sæcula mundus

Volvet

Volvet, ei patrii sceptri moderamen habebit.
38 Esto mi sol testis ad hæc, & conscia luna;
Cum quibus æquævum sceptrum Judæa tenebit.
39 At nunc sancte parens, tumidâ inflammatus ab irâ
40 Projicis electum regem: rata fœdera pacti
Negligis, & capiti sacrum diadema revulsum
Sternis humi, & populis præbes calcare profanis.
41 Nuda patent hosti disjectis oppida muris:
Si qua manet, gelidâ formidine concutis arcem
42 Cunctis præda sumus populis: rapiuntque feruntque
Vicini, insultantque malis, miserósque protervis
43 Vocibus illudunt, hostis tu robore dextram
Interea firmas, perfundis pectora dulci
44 Lætitiâ. ac gladios hebetas in vulnera nostros:
Nec recreas fractos duro in discrimine belli.
45 Jam decus & regni splendor, jam proxima cœlo
Majestas versa in tenebras, soliique superbi
46 Gloria strata jacet, brevis immatura juventæ
Stamina præcidis: miseræ pars ultima vitæ
In luctu, in squalore ignominiâque senescit.
47 Quem finem dabis ærumnis? nunquamve tuorum
Respicies clades vultu placatus amico?
An, ceu flamma furens, semper tua sæviet ira?
48 Ipse memor tecum reputa quàm concita nostræ
Tempora prætereant vitæ, frustrà ergo creâris
49 Humani generis sobolem? ut brevis exigat ævi
Tempora perpetuo curarum exercita fluctu?
Dum fractam luctu & moribus, sentóve, sepulcri
Clauserit obscuro mors illacrymabilis antro?
50 Heu bonitas ubi prisca? fides ubi pristina? ubi illa
Fœdera conceptis quondam cum Davide verbis
51 Facta tibi? cerne opprobriis quibus impia servos
Turba tuos premat insultans? quàm multa silenti
Clausa sinu maledicta feram, dum turba profana,
Dum circum innumera gentes convicia fundunt,
52 Nosque tui Christi verbis petulantur amaris.
53 Adventum sperare jubent. At tu bone rerum
Conditor æterno verax celebraberis ævo.

GEORGII BUCHANANI PARAPHRASIS

In quartum librum PSALMORUM.

PSAL. XC. Domine refugium factus es nobis in generatione, &c. Carm. gen. 5.

1 CÆlitum rector bone, ab usque primis
Sæculis, mundi rudis & juventa,
Qui laborantes ope sublevasti
Semper amicos:
2 Antequam tellus nova parturiret

Montium fulrus, tegeretque montes
Lucidus cœli decor, ante metas
Lucis & umbræ.
Tu manes idem pater orbis, unus
Nec vices rerum patiens, nec ævi
Termino clausus brevis : unus expers
Finis & ortus.
3 At brevis nobis miseræque vitæ
Filo paulatim tenuas, senecta
Donec in putrem cinerem caducos
Solverit artus.
4 Tempus annorum tibi mille lucis
Instar hesternæ fluioique puncti,
Nulla decursus quod, ubi recessit,
Signa relinquit.
5 Nostra vanescit tenues in auras
Vita per siccas velut unda arenas
Aut velut tensus per opaca ludens
Noctis imago.
6 Herba ceu verno saturata rore
Manè, mox languet medio sub æstu,
Mox humi comis jacet arefactis
Vespere sero.
7 Præter & vitæ mala tot fugacis
Quæ voluptates vitiant amaro,
Ira turbatis tua semper instans
Pectora vexat.
8 Quicquid erramus temerè aut maligné,
Quæ timor celat tenebris pudórve,
Tu vides, nec te latet inquieti
Pectoris æstus
9 Dum tui pœnas meritas furoris
Mens reformidat, pœnè cogitatu
Ocyus vitæ spatium citatis
Aufugit alis
10 Septies denos spatiola in annos
Vita procurrit ; quibus est senecta
Firmior, termè in decimum supersunt
Amplius annum.
Quid senectutis memorem labores ?
Transvolat blandæ breve ver juventæ,
Inquies curis miseriique morbis,
Ocyus Euro.
11 Deinde quis justæ tolerabit iræ
Impetum, si jam jubeas nocentes
Pro modo offensæ numeroque justas
Pendere pœnas.
12 Sic pater, sic ô, numerare fluxæ
Nos docet vitæ spatium, caducis
Mens ut à curis revocata, veri
Lumen honesti.
13 Cernat. O tandem, placidus favensque
Desine irarum, propitiusque servis
Semper assueta tibi lenitate
Consule fessis.
14 Factuæ fructu bonitatis avcti :
Gaudio tandem satiemur : ægris
Liberi ut curis reliquos agamus

Suavitor

Suaviter annos.
15 Cedat & lætis fugiens vicissim
Luctus, exacto modus & labori
Par voluptatis subiens amarum
Mitiget ævum.
16 Facta, majestas, opera, amplitudo
Nota sint servis tua, posterisque
Nota servorum, tua qui libenter
Jussa capessunt.
17 Fac tuæ semper bonitatis ut nos
Splendor illustret, bone rector orbis:
Gratiæ adspirans favor actiones
prosperet omne.

PS. XCI. Qui habitat in adjutorio alt. &c. Carm. gén. 6.

1 SI protegendam præsidio Dei
Credas salutem, rem, sobolem, domum.
2 Insana quum sors intonabit;
Si Domini fugias sub umbram.
Securus omnem fer violentiam
Sortisque mortisque & tetricas minas
Contemne, securus tumultum
Despicias creperi duelli:
3 E fraude cæca te Deus eximet,
Frangetque casses insidiantium,
Nec sæviens latè venenum
Lethiferæ patiâre pestis.
4 Expander alas te super, & suis
Pennis fovebit rebus in asperis:
Gerttsque promissæ salutis
Sub clypei latitabis umbra.
5 Noctis per atræ cæca silentia
6 Non expavesces cæca pericula:
Non luce grassantem timebis
Perniciem, nec aperta bella:
7 Interque strages mille cadaverum,
Dextrâ sinistrâ mille cadaverum,
Periculorum exors propinquam
Incolumis fugies ruinam;
8 Pœnam luentes interea malos
9 Lætus videbis: Præsidio Dei
Securus armorum & tumultus,
Ceu validis tegerere muris:
10 Nec te, nec ædes vis propiùs tuas,
11 Aut damna tangent, nam Deus Angelos
Custodiæ tuæ salutis
Præficiet, vigilesque ad omnes
Motus, viarum qui referent moras:
12 Qui per salebras te manibus ferant,
Ne saucietur pes recussus
Obicibus scopulorum acutis.
13 Securus atras inter & aspides
Deges, ferarum & pignora tigridum;
Tutusque calcabis dracones,
Et Libycæ catulos leænæ.
14 Observat (inquit) me Deus, unicè, &
Honore nomen prosequitur meum
Laboriosis hunc vicissim
Incolumem eripiam periclis.

15 Præsens vocanti subsidium feram,
Et immutati rebus in asperis
Fato eximam: exemptione honorum
Eximium decus arrogabo.
16 Faxo virenti robore transigat
Seræ senectæ tempora suaviter:
Meosque monstrabo heare
Qua soleam ratione amicos.

PS. XCII. Bonum est confiteri Domino, &c. Carm. gen. 3.

2 TE prædicare, laudibus te prosequi,
Rex alme cœlitum, decet.
3 Seu sol Eoa luce terras purpuret,
Seu nox tenebris obruat,
Lux prædicantem me tuam clementiam,
Nox audiet constantiam:
4 Nec voce tantum, sed canora barbito,
Sed cymbalo, sed nablio.
5 Operum tuorum tacita cogitatio
Animum jacentem excitat:
Quum facta reputo, gestiunt præcordia
Perfusa dulci gaudio.
6 O opera! facta ô magna vere! ô sub cava
Consilia nube condita!
Consilia cæcis mentibus mortalium
7 ignota! qui non cogitant
Florere pravos instar herbæ, quam fovet
Sol senis, humor educat:
8 Mox instar herbæ frigorum affatu levi
Marcentis evanescere.
9 Tu semper idem permanes, nec sentiens
Rerum vices, nec temporum:
10 Sceleris amicos ac tuos hostes premet
Ruina inevitabilis:
11 At me tovebis patria indulgentia,
Crudo vigentem robore:
Et rore mitis balsami vultum imbues,
Roseo juventæ lumine.
12 Oculis malignis qui tuentur me hostium
Pascam ruinis lumina,
Et impiorum qui creant molestiam
Mihi, lætus excidium audiam.
13 Ceu palma, justus germinabit interim,
Aut cedrus in Libani jugo,
Quam non procellæ, non calor; non frigor
Honore nudant frondium.
14 Quæ planta firmis hæserit radicibus
In æde Domini aut atriis.
Se flore amœno frendibusque vestiet:
15 Fluxique lapsu temporis
Ægræ senectæ damna nulla sentiet,
Onerata largis fructibus:
16 Ut nota cunctis gentibus sit æquitas
Domini potentis: qui mea
Arx est salutis una, qui nunquam malæ
Affinis est injuriæ.

Ps. XCIII. Dominus regnavit, decorem indutus, Carm. gen. 3.

1 JAm Dominus rerum imperium suscepit, amictus
Decore

Decore multo & dignitate robore:
Jam sese accinxit Dominus qui mœnia mundi
Firmavit, ullo non movenda sæculo;
2 Cujus ab æterno solium est immobile regni,
Ut ipse, nullas temporum metuens vices.
3 Flumina præcipites volvant cum murmure fluctus
Et æquor undis æstuet minacibus;
4 Compescit Dominus gravidis turgentia nimbis
Flumina, minacis sternit undas æquoris.
5 Stat fixum, & cunctis manet invariabile sæclis,
Quodcunque Dominus ore sancto protulit.
Quæque ædem exornant Domini sacra mystica, nulla
Oblivionis damna seræ sentient.

PS. XCIV. Deus ultionum Dominus, &c. Carm. gen. 14.

1 O Fraudis ultor, sceleris ô vindex Deus,
Ostende numen impios contra tuum.
2 O juste judex orbis expergiscere,
Meritisque pœnis reprime arrogantiam.
3 Quousque tandem rector orbis optime,
Sese superbè jactitabunt impii?
4 Devota sceleri factio in scelere suo
Plaudit, sibique fabulis stultis placet;
5 Tuumque populum pedibus interim premunt,
Tuam protervè hæreditatem proterunt:
6 Viduam trucidant advenamque, & omnibus
Parente cassos obruunt molestiis:
7 Secumque mussant. Hæc Deus non adspicit,
Nec fanda prorsus & nefanda intelligit.
8 Gens ergo bruta penitùs ignorantia
Obsessa pectus somnolentum; discute
9 Animi veternum, & cogita tecum, Deus
Qui fecit aurem, surdus est? qui luminum
10 Formavit orbes ipse nil videt? vagas
Sine lege gentes recta qui sequi docet,
Non id suorum puniet scelera, quibus
Oracla legum sacrosancta credidit?
11 Arcana nostri pectoris novit Deus,
Consilia vana, spes inanes, turbidos
12 Æstus. Beatus ille demum, quem parens
Erudit amore patrio, legis suæ
13 Cui scita monstrat, rebus in duris aget
Securus ævum, dum paratur impio
Massa, in lacunam incogitantem quæ trahat.
14 Hæreditatem nec Dominus unquam suam
Ope destitutam negliget, nec impiis
15 Prædæ relinquet, sed tribunal judicum
Ad æquitatis diriget normam suæ;
Vitamque ad illam dirigent boni suam.
16 Contra scelestos quis mihi auxilium feret?
Mecum impiorum quis premet superbiam?
17 Nam jam sepulcri frigidus sub frigido
18 Cumulo jacerem, nisi Dominus opem mihi
Præsens tulisset, & sua clementia
Firmasset animum & jam vacillantem gradum
19 Fulsisset; & me penè submersum malis
Solatus esset, anxiæque nubibus
Curæ remotis reddidisset gaudium.
20 Mecum loquebar. Quid scelestis cum Deo

Commune?

Commune? scelera legis umbra qui sua
21 Tegunt, bonorum fraudulenta qui in caput
Consilia coëunt: factione innoxium
Premunt, iniquisque obruunt sententiis.
22 At rector orbis me tuebitur, meæ
Custos salutis, arx meæ fiduciæ,
23 Pro scelere pravis digna reddet præmia:
Suis & ipsos artibus pessundabit
Rerum creator Dominus, ac noster Deus.

PS. XCV. Venite, exultemus Domino, &c. Carm. gen. 11.

1 Eia alacres cuncti Domini celebremus honores:
Salute partâ Domino agamus gratias,
2 Eia alacres rapiamus iter; mora segnis abesto:
Dominum canora personemus barbito.
3 Magnus enim Dominus Deus est: Rex magnus, & orbis
Longè universis est deis potentior.
4 Ille manu fulsit vastæ penetralia terræ,
Et nube cincta montium fastigia.
5 Ille vagum fecisque & factum temperat æquor,
Terramque falsis innatantem fluctibus.
6 Eia igitur genibus flexis manibusque supinis
Dominoque nostro supplicemus & patri.
7 Noster enim Deus est, nos grex illius: ab uno
Pendemus illo, spiritumque ducimus:
Si modò non lentam verbis damus illius aurem,
Nec respuamus monita pertinaciter:
8 Nec, velut ad Meribam, me rixis, inquit, acerbis
Et arroganti provocetis murmure;
Aut, Arabum veluti quondam per inhospita saxa,
Vires rebelli voce tentetis meas
9 Quum proavi vestri me exploravere, meamque
Didicere factis plurimis potentiam,
10 Illa quater denis mihi natio restitit annis:
Dixique semper interim, Hæc gens desipit,
Et mea securas transmittat dicta per aures.
11 Ira ergo justa in pertinaces concitus
Juravi, Terræ gens hæc ingrata beatæ
Promissa amicis commoda haud carpet meis.

PS. XCVI. Cantate Domino canticum, &c. Carm. gen. 10.

1 NOn usitato pangite
Orbis parentem carmine,
Orbis coloni, incognitis
Abusque terræ finibus.
2 Cantate Domino laudibus
Nomen beatum tollite.
Et mente grata agnoscite
Nostræ salutis vindicem.
3 Sol qua recurrit, audiant
Gentes Dei potentiam,
Stuporque dulci gaudio
Perfusa oberret pectora.
4 Namque unus est verè Deus,
Cunctisque major laudibus,
Et diis timendus cæteris,
Quos horret error credulus.
5 Vesana gentes cæteræ
Pro diis colunt ludibria:

Dominus

Dominus potenti dexterâ
Cœlum solumque condidit.
6 Apparet illi dignitas,
Auctoritas, potentia:
Ejusque templa siderum
Fulgore lucent gloriæ.
7 Tribuite Domino gentium
Terras colentum sæcula,
Tribuite regi cœlitum,
Et robur & potentiam.
8 Tribuite magnitudinem
Tanto decoram numini:
Augusta templi ad atria
Adferte prompti munera.
9 Adeste, pompam adducite,
Et supplices procumbite:
Omnesque rerum terminî
Deum tremant & diligant.
10 Narrate cunctis gentibus,
Regnare Dominum, qui ligat
Orbem catena immobili, &
Æquis gubernat legibus.
11 Lætetur æther gestiat
Tellus, fretum præ gaudio
Exulteat & quicquid freti
Salsas lacunas incolit.
12 Campi virescant avii,
Se culta fruge vestiant,
Arridiantque floribus
Silvæ, & graventur fructibus.
13 Natura rerum gestiens,
Cunctos per artus sentiat
Dei sui præsentiam.
Et prompta jussis pareat.
Jus namque veniet dicere,
A vi suos ut asserat,
Mundumque justis legibus
Et veritate temperet.

15. XCVII Dominus regnavit, exult. &c. Carm. gen. 11.

1 IPse sui Dominus regni moderatur habenas,
Lætare tellus continens, & insulæ
Quas vagus Oceanus retluis complectitur undis,
Quicunque cœli subjacetis cardini,
2 Hunc circum umbriferæ nubis prætexit amictus,
Fallensque multa fusca nox caligine.
Apparent famulæ juxta, firmantque tribunal
Severitasque dura, mitisque æquitas.
3 Ante volant sævum rutilantes fulminis ignes,
Hostesque flammis obruunt sequacibus.
4 Fulguribusque micat latè flagrantibus æther:
5 Attonita tellus intremiscit, montium
Saxa fluunt, rapido ceu cera liquescit ab igne,
A sempiterni pavida vultu numinis.
Terra sui a vultu Domini tremefacta liquescit,
6 Et æquitatem templa cœli prædicant.
Et quicunque habitant terras ubicunque remotas;
Novere numen & Dei præsentiam.
7 Illi era pudor turpis confundat, inanes

Quicunque mentis ſtipites pro diis colunt:
Dumque ſacris placant prati ludibria trunci,
Se gloriantur impio in ſcelere pios.
Quicquid ubique Dei ſub nomine credulus error
Honorat, unum adoret, unum diligat.
8 Læta Sion tenebras errorum cernet abactas:
Judæa dulci deliluta gaudio:
Sacrilega adſpiciet vani ſacraria ritus
Verſa, pœnas luere meritas impios.
9 Nam procul aſtriferi trans ignea mœnia mundi
Tu fræna rerum juſtus arbiter tenes.
Téque deos infra longè premis altior omnes,
Tuique obumbras numinis faſtigio.
10 Ergo Deum quicunque pio complectere amore,
A ſcelere mentem contine puram & manum.
Nam Domino cordi eſt pietas, vitamque bonorum
A vi tuetur impiæ tyrannidis.
11 Et lætum offundit lumen cultoribus æqui,
Et pura ſceleris corda recreat gaudio.
12 Vos quibus eſt cordi reverentia juris & æqui.
Gaudete, Domini ſpe favoris ac opis;
Securi, gratoque Deum ſuper æthera cantu
Sanctumque nomen ejus uſque tollite.

PSAL. XCVIII. Cantate Domino cant. &c. Carm. gen. 10.

1 NOn uſitato carmine
Rerum parentem pangite,
Virtute qui victoriam
Non uſitata rettulit.
Sua ipſe ſolus dexterâ,
Externæ opis nil indigus,
Nos liberando, poſteris
Miranda geſſit ſæculis.
2 Senſere gentes impiæ
Bello Dei potentiam:
Pœnas luendo, judicem
Senſere juſtum & vindicem.
3 Promiſſa ſolvit optima
Fide Iſaci neporibus,
Parte ſalutis teſtibus,
Totius orbis incolis.
4 Huic ergo læti pſallite
Totius orbis incolæ:
Hunc ferte in altra laudibus,
Lætis tubæ & clangoribus.
5 Laudate Dominum barbito,
Nerviſque carmen jungite;
6 Leniſque tibiæ modis
Adſit ſonora buccina.
7 Teſtetur æquor gaudium,
Et quicquid æquor occulit:
Orbiſque terræ geſtiat,
Et quicquid orbis educat.
8 Exultat unda fluminum,
Leni ſuſurrans murmure:
Monteſque læti plauſibus
Deum venire gaudeant.
9 En ipſe Dominus advenit,

Sanct

Cunctis ut orbis incolis
Det æqua juſtis præmia,
Et facta plectat impia.

PS. XCIX. Dominus regnavit, iraſc. &c. Carm. gen. 131

1 JAm regnum Dominus, ſpirituum piis
Qui dat jura choris, ſuſcipit: impiis
Horror terrificet pectora gentibus:
Tellurem quatiat tremor.
2 Nec tantum Solymæ vim Dominus ſui
Fecit conſpicuam numinis & ſuæ
Majeſtatis opes cernere finibus
Terrarum dedit ultimis.
3 Ergo te meritis tollat honoribus,
Auguſtum celebret gens hominum tuum
4 Nomen, qui ſalubri temperie modum
Sceptris conſtituas tuis.
Selecta ſoboli qui populi tui
Jus nullis dederis mobile ſæculis:
Frænas juſtitiæ qui moderamine
Æquali genus itaci.
5 Sublimem Dominum laudibus & Deum,
Solus qui liquido regnat in æthere,
Ferte, & ſcamna pedum (ſanctus enim Deus
Eſt noſter) veneramini.
6 Huic Moſes & Aron, & Samuel bonas
Docti legibus tingere victimis
Aras, conſilium quum peterent, data
Sæpè oracla petentibus.
7 De pila tereti nubis eis dabat
Reſponſa ambiguis ſollicito metu,
Legum quod monitus pactaque fœdera
Servaſſent ſtabili fide.
8 Aurem ſupplicibus tu facilem dabas,
O rerum genitor maxime & oprime
Indulgenſque bonis, & ſcelerum ſimul
Vindex, durus in impios.
Sublimem Dominum tollite laudibus,
Solus qui liquido regnat in æthere: &
Montem quo colitur (ſanctus enim Deus
Eſt noſter) veneramini.

PSAL. C. Jubilate Deo omnis terra, &c. Carm. gen. 23

1 ORbis omnes incolæ
A ſole Eoo ad Heſperum
2 Jubilate & optimo
Rerum parenti plaudite.
Mente læta, & ritibus
Servite puris numini.
Gentientes gaudio
Adite ſancta limina.
3 Ille noſter eſt Deus,
Noſter parens & conditor.
Non enim nos finximus
Ipſi, ſed illius ſumus,
Qui levi de pulvere
Alit creatos, & regit.
4 Ad fores ergo illius
Adite læti, gratias

Agite: festis laudibus
Benignitatem pangite:
Prædicate cæteris
Nomen beatum gentibus:
5 Nam benignitas Dei,
Et in suos clementia
Clausa nullo est termino:
Et firma stat pactis fides
Posterorum posteris
In sempiterna sæcula.

PSAL. CI. Misericordiam, & judicium, &c. Carm. gen. 5

2 TE salus rerum cano, qui precanti
Lenis irarum es, facilisque flecti;
Impiorum idem terricus rebelles
Frangere fastus.
8 Huc meæ vires vigilant, labores
Huc ferent omnes, opis in tuæ spem
Semper ut castis domus institutis
Culta nitescat.
3 Si salutarem mihi tu serenus
Porrigis dextram, tibi corde puro
Serviam, fraudum scelerisque pura
Serviet aula.
Nec mihi exemplum ratuam sequendum,
Ritibus si quis miseros iniquis
Vexet, aut causam tenuis clientis
Prodidit hosti.
4 Sponte qui pravis studiis inhæret,
sit procul; sævi sceleris minister
Candidos nunquam mihi censeatur
Inter amicos.
5 Quisquis incautum lacerat sodalem,
Clàm venenato jaculatus ictu,
Persequar, plectam, penitusque ab imâ
Stirpe revellam.
Nec meæ mensæ dapibus fruetur
Mentis elatæ tumor, arrogansque
Vultus, & cunctos veluti minores
Lumine spernens.
6 Veritas simplex quibus est amori,
Hos amo, amplector, video libenter;
His mihi seros sociis senectus
Impleat annos.
Integer vitæ mihi sit minister;
7 Tecta non intret mea fraudulentus;
Nemo mecum intra mea commoretur
Limina mendax.
8 Impios longè (mora nulla) terræ
Finibus pellam; procul omne monstrum
Civitas sancta ut Domini releget
Flagitiorum.

PSAL. CII. Domine exaudi orationem, &c Carm. gen. 13.

2 EXaudi genitor sancte meas preces,
Clamorisque sonum percipe lugubris;
3 Neu vultum misero subtrahe, cladibus
Omni ex parte præmentibus.
Aures suppliciis nunc adhibe meis;

Di-

Da votis facilem te, pater optime,
Et preſſo celerem porrige dexteram,
Et præſenti ope ſubleva.
4 Ceu fumi nebulæ tempora tranſvolant,
Ut lentis coquitur torris ab ignibus,
Paulatim tacitu ſic dolor aridis
Humorem ebibit artubus.
5 Dum luctu crucio me dapis immemori,
Ut ſecta è viridi gramina ceſpite
Areſcunt nimio torrida ſole, cor
Exſuccam mihi tabuit,
6 Crebrò ſic remeans ſpiritus ilia
Tendit, ſic gemitus pectora concutit
Mœſtus continuò, tabida uti cutis
Jam vix hæreat oſſibus.
7 Ut ſolitus habitans cuculus avios,
Aut rectis latitans noctua dirutis,
8 Aut turtur viduus, ſolus, inops, dies
Et noctes vigiles gemo.
9 Dum ceu ludibrium rideor in probis,
Irriſumque petunt fraude nefaria,
10 Nec panis cinere eſt gratior arido, &
Potum tempero fletibus.
11 Iſtis ira malis me cumulat tua,
Qui me ſuſtuleras ex humili loco,
Sublime gravius rurſus ut è gradu
Tractum præcipitem dares.
12 Ut ſero in tenebras umbra crepuſculo
Vanescit, celeres de properant dies
In mortem; veluti ſub medio die
Fœnum, corpus inaruit.
13 At te perpetuis ſæcula ſæculis
Nec mortem, volucris non iuga temporis
Carpit, nec memorem nominis obruet
Famam poſteritas tui.
14 Tandem ſurge pater, recta Sionia
Jam lenis placido reſpice lumine.
Jam pleno redeunt tempora circulo,
Promiſſumque ferunt diem.
15 Jam ſervi lapides reſpiciunt tui
Diſjectos, faciles, ſparſaque rudera,
Incultique ſoli jam miſerabilem
Verſâ mente colent vicem.
16 Ut verear populos terror in exteros,
Ut nomen Domini ſit celebre omnibus,
Et numen, trifidum qua colitur ſolum,
Formidabile regibus.
17 Verſam reſtituet quum Solymam, ſuæ
Majeſtatis opes quum dabit adſpici:
18 Lugentum miſeris quum querimoniis
Flectet ſe, & prece ſupplice:
19 Scribentur tabulis iſta fidelibus,
Seris ut Domini nora nepotibus
Sit laus, nec ſenium prodita poſteris
Norit gloria ſæculis.
20 De ſanctis adytis æthereæ domus,
Templi ſi poſitis de penetralibus,
Cœlestis Dominum non piguit ſoli

Curas respicere ad leves.
21 Nexorum ut gemitus audiat, & neci
Addictos tetrica compede liberet,
22 Laudes ut Solymæ templa Deo sonent,
Et nomen recinat Sion.
23 In cœtu celebri. Tum procul ultimis
Terrarum populi finibus exciti
Illuc sacra ferent, & Domino dabunt
Reges munera supplices.
24 Quamvis in medio curriculo meum
Robur comminuit, destituit manum,
Atque ævi spatiis tempora lubrici
Contraxit brevioribus.
25 Clamabo tamen, O mi Deus unice
In vitæ medio ne stadio brevem
Cursum siste rotæ : quantulum ad ultimam
Jam metam superest mihi ?
Te nunquam brevibus clausa recursibus
Astrorum, senio conficiet dies :
26 Tu terræ stabilis mole, volucribus
Tu cœli prior ignibus.
27 Illis interitus stant sua tempora ;
Tu nullo interitum tempore senties,
Annorum series cætera deterit,
Ut vestis teritur vetus.
Ut detrita novis pallia vestibus
Permutat locuples, sic abit & redit,
Et mutat facies imperio tuo
Mundi dædala machina.
28 At tu, qui fueras, semper es, atque eris
In te ipsoque habitas : nec varias vices
Decurio patiens tempore, permanes
Metæ sæcula nescia.
29 Sed servi soboles, & sobolis tui
Servi posteritas per seriem tuis
Tecum perpetuis æmula sæculis,
Ævi tempora transigent.

PS. CIII. Benedic anima mea Domino. &c. Carm. gen. 54

1 Sit parens rerum mihi carmen : illum
Vox canat, sensus petat & remotis
Quisquis est fibris vigor, & sacratum
Nomen honoret.
2 Mens Deo laudes cane, reddet grates
Mens Deo : nullis benefacta sæclis
Excidant, & quæ tribuit benigna
Munera dextra.
3 Qui scelus tollit maculosum, & ægros
4 Sanat angores, animoque vires
Reddit, & vitæ properante fato
Propagat annos.
5 Qui manu larga tibi plura donat,
Ore quam poscas, animo vel optes :
Servat ac in morem aquilæ, virentem
Flore juventam.
6 Intiger judex, scelerumque vindex,
Tradidit sancto sua jura Mosi :
7 Isaci prolem docuit piarum

Dogma-

Dogmata legum.
8 Lenis & blandus, dare dona largus,
9 Tardus irasci: neque sempiternæ
Sævit offensæ memor, aut perennes
Ardet in iras.
10 Nec modus pœnæ numeruſve noſtris
11 Æquus eſt culpis: bonitas redundat
Latiùs, terræ plaga quàm remoto
Diſtat olympo.
12 Tam procul noſtri maculas removit
Criminis, quàm ſe procul à cubili
Gaditano ſol oriens Eois
Exerit undis.
13 Qualis in natos placidi parentis
Lenitas, talis Domini benigni eſt,
Quiſquis illius pietate verâ
Nomen adorat.
14 Tu ſinus mentis penitus repoſtos,
Tu pater noſti penitrale cordis;
Quippe nos terræ memor è rubenti
Pulvere factos.
15 Herba ceu, lactens pueri venuſtas
Prodit, occultoque adoleſcit ævo,
Donec ut fœnum cadat arefactum
Falce ſenectæ.
16 Inſtar aut floris Tyrio comantis
Murice, ut vultu modicè ſereno
Riſit, affatu tepidi repente
Conſidit Auſtri.
17 Sed Dei æternâ bonitate in ævum
Tutus æternum, remanet piorum
Cœtus, & longâ ſerie propago
Sera nepotum.
18 Si nec æternas violabit iſti
Fœderis leges, memoresque juſſa
Mente ſervârit, reſeratque vitâ
Iuriter actâ.
19 Ille flammantes ſuper alta cœli
Culmina immotum ſolium locavit,
Et ſuo nutu facilè univerſum
Temperat orbem.
20 Angeli juſſis Domini miniſtri,
Sub jugum jus eſt quibus & poteſtas
Cuncta cogendi, Domino Deoque
Pangite laudes.
21 Quique caſtrorum comites meretis
Sub ducis tanti imperio, audientes
Sedulò dictis, Domino Deoque
Pangite laudes.
22 Quæque per vaſtos ubicunque fines
Imperi pollens opifex creavit,
Plaudite, auctori Domino Deoque
Pangite laudes.
Mens Deo grates cane, redde grates
Mens Deo; hunc ſenſus petat, & remotis
Quiſquis eſt fibris vigor, & beatum
Nomen honoret.

Benedic anima mea, &c. Carm. gen. 1.

1 TE rerum Deus alme canam Dominumque patremq;
Magne parens, sancta quàm majestate verendus,
Ætheris æternas rector moliris habenas?
2 Te decor, auratis ambit te gloria pennis,
Et circumfusum vestis pro tegmine lumen.
3 Tu tibi pro velo mundi tentoria cœli
Et liquidas curvo suspendis fornice lymphas,
Et levibus ventorum alis per inania vectus,
Fræna ceu celeres volitantia nubila currus.
4 Apparent accinctæ auræ flammæque ministræ;
5 Ut jussa accipiant; Srat nullo mobilis ævo
Terra, super solidæ nitens fundamina molis,
6 Pollenti stabilita manu, terra obruta quondam
Fluctibus, ut fusо super ardua culmina velo:
7 Sed simul increpuit tua vox, tonitruque tremendo
8 Infonuêre auræ, paulatim ascendere montes
Cernere erat, sensimque cavas subsidere valles,
Inque cavas valles trepidas decurrere lymphas.
9 Néve rerum immissa tellus stagnaret ab undâ,
Limitibus compressa suis retonantia plangit
Littora, præscriptas metuens transcendere metas.
10 Tum liquidi fontes imis de collibus augent
Flumina, per virides undas volventia campos,
11 Unde suîni sedent pecudes, quæ pinguia rondent
Pascua, quique feris onager saxa invia silvis
12 Incolit. hic levibus quæ tranant æra pennis,
Per virides passim ramos sua tecta volucres
Concelebrant mulcentque vagis loca sola querelis.
13 Tu pater aërios montes camposque jacentes
Nectare cœlesti saturas, fœcundaque rerum
Semina vitales in lumina educis ortus:
14 Unde pecus carpat, viridis nova pabula fœni,
Unde olus humanos geniale assurgat in usus,
Quæque novent fessas cerealia munera vires:
15 Quæque hilarent mentes jucundi pocula vini,
Quique hilarent vultus succus viridantis olivi.
16 Nec minus arboribus succi genitabilis humor,
17 Sufficitur, cedro Libanum frondente coronas,
Altribus nidos, abies tibi consita surgit,
Nutrit ubi implumes peregrina ciconia fœtus.
18 Tu timidis montes damis: cava saxa dedisti,
Tutus ut abstrusis habitaret echinus in antris.
19 Tu lunæ incertos vultus per tempora certa
Circumagis: quoque a censum lumine solem
Ducis ad occiduas constanti tramite metas;
20 Inde superfusis cuncta involventibus umbris,
Per tacitas spargis nocturna silentia terras.
21 Tum fera prorepit latebris, silvisque relictis
Prædator vacuis errare leunculus arvis
Audet, & è cœlo mugitu pabula rauco
22 Te patrem exposcit: dein rursus sole renato
Abditur occultis prædatrix turba cavernis:
23 Inque vicem subeunt hominumque boumque labores,
Donec fera rubens accendat lumina vesper.
24 Sic pater in cunctos didis te commodus usus.
Nec tantum tellus, genitor, tua munera sentit,
25 Tam variis fœcunda bonis: sed & æquora ponti

Fluctibus

Fluctibus immensas circumplectantia terras,
Tam laxo spatiosa sinu: tot millia gentis
Squamigeræ tremula per stagna liquentia cauda
26 Exultant: tot monstra ingentia & horrida visu
Veliferas circumnant puppes: grandia cete
Effingunt molles vitreo sub marmore lusus.
27 Atque adeo quæ terra arvis, quæ fluctibus æquor
Educat, à te uno pendent, pater optime, teque
Quæque suo proprium poscunt in tempore victum.
28 Te magnam pandente manum, saturantur abundè
29 Omnia, te rursus vultum condente, fatiscunt.
Te tollente animam, subitò exanimata recurrunt
30 In cinerem: inspirante animam te denuò surgit
Illico fœcundæ sobolis generosa propago,
Et desolatas gens incolit aurea terras.
31 Sic erat: ô nullo regnet cum fine per ævum
Majestas divina suumque in sæcula lætus.
32 Servet opus Deus, ille Deus, quo territa tellus
Concutiente tremit, montes tangente vaporant,
Fumiferæ trepidum nebula testante pavorem.
33 Hunc ego, dum vivam, dum spiritus hos reget artus,
34 Usque colam, tantum ille meas faciliſque bonusque
Accipiat voces, nempe illo oblector in uno.
35 At vero impietas planè extirpetur ab ima
Radice, & scelerum stirps nulla repallulet: ac nos
Te rerum Deus alme patrem Dominumque canemus.

Ps. CV. Confitemini Domino, & invoc. &c. Carm. gen. 24.

1 CAnite Dominum, & invocate nomen ejus: exteris
Facta gentibus per orbem prædicate illustria.
2 Ille sermo, carmen ille, & illius miracula;
3 Nomen ejus, numen ejus, una nobis gloria.
Hunc amantum & hunc petentum palpitet cor gaudio.
4 Robor ejus, pignus ejus sacrosanctum roboris
Petite, vultum ejus beatum continenter quærite.
5 Subeat animum, quanta nostris edidit majoribus
Signa, quæ portenta: legum scita quæ reliquerit,
6 Vos Abrami, vos Jacobi posteri, servi Dei
Separati, sorte lecta natio, vos alloquor;
7 Ille rerum rector unus, orbis unus arbiter,
8 Pacta nostris firma servat facta cum majoribus:
Verba meminit: mille sancta in sæcla nectit fœdera
9 Ista primitus cum Abramo, deinde jurata Isaco:
10 Iiaci sancita nato, lege non murabili:
Posterisque sempiterno roborata vinculo:
11 Quum tibi Chananæa (dixit) arva sorte dividam.
12 Turba numero parva quamvis advena illic degeret,
Aucta nondum stirpe longis temporum decursibus.
13 Regna quanquam & nationes exul errans verteret:
14 Hos tamen Dei benigna fovit indulgentia;
Vimque duram præpotenti dextra ab illis arcuit,
Et minis reges potentes tetricis compescuit.
15 Ne mihi (inquit) consecratos, ne mihi unctos tangite:
A meis, moneo, prophetis abstinete injuriam.
16 Quum famem voracem in orbem contumacem induce-
Gentibusque alimenta late noxiis subduceret, (ret,
17 Prævium misit ministrum Nili ad arva sertilis.
Filium pulchræ Rachelis magno turpis vendidit:

18 Garceris latuit tenebris, crura vinctus compede?
19 Somnii donec ſoluti nota regi veritas
20 Crura ferro liberavit, ſolvit animum crimine,
21 Et nova ſortis benignæ jam viciſſitudine;
Regiorum ſervulorum ſervus antè ignobilis,
22 Fræna rerum tractat unus: nuper è cuſtodia
Miſſus, aulæ purpuratos nunc coërcet vinculis:
Et ſenum juvenis ſeverè præſidet prudentiæ.
23 Iſaci tandem propago culta liquens patria,
Pinguis ad fluenta Nili caſtra fixit advena.
24 Ac Deo fovente, lætâ ſtirpe ſic reflorvit,
Viribus brevi ut præiret inquilinus incolas.
25 Tum Phari rectòr ſuperbæ mente versâ Abramidas
Fraude molitus nefandâ ſtirpis revellere.
26 Circulo donec voluto deſtinati temporis,
Legifer cum fratre Moſes miſſus eſt divinitus.
27 Ac Pharon Pharique regem terruit miraculis,
28 Ergo natura, imperantis non rebellis juſſibus,
Veſtiit polum tenebris, & ſolum caligine
Condidit, ſeu nocte cæcâ ſole juſſo cedere:
29 Unda decolor cruoris tabe rivos polluit.
Squameæque ſtrage gentis inquinavit littora.
30 Terra felix antè frugum, more nunc præpoſtero,
Turpibus fœcunda ranis ſqualet: ipſa regia
Fœta ranis, ipſa regum fœta ſunt cubilia:
31 Fuſa deinde nube denſa muſca Memphin occulit,
Et pediculorum ubique fœda erant examina.
32 Inſtar imbrium ruebat miſta flamma grandini,
33 Arbores nudans comantes, fronde, flore, fructibus.
34 Quod reliquit atra grando, mox locuſta perdidit:
35 Bruchus abſtulit, locuſtas quod voraces fugerat.
Tot malis ſubinde ſævis icta Nili regia,
Quum ferox non mitigaret contumaces ſpiritus,
Dira populum mox in ipſum verſa pœna ſæviit.
36 Prima pignorum repentè per penates omnium
Occidêre: cuncta planctu, cuncta fletu perſonant,
37 Rege tandem pertinace cladibus perterrito,
Sancta Memphin gens reliquit jam tyranno libera,
Dives auro argenteiſque barboroſum poculis.
Nec tot inter millia ullum languor attentaverat.
38 Ergo Nili jam pavore liberata regia,
Voce, vultu, plauſibuſque præferebat gaudium.
39 At parens memor benignus gentis electæ ſibi,
Per ſiticuloſæ arenæ vaſtitatem imperviam
Caſtra nubis texit umbrâ, luce: noctem luridam
Igneum latè coruſco temperavit lumine.
40 Arva victum quum rogarent, texit imber alitum:
Panis impluit per auras more denſæ grandinis:
41 Petra juſſa fudit undas: deque rupis viſcere
42 Antè ſicca ſolitudo flumen hauſit. Scilicet
Fœderis parens benignus immemor nunquam ſui,
Quod ſibi caro cum Abramo ſempiternum fecerat.
43 Sic parentum ſtirps piorum tuta ductu numinis,
Arva liquit fraudulenta perfidii Peluſii;
44 Occupatis efferarum nationum ſedibus.
Tradidit Deus labores, impiorum eis carpere;
45 Sanctiones ut tenerent ſacroſancti fœderis,

Et

Et plarum adjuſſa legum facta cuncta fingerent,
Laus, honor, decuſque Regi ſempiterno cœlitum.

PSAL. CVI. Confitemini Domino, &c. Carm. gen. 14

1 LAudate regem cœlitum, regem bonum,
Utique nullo non benignum tempore.
2 Quis facta verbis æquet? eloquentiâ
Quis æquetur illius potentiam?
3 O ter beatos æqui amantes, & tuæ
Præſcripta legis qui tuentur jugiter!
4 Memento noſtri facilis & favens, tuum
Proſpicere populum quâ ſoles clementiâ;
Et me revile lenis ac ſalutifer.
5 Ut ſeparati tibi bonis populi fruar,
Carpamque lætus quo fruuntur gaudio;
Hæreditatique comes applaudam tuæ.
6 Sceleſta proles cum ſceleſtis patribus
In te rebelles multa iniqua fecimus:
Abominanda dira, perpetravimus.
7 Nam nec tyranni Ægyptii ex ergaſtulo
Noſtri parentes liberi per te, tua
Oſtenta graviter ponderârunt, nec tuæ
Meminere gratis mentibus clementiæ:
Sed propter undas æquoris rubri, duces
Adverſus animis turba contumacibus
8 Obmurmuravit. At parens malis bonus
Pœnas remittis, ut tuam clementiam
Agnoſcat orbis, & tremat potentiam.
9 Nam comminanti ceſſit unda fluctuum;
Suſpenſa moles hinc & inde per ſali
Tranquilli arenas aridam dedit viam,
Qua ſolida campis figerent veſtigia:
10 Donec tyranno liberati & hoſtium
Crudelitate, tuta tuti littora
11 Tenuere, at hoſtes vorticoſo gurgite
Abſorpſit unda, cladis ut nec nuncius
12 Supereſſet: Illic tum ſalutis compotes
Fidemque verbis præbuere, & cantibus
Decinere feſtis numinis potentiam.
13 Metu repulſo; protinus laſcivia
Animos rebelles perculit: nec amplius
Meminere ſigna nec pericla priſtina:
14 Repentè pravâ perciti libidine
Arſere, verbis & Deum procacibus
Iræ impluerunt fræna juſtæ ſolvere:
15 Ac flagitatos impiè dedit cibos,
Juſtiſque pœnis impios coërcuit,
16 Nec pœna mentes nec benignitas feras
Mollire potuit, quin procaciter ducem
Duciſque fratrem peteret æmulatio,
Et freta ſtudia ſemper ambitio malis.
Sed factioſos terra vaſto condidit
Sinu dehiſcens, flammeique gurgitis
Torrens vorago devoravit impios.
Nec noxiorum monita tot pœnis modum
Gens prava ſceleri fecit. Horebi in jugo
(Proh facinus!) ante imaginem bovis Dei
20 Imago ſeſe ſtravit, & fronde ſaturi

Simulacra

Simulacra tauri coluit instar numinis ;
21 Partæ salutis nuper ingrata, immemor
Miraculorum in urbibus Niloticis,
22 Et fluctu eodem sospites se, subrutos
Hostes superbos vorticosis æstibus.
23 Ergo scelestos ira justa perdere
Ibat, furenti ni Deo earum caput
Pro gente Moses obtulisset, & prece
24 Frænasset iras. Nec tamen turbæ furor
Illic quievit ; expetitum tam diu
Uber feracis sprevit agri : nec fidem
Mosi docenti, pollicenti nec Deo
25 Habuit ; tumultu castra complens resputt
26 Imperia : donec ille munificus parens
Delere promptus inter invia montium
27 Toties rebelles, extulit dextram, & genus
Per nationes impias dispersere
28 Jam destinârat : ante sculpta numina
Iterum protervi procidêre, & mortuis
Diis thura, lætatique immolârunt hostias ;
29 Deum sceleribus provocaverunt novis,
Iramque rursum exasperârunt vindicem.
30 Justa incitatus donec ira Phineas
Ferro scelestam punit licentiam ;
Et sævientem dexteram compescuit
31 Domini, sibique peperit æternum decus,
Quod nulla fileant posterorum sæcula.
32 Nec contumaces supplicia tot spiritus
Coërcuerunt, Meribæ ad undas quin Dei
33 Rursus furorem accenderent ; nec publico
Moses furore liber etiam incredula
Oratione vertit iram numinis
34 In se. Potiti deinde pactis finibus,
Nec impiarum semen omne gentium
Disperdiderunt tunditus, nec jussibus
Recte monentis paruerunt numinis :
35 Sed se profanis miscuere gentibus,
Didicere ritus, serviere ludicris
36 Diis : ac eorum mancipati cultibus,
Tenuere puras à scelere nullo manus.
37 Quippe immolârunt filios ac filias
38 Ad dæmonum aras : & suæ propaginis
Tinxere sculptos sanguine innocuo deos,
Terramque sanctam polluerunt cædibus.
39 In scelera proni abominanda, dum suæ
40 Manus adorant opera, patrium Deum
41 Justas ad iras provocârunt, ut suam
Hæreditatem abominatus impiis
In servitutem manciparet hostibus :
42 Quorum severo pene contriti jugo,
Vosuere sævam spiritus ferociam.
43 Ac liberati sæpe Domino vindice,
Rursus rebelles spiritus in vindicem
Sumpsere rursus ob scelera pœnas sua
44 Dedere ; mitis nec Dei bonitas tamen
In rebus arctis innocentium à prece
45 Avertit aurem : fœderis memor sui
Pœnas remisit lenis & placabilis,

46 Quin

46 Quin & ſuperba corda gentis barbaræ,
Cui ſerviebant dirutæ jam patriæ,
Lenivit animos omnium ut perſtringeret
Imago ſortis flebilis vel hoſtibus.
47 Tu nos tuere, Domine noſter & Deus,
Et è profanis gentibus recollige:
Ut te canamus, nomen ut ſanctum tuum
48 Celebremus unum, populus omnis ut ſimul
Dicat, Deo quem poſteri Abrami colunt,
Sit laus, honorque in ſæculorum ſæcula.
Amen, Amen.

GEORGII BUCHANANI PARAPHRASIS In quintum librum PSALMORUM.

Ps. CVII. Confitemini Domino, quoniam, Carm. gen. 1.

CAnemus Dominumque, bonum facilemque parentem
Cujus habet nullas larga indulgentia metas.
2 Hunc grato ſimul ore canant, quas dira tyrannis
Quum premeret, ſævo incolumes ex hoſte recepit,
Et juga captivo excuſſit ſervilia collo.
3 Perque teras gentes ſparſos, quâ ſurgit ab undis,
Et qua diverſas abiens ſe condit in undas
Phœbus, ab arctoæ campis glacialibus uſque
Collegit, tepidoque domum revocavit ab auſtro.
4 Per ſteriles ſaltus & inhoſpita ſaxa vagantes,
Qua nulla ad cultas ducunt veſtigia terras.
5 Fracti animos mœrore, inopes undæque cibique
Auxilium miſeris imploravere querelis:
6 Audiit orantes, & opis miſeratus egenos,
Omnibus exolvit mœrentia pectora curis
7 Monſtravitque viam cultas quæ ferret ad urbes.
8 Ergo canant Dominumque bonum, facilemque paren-
Et latè ignotis pandant facta inclyta terris. (tem,
9 Quippe ſitim victumque tamen compeſcuit ægram,
Reddidit & membris vires, animoque vigorem.
10 Quique Dei monitis ingrata mente relictis,
11 Carceris in tenebris & cæca noſte jacebant,
12 Quum tremerent gelidæ examines formidine mortis
13 Affecti que malis humiles fractique jacerent,
Auxilium miſeris imploravere querelis:
Audiit orantes, & opis miſeratus egenos,
Omnibus exolvit mœrentia pectora curis.
14 Vinctis manu valida rupit, mortiſque timorem
Reppulit, & tetris pavidos eduxit ab umbris.
15 Ergo canant Dominumque bonum, facilemque paren-
Et latè ignotis pandant facta inclyta terris. (tem,
16 Limenque & portæ qui clauſtra refregit ahenæ.
17 Deliciis animi vires quum ſtulta libido
Affligit, corpuſque gravi languore ſolutum
18 Stultitiæ pendit pœnas, & morte propinquâ

Rejiciunt omnem fastidia marcida victum,
19 Auxilium miseris qui imploravere querelis,
Adipicit orantes, & opis miseratus egenos,
Omnibus exolvit mœrentia pectora curis:
20 Ereptisque suo lethi de limine verbo,
Restituit, lætumque novat per membra vigorem.
21 Ergo canant Dominumque bonum, facilemque parem
Et latè ignotis pandant tacta inclyta terris: (tem
22 Et meritis cumulent memores altaria donis,
Et grata acceptam testentur voce salutem.
23 Qui mare fluctisonum sulcat, curvisque carinis
Admovet externas vaga per commercia gentes,
24 Non ignota illi divina potentia, nec quæ
Monstrat in immenso miracula sæpè profundo.
25 Quum jubet, irrumpunt venti stridente procellâ,
26 Et mare nunc spumis canentibus astra lacessit,
Et nunc tartareis subsidit ab ima barathri:
27 Pallent ora, metus trepidantia pectora pulsat,
Et velut oppressis vino vestigia nutant:
Gallida nec cani juvat ars aut cura magistri;
28 At Dominum ut mœstis imploravere querelis,
Exaudit trepidos, & opis miseratur egenos.
29 Jam venti ponunt, strataque æqualiter unda,
Arridentque taciti tranquilla silentia ponti.
30 Jam posita læti gaudent formidine nautæ,
Cum laceræ optatum portum tetigere carinæ.
31 Ergo canant Dominumque bonum, facilemque parem
Et latè ignotis pandant tacta inclyta terris. (tem
32 Hunc populi cœtus laudent, sanctique senatus
33 Concilium super astra ferat, qui flumina siccat,
Et riguos passim rivis bullantibus agros,
Fontibus occlusis sitienti damnat arena:
34 Et fœcunda sui facta obcelerata coloni,
Arva jubet salsis subitò sterilescere glebis.
35 At contra in sterili campos malè pinguis arenæ
Stare lacus, pingueque facit stagnare palludes:
Et fluviis siccos rivisque fugacibus agros
36 Irrigat, atque inopi vrani mittit habere colono:
Quique novas sanctis moderetur legibus urbes,
37 Et scrobibus credat vites, & semina sulcis,
Unde legat dulces maturo in tempore fructus.
38 Quos pater omnipotens alit, & proventibus auget,
39 Assiduis pecorum fœtus. Ubi nescia rursus
Commoda fortunæ modicè mens ferre secundæ,
Fræna dedit vitiis, retrahit sua munera justos
40 Arbiter: indomitos animos & corda superba
Gladibus affligit: sævis punire tyrannis
Tradit, & ignavo petulans sub principe vulgus
Contemptum, populis prædam jubet esse propinquis;
Perque inopes vitæ terras traducit, ubi antè
Nulla hominum tritam monstrant vestigia callem.
41 Avertit mala puperibusque, animisque modestis,
Atque hilares multa fœcundat prole penates.
42 Hæc spectant gaudentque boni: malè conscia mussat
43 Turba metu. At, animi quibus est solertia cura
Assidua volvunt, memorique hæc mente recondunt,
Luceat ut cunctis Domini clementia terris.

PSAL

Paratum cor meum Deus, &c Carm. gen. 2.

2 MEns invicta malis, animi vigor integer, orbis
Te voce, rector, te celebrabit lyrâ:
3 Eia age, depositis mens expergiscere curis:
Et tu canora barbitos cum nabliis,
Ocyus auroræ quàm lucifer excitet ignes,
Aurora cantus quàm volucrum exuscitet,
4 Te pater alme canam; populos tua facta per omnes,
Quacunque tellus panditur, vates feram.
5 Nam tua siderei bonitas fastigia cœli,
Fidesque tractus nubium supervolat.
6 O Deus augustum niveo caput exere cœlo:
Ostende terris gloriæ jubar tuæ.
7 Eripiasque tuos gelidi formidine lethi
Præsens, & opifer invocantes audias.
8 Audiit, ex adytoque Deus flammantis Olympi
Vocem rependit gaudii prænunciam.
En tibi frugiferos Sichimæ dispertiar agros,
Vallem Suchori metiar decempedâ.
9 Nonne mihi parent Jacobi pignora, quisquis
Vel pecore tondet arva, vel vomere secat?
10 Oppida sub pedibus Syriæ calcabo superbæ,
Moabum, Idumen & valæstinas domos.
11 Quis mihi pandet iter munitas ductor ad arces?
Muros Idumes divitis quis diruet?
12 Quis? nisi tu nostræ gentis Deus unice tutor?
Qui nos præmendos hostibus reliqueras,
Offensus vitiis pravis: nec in arma ruentes
Nostros præibas dux, ut antè, exercitus.
13 Nunc pater auxilium rebus bonus adfer in arctis,
Humana fallax credulos spes decipit.
14 Te duce, victrici decorati tempora lauro,
Pedibus prememus hostis arrogantiam.

Ps. CIX. Deus laudem meam ne tacueris, &c. Carm. gen 2.

2 NE fileas, ne dissimula mea gloria, néve
Sine veritatem supprimi mendacio.
Me sceleratorum fraus, & crudele venenum,
Proterva fictis lingua me premit dolis.
3 In me odia occultis acuunt sermonibus iras,
Et immerenti fabricant molestiam.
4 Qui mihi debebant fidum solamen amici,
Probra ingerebant clanculum & convicia:
Ast ego, secretæ tibi cui penetralia mentis
Cernis, dolente corde fundebam preces.
5 Omnibus officiis culti mihi dan na rependunt,
Remunerantur odio amorem simplicem.
6 Tu pater hunc fævo vexandum trade tyranno,
Vastator illi ad dexteram adstet angelus.
7 Judicis adstiterit quum sordidus ante tribunal,
Damnatus asperis exeat sententiis.
Quum volet iratus animos inflectere fando,
Oratione judices exasperet.
8 Ante diem fato pereat præreptus acerbo:
Locumque vacuum dominus occuper novus.
9 Orba fleat soboles, viduâ gemat uxor in aulâ:
10 Ejecto proles patrio exulet solo:
Instabilis, mendica, vagis erroribus orbem

Lustret: quietum reperiat nusquam locum.
11 Conturbetque domum miseram, inscribatque penates
Scrutatus omnes fœnerator arculas.
Ignotusque hæres longo congesta labore
12 Rapiat, opemque nemo poscenti ferat?
Nullaque progeniem misericordia sublevet orbam,
13 Mors saltem totam demetat semel domum:
Proxima gentem omnem cum nomine deleat ætas;
14 Apudque Dominum, patris erratum, ut recens,
15 Ante oculos interque manus versetur & erret:
Nec vitia matris tollat ulla oblivio.
16 Utque erat oblitus miserandi, oblivio gentem
Ejus perenni supprimat silentio:
Qui dejectum, inopem, & curis mordacibus ægrum
Pertrahere mortis nixus est in retia.
17 Semper ei veluti fuerat maledictio cordi,
Maledicta in illum & execratio cadent.
18 Ac veluti studio fugit benedicere pravo,
Sic nullus illi cupiat aut dicat benè.
Et velut obtegitur talari corpus amictu,
Totus miseriis ille sordeat obsitus.
Sic in cuncta illi passim se viscera fundant,
Ut oleum in ossa penetrat, unda in viscera.
19 Hoc ergo incedat semper vestitus amictu,
Hæc zona lumbos cingat illi & ilia.
20 Ante Deum tales pendat detractio pœnas,
Et clàm salutem quisquis oppugnat meam.
21 Alme pater, pater alme, tuâ me protege dextrâ,
Et invidorum libera calumniis,
Ut nomen latus omne tuum telluris honoret,
Et suavitatem sentiat clementiæ.
22 Eripe me invidiâ; sum pauper, egenus & exspes;
Animumque curæ turbidum urunt anxiæ.
23 Non aliter pereo, species quàm futilis umbræ,
Fallent tenebris sera quum crepuscula;
Aut tibi decussis solerti indagine ramis,
Locusta tectis pulsa frondeis cadat.
24 Genua labent infirma: artus jejunia solvunt:
Exangue siccis corpus aret ossibus.
25 Me tumidi probris hostes petiere superbis:
Me conspicati capita quassarunt sua.
26 Adser opem, servumque tuum, pater optime, serva
Pro lenitate semper assueta tibi.
27 Agnoscantque tuam, rerum pater optime, dextram:
Tuaque salvum me sciant clementia.
28 Dum maledicta vomant hostes, dum probra loquentur;
Bonusque placidusque benedices tu mihi.
Dum confusa illis turpis pudor ora notabit,
Lætitia servi pectus hilarabat tui.
29 Hos pudor, ut talos à vertice vestis ad imos
Effusa latè corpus omne contegat:
Hos pudor, & mœrens turbato infamia vultu;
Qui mè maligno dente rodunt, obruat.
30 At ego tum Domino grates memor ore sonabo,
Cœtuque laudes in celebri concinnam;
31 Qui steterit auxilio dexter, cum paupere, vitamque
Eripuit ejus hostium ludibrio,

PSAL.

PS. CX. Dixit Dominus Domino meo, &c. Carm. gen. 31

1 SIc alloquutus Dominus eſt Dominum meum,
Aſſide dexteram ad meam,
Dum proterendos, ceu ſcabellum, ſub pedes:
Hoſtes tibi provolvero.

2 Ad orbis oras ultimas faſces tuos
Alta ab Sione proferam:
Ut juris æqui vinculis coërceas
Faſtus rebelles hoſtium.

3 Te pompa lætis quum reducet plauſibus
Ad templa voti compotem,
Sancto decorus apparatu exercitus
Lætum celebrabit diem.
Non roris imber ante lucem argenteis
Tot veſtit arva gemmulis,
Quàm multa cunctis gentium de finibus
Ad te propago confluet.

4 Juravit, & ſe adſtrinxit immutabili
Dominus ſacramento tibi,
Tete futurum Melcheſedecis ſibi
Ritu ſacrorum antiſtitem,
Sol inquieto luris orbe dum diem,
Dum luna noctem illuminet.

5 Ad dexteram ille ſemper aſſiſtet tuam;
Ferro tyrannos vindice

6 Compeſcet: iram commodans ſuam tibi
Gentes rebelles comprimet,

7 Duceſque regnis imperantes diriſus
Sternet ſolo: torrentibus
E fortuitis, dum fugam premet, ſitim
Victor levabit igneam.
Ergo ſubactis hoſtibus, cœlo caput
Tollet decorum gloria.

PSAL. CXI. Confitebor tibi Domine, &c. Carm. gen. 40

1 SIve inter fidos tractem ſecreta ſodales,
Seu ſancti ſtipante caterva
Me populi loquar, alme parens, te peſtore toto
Uſque canam, tua munera grato

2 Ore feram, magna æternæ miracula dextræ;
Magna quidem, ſed & inclyta certè,
Et manifeſta bonis, ſtudio ſcrutante fideli.

3 Quicquid enim gerit, omnia ſplendor,
Omnia divina majeſtas luce refulgens
Illuſtrat, dum ſidera terras
Ignea luſtrabunt, hunc juſtum ſemper & æquum
Sera agnoſcent ſæcla nepotum.

4 Nec quæ primævi quondam ſtupuere parentes
Attoniti, mirandaque natis
Invida delebunt oblivia; parcere largus
Nempe parens, facilisque querelis

5 Flectere cor miſeris: ſpoliis ex hoſte ſuperbo
Direptis decoravit amicos.
Nec cum gente ſua percuſſi fœderis illum
Immemorem ulla redarguet ætas.

6 Oſtenditque ſuas per facta illuſtria vires,
Quum populatus regna ſuperba,
Dimenſuſque novis hoſtilia rura colonis,

Dilectæ dedit oppida genti.
7 Quicquid agit loquiturque, fides immobilis actus
Æqui & regula dirigit omnes
Quæ jubet, æqua jubet, nulloque interlita fuco,
Aut taciram celantia fraudem.
8 Quæque nec æterno volventia sæcula lapsu
Interimant, aut tempore carpant,
Quippe aftans fide firmæ constantia & æquum
Perpetuò rata justa tuentur.
9 Quum premeret Pharii imperium crudele tyranni
Selecta de gente nepotes,
Excussitque jugum & regis fera jussa superbi
Exuit æternaque beatis
Libertate frui donârat pignora sera
Si jurata parentibus olim
Intemerata piæ servassent fœdera legis:
Fœdera nullis irrita sæclis.
Quippe Dei sanctum est & formidabile nomen;
Ac sanctè sua pacta tuetur;
Exigit & duras violata fœdere pœnas,
10 Hunc colere ex animoque vereri,
Vivendi rectè fons & sapientia prima est:
Hanc cunctos qui dirigit actus
Ad metam verè sapit, hunc ventura nepotum
Semper dicent sæcla beatum.

PS. CXII. Beatus vir, qui timet Dominum, Carm. gen. 5.

1 BEatus ille qui Deum rerum patrem
Pietate non ficta colit:
Deique gaudet legibus: mores suos
Formare ad illas nititur.
2 Latè per urbes divites potentiam
Ejus propago proferet.
Prolem piorum numinis benignitas
Largâ beabit dexterâ.
3 Res affluenter suppetet semper domi
Illi, nec ætas longior
Obliterabit æquitatis gloriam
4 Fructumque. Quum premet malos
Fortuna, sævo gestiens ludibrio
Mutare summis infima,
Benignitatis tum suæ justis Deus
Lucem in tenebris offeret;
Clemens bonusque in omnibus periculis
Stirpem piorum munier.
5 Miserius inopis vir bonus, largâ manu
Succurret indigentiæ;
Sic cuncta justo temperans examine,
Nec verba temerè ut cæcidant.
6 Non turbo fortis cuncta quatientis loco
Movebit illum, nec dies
Suprema famam condet ejus invido
Oblivii silentio.
7 Non livor illum falsa gaudent spargere
Terrebit, aut calumnia;
Bellive rumor, aut egestas lurida,
Fragorque læthi proximi;
Sed mente firma provocat dissimina,

Ree-

Deoque ſolo nititur.
8 Ceu cana rupes murmurantis æquoris
Spernit minaces impetus:
Sic ille certa interritus fiducia
Sortis procellas ſuſtinet;
Ac ſuſtinebit dum ruinas hoſtium
Salvas ſuorum adſpexerit.
9 Opes volucris inſtar auræ mobiles
Largius eſt egentibus;
Sibi æquitatis gloriam ſuperſtitem
Servabit: orbe gloriam
Vivaciorem, nec ſenectæ dentibus
Æruginoſæ obnoxiam.
10 Dum laude clarum, reque lautum ſplendida
Spectabit impius pium,
Curæque mentem vellicabunt anxiæ
Succumque carpent corporis;
Dentem fatigans dente ringetur, lue
Se macerabit tabidâ.
Dominus malorum vota ridet irrita,
Spes ut modeſtas promovet.

PS. CXIII. Laudate pueri Dominum, &c. Carm. gen. 14.

1 PSallite Dominum pueri, Domini
Nomen feſto tollite cantu:
2 Nomen Domini ſic celebretur,
Ut ſæculorum in ſæcula longi
Nulla obliviа ſentiat ævi.
3 Primo à carcere ſolis Eoi
Ad purpureos uſque occaſus,
4 Omnes Domini nomen adorent,
Qui gentes ſuper arduas omnes
Celſas ætheris incolit arces:
Cujus longè gloria mundi
Trans flammantia mœnia vecta eſt.
5 O pietatis neſcia veræ
Pectora! ritu ſacra nefando
O qui fingitis, anne deorum
Quenquam Domino ſimilem noſtro
6 Noſtis? quem ſuper ardua cœli
Culmina poſitum nil latet imæ
Sub cava clauſum viſcera terræ,
Nihil humano procul adſpectu
Trans multiplices ætheris orbes?
7 Inopem terrâ qui proſtratum
Suſcitat, & de pulvere egenum
Tollit, ut alto poſitus ſolio
Populi primos carpat honores.
8 Qui maternos ſterili fœtus
Exoratus donat, & orbos
Læta renovat prole penates.

PS. CXIV. In exitu Iſraël de Ægypto, &c. Carm. gen. 12.

1 QUum domus Iſacidum patrias remearet ad oras
Barbaraque inviſa linqueret arva Phari:
2 Ipſe Deus Judam cœleſti numine rerum
Fecit: erat populi ſignifer ipſe ſui
3 Vidit & attonitas trepidum mare diffidit undas:
Jordanis refugas in caput egit aquas.

4 Dura per intonſos ſalierunt culmina montes,
Ut ſaturas geſtit dux gregis inter oves;
Celſaque frondentes movêre cacumina colles,
Agnus ut in pratis luxuriare ſolet.
5 Quid mare vidiſti, ſolito cur ceſſeris alveo?
Cur fugis in fontes fluminis unda tuos?
6 Cur ita concuſſo ſaliiſtis vertice montes,
Ut ſatur exultat dux gregis inter oves?
Cur ita frondenti ſaliiſtis vertice colles,
Agnus ut in pratis luxuriare ſolet?
7 Nempe Dei trepidum præſentia terruit orbem,
Cui cadit in Solymos victima multa focos.
8 Qui lapidum venas laticum laxavit in uſum,
Cui fluxit largo flumine dura ſilex.

Ps. CXV. Non nobis Domine, &c. Carm. gen. 34

1 TE Magne rector orbis, haud victoriam
Ex hoſte ſævo poſcimus,
Nos ut per omnes tama gentes differat,
Nec apparatu ut ſplendido
Per ora vulgi nos triumphus aureo
Curru ſuperbos tranſierat;
Sed impiarum ut ſæcla gentium ſciant
Te largum opis cultoribus
Tuis, fideque ſemper immutabili
Promiſſa promptum ſolvere.
2 Ne fortè rebus inſolentes proſperis,
Ubi nunc Deus veſter? rogent.
3 Deus aſtra noſter incolens, mortalium
Nutu ſuo res temperat.
4 At impiarum finxit error gentium
Manu Deos inutiles.
Aurum caminis excoquens, aut malleis
Matta è ſequaci bracteas
Ducens, figurâ multiformi ludicra
Affixit aris numina.
5 Inane vocis os habent: oculos habent
Orbes inanis luminis;
6 Naribus odores nec trahunt, nec auribus
Surdis ſonores hauriunt:
7 Palpare manibus non queunt, torpentibus
Nec ingredi veſtigiis:
Nec vox anhelis edita è pulmonibus,
Cavo recurrat gutture.
8 Quicunque tales fingit aut colit deos;
Diis ipſe ſimilis ſit ſuis.
9 At tu Jacobi gens, loca fiduciam
Omnem ſalutis in Deo.
Qui te potenti ſublevabit dextera,
Et in periclis proteget.
10 Et vos Aronis poſteri, ſpem ponite
Omnem ſalutis in Deo,
Qui vos potenti ſublevabit dextera,
Et in periclis proteget.
11 Quicunque cultor es Dei, fiduciam
Loca ſalutis in Deo,
Qui te potenti ſublevabit dextera,
Et in periclis proteget.

12 Qui nos favore semper amplexus memor
Fovit foverque sedulo.
Cunctos Jacobi qui fovebit posteros,
Aronis & sacrum genus.
13 Qui se colentes sive juvenes, seu senes,
Fovebit & custodiet.
14 Qui nosque donis semper augebit novis,
Et liberorum liberos.
15 Nam nos profanis segregavit gentibus,
Cœli solique conditor:
16 Cœlum sibi ipse regiam fecit, solum
Sedem dedit mortalibus:
17 Remunerantes muneribus illum ut suis
Rerum parentem agnoscerent.
Neque ora laudes in tuas solvent, pater,
Quos mors teget silentio.
18 Nos te parentem agnoscimus, qui spiritu
Vitalis auræ vescimur.
Te prosequemur laudibus, dum lucido
Sol axe terras ambiet.

PS. CXVI. Dilexi quoniam exaudiet, &c. Carm. gen. 25.

1 TOto pectore diligam
Unice & Dominum colam,
Qui lenis mihi supplici
Non duram appulit aurem.
2 Aurem qui mihi supplici
Non duram dedit, hunc ego,
Donec pectora spiritus
Pulset, semper amabo.
3 Jam mors ante oculos erat,
Jam stabam super aggerem
Busti, jam dolor anxius
Omni ex parte premebat;
4 Expes tum prece supplice
Oravi Dominum, Pater,
Quæso, inquam, miserabili
Saltem consule vitæ.
5 O justum Dominum & bonum,
6 Et pronum veniæ! auxili
Is me & consilii indigum
Sævo texit ab hoste.
7 Ergo mens tibi reddita
Mœrorem cohibe: & Deus
Quæ larga tribuit manu,
Donis læta fruare.
8 Vitam è faucibus eruit
Mortis, & lacrymas genis
Abstersit, stabili & pede
Firmavit tibi gressum.
9 Tutus præsidio Dei
Degam, & polliciti fide
Fretus non dubia, canam
Grato pectore laudes.
10 Lassus, rebus & asperis
Afflictus, trepida sugâ
Vitæ prospiciens meæ,
Sic mecum ipse loquebar,

11 Nulli certa homini fides:
Ac rerum arbiter optimus
Unus polliciti tenax,
Unus fallere nescit.
12 Tot liber toties malis,
Tot auctus toties bonis,
Quo tandem officio tibi
Coner solvere grates?
13 Te festa dape, te prece,
Te libamine prosequar,
Te vitæ columen meæ
Grata voce fatebor;
14 Te vitæ columen meæ
In cœtu populi tui
Gratâ prosequar hostiâ,
Damnatus tibi voti.
15 Electos, genitor tuo
Custos præsidio tegis,
Nec per vim pereuntium
Manus linquis inultos.
16 Tu servum Dominus tuum,
Ancillæ sobolem tuæ
Me minacibus hostium
Vinc is eripuisti.
17 Te rerum pater optime,
Semper laudibus efferam:
Nomen in dubiis tuum
Usurpabo periclis.
18 Te voti reus, erutus
Morti, prosequar hostiâ,
19 Sacri limen ad atrii,
Sacræ redditus urbi.

PSAL. CXVII. Laudate Dominum, &c. Carm. gen. 10

1 O Mnes ubique gentium
Quos solis ambit orbita,
Rerum parentis optimi
Laudes libenter pangite.
2 Agnoscite indulgentiam
Benignius nos in dies
Foventis & constantiam
Promissi certam reddere.

PSAL. CXVIII. Confitemini Domino, &c. Carm. gen. 2.

1 H Ia Deum laudate, Deum facilemque bonumque
Larga benignum semper indulgentia,
2 Eia Dei, soboles Jacobi, dicite laudes,
Larga benigni semper indulgentia.
3 Eia Deum canat Aronis numerosa propago,
Larga benignum semper indulgentia.
4 Eia Dei pura cultor pietate, fatere
Larga benignum semper indulgentia.
5 Audiit orantem Dominus me rebus in arctis;
Ac liberavit illico ex angustiis.
6 Ille mihi assistat solus, non arma, nec ulla
Humana mi vis adferet formidinem.
7 Ille mihi auxilio sit solus: lumina damnis
Explebo (nec me decipit spes) hostium.
8 Tutius à rerum Domino est sperare salutem,

Confidere

Confidere armis quam virorum fortium :
9 Tutius à rerum Domino eſt ſperare ſalutem,
Confidere opibus quam potentum principum.
10 In me conjurent populi omni ex parte propinqui
Dei faventis conteram cunctos ope :
11 Circumdent me omnique premant ex parte licebit,
Dei faventis conteram cunctos ope :
12 Circumdent, omnique premant ex parte licebit,
Quam nive denſa vere ſe tundunt apes ;
Non ſecus ac ſiccas ignis violentia ſpinas,
Dei faventis conteram cunctos ope :
13 Improbe quid noſtra labefactum evertere tentas ?
Dei potentis ſuſtinet me dexterâ.
14 Ille me vires illum mea carmina pangent
Unum ſalutis unus auctor eſt meæ.
15 Cunctaque juſtorum pariter tentoria plaudent,
Meæ ſalutis pariter auctorem Deum
Laudabunt : canuque ferent ad ſidera dextram
Belli potentem, divitem victoriæ.
16 Dextram armis, dextram præſtantem robore, dextram
Belli potentem, divitem victoriæ :
17 Sæva quid inſultas mihi mors ? tua tela reconde :
Fruſtrà minaci territas me ſpiculo.
Vivo equidem, vivuque feram ſuper æthera cantu
Ram benigni numinis clementiam.
18 Jure parens bonus ærumna me affixit acerba,
At imminentem reppulit mortem tamen.
19 Pandite pontifices ſacri mihi limina templi,
Salute partâ ut laude proſequar Deum.
20 Hæc eſt illa Deo gratiſſima janua, juſtis
Votis aperta dehinc futura janua.
21 Te merito, pater æterne canam, tu rebus in arctis
Aurem applicaſti ſupplici placabilem :
Soſpes, & inſeſto duce te tutus ab hoſte,
Et molientum teſta quem rejecerat
22 Artificum improbitas lapidem, faſtigia ſummi
Late refulgens jam coronat anguli
23 Scilicet arcano factum eſt hoc numine, noſtra
Attonita factum quod ſtupefcunt lumina.
24 O lux feſta, ô lux jucunda ad gaudia nata,
Cæleſtis in nos lux favoris conſcia.
25 Uſque tave, cuſtoſque tui, pater optime, regis
Bis, & ſecundos cœpta duc ad exitus.
26 O felix, iterum ô felix, quem rector olympi
Populo ſalutis miſit auctorem ſuo
Nos quibus eſt ſacri cuſtodia credita templi,
Vobis precamur cuncta vertant proſperè.
27 Unus enim Dominus rerum moderatur habenas
Qui gratiæ in nos lumen effundit ſuæ.
Lætitia celebrate diem, fæuſque bidentis
Tenellus aræ vinctus aditet cornibus.
28 Te Dominum, te mente colam, te voce fatebor :
Tuumque ſemper laude nomen proſequar.
29 Eia Deum laudate, Deum facilemque bonumque
Larga benignum ſemper indulgentia.

PSAL

Beati immaculati in via, &c. Garm. gen. 17.

ALEPH.

1 O Beatos, qui ſequuntur orbitam legis Dei!
2 O beatos qui monenti ſponte parent numini,
3 Labe pari nec relinquunt legè juſſum tramitem,
4 Quem ſeverè dura nos tenere præcipis:
5 O gradum regas labantem ſic monenti ut paream
6 A tuis attenta juſſis nuſquam ut errent lumina:
7 Tum ducem canam æquitatis candido te pectore.
8 Obſequar tibi, obſequentem tu tibi ne deſere.

BETH.

9 Quid juventam, ne labaſcat, ſervat æquè ac lex tua?
10 Hinc ne aberrem, modo laboro: tu laborantem rege.
11 Ne vacillet pes, meo tua verba condo pectore.
12 Rector orbis, æquitatis regulam tuæ doce
13 Me, tui oris verba ſemper ore meditet ut meo:
14 Illa longè cariora ſemper auro ut æſtimem.
15 Illa cogitem, illa ſectet, illa mirer unicè:
16 Illa nulla è corde noſtro deleant oblivia.

GIMEL.

17 Da tuæ legi obſequenti vivere: ut propius tui
18 Conſpicer pacti æquitatem, pande mentis lumina
19 Inquilinum juſſa legis ne tuæ celaveris.
20 Fœderum leges tuorum ægra mens deſiderat,
21 O, tuæ legis ſuperbum qui pronis faſtidium,
22 Me tuæ legis ſequacem vindica: cui divites
23 Arroganter obloquuntur juſſa quod ſervem tua,
24 E tuo ſermone vitæ quod capeſſam formulam.

DALETH.

25 Æger animus languet: ægrum recrea verbo tuo.
26 Gordis arcanas latebras prodidi tibi: rudem
27 Tu doce, præterque lucem, ſcita mediter ut tua:
28 Et cor anxium tui verbi erigas ſolatio.
29 Abſque fuco fac tuarum ſcita legum ut diligam.
30 Recta ſector, inſtituta ſpecto ſemper ad tua;
31 Lex tua animo ſculpta inhæret: ſpem meam ne deſere.
32 Pande iter tuæ æquitatis; te comes lætus ſequar.

HE.

33 Legum iter monſtra tuarum: fœdus erudi tuum,
34 Fœdus ut legemque totis imbibam præcordiis.
35 Gunctа ut inſtituta recta ſectet uſque ſemita.
36 Sordidis averte curis juſſa pectus ad tua:
37 Flecte lumina, impias ne vanitates hauriant.
38 Languidum excita: fac ut te timeat animus ac amet;
39 Libera probro à pudendo me benignus arbiter:
40 Tua ſtatuta diligentem ſervet æquitas tua.

VAU.

41 Me bonus reſpice opiferque fœderis memor tui,
42 Ora claudam ut exprobranti ſpem tuæ fiduciæ,
43 Spes ſalutis veritatem ab ore ne tuam eripe:
44 Semper ut tuis ſtatutis audiens turo gradu
46 Ambulem, tua juſſa quæro ſola: coram regibus
Diſſeram (nec me pudebit) de tuis ſermonibus.

47 Hos

47 Hos amavi, & hos amabo, & obſequens his, brachia
48 Tollamtut uſque & uſq; volvam hos cre, mente cogitem

ZAIN.

49 Sis memor pacti, columna quæ meæ fiduciæ eſt;
Quod levat mœrentem, & ægrum è fauce mortis eripit
52 Rideant licet ſuperbi, te ſequar legem tuam
Uſque repetam; in rebus arctis hoc erit ſolatium.
53 Impios quum legis hoſtes cerno, totus horreo,
54 Carmen hæc erit mihi, orbem donec hoſpes hunc colã.
55 Hanc ut obſervem, tenebræ me ſilentes admonent.
56 Illa mentem cura ſemper unicè exercet meam.

HETH.

57 Obſequi tibi mihi una eſt ſpes, opes, hæreditas;
58 Ut bonus promiſſa præſtes, unice unum id ambio.
59 Actiones vitæ ut omnes ad tuam componerem
60 Legem, ad hanc cuſtodiendam, qua licet, me confero,
61 Impeditus impiorum vinculis hanc cogito:
62 Hujus ergo nocte ſurgens profequor te laudibus.
63 Qui verentur hanc, amicis utor, hanc, parens bone,
64 Qui tua benignitate cuncta reples educe.

TETH.

65 Domine ades, pollicita ſervo fac benignè appareant.
66 In tua lege aquieſcam, me doce legem tuam.
67 Vix malo coacta leges mens ſequi didicit tuas.
68 Scita fons benignitatis, tua benignè me doce.
69 Me ſuperbi criminantur, corde toto ego te ſequar.
70 Juſſa me juvant tua, illis mens hebeſcit proſperis.
71 Eruditi me malis, ut legi adhæream tuæ.
72 Hæream ut legi, auri acervis gratiori ingentibus.

JOD.

73 Da mana tuã creato, noſſe vim legis tuæ.
74 Me pii læti obſequentem legibus ſpectent tuis.
75 Juſta lex tua eſt: premis me jure juſtus arbiter.
76 At libenter audientem juſſa me tua rectea,
77 Tibi libenter obſequentem præveni clementiã:
78 Servulum tuum præmentem comprime arrogantiam.
79 Me tuæ legi obſequentes obſequentem diligant:
80 Nec ferat tibi obſecundans pura mens infamiam.

CAPH.

81 Deficit mens ſpe ſalutis, ſp; nec illam deficit.
82 Laſſa languent lumina: artis corpus inſtar arridi
83 Tabuit ſolare promiſſi in malis memorem tui.
84 Quis ferendi finis? hoſtem quando pœnes meum,
85 Mihi tuæ legis ſuperbus hoſtis effodit ſcrobem.
Æqua lex; promiſſa certa ſunt tua: hoſtes confice,
Qui premunt me, quod te in uno collocem fiduciam.
88 Scita fac ut ad tua omnes actiones dirigam.

LAMED.

Certa eunt promiſſa, certa fiat tuis verbis fides,
90 Dum polo ſtellæ micabunt, herba terras veſtiet,
Sempiterno quæ recurſu legibus parent tuis.
Obtuliſſent me dolores, ni aſſuiſſet lex tua,
Lex ſalubris, nulla nobis tollet hanc oblivio.

Sum tuus, tua instituta diligentes diligo.
Impii mortem parabant scita meditanti tua.
Cæteris est finis, illa sola semper permanent.

MEM.

O tuam quam legem amavi! semper illam cogito.
Hostibus prudentiorem me meis hæc reddidit.
Factus huic sui obsequendo doctior doctioribus.
Huic quod audiam, senectâ astutior sum callidâ:
Huic ut obsequar, malorum flecto gressum à semitis,
Te docente non recedo paululum à verbis tuis,
Faucibus meis suavi melle suavioribus:
Eruditus his, recedo à semita mendacii.

NUN.

Sancta lex, velut lucerna, dirigit pedes meos.
Obstinavi animum, tuis ut obsequar sermonibus.
Obrutum malis, tuorum fœderum memor, leva.
Edoce me justa, & oris hanc bonus cape victimam:
Justa non rejecta, quamvis undique instarent mala;
Hæc nec abjeci impiorum penè clausus retibus.
Hæc voluptas, hoc mihi unum gaudium, hæc hæredi-
Hic scopus mihi manebit, vivus aurâ dum fruar. (tas.

SAMECH.

Diligo legem tuam, sicut malos abominor.
Unica es spes, una verbis in tuis fiducia.
Ut Dei mandata servem: hinc impii facessite:
Me tuo sermone fulci, ne sequar spes irritas.
Te regente salvus usque justa diligam tua.
Perfusas calcas tuos, qui vana frustra cogitant:
Legem amo tuam, quod omnes impios exterminas.
Corpus horret, quum severum cogito te judicem.

AIN.

Æqua ne me diligentem defere opprimentibus.
Justa fac amem superbo tutus à ludibrio.
Dum salutem spero, scita spectо dum tua, lumina
Lassa languent: tu benignus edoce servum tua
Placita: legum fac tuarum intelligat mysteria:
Tempus instat puniendi legis adversarios.
At tuum fœdus mihi auro est carius carissimo;
Hoc amo, huc errore misso dirigo vitæ ordinem:

PE.

Mira rituum tuorum mens colit mysteria:
Verba pectori imperito luminis sunt janua:
Faucibus tua verba apertis duco, vitæ ut spiritum:
Geu soles te diligentes, intuere me bonus:
Dirige ad tua verba gressus: tum scelus non opprimet
Me, tuæ legi, impiorum liber à calumnia
Obsequar bonus intuere me, tuam ut legem sequar,
Si quis hanc spernit, fluunt mihi more rivi lacrymæ.

ZADE.

Justus es creator orbis: justa justa sunt tua.
Plena lex est æquitatis: certa verbis veritas.
Rumpor ira, quum scelestis impiè contemnitur
Sermo purus instar ignis: servus hunc amat tuus.

Impi-

Impii spernant licebit me, tuam legem sequar.
Justa sunt tua sempiterna, mota nullo turbine;
Turbidis mihi illa rebus anxium cor recreant.
Scire legem da tuam: vitam mihi donaveris.

COPH

Corde toto audi vocantem, legi ut obsequar tuæ.
Invoco, adjuva invocantem, fœdus ut colam tuum:
Invoco te manè, verbis in tuis fiducia est.
Nocte vigiles anteverto, verba mediter ut tua.
Me benignè audi, ut soles, & sauge mortis eripe.
Impii me persequuntur, legis expertes tuæ.
Tu propinqua Domine, justa cujus omnia justa sunt.
Justa firma sine nullo, firma nullo exordio.

RES.

Adspice afflictum: leva me, fœderis memorem tui:
Fœderis memor meam vitam patronus assere.
Impii malè interibunt justa qui tua negligunt.
O bonus sine fine, robora, ut soles vitam meam.
Me prementem multitudo à lege non flectit tua,
Mœret animus intuendo pacta qui spernunt tua.
Tu bonus tua justa amantem me vicissim recrea.
Cuncta promissa tua nullum fixa norunt terminum.

SIN.

Me premit tyrannis: at cor verba meditatur tua,
Verba gratiora gazis aureis animo meo.
Diligo legem tuam, ceu vanitatem abominor.
Septies tuam æquitatem me canentem lux videt.
Legem amantibus tuam pax multa, nulla offensio.
Spectat à te mens salutem nixa promissis tuis.
Mens amat promissiones unicè & servat tuas.
Servo tua pacta, ut vicissim tu vitam observas meam.

THAU.

Invocanti da tuarum scire legum abscondita,
Invocantem libera me, fœderis memor tui.
Te docente prædicabit os tuas laudes: Tua
Justa lingua nuntiabit justa longè æquissima.
Dextera tua obsequentem jussibus juva tuis.
Abs te opem spero, tuarum scita legum diligo.
Sospita me, ut prædicem te, lex juvabit me tua.
Me vagam ut pecudem, require fœderis memorem tui

PSAL. CXX. Ad Dominum cum tribul. &c. Carm. gen. 3.

1 Hinc me obsidebant bella, & hinc calumniæ;
Liver faces admoverat:
Ad te refugi desitutus omnibus,
Rerum creator optime.
Te voce supplex invocavi, tu meas
Non lentus audisti preces.
2 A fraudulentæ toxico linguæ Deus
Me protege & mendaciis.
3 O lingua fraudis machinatrix impiè,
Quâ spe meum oppugnas caput?
4 Scythæ ferocis lingua pestilentior
Tinctis veneno spiculis.
Ignis voracis lingua flammis acrior,

Quum silva flagrat arida:
5 Heu vita tristis, vita dura & anxia,
Per invios erratica
Montes, latrones inter atque inhospita
Gentis ferae mapalia:
6 Mens aegra vitae carpitur fastidio,
Hostes quietis accolens;
7 Hostes quietis, blanda quos oratio
Ferociores efficit;
Quos innocentis mentio concordiae
Ad bella saeva exasperat.

PSAL. CXXI. Levavi oculos meos in, &c. Carm. gen. 17.

1 Dum ferox armis inimicus instat,
Ad montes vaga lumina
Proximos circumsero, fiquid illinc
Fortè apareat auxilii:
2 At mihi Coeli Dominus solique
Certam solus opem feret:
3 Ille (quid vano trepidans tumultu
Cor pulsas mihi pectora?)
Ille sanctorum (mihi crede) custos
Nostes excubat & dies.
4 Vita nec blandi illecebris soporis
Unquam lumina dimovet:
5 Leniter passis tibi semper alis
Umbrae more supervolat,
6 Ne curem solis violentioris
Urant spicula de die.
Noste ne lunae nebulosioris
Artus degravet halitus.
7 Seu domi clausus lateas, latentem
Clausis servat in aedibus:
8 Seu foris pacis obeas amicae,
Seu belli fera munera,
Sospitem è cunctis Dominus periclis
Semper te bonos eruet.

Ps. CXXII. Lætatus sum in his quæ, &c. Carm. gen. 16.

1 O Lux candida, lux mihi
Laeti conscia nuncii:
Jam pleno stata tempora
Reddit circulus anno:
Jam festi revocant dies
Augustam Domini ad domum:
2 Jam sacri pedibus premam
Laetus limina templi.
3 Jam visam Solymae edita
Coelo culmina & aedium
Moles nobilium & suo
Augustam populo urbem:
4 Urbem quam procul ultimis
Terrae finibus exciti
Petunt Isacidae ut Deum
Placent more parentum.
5 Justam coelitus oppidis
Urbem jus dare caeteris,
Et sedem fore Davidis

Gunde

Cuncta in ſæcula proli.
6 Mater nobilis urbium,
Semper te bona pax amet,
Et te ſemper amantibus
Cedant omnia rectè.
7 Semper pax tua mœnia
Colat: ſemper in ædibus
Tuis copia dextra
Larga munera fundat.
8 Dulcis ſiacidum domus,
Te pax incola ſoſpitet:
9 Sedes Numinis omnia
Succedant tibi ſaustè.

PSAL. CXXIII. Ad te levavi oculos, &c. Carm. gen. 6.

1 AD te levavi rex, pater & Deus;
Ad te levavi lumina, qui procul
Contagio humano remotus,
Templa habitas radiata cœli.
2 Ut ſervus obſervat Domini manus,
Geſtus & omnes lumine mobili,
Arguta ſeu nutus acutis
Serva oculis domine tuetur.
Te noſtra ſpectant, te Domine & Deus,
Intenta mentis lumina, dum graves
Iras remittas, ſervuliſque
Des veniam bonus atque pacem.
3 Jam lenis in nos reſpice; ſervulis
Jam parce tandem, parce fidelibus,
Quos hoſtis inſultant ſuperbo
Ludificarque premitque vultu.
4 Contemptus hoſti ac opprobrium ſumus,
Vitæque tædet ferre animus nequit
Supercili faſtum ſuperbi,
Ludibriumque opibus tumentum.

PSAL. CXXIV. Niſi quia Dominus, &c. Carm. gen. 27.

1 NI faventis aſſiſſet numinis præſentia,
2 (Dicat Iſaci propago) Numinis præſentia
Ni faventis aſſuiſſet, quum venirent perditum
Nos ſuperba multitudo, freta ſtultis viribus,
3 Forte vivos devoraſſent, debiliſque & pauculos;
Ira fervidi furoris avida noſtri ſanguinis.
4 Obruiſſet inſtar undæ nos procella cladium,
More torrentis nivali ab imbre turgidi, impetus
5 Nos repentè ſuſtuliſſet: uſque ad animam gurgites,
Uſque ad animam tranſiiſſent gurgites impervii.
6 Sempiterna laus Deo ſit, qui ſuos non tradidit
Dentibus prædam cruentis perfidum gentium,
7 Caſſibus fractis doloſis ſoſpites evaſimus:
Capta veluti jam volucris rete fugit aucupis,
8 In Deo noſtræ ſalutis ſpes repoſita eſt unico;
Qui ſolum cœlumque fecit vi potentis dexteræ.

PSAL. CXXV. Qui confidunt in Domino, &c. Carm. gen. 4

1 SIonis arcem non aquilo imporem
Saxo ſedentem perpetuo quatit,
Nigrantibus non auſter alis

Imbriferas glomerans procellas.

2 Quicunque verè spem locat in Deo,
Non hostis hunc vis, non quatiet dolus,
Si fractus illabatur orbis,
Incolumis fugiet ruinam.
Ut civitatem mœnia montium
Sanctam tuentur, sic Dominus suos
Vi cingit arcana, nec unquam
Præsidio viduos relinquet.

3 Nec impiorum perpetuo jugo
Sinet piorum progeniem premi,
Ne turpibus contaminetur
Flagitiis labefacta mentem.

4 Ut affluenter fac bona sint bonis,

5 Ut continenter fac malè sit malis,
De calle quos rectâ illecebris
Impietas malè sana flexit.
Fac sancte rerum conditor, ut domum
Beata semper pax colat Isaci,
Tranquillitas secura pulchræ
Exhilaret Solymæ colonos.

PS. CXXVI. In convertendo Dominus, &c. Carm. gen. 3.

1 QUum pater omnipotens captam remeare Sionem,
Dulcemque jussit patriam revisere.
Attoniti stupuere animi, nec opinaque secum
Metum librantes inter & spem gaudia.
Vixque sibi credunt: veluti qui noctis opacæ,
Sopore pulso manè versat somnia.

2 Pro lacrymis redeunt risus: sua gaudia quisque
Sermone celebrat patrium laudans Deum.
Nec minus attonito stetit ad miracula vultu,
Sic barbarorum turba secum mussitans,
En pater ille Deum quot signa ostendit amoris?
Hujus saluti gentis usque ut prospicit?

3 Nec falso, nam signa Deus monstravit amoris
Præclara, nostræ dum saluti prospicit.
Ergo alacres lætо testamur gaudia plausо,

4 At tu benigne fac parens ut cæteri
Jam redeant, plenisque viis sic agmen inundet,
Ut æstuosi quum flat austri spiritus,
Indignata suis cohiberi flumina ripis,
Vaga per agros murmurant licentia.

5 Qui malè fœcundæ commisit semina terræ
Et corde tristis multa volvit anxio,
Si venit uberior seges imbribus aucta benignis,
Exultat hilari cor metentis gaudio.

6 Nos quoque longa fugæ post tædia, postque labores,
Læti arva dulcis patriæ revisimus.
Te patrium canimusque Deum; semperque canemus,
Agimusque memores atque agemus gratias.

PS. CXXVII. Nisi Dominus ædificaverit, &c. Carm. gen. 3.

1 NI cœpta Dominus juverit frustra struis
Moles superbas ædium:
Ni Dominus urbem servet, incassum excubat
Muris vigil custodia.

2 Frustra antevertis manè solem, & vespere

Sero

Sero domum reverteris:
Victum labore vix parabis anxio,
Ni Dominus admorit manum.
At ille amicis interim suis dabit
Purum soporem somniis:
Domumque dulci prole fœtam liberam
3 Præbebit hæc hæreditas,
Hæc illa merces, quâ beat caros sibi
Rerum ille Dominus omnium,
4 Non sic timori est dexteram telis gravis
Bellator hostis hostibus,
Ut quem parentem masculæ propaginis
Favor beabit numinis.
5 O ter beatum & amplius, qui talibus
Pharetram sagittis impleat!
Non ad tribunal erubescat jurgia
Procacis adversarii.

PSAL. CXXVIII. Beati omnes, &c. Carm. gen. 25.

1 Fœlix ô ter & amplius
Quem timor Domini tenet,
Quem non illius à via
Flectit devius error.
2 Felix, & tibi prosperè
Cedent omnia; nam tuo
Carpes dulcia fercula
Comparata labore.
3 Instar palmitis uberi
Proventu gravidi, & coma
Cingentis viridi domum,
Te conjux hilarabit.
Circu plantaria fertili
Pubescunt oleæ solo,
Jucundo tibi liberi
Cingent agmine mensam.
4 Quem timor Domini tenet
Inter talia commoda
Vitæ tempora transiget.
5 At te ex arce Sionis
Ditabit Domini manus
Larga, & conspicies bonis
Florentem Solymam, tibi
Donec vita manebit.
6 Prolis adspicies tuæ
Longâ stirpe propaginem,
Festa semper & lliaci
Lætos pace nepotes.

PSAL. CXXIX. Sæpe expugnaverunt, &c. Carm. gen. 26.

1 Jlle dicat grex bonorum, Mille me molestiis
2 Factio pressit malorum: Prima ab usque origine
Factio pressit malorum mille me molestiis;
Nec tamen subvertere unquam quivit ullis machinis.
3 Terga sævis exaravit verberum vibicibus,
Terga longis secta sulcis, Hostis ad fastidium;
4 Sed parens rerum benignus Vincla rupit impia,
Meque nervo liberavit servitutis asperæ.
5 Qui Sionis non amico spectat arces lumine,

Vota ſemper vana volvat, ſpes inanes nutriat.
6 Marceat, ceu ſole marcet herba languens torrido,
Herba ſummis nata teſtis, quæ repente corruit,
Ante falcis plagam acutæ ſicca marcidis comis,
7 Unde nec ſinum replevit, qui manipios colligit:
Nec manum meſſor perſtrictus, prata tondens florea;
Nec viator ominatus proſpera eſt metentibus,
Sic precatus, Arva læta, & arva lauta, & roſcida,
Hunc in annum, & uſq; in annos hunc ſequentes, numi-
Vos favor ſemper benigni ſerver, ornet, augeat (nis-

PSAL. CXXX. De profundis clamavi, &c. Carm. gen. 8.

1 CUrarum rapidis fluctibus obrutus,
Arcanis animi de penetralibus,
Audi verba precantis,
Clamavi, pater optime.
2 Audi verba pater, quæ tibi ſupplices
Multo cum gemitu fundimus: applica
Intentam bonus aurem
Triſtes ad querimonias.
3 Si vindex tetricus facta nefariè
Pœnis cuncta velis plectere, quis ſibi
Tam confidit, acerbum
Ut non horreat exitum.
4 At tu non furiis trittis es aſperis,
Sed largus veniæ & munificus parens:
Ut te jure colamus,
Legum & juſſa ſalubria.
5 Nam ſpes polliciti me recreat tui,
Promiſſique fides fallere neſcii,
Et fiducia certa
Mentem ſuſtinet anxiam.
6 Non ſic præcipiti nocte vigil diem
Obſervat roſeum, non roſeum vigil
Phœbi ſic avet ortum,
Ut flagrat mea mens Deum.
7 Securi in Domino figite ſpem pii
Non duro veniam ſupplicibus dare:
Et prompto dare preſſis
Duro ſervitio manum.
8 Electi generis progeniem gravi
Preſſam ſervitio ex hoſtibus aſſeret;
Et de morte redemptam,
Noxis eximet omnibus.

PS. CXXXI. Domine non eſt exaltatum, &c. Carm. gen. 28.

1 SI ſpiritu imporenti
Si lumine inſolenti
Elatus ambulavi,
Si virium mearum
Fiducia ſuperbus
Deſpexerim minores;
Si mentis arrogantis
Sublime veſtus alis,
Majora quàm liceret
Sperare, cogitavi;
2 Ni vota temperavi
Modeſtia ſalubri,

Nil deprecor, togove,
Nullam recuso pœnam.
Qualis puer tenellus
Vix lacte pulsus, unam
Suspirat in parentem,
Hanc spectat, hac ab una
Dependet, ambit unam:
Æterne rector orbis,
Te mens mea intuetur
Unum, uni adhæret, unum
Te vindicem saluris
3 Agnoscit, O piorum
Propago sancta patrum,
Unum Deum parentum
Spectate, spes in uno
Locate cuncta ab uno
Sperate: spem nec unquam
Fovebitis caducam.

PSALM. CXXXII. Memento Domine, &c. Carm. gen. 7.

1 DAvidis esto memor, genitor, memor esto laborum
Quos tulit in rebus tua jussa sequutus egenis.
2 Ille tibi Hebrææ gentis Deus unice, votis
Obstrinxit caput, & promissis ora recluſit,
3 Non ædes prius ingrediar, molive reponam
4 Membra thoro, aut oculis dulcem indulgebo soporem,
5 Quàm fanum inveniam, & sacri fundamina templi
Defignem, sanctisque locum dimetiar aris.
6 Fama licet patriæ multum promitteret oræ,
Inter saxa tamen sylvestribus obsita dumis
Monstravit Deus ipse locum. Deus ipse perenne
Hic templum, templique sacris sedem innuit aris.
7 Ergo alacres gratam Domino properemus ad ædem;
8 Scamna pedum pronis veneremur vultibus: & tu
Sancte parens, bonus ac placidus cape vota, tuamque
Lætus adi sedem, non dedignare penates
Qui memorem æterni servabunt fœderis arcam,
9 Templa sacerdotes casti rueantur & omnes
Qui tua ritè piis venerantur numina sacris,
10 Lætitiâ exultent. Si David pectore puro
Te coluit, ne Davidicæ nunc respue prolis
Dona, tui populi cui fræna renenda dedisti.
11 Davidi enim quondam (neque jam sententia vertet
Ulla tuam mentem) jurasti, è stirpe propago
Nata tua solium & sceptrum retinebit avitum.
12 Quod si posteritas servet mea fœdera, pactis
Si steterit, leges si non temerârit avitas,
Nulla dies solio, vis nulla extrudet avito
Et natos natorum, & qui nascentur ab illis.
13 Ipse mihi sedem elegi fine fine Sionem,
14 Quam co'erem hic mihi certa quies, hic certa voluptas,
15 Hæc mihi grata domus, cœli indulgentia fruges,
Faxo alat, & duros largè saturabo colonos,
16 Templa ruebuntur casti justique ministri,
Lætitiâque piis perfundam pectora certa,
17 Davidicoque novum producam è semine germen,
Quod latè in populos fundet sua brachia: stirpi

Prospiciam sacræ solium qui illustret aviti,
Claraque per cunctas diffundat lumina terras.
18 At pudor & turpes maculas infamia spargens,
Hostibus inficiet vultus Jessæa propago
Florebit, cingetque sacrum diademate crinem,
Transmitteretque suam longæva in sæcula famam.

PSAL. CXXXIII. Ecce quam bonum, &c. Carm. gen. 3.

1 NIl caritate mutuâ fratrum, nihil
Jucundius concordiâ;
2 Non aura suavis balsami, quum funditus
Aronis in sacrum caput,
Et imbre læto proluens barbam, & sinus
Limbum pererrat aureum;
3 Non ros, tenella gemmulis argenteis
Pingens Sionis gramina,
Aut verna dulci inebrians uligine
Hermonis intonsi juga.
Fraterna quam pax incolit domum, juvat
Dominus benignâ dexterâ,
Et opibus auget, filiorum & filios
Multis propagat sæculis.

PSAL. CXXXIV. Ecce, nunc benedicite, &c. Carm. gen. 3.

1 DOmini ministri, nocte qui custodiæ
Sancti excubatis atrii,
Laudate Dominum, laudibus donec sacro
Noxannuit silentio;
2 Interque laudes mentibus puris manus
Cœlo supinas tollite;
3 Et vos beabit Dominus invicem omnibus
Cœli solique commodis;
Dominus Sionem qui tuetur, unicus
Cœli solique conditor.

PS. CXXXV. Laudate nomen Domini, &c. Carm. gen. 3.

1 VOs quibus est sacri custodia credita templi,
2 Eia Deum laudate: Deum celebrate ministri
Qui sacra assidua vigilatis ad atria cura.
3 Eia Deum laudate bonum, nomenque beatum
Tollite perpetuo vestro super æthera cantu,
4 Quippe Jacobum ultro legit, lectumque dicavit
Hunc sibi, ceu privam patrimonii in sæcula sortem.
5 Nota quidem Domini est immensa potentia, notum
Numen quippe deos sub se premit altior omnes,
Quos alii stolida placant seu numina cura:
6 Veriat enim nunc cœlo terraque marique;
Aut si quod cæcis clausum est penetrale tenebris
7 Naturæ quodcunque libet de viscere terræ
Evocat, & liquido suspendit in aëre nubes;
Fulguribusque vagis venientes prævenit imbres;
Deque suis promit ventorum flamina gazis.
8 Ille hominum primos fœtus pecudumque per arva
9 Divitis Ægypti stravit, regemque superbum,
Et quicunque bibunt septemflua flumina Nili,
Terruit ostentis: validis ille oppida muris
10 Turrita evertit: numeroso milite cinctos

Cum

Cum stirpe extinxit violento funere reges;
11 Stravit Amorrhæum valida virtute Seonem,
Quique Basan Ogus magna ditione tenebat,
Regnaque non uni Cananeia subdita sceptro;
12 Arvaque dejectis nupet viduata tyrannis,
Accepêre novos Jacobi è stirpe colonos;
13 Sancte parens rerum, qui justo examine nosti
Parcere subjectis, & debellare superbos,
14 Posteritas te sera canet: tua splendida facta
Nulla unquam exanimis tollent oblivia nostris.
15 At sibi quæ variis finxit simulacra figuris
Vana superstitio, calidis fornacibus aurum
Argentumve liquans, nil sunt nisi ludicra dextræ
16 Humanæ commenta: illis os vocis inane,
17 Lucis egent oculi: surdas sonus advolat aures,
Et patulas fruſtrà nares jucundus odorum
Halitus incuriat: calidus non pectora pulsat
18 Spiritus. O quisquis ludibria talia fingit,
Aut colit, ipse suis similis diis exigat ævum;
Mentis inops & lucis egens: non aure nec ore
Accipiat reddatve sonos: nec nare sagaci
Sentiat halantes per prata nitentia flores.
19 Tu verò, genus à magno Israele profectum.
20 Et Domus Aronis, genitique è sanguine Levi,
Et quicunque pio rerum venerare parentem
21 Obsequio, laudate Deum qui tecta Sionis
Ardua, qui sacram Solymæ bonus incolit ædem.

PSAL. CXXXVI. Confitemini Domino, &c. Carm. gen. 24.

1 Ela Deum laudate, Deum facilemque bonumque
Larga benignum semper indulgentia.
2 Eia Deum laudate: Deus namque ille deorum est,
Larga benignus semper indulgentia.
3 Cui Domini rerum submittunt sceptra tyranni,
Larga benignus semper indulgentia.
4 Qui facit attonito solus miracula mundo,
Larga benignus semper indulgentia.
5 Qui nitidos mira arte polum convolvit in orbes,
Larga benignus semper indulgentia.
6 Qui liquidis terras emergere jussit ab undis,
Larga benignus semper indulgentia.
7 Qui vitreo accendit flammantia lumina cœlo;
Larga benignus semper indulgentia.
8 Qui solem auricomum jussit dare jura diei,
Larga benignus semper indulgentia.
9 Qui lunam & stellas tenebras distinguere noctis
Jussit benigna semper indulgentia.
10 Pignora prima Phari qui fato extinxit acerbo,
Larga benignus semper indulgentia.
11 Isacidas medio incolumes ex hoste recepit,
12 Larga benignus semper indulgentia.
13 Qui rubri Oceani torpentes dissidit undas,
Larga benignus semper indulgentia.
14 Perque undas fidas sobolem traduxit Abrami,
Larga benignus semper indulgentia.
15 Pharonem & Pharios submersit gurgite currus,
Larga benignus semper indulgentia.

16 De

16 Deduxitque suos deserta per avia tutos,
Larga benignus semper indulgentia.
17 Et validos merita prostravit clade tyrannos;
18 Larga benignus semper indulgentia.
19 Stravit Amorrhæum valida virtute Seonem,
Larga benignus semper indulgentia.
20 Stravit & incaesum confisum viribus Ogum,
Larga benignus semper indulgentia.
21 Metatusque novis agrum est utriusque colonis,
Larga benignus semper indulgentia.
22 Iscidis habitare suis dedit hostica rura,
Larga benignus semper indulgentia.
23 Qui nos in rebus miseros respexit egenis,
Larga benignus semper indulgentia.
24 Avertitque ferum nostris cervicibus hostem,
Larga benignus semper indulgentia.
25 Qui genti vitam humanæ victumque ministrat,
Larga benignus semper indulgentia.
26 Astrigeros laudate Deum, qui temperat orbes,
Larga benignus semper indulgentia.

PS. CXXXVII. Super Flumina Babyl. &c. Carm. gen. 22.

1 Dum procul à patria mœsti Babylonis in oris,
Fluminis ad liquidas fortè sedemus aquas;
Illa animum subiit species miseranda Sionis,
Et nunquam patrii tecta videnda soli.
Flevimus & gemitus luctantia verba repressit;
Inque sinus liquidæ decidit imber aquæ.
2 Muta super virides pendebant nablia ramos,
Et salices tacitas sustinuere lyras.
3 Ecce ferox Dominus Solymæ populator opimæ
Exigit in mediis carmina læta malis:
Qui patriam exilio nobis mutavit acerbo,
Nos jubet ad patrios verba referre modos.
Quale canebamus, steterat dum celsa Sionis
Regia, finitimis invidiosa locis.
4 Siccine divinos Babylon irrideat hymnos?
Audiat & sanctos terra profana modos?
5 O Solyma, ô adyta, & sacri penetralia templi,
Ulsane vos animo deleat hora meo?
Comprecor, antè meæ capiant me oblivia dextræ
Nec memor argutæ sit mea dextra lyræ:
6 Os mihi destituat vox arescente palato,
Hæreat ad fauces aspera lingua meas:
Prima mihi vetræ ni sint præconia laudes:
Hinc nisi lætitiæ surgat origo meæ
7 At tu (quæ nostræ insultavit læta rapinæ)
Gentis Idumææ tu memor esto Pater.
Diripite ex imis evertite fundamentis,
Æquaque (clamabant) reddite tecta solo.
8 Tu quoque crudeles Babylon dabis impia pœnas;
Et rerum inftabiles experiere vices.
Felix qui nostris accedet cladibus ultor:
Reddet ad exemplum qui tibi damna tuum.
9 Felix qui tenero conspergit saxa cerebro,
Eripiens gremio pignora chara tuo.

PSAL

Confitebor tibi Domine in toto corde meo. Carm. gen. 18.

1 PEctore te grato Dominumque Deumque fatebor
Coram ſuperbis regibus,
Et tua facta canam.
2 Ad tua templa oculis, animo ad tua numina ſpectans,
Nomen celebrabo tuum,
Perpetuamque fidem:
3 Qui donis promiſſa novis cumulata rependis,
Audis vocantem, robora
Das animo trepido.
4 Te quacunque patet tellus circumflua ponto,
Reges fatebuntur Deum,
Quum ſine labe fidem
5 Audierint, rituſque tuos ſuper æthera cantu
Ferent, tuæque gloriæ
Adjubar attoniti.
6 Nam liquidi quanquam trans ignea mœnia mundi
Beatus in te permanes:
Attamen haud humiles
7 Deſpicis, clariſque premis diſcrimina mille
Paſſim mihi circumſtrepant,
Te duce tutus ero.
Tu valida obſides dextra furialibus auſis
Qui me laceſſunt, hoſtium
8 Incolumique dabis.
Quod ſupereſt, ſiquid ſupereſt, bonitate perenni,
Quo ceperas gradu, tuæ
Facta tuere manus.

PSAL. CXXXIX. Domine probaſti me, & cognoviſti, &c. Carm. gen. 3.

1 MOmenta vitæ nulla te latent meæ,
Rector benigne cœlitum.
2 Seu ſedeo, ſive ſurgo, ſeu quid cogito,
Tu cuncta præſens adſpicis.
3 Lux ſive curam ſeu quietem nox tulit,
Curam & quietem temperas.
4 Nec te minutæ voculæ fugit ſonus,
Quam lingua temerè luderit.
5 Et os & humeros totiuſque corporis
Sic arte mirâ fabricam
6 Finxiſti, acumen nullum ut humani ingeni
Ratione poſſit aſſequi.
7 Quonam ergo vultum fugero tuum? quibus
Clauſus latebris occular?
8 Petamne cœlum? præſto es hic: ad inferos
Demergar? illinc non abes.
9 Aurora curru me volucri ut deferat
Ad occidentis limitem;
10 Hic deprehendes me, nec hic tutus tuæ
Vitabo fulmen dexteræ.
11 Incauta mens ſi fortè ſecum cogitet,
Nox me tenebris occuler,
Obſcura tenebris noſtra nox luce eſt tibi
Meridiana clarior:
12 Tibi nec tenebræ ſunt tenebræ nec tuæ
Nox ulla providentiæ eſt:

13 Arcana mentis tu tenes, qui pectoris
Arcana fabricatus es;
Qui me parentis ventre conditum, cutis
Tenello amictu involveras,
14 Compago mira corporis nostri, tuæ
Miraculum est solertiæ;
Stupenda cujus opera nec nostra assequi;
Sed nec negare mens potest.
15 Nam nulla nostri tam minuta est corporis
Pars, ut tuam scientiam
Fugiat, nec ulla claustra pectoris latent
Te conditorem pectoris.
16 Massæ recentis rudia adhuc primordia,
Rudisque massæ semina.
Ceu scripta haberes: corporisque lineas,
Motum statumque noveras.
Et membra nondum quum forent, quid adderent
Dies iciebas singuli.
17 Hæc mente tacita cogitanti mihi, stupor
Torporque sensus alligat.
Animus labascit, quum tuæ miracula
Perpendo mecum dexteræ.
18 Citius inibo numerum arenæ in littore
Quot volvat æstus corpora:
Quamvis ocellis pervigil nunquam meis
Dulcem soporem indulsero.
19 O quando perdes impios, rerum parens!
O quando sanguinarios
20 A me repelles, qui scelesti nomini
Et numini illudunt tuo?
21 Te quisquis odit, non ego odi: non tuos
Hostes habebam pro hostibus?
22 Odi profecto: nec tuis ex hostibus:
Amicus est quisquam mihi.
23 Revolve mentis intimos sinus Deus,
Latebrasque nostri pectoris,
Nisi hic amorem videris tui, nisi
Animum obsequi nunquam pigrum,
24 Si par scelestis scelere sum, vitæ parem
Da cum scelestis exitum.

PSAL. CXL. Eripe me Domine, &c. Carm. gen. 6.

2 ÆTerne rerum conditor, à malæ
Linguæ veneno me bonus asseres,
Meamque perjuri ruere
Hostis ab insidiis salutem.
3 Qui fraude tectâ bella nefaria
4 Ciet, nec atris mitior anguibus
Vibrarque linguam virulentam, &
Ore vomit rapido venenum.
5 Averte fraudem, & me violentiæ
6 Hostis scelesti subtrahe, qui mea
Vestigia observat, scrobesque
Objiciens, laqueosque tendens
7 At tu, salutis præsidium meæ,
8 Audi precantem, Tu dominus mihi
Deusque, tu me liberasti
Incolumem crepero è duello,

9 Idem

9 Idem impiorum nunc bonus irrita
Fac vota · fævam frange ſuperbiam :
10 Viruſque linguæ peſtilentis
In Domini exitium refunde.
11 Dejecta cœlo flammea perfidos
Procella ſundat præcipiti fuga.
Cæcoſque propellat profundas
Perpetui in barathri tenebras.
12 Linguæ loquacis perfida vanitas
Nunquam quieto deget in otio :
Sed impiè dignam patratis
Exitium Domino parabit.
13 At impiorum à vi Dominus ſuos
14 Et fraude vindex aſſeret, ut pii
Numen Dei præſens poteníque
Perpetuo celebrent honore.

PSAL. CXLI. Domine clamavi ad te, &c. Carm. gen. 3.

1 AUrem vocanti da parens propere, meas
Audi preces ſalutifer.
2 Quum verba fundo, triſtis & puras manus
Attollo, ſic preces meas
Manuſque puras reſpice, ac ſi thureo
Odore manè te colam :
Ac ſi colam te victima & libamine
Sero rubente veſpere.
3 Fræno coërce linguam : ad oris januam
Fac excubet cuſtodia.
4 Fac mens ſequatur recta, fac in lubricam
Ne flectat erroris viam ;
Fac ne ſceleſto gaudeat : cœtu neque
Menſa fruatur impia
5 Me malo juſtus incecpet, me verberet,
Quam palpet impius, comam
6 Quam rore nardi ſpargat, impii, precor
Et impiorum præſides,
De rupis altæ quum ruent ſpecula, ſui
Supplicia ſceleris ut luant.
Tum ſubeat animum conſcium, ſalubriter,
Quod me monentem ſpreverint.
7 Sic mortis horror oſſium compagines
Mihi laxat, ut cæcæ jacent
Fagi per arva fiſſa cuneis fragmina.
8 Tu ſancte rector cœlitum,
Spes una nobis es ſalutis unicum
Aguoſcimus te vindicem.
9 Vitam tuere ab impiorum caſſibus,
A fraude quam ſtruunt mihi.
10 Campos ſaluris impios fac in ſua
Cernam ruentes retia.

PS. CXLII. Voce mea ad Dominum clamavi, Carm. gen. 3.

1 INvoco ſupplex Dominum, manuſque
Tendo ad ſidera ſupplices :
2 Mentis huic pando lacrymas : querelis
Implоro miſeris opem.
3 Tectus afflictum dolor obruebat :
Quamvis rex bone cœlitum
Tu riter vitæ mihi tu per actæ

Esses artifex optimus.
Quum domo gressum tamen offerebam,
Tendebant mihi retia.
5 Nec mihi notus, nec amicus usquam,
Quoque lumina verteram.
Exitus nusquam, fuga nulla, nemo,
Qui me suspire plauderet.
6 Ergo te rerum pater, invocavi,
Unum præsidium in malis;
Tu meæ vires, mea spes, opesque
Dum sedes hominum colo.
7 Da meis aurem facilem querelis
Fracti cladibus ultimis.
Affere à sævi manibus tyranni,
Qui me fortior opprimit.
8 Carceris vitam rape de tenebris,
Ut te laudibus efferam;
Teque conventus celebret piorum
Promptum ferre piis opem.

PSAL. CXLIII. Domine exaudi orationem meam, &c. Carm. gen. 15.

1 AUdi vocantem rebus in asperis,
Et lenis aurem da precibus meis
Rerum creator: quaque soles fide
Et æquitate ex hostibus eripe.
2 Juris severi ne trutina meam
Expende vitam: nemo hominum innocens
Sic est, tribunal possit ut ad tuum
Se profiteri crimine liberum.
3 En hostis atrox imminet, & premit
Stratum: tenebris tristibus abditus,
Et lucis exors dego, velut specu
Quos in sepulchri mors sera condidit.
4 Mens pænè curis obruta volvere
5 Priora cœpit tempora, quum patres,
Spes quos fovebat præsidii tui,
De fauce lethi sæpe revelleres.
6 Hac recreatus rursus imagine,
Imploro supplex auxilium tuum.
Intenta mens te respicit, arrida
Tellus ut imbres sub cane torrido.
7 Non lentus audi, nam mihi spiritus
Vix fessa pulsat pectora: si tui
Avertis oris lumen amabile,
Mors atra ficis faucibus imminet.
8 Spe mens labores auxilii tui
Fert, spectat unum te, pater, optime.
Audi precantem lenis & exitum
Jamjam obruturis pande periculis.
9 Ab hoste sævo protege me, meæ
Custos salutis: prava repellere
Mentem manumque, & recta capessere
Doce, unicum te qui veneror Deum.
10 Arcana tuæ vis numinis ut tui
Per plana gressum dirigat, ut tua
Mandata lector: neu malè credulum
Error malorum vertat in orbitam.
11 Ut nulla numen non celebret tuum

Et æquitatem natio, recrea
Me destitutum præsidio, & malis
Hostis scelesti libera ab artibus.
12 Favoris umbra me solita tege,
Et qui me acerbis usque doloribus
Affligit, hostem perde nefarium,
Servumque serva perpetuò tuum.

PSALM. CXLIV. Benedictus Dominus Deus meus, &c. Carm. Gen. 13.

Quo te rex hominum carmine prosequar?
Qui firmas animum robore, qui manum
Et bellare doces, & dubii regis
Per discrimina prælii.
2 Quòd vivo & valeo, tutus & hostium
A fraude, eximia fulgeo gloria:
Quòd latè validis imperio gentibus,
Totum muneris id tui est
3 O rerum genitor quantulus est homo
Hac quem prosequeris munificentia,
Et caras patris sollicitudine?
4 Figmentum fragilis luti,
Quo nebula levis vanior est, neque
Quæ mentes agitant somnia turbidas:
Nec lerum fugiens umbra crepusculum,
Nec fumi volucris vapor
5 Cœli pande fores, rex bone cœlitum,
Ac descenderis labere tectibus.
6 Montes nube superi per liquidi ætheris
Campos fulgura trajice.
Turbatos trepida sparge fuga impios
Et sparsos jaculis perde sequacibus:
7 Porrectaque manu me, pater optime,
Sævis eripe fluctibus.
Hostis pelle meam vim bonus impii;
8 Linguæ vaniloquæ reprime toxica:
Assuetæque dolis pertineris manus
Vires contere viribus.
9 Ut te nostra novo carmine barbitos
10 Dicat, subsidio qui recreas tuo
Reges: qui gravibus sæpè periculis,
Vitam Davidis eripis.
11 Hostis pelle malam vim procul impii:
Linguæ vaniloquæ reprime toxica,
Assuetæque dolis pertineris manus
Vires contere viribus.
12 Natorum soboles crescat, ut uberi
Surgit silva solo laurea, virgines
Cultu sic niteant, ut laqueatibus
Templorum tholus aureis,
13 Stipentur gravidis horrea frugibus;
Vleno cuncta penu copia suggerat:
Fœtundi pecoris non capiant greges
Latis pascua saltibus.
14 Pingues plaustra boves & nitidi trahant;
Nec tristi retonent compita classico,
Nec fletu plateæ nec furor hosticus
Clausis affremat oppidis.
15 Felicem populum inter bona talia

Qui vitam in tacito transigit otio.
Felicem populum ter quater, omnium
Cui rerum pater est Deus.

PSAL. CXLV. Exaltabo te Deus, &c. Carm. gen. 30.

TE Regem Dominumque canam dum lucida volvet
Lucidus astra polus,
Et unicum colam Deum.
2 Luce canam te, nocte canam te: nulla carebit
Laudibus hora tuis,
Rerum creator & salus.
3 Magne parens, nullo cui clausa potentia fine est,
4 Sæcula cuncta tuis
Laudes sonabunt: & patres
5 Longævi tua facta canent, seræque nepotum
Per seriem soboli
Prodent: nec ætas gloriam
6 Nescier ulla tuam: mirandaque facta, decusque
Ille memor referet:
7 Hic magnitudinem caner.
8 Ille bonum feret & justum, & placabilis iræ,
Et veniæ facilem, &
Larga benignum dexterâ.
9 Torque inter decora, & laudum præconia nullo
Emoritura die,
Nil clarius clementia.
10 Ergo parens rerum stellantis machina cœli
Cuncta suo gremio
Complexa prædicat tuum
11 Robur: & intacti scelerum contage nefandæ
Te celebrent alacres,
Tuique vires imperi
12 Per populos latè vulgant: ne nescia sceptri
Terra sit ulla tui,
Et gloriæ & potentiæ.
13 Imperium sine fine tibi: nec legibus ævi
Subdita sceptra tenes,
Aut clausa meris temporum.
14 Tu lapsos rursum attollis, firmasque labantes
Incolumesque foves
Vitæ beatæ commodis.
15 Te volucrum pecudumque genus, te sæva ferarum
Sæcula respiciunt
Unum, suoque tempore
16 Accipiunt victum: tu dexteram pandis, & omne
De locupleto penu
Animal benigne recreas.
17 Quicquid agis, justèque & sanctè agis: impiger autem
18 Supplicibus facilem
19 Præbes: opisque compotes
Dimittis, puro qui pectore cunque precantur;
Auxilioque piis
20 Præsentes, & periculis
Eruis è cunctis, qui te venerantur amantque:
Cunque suo scelere
A stirpe vellis impios.
21 Ergo omnes te jure canent, nomenque tacebit
Natio nulla tuum
In sæculorum sæcula.

PSAL.

Lauda anima mea Dominum, &c. Carm. gen. 6.

1 TE magne rerum conditor, & tuas
2 Sonabo laudes, factaque posteris
Miranda prodam, dum recurret
Ver calidos mihi sanguis artus.
3 Securitatem ne stabilem tibi
Promitte regum præsidio, neque
De stirpe mortali & caduca
Pone tibi columen salutis.
4 Ut membra liquit spiritus, in suam
Terrena molem terram abit, & diu,
Consulta vanescunt & auras,
Irrita per vacuas feruntur.
5 O ter beatum quem Deus ætheris
Fido tuetur præsidio, suas
Qui spes opesque omnes in uno
Constituit Domino Deoque,
6 Qui terram & æquor condidit & polum,
Et quicquid æquor terraque continet,
Volusque qui promissa præstat
Perpetuo stabilis tenore:
7 Qui nec tyranni vi finit opprimi
Infirmiorem aut esurie premi:
Qui carcerem exemptos tenebris
Compedibus levat innocentes.
8 Qui nocte pulsa luminis aurei
Cæcis refundit luminibus jubar:
Gressusque firmat claudicantes,
Justitiamque amat æquus æquam.
9 Cura fideli qui fovet advenam,
Orbe marito qui viduæ favet,
Orbos puellos qui tuetur.
Et scelerum labefactat arces,
10 Rex erga habenas imperii tuus
Sion tenebit, fidera dum polum
Pingent, & obliquum per orbem
Sol rutilos agitabit axes.

Ps. CXLVII. Laudate Dominum quoniam bonus est, &c. Carm. Gen. 11.

1 FIa Deum laudate, Deo date carmina digna:
Certè erudito dignus ille est carmine:
2 Qui Solymam instaurat rursus, passimque per orbem
Sparsos reducit exules Abramidas,
3 Qui fractos animi levat, & corda anxia lenit:
Mulcet dolores, mitigatque vulnera:
4 Qui numerat tacito labentia sidera mundo,
Suisque quæque nuncupat vocabulis.
5 Magna Dei virtus, immensa potentia nulla
Quam lingua fari possit, aut mens cogitet
6 Qui mite ingenium fovet, allevat, auget honore?
Humique sternit impiam superbiam.
7 Eia Deum cantate Deo persolvite grates;
Grato benignum canite patrem barbito:
8 Qui cœlum obnubit tenebris terram rigat imbre,
Montesque læto vestit altos gramine:
9 Qui pecudum genti larga dat pabula dextra,
Corvoque victum se roganti sufficit:

10 Quem neque magnanimum delectat robur equorum,
Nec vis ferocis aut lacertus militis:
11 Sed pietas animi simplex & in illius una
Quæ spem salutis collocet clementia.
12 Eia Dei laudes Solymeæ pangite turres:
Benignitatem mons Sionis prædica.
13 Qui portarum aditus clausit firmavit ahenis,
Civesque cunctis commodis auxit tuos.
14 Qui te pace beat latâ & defendit ab hoste
Et messe flavâ tritici campos regit.
15 Cujus ad imperium fundit sua munera tellus
Natura cujus prompta paret jussibus:
16 Qui nivibus celsos operit, ceu vellere, montes,
Densas pruinas cineris instar, dejicit.
17 Et glacie lapsus solidarum frænat aquarum,
Cujus rigorem quis ferat mortalium?
18 Quum liquit, molles glacies tabescet in undas,
Adspirat aura mitior rivi fluunt.
19 Ostenditque suam per signa illustria mentem:
Legesque Abrami tradidit nepotibus.
20 Non ita se populis aliis monstravit amicum,
Qui scita legum nesciunt cœlestium,

PSAL. CXLVIII. Laudate Dominum de cœlis, laudate, &c. Carm. gen. 10.

1 LAudate Dominum cœlitum
Chori beati, qui procul
Contagio mortalium
Templa ætheris tuemini.
2 Laudate Dominum quos sibi
Adesse jussit Angelos:
Laudate Dominum exercitus
Parere prompti jussibus.
3 Laudate Dominum, qui diem
Sol, luna noctem illuminas,
Laudate Dominum lucidis
Stellæ decoræ flammulis.
4 Laudate eum rotatiles
Tot urbium compagines,
Et unda longè celsior
Campis nitentis æthris.
5 Huic cuncta laudes dicite,
Numenque cuncta pangite.
Quod cuncta nutu condidit.
Et cuncta nutu sustinet,
6 Finxitque firmo cardine,
Ne vi senescat corruant:
Certisque vinxit legibus,
Quas transgredi non audeant.
7 Laudate Dominum sub specu
Terræ dracones abditi:
Et vasta cete quæ sinus
Ponti repostos finditis.
8 Ignes, nives & grandines,
Vaporque & auræ spiritus,
Ad jussa Domini mobiles
Circumrotantes turbines.
9 Colles feraces, & feri
Montes, & omnes arbores,

Seu montibus rigescitis;
Seu cultibus mansuescitis:
10 Mites feræque bestiæ,
Humique lentè reptiles,
Et quæ liquentes aëris
Campos volando carpitis:
11 Reges & orbis præsides,
Et nationes liberæ,
Et pauperi plebeculæ
Qui jus ab alto dicitis:
12 Et vos juventa florea,
Læti puelli & virgines,
Senesque vitæ in ultimo
Jamiam exituri limine.
13 Laudate Dominum: numini
Sit ejus uni gloria,
Unumque noscat omnium
Cœlum solumque principem.
14 Hunc omne in ævum laudibus
Propago tollat Isaci:
Sibi dicatam qui bonis
Gentem beavit omnibus.

PSAL. CXLIX. Cantate Domino, &c. Carm. gen. 10.

1 CAntate Domino canticum
Novum: sonet laus illius
Cœtus per omnes, qui sacris
Non se profanis polluunt.
2 Obleßter Isaci genus
Auctore se suo, suo
Regi Sionis arduæ
Congratulentur filiæ:
3 Nomen celebrent illius
Lætis choris & rympanis;
Ejusque laudes accinant
Blandè canoro pectine.
4 Gentem bonus parens suam
Amore sancto amplectitur,
Mitemque mansuetudinem
Firmat salute immobili:
5 Cœtus piorum ut gestiant
Foris paratu splendido,
Domique secum clanculum
Lætentur in cubilibus.
6 In ore rerum præsidis
Laus continenter personet:
Utrinque acuti in dexteris
Vibrentur enses vindices.
7 In se ferarum ut gentium
Crudelitatem vindicent:
Et in superum iras, minas,
Superbiamque comprimant.
8 Reges eorum ut hostium
Aratis catenis alligent;
Et ferreis coërceant
Vinclis feroces principes:
9 Pœnas secundum cælitus
Præscripta ab iis ut exigant,
Et laus piorum pervolet
Omnes per orbis cardines.

Laudate Dominum, &c. Carm. gen. 16.

1 LAudate Dominum, lucidum
Templum colentem siderum,
Qui vi suæ potentiæ
Firmavit orbis cardines.
2 Laudate Dominum fortiter,
Ubique gestis inclytum,
Laudate magnitudinem
Captum supra mortalium.
3 Laudate Dominum bellicæ
Claris tubæ clangoribus:
Laudate Dominum nabliis,
Lyrusque blandè garrulis.
4 Laudate Dominum tympanis,
Chorique festi canticis,
Laudate Dominum fidibus, &
Sonore dulci tibiæ.
5 Laudate eum tinnitibus
Lætis canori cymbali:
6 Hunc cuncta laudent, quæ trahunt
Vitalis auræ spiritum.

EJUSDEM
GEORGII BUCHANANI
hymus Matutinus ad Christum.

PRoles parentis optimi,
Et par parenti maximo,
De luce verâ vera lux,
Verusque de Deo Deus:
En nox recessit, jam nitet
Aurora luce præviâ.
Cœlum solumque purpurans
Et clausa tenebris detegens,
Sed fusear ignorantiæ
Caligo nostra pectora,
Et nubilis erroribus
Mens penè cedit obruta.
Exurge sol purissime,
Diemque da mundo suum:
Nostramque noctem illuminans
Erroris umbram discute.
Dissolve frigus horridum
Arvumque nostri pectoris,
Calore lampadis tuæ,
Humore purga noxio:
Ut irrigetur cœlitus
Roris beati nectare
Et centuplo cum fœnore
Cœleste semen proferat.

EJUSDEM

Ejuſdem GEORGII BUCHANANI hymnus in CHRISTVM.

PRoles parentis optimi,
Et par parenti optimo,
De luce verâ vera lux,
Veruſque de Deo Deus:
Jam fulſcat ignorantiæ
Caligo craſſa pectora,
Et nubilis erroribus
Mentes tenebræ contegunt.
Exurge ſol puriſſime
Mundoque da diem ſuum:
Noſtramque noctem illuminans,
Erroris umbra diſcute.
Diſſolve frigus horridum,
Arvumque noſtri pectoris;
Calore lampidis tuæ,
Humore purga noxios:
Ut irrigatus cœlitus
Roris beati nectare
Et centuplo cum fœnore
Cœleſte lemen proferat.

Ejuſdem Epigramma in quo imago introducitur alloquens peregre advenientes.

FAre eho qui terras luſtras vagus hoſpes & undas
Quid petis hinc? longæ cuæ tibi cauſa viæ?
Non Deus hic quiſquam, nec imagine numen in iſta eſt
Nos lapis & tantum putria ligna ſumus
Vermibus eſca, cibus tineis, domus hoſpita blattis,
Opprobrium cœli, lucibriumque ſoli.
Non capiunt humiles numen cœleſte penates,
Structa nec humanam ſaxea tecta manu.
Quem mare, quem tellus, quem non capit igneus æther
Clauditur in nullo ſpiritus ille loco.
Ut Chriſtum invenias animi ſecreta revolve,
Aut lege fatidici quæ cecinere patres.
Aut quæ dives habet paſſim circumſpice mundus,
Hæc vera eſt ſedes, hoc penetrale Dei.
At quiſquis picto gaudet dare baſia trunco,
Craſſaque pulvereo lingere ſaxa croco.
Dignus morte perit; qui mortua vivus adorat,
Et vitæ in fragili ſpem ſibi ponit humo.
Si te picta juvant cariem ne perline trunci,
Sed vera mentem ſimplicitate tuam.
Hac ratione, domi poteris reperire, quod omnes
Erro vagus terras ſic peragrando ſugis.

Canti-

Canticum SIMEONIS ab *Adolpho Mekerko* παραφρασθεν. Luc. 2.

Nunc dimittis servum tuum Domine.

EIa nunc patribus Deus,
Adjungis placidè me famulum tuum,
Ut vox pollicita est tua.
2 His namque his oculis ille Salutifer
Humani generis tuus.
3 Est visus mihi: quem tu pater omnibus
Erexisti populus velut
Signum propositum ante ora hominum omnium:
In quod lumina dirigant
Quos sol cunque suo lumine viderit:
4 Hæc lux flammiferâ face
Dispellet tenebras gentibus exteris:
Hæc lux semper erit tuis
Lætis Isacidis gloria postuma.

CARMINUM GENERA.

Quibus in hoc opere Poeta usus est.

I. Genus monocolon, versus heroici hexametri, hoc modo:

\-- -vv --- -- v v- --

Eo utitur Psal. 1. 18. 45. 78. 85. 89. 104. 107. 131. 135.

II. Dicolon distrophon. Versus prior hexameter heroicus; Alter, Jambicus trimeter acatalectus, ad exemplum Horat. lib. 3. ode. 16. hoc modo;

\-vv -- -- -vv - vv --
v- vvv -- -v -v - vv

Eo utitur Psal. 2. 20. 14. 57. 60. 69. 83. 96. 97. 108. 109. 118. 125. 136. 147.

III. Dicolon distrophon, Versus unus Jambicus trimeter acatalectus: Alter, dimeter acatalectus. ut Horat. lib. 3. hoc modo:

\-- vvv --v -v -vv
-- vvv -- v-

Eo utitur Psal. 3 6. 10. 21. 22. 27. 34. 38. 39. 41. 46. 48. 53. 61. 74. 76. 79. 87. 92. 110. 112. 115. 120. 127. 133. 131. 139. 141.

IV. Dicolon distrophon, Versus primus, Heroicus. Secundus Alcmanius dactylicus tetrameter acatalectus, ut Horat. 1. Carmen 7. hoc modo:

\-vv --v v- -- -vv --
-- -vv -vv --

Eo utitur Psal. 4. 111.

V. Dicolon tetrastrophon: Versus primus, secundus, tertius, Sapphicus hendecasyllabus: Quartus, Adonius; ut Horat. 1. Carm. 2. hoc modo:

v- - - vv- v- - v
-vv --

Eo utitur Psal. 5. 17. 51. 55. 65. 66. 72. 90. 101. 103.

VI. Tricolon

VI. Tricolon tetrastrophon: Versus 1. 2. dactylicus Alcaicus acatalectus. Tertius Jambicus, Archilochius dimeter hypercatalectus. 4. dactylicus Alcaicus acatalectus Horat. 1. 9. hoc modo.

⏑ – ⏑ – – ⏑⏑ – ⏑⏑
⏑ – ⏑ – – ⏑⏑ – ⏑⏑
– – ⏑ – – ⏑ – –
– ⏑⏑ – ⏑⏑ – ⏑ – ⏑

Eo utitur Psal. 7. 11. 15. 19. 30. 46. 50. 56. 58. 71. 82. 91. 123. 125. 140. 145.

VII. Dicolon distrophon. Versus primus, Sapphicus, Secundus Jambicus dimeter, acatalectus hoc modo:

– ⏑ –, – ⏑⏑ – ⏑ – ⏑
– , ⏑ – – – ⏑⏑

Eo utitur Psal. 8.

VIII. Tricolon tetrastrophon. Versus 1. & 3. choriambicus Asclepiadeus tetrameter. Pherecratius heroicus trimeter acatalectus. Quartus choriambicus Glyconius trimeter acatalectus. ut Horat. 1. Carmen 5. hoc modo:

– – ⏑ – ⏑⏑ – – ⏑⏑ ⏑ –
– – – ⏑⏑ – – ⏑⏑ – ⏑⏑
– – ⏑ – ⏑⏑ – –
– – ⏑ – ⏑⏑ – ⏑⏑

Eo utitur Psal. 9. 64. 84. 130.

IX. Dicolon distrophon. Versus primus, heroicus; Secundus, dactylicus Archilochius dimeter hypercatalectus: ut Horat. 4. Carmen. 7. hoc modo:

– ⏑⏑ – – ⏑⏑ – – ⏑⏑ – –
– ⏑⏑ – ⏑ ⏑ –

Eo utitur Psal. 12.

X. Monocolon. Versus Jambicus dimeter acatalectus, ut Prudentius Cathem. 1. hoc modo:

– – ⏑ – – ⏑ –

Eo utitur Psal. 13. 31. 37. 47. 52. 54. 59. 85. 96. 98. 117. 148. 149. 150.

XI. Dicolon distrophon. Versus 1. choriambicus dimeter Glyconius. Secundus, choriambicus Asclepiadeus, ut Horat. 1. Carm. 3. hoc modo:

– – – ⏑⏑ – ⏑⏑
– – ⏑⏑ – – ⏑⏑ – ⏑⏑

Eo utitur Psal. 14. 35. 40.

XII. Tricolon tristrophon. Versus primus, choriambicus trimeter: 2. tetrameter: 3. pentameter, ut prudentius prologo Cathem. hoc modo:

– – ⏑⏑ – ⏑⏑
– – ⏑⏑ – – ⏑⏑ – ⏑⏑
– – ⏑⏑ – – ⏑⏑ – – ⏑⏑ – ⏑⏑

Eo utitur Psal. 16.

XIII. Dicolon tetrastrophon. Versus 1. 2. 3. Choriambicus tetrameter. Quartus choriambicus trimeter, ut Horat. 1. Carm. 6. hoc modo:

– – ⏑⏑ – – ⏑⏑ – ⏑⏑
– – – ⏑⏑ – ⏑⏑

Eo utitur Psal. 23. 42. 75. 99. 102. 141.

XIV. Mon colon. Versus iambicus trimeter acatalect. ut Horat. lib. 5. Carm. ode 17. hoc modo:

– – ⏑ – – ⏑ – ⏑⏑ –

Eo utitur Psal. 25. 94. 106.

XV. Monocolon. Versus dactylicus Alcaicus acatalectus hoc modo:

-- v -- -vv - vv

Eo utitur Psal. 26. 29. 32. 49. 61. 71. 73. 143.

XVI. Monocolon. Versus choriambicus Asclepiadeus tetrameter, ut Horat. 1. Carmen hoc modo:

--- v v - -vv - vv

Eo utitur Psal. 28. 40. 80.

XVII. Dicolon distrophon. Versus primus Sapphicus 2. Choriambicus trimeter, hoc modo:

- v - - vv - v - v

- - - vv - vv

Eo utitur Psal. 33. 70. 121. 142.

XVIII. Dicolon distrophon, Versus 1. jambic. trimeter 2. pentameter dactylicus, hoc modo:

v - v - - vvv - v -

- vv - - - - vv - vv -

Eo utitur Psal. 36. 63.

XIX. Dicolon tristrophon. Versus primus, Secundus; trochaicus dimeter acatalectus. Tertius, trochaicus catalecticus, hoc modo:

- v -- -v - v

- v - v - v - v

- v vv - - v -

Eo utitur Psal. 66.

XX. Dicolon distrophon. Versus prior, heroicus dactylicus: Secundus, anapæsticus dimeter catalecticus hoc modo:

-- - vv -- - vv - vv - -

vv - vv - vv

Eo utitur Psal. 68.

XXI. Dicolon distrophon. Versus prior, heroicus hexameter. Posterior Jambicus dimeter: ut Horat. lib. 3. Carm. ode 14. hoc modo:

-- - vv -- - vv - vv - -

-- v - -- v -

Eo utitur Psal. 81.

XXII. Dicolon distrophon. Versus prior dactylicus hexameter: Alter Pentameter, hoc modo omnibus noto:

- vv -- - vv -- - vv --

- vv -- - vv - vv -

Eo utitur Psal. 88. 114. 117.

XXIII. Dicolon distrophon. Versus primus, trochaicus dimeter catalecticus; Secundus, jambicus dimeter acatalectus, hoc modo:

- v -- -v -

-- v - - - vv

Eo utitur Psal. 100.

XXIV. Monocolon. Versus anapæsticus Pindaricus dimeter acatal. ut Boëth. 15. hoc modo:

- vv vv - vv - vv -

Eo utitur Psal. 113.

XXV. Dicolon tetrastrophon. Versus primus, secundus, tertius, choriambicus trimeter. Quartus dactylicus hetherecratius hoc modo:

-- - v v - vv

- - - vv --

Eo utitur Psal. 116. 131. 138.

XXVI. Mono-

XXVI. Monocolon. Versus trochaicus octonarius catalecticus; qualis est Prudent. Cathem. 9. hoc modo:

vvv vvv - v - v - v - v - v -

Eo utitur Psal. 105. 119. 121. 129.

XXVII. Monocolon. Versus jambicus Anacreontius dimeter catalect. ut Boeth. 3. 7. hoc modo:

- - v - v - -

v - v - v - -

o utitur Psal. 131.

XXVIII. Tricolon tristrophon. Versus primus heroicus: Secundus jambicus dimeter. Tertius Dactyl. Archilochius dimeter, hypercatal. hoc modo:

- vv - - - vv - - - vv - -

- - vv - - - v

- vv - vv -

Eo utitur Psal. 138.

XXIX. Tricolon tristrophon. Versus iidem qui modo, nisi quod secundus in locum tertii migrârit, hoc modo:

- - - vv - vv - - - vv - -

- vv - vv -

v - v - v - v -

Eo utitur Psal. 145.

JEPTHES,

SIVE VOTVM, TRAGOEDIA

AVTHORE EODEN

GEORGIO BVCHANANO.

SCOTO.

AD ILLVSTRISSIMVM VIRVM CAROLVM COSSÆVM,

Franciæ Marescalum, ac apud Taurinos Regis Francorum præfectum, in JEPHTHEN Tragœdiam.

PRÆFATIO.

ABsurdam fortasse rẽ facere quibusdam videbor, qui ad te hominem ad ineunte ætate militaribus imbutum studiis, & inter arma tubasque semper versatum, munusculum hoc literarium mittã:) sed ii fere hoc absurdũ existimaturi sunt, qui aut harum rerum inter se consensionem, non satis animiadvertunt, aut

tuum ingenium parum habent perſpectum. Neque enim inter rei militaris & literarii ſtudium ea eſt quam plerique falſo putant discordia: ſed ſumma potius concordia, & occulta quædam naturæ conſpiratio. Quanquam enim ſuperioribus aliquot ſæculis, ſive hominum inertia, ſive falſa quadam perſuaſione diviſæ fuerunt hæ profeſſiones, nunquam tamen perverſa imperitorum opinio tantum potuit, ut ipſe inter ſe veterem illam & naturalem (ut ita loquar) cognationem obliviſcerentur. Omnes enim omnium ætatum imperatores, qui res præclaras geſſerunt, aut ipſi doctiſſimi fuerunt aut viros doctrina illuſtres ſummo amore proſequuti ſunt. Neque profectò fieri poteſt, ut magnus & excelſus animus, quæ neglectis rebus caducis, æternitatis memoriam ante oculos habet propoſitam, non etiam memoriæ & antiquitatis cuſtodes literas amet. Neque alii fere ſunt qui literas oderunt & contemnunt, quam qui vita per ignaviam & flagitia turpiter acta, conſcientiam poſteritatis reformidant: ut non minus vere quam eleganter mihi cecinisſe videatur Claudianus,

Gaudet enim Virtus teſtes ſibi jungere Muſas
Carmen amat quiſquis carmine digna gerit.

Contrà verò, qui omne ſuum ſtudium in eo poſuerunt, ut perfectæ virtutis imaginem ſibi ad imitationem proponerent,

——— & quæ natura negavit.

viſibus humanis, oculis ea pectoris hauirent, quanta eos lætitia affectum iri putemus ſi ejus quam tantopere animo perſequuntur, vivum

& ſpirans ſimulacrum (ut ita dicam) nacti fuerunt? Sed & præter hanc mutuam virtutis admirationem, & naturæ quam dixi conſenſionem, accedit utilitatis etiam mutua quædam ſpecies. Nam ut illuſtrium facinorum author non immerito cum ſuſpicit quem virtutis magiſtrum & illuſtrandæ artificem eſſe videt & velut parentem colit, non tum à quo hujus qua fruimur lucis brevem uſuram acceperit, ſed alteram illam longe diuturniorem vitam in poſteritatis memoria collocatam ſperet: ita ille alter libenter amplectitur ſegetem & materiam ſuæ gloriæ ſibi oblatam:

—— qua ſe quoque poſſit:
Tollere humo, victorque virum volitare per ora.

Uterque enim etſi opinione hominum impares pari tamen ſtudio ex eodem fundo gloriæ fructū petit. Sed hæc adomnes communiter pertinent qui (ut ait Saluſtius) præclari facinoris aut artis bonæ famam quærunt. Illa vero tua ſunt propria, quod à primis uſque adoleſcentiæ ſpatiis ea fuiſti in patriam charitate, in bello fortitudine, in pace temperantia & æquitate ut omnibus qui literas colunt, tuarum virtutum exempla ediderit, quod poſteritati ad imitationem proponere & poſſint & debeant: quod literas Philippi Goſſæi fratris tui Epiſcopi Conſtantienſis patrocinio orbatas, in diverſo vitæ inſtituto tamen fovendas ac tuendas ſuſceperis: quod doctiſſimos homines ſemper tecum habeas: quibuſcum etiam in medio ſæviſſimi belli ardore Muſi que Minervam temperes, & geſticum modereris

Apolline Martem: quod filium ita literis instituendum in pueritia cures, ut hanc tam amplam laudis & gloriæ hæreditatem à parente acceptam non solum tueri sed etiam augere posset. Me autem absentem, nec ulla alia re quam literarum commendatione tibi cognitum, ita complexus es omnibus humanitatis & liberalitatis officiis ut siquis ingenii mei sit fructus, siqua vigilarum velut fœtura, ea merito ad te redire debeat. Quod quidem adeo avide facit meus hic Jephthes, ut qui antea publicam lucem & cœtus hominum reformidabat, te patrono fretus prodeat & in spem nonnullam etiam publici favoris etiam sese erigat. Quid enim non illis sibi speret auspiciis, quibus disciplinam militarem ad antiquæ severitatis exemplum videt emendatam & vetustam belli gloriam Galliæ restitutam cum bellica fortitudine, legum & justitiæ cultum: cum summa omnium rerum licentia summam omnium rerum non modo tuam, sed etiam tuorum omnium continentiam videt conjunctam? His ego causis impulsus, hanc meam lucubratiunculam sub tuo potissimum nomine in manus hominum exire volui. Tu vero (ut spero) hoc meum sive tuorum in me officiorum testimonium; sive meæ erga te benevolentiæ significationem (quæ tua est humanitas, & in literas amor) boni consules. Vale, Lutetiæ Parisiorum quinto Calen. Aug. M. D. LIIII.

ARGU-

ARGUMENTUM EX libro Judicum sumptum.

JEPHTHES Galladii filius patre defuncto à fratribus domo pulsus est, quod negarent æquum esse ut nothus cum legitimis filiis in hæreditate paterna dividenda æquaretur. Is quum ob inopiam collecta manu latrocinio viveret, ac fortitudinis magnum specimen dedisset primum à cognatis, deinde à reliquis Hebræis dux factus est adversus Ammonitas, qui viginti propè annorum gravissima servitute eos presserant. Profecturus igitur in expeditionem, vovit se si victor reverteretur, qui primus domo sua egrederetur, cum Deo sacrificaturum. Prima revertenti occurrit unica filia, eam Deo immolat.

PERSONÆ.

Angelus prologus.
Storge mater.
Iphis filia.
Chorus indigenarũ puellarum.
Jephthes Imperator.
Symmachus amicus.
Sacerdos.
Nuncius,

JEPHTHES, SIVE VOTVM TRAGOEDIA.

Angelus prologus.

MAgni tonantis huc minister aliger,
Cœlo relicto, mittor Isaci ad lares,
Solumque promissum Isaci nepotibus
Solum regendis destinatum gentibus,
Si pacta sacri intaminata fœderis
Servasset: arma sed modò quod Ammonia
Expavit arcto servitutis sub jugo,
Tulitque; quicquid triste, crudele, asperum,
Iratus audes victor, aut victus timet.
Vix docta tandem calamitatibus, Deum
Agnoscere patrum cœpit, & nefarios
Mentita cultus numinis ludibria
Insp:ctata nosse, nota floccipendere.
Et sero quamvis ad patrem rediit suum.
Humana sed mens nescia modum ponere
Rebus, secundis incumet successibus.
Quo plura hominibus contulit bonitas Dei
Occæcat animos altior securitas
Vanoque fastu turgidos superbia
Stimulat inanis. Qualis in Dominum furit
Equi ferocis contumax protervitas.
Imperia paulum si remissa sentiat,
Ac vix lupatis domitus, & calcaribus
Duris cruentus redit ad officium, & suo
Obtemperat hero; sic populus hic pervicax
Cervice durâ pronus in pejus, flagrum
Sic conquievit paululum, novos deos
Ascivit, & se dedit aliis ritibus,
Ignota sacra sequitur. Atque adeo parens
Benignus animos turgidos licentiâ,
Bello, sæmève, pestilentive acre
Frangit, rebellem comprimens ferociam,
At rursus animi ne cadat fiducia,
Serie malorum continenter obruta,
Mittit prophetas, bellicos mittit duces,
Qui servitutis liberatos asperæ
Vinclis reducant pristinisque ritibus
Servire cogant arma nunc Ammonia
Ut excitavit in rebelles, ac Dei
Justis relictis, impiis erroribus
Se mancipantes. Sed modum statuens iræ
Iræ propitius liberatorem dedit:
Non è potentum quempiam numero; gravem
Turbâ clientum, liberisve turgidum.
Sed è paternis exulantem sedibus
Jephthen, suisque fratribus spretum, satum
Genitrice vili; nec superba gens suis

Assignet armis quod manu gestum est Dei;
Ut sciat & Ammon hactenus se viribus
Non floruisse propriis, sed vindicem
Cœlestis iræ. Porrò ne Jephthes quoque
Se metiatur exitu hujus prælii,
Et intumescat insolens rebus bonis.
Domino obruetur protinus domestico,
Quæ atque fracti contumaces spiritus:
Nam arma in hostes perfidos quum sumeret
Secundus si daretur exitus,
Quicunque primum se obviam ferret sibi,
Promisit aris se daturum victimam.
Hæc quanta moles imminet tibi mali
Miserande! quantis obruere luctibus!
Hæ se propinqui credulum spes gaudii
Vellet propago sola, quæ patriam domum
Tibi nata servat, prima patri se offeret,
Et gratuletur prosperum armorum exitum;
Magnoque solvet fœnore, ac jugulo luet
Felicitatis misera præcox gaudium.
Atque ecce, mater tristis egreditur domo,
Quam somniorum nocte tota terruit
Tremendus horror: nataque parenti comes,
Præ se ferentes mentis ægrimoniam
Mœrore vultus, gestibus silentio.

STORGE mater, IPHIS filia.

Eheu recenti corda palpitant metu,
Mens horret, hæret vox in ipsis faucibus,
Nec ora verbis pervium præbent iter:
Nocturna sic me visa miseram territant
Et dira turbant inquietam insomnia.
Quæ sousque curis pectus urunt anxium.
At tu ritentis summe dominator poli,
Averte in hostes luctuosum & funebre
Omen, mihique placidus & gnatæ meæ,
Quæ sola spes & familiæ solatium
Superest, senectæ columen unicum meæ,
IPHIS. Quin ominare chara mater lætius,
Vanasque causas abjice ægritudinis:
Et ista mentis turbidæ ludibria
Secura sperne, spretaque obliviscere.
STOR. Utinam liceret: sed metus, veluti recens
Quoties recordor, concutit formidine
Mentem, atque imago somnii tristissimi
Obtrectat animo pectus horrificat timor.
Jam tacita passim blanda straverat quies,
Nutumque nox induxerat silentium;
Vidi suporum concito cursu gregem
Risto cruento spumeo, rabido unguibus
Sæsum recurvis præcipite ferri impetu
Imbellia in pecora vidua pastoribus.
Tum pavidi ovilis fida custodia canis
Lupos abegit: atque ad infirmum pecus
Trepidi timoris exanime adhuc memoria;
Denuo reversus è sinu timidam meo
Agnam revulsam dente laniavit trunci,
O sol, ô vaga lumina lunæ,
Pictaque tacito, sidera mundo,

Et tu nox mihi conscia curæ,
Nigris referens somnia pennis,
Si quid natæ miseræ impendet,
Si quem casum fata minantur:
Caput hoc prius in tartara miserum
Detrudite, dum spes ambiguæ
Alternantibus angunt curis
Incerta suæ pectora cladis.
IPH. Cur miserè animum crucias mater
Luctuque tuo cumulas luctum
Publicum & acres renovas curas?
Omine læto reducem potiùs
Positis questibus excipe patrem:
Qui (nisi vano mens augurio
Credula nimium pectora fallit)
Spoliis aderit clarus opimis,
Remque & laudem, & decus æternum
Genti referens patriæque suæ,
S T. Non hunc tenorem parca mihi vita dedit.
Quod tempus unquam lacrymis caruit mihi,
Ex quo parentis primum ab alvo prodii?
Primum juventa servitutem patriæ
Tristesque vidit hostici agminis minas,
Pecorumque raptus, sterile sine cultu solum,
Cædes, cruores, vastitatem, incendia,
Profana, sacra, mista. Non unquam mihi
Secura vitæ fluxit ulla portio:
Ut trudit undas unda, fluctus fluctui
Cedit sequenti, pellitur dies die,
Semper premuntur præterita novis malis
Dolor dolori, luctui est luctus comes:
Fratrem patremque perculit belli furor:
Confecta curis mater inter funera
Cognata senuit, perduelles perfidos
Armis maritus urget. His majus nefas
Tamen veretur animus. IPH. Immodicus timor
Facilè sinistris adhibet augurii fidem.
S T. Utinam secundis audiam rumoribus
Virum reversum, sospitemque exercitum
Salva familiâ. IPH. Veniet haud dubiè parens
Incolumis, idem bella qui suasit Deus,
Salvum reducet laude cumulatum nova.

CHORUS.

Jordanis vitreo gurgite qui rigas
Convalles virides, pascua dividens
Fœcunda Isacidum flumine languido,
Et nunquam positâ frigoribus comâ
Formosum Solymæ palmiferæ nemus,
Et nunquam miseræ candidus afferet,
Curarum vacuæ lucifer hunc diem,
Quum cernam patriam libera liberam,
Quæ nunc servitii vincula barbari
Infelix patitur. Nobilis Isaci
Sanguis degeneris sert Domini jugum:
Et quos nec Phariæ rex tumidus plagæ
Urgens falciferis terruit axibus.
Nec trux purpurei sævities freti
Undarum refluis obruit æstibus,
Nec deserta Arabum vomeris inscia.

Nec

[illegible] hominum mole Cyclopiâ
[illegible] Gravius flagitium est malo,
Sub turpi domino legis jugum pati.
At tu summe parens, qui mare turbidum
Componis, placidi qui maris æquora
Cauri nubiferis flatibus excitas.
Et terræ stabilis dura tremoribus
Fundamenta quatis, nobilis & poli
Sistis præcipitem quum libuit fugam,
Cladibus tandem satiate nostris,
Desine irarum, propiusque sessis,
Gentis afflictæ facilis bonusque
Consule rebus.
Nostra si pœnas meruit severas
Culpa, si quondam tibi seperatam
Abjicit sortem, vitiis iniquus
Si pater nostris, minus obsequentes
Deseris natos, & inexpiata
Antè dilecti populi querelas
Despicis irâ.
Nec tibi syrus, neque dirus Ammon,
Nec Phari rector tumidus minacis
Expetat pœnas, neque sit profano
In tuis castris gladio potestas.
Ignis armatas potius trisulci
Tu pater dextram jaculis tremendis,
Vindicis flammæ face contumaces
Obruat urbes, chaos aut patentis
Devoret terræ miseros colonos,
Aut superfusis adoperta tellus
Hauriat undis.
Ne ferox hostis tumeat secundis
Insolens rebus, populusque muti
Stipitis cultor, tua qui nefando
Pelluit ritu, sacra ne quod ira
Sævit in nos, tua vertat Ammon
In suas laudes, carie peresi,
Thure dum placat simulacra trunci.
Teque vesano neget ore gentem
Semper addictam tibi, se premente,
Posse tueri.
Ah miser quantos tibi risus iste
Mox dabit fletus. Breve diluendum est
Gaudium longis lacrymis, citato
Advolat cursu levis hora, tempus,
(Vana ni vatem species inani
Spe fovet) tempus properat, vicissim
Quum gravis victor mala servitutis
Sentiet duræ. Neque enim cruorem
Usque sanctorum patiere inultum,
Nec tuas aras dabis execrandis
Pollui sacris. Utinam supremæ
Terminus vitæ mihi in hoc supersit
Patrio donec tibi sacra ritu
Dum tibi gratum memori canamus
Pectore carmen.
Sed ecce sceleri nuntius properat gradu
Ni fallat animus, advenit ab exercitu
Agnosco, sic est, scire quod ferat juvat.

NVN

NVNCIVS, CHORVS.

NVN. Salvete veteris Abrahami filiæ,
Verèque sancti sancta progenies patris.
Ithæcne Jephthæ est imperatoris domus
An me fefellit error ambiguum viæ?
CHO. Est ista Jephthæ domus & hæc est filia.
Sed quam reportas spem, refer si quid vacat.
NVN. Nempe istud ipsum missus hunc sum ut nunciem
Fusis fugatis hostibus victoria,
Re, laude parta salvus est exercitus.
Hæc summa. CHO. Paucis plurima ut complexus es?
Audita, primum, an vera sers, edissere.
NVN. Visa, acta, vera certa non rumoribus
Collecta vanis affero: ut qui præsii
Pars ipse fuerim. CHO. Ut gesta res sit expedi.
NVN. Vobis lubenter gaudium hoc impartior.
Aurora primum luce quum rosea polum
Perfudit. Ammon segnis impatiens moræ,
Equis virisque bellicorum & curruum
Strepitu tremendo latè inundârat solum,
Jamque explicata legio peditum per suas
Stabat cohortes ferro & ære splendida:
Turmæ cutules antè curvis falcibus
Ibant minaces: siderant se in cornua
Equites utrinque; noster autem exercitus
Campi patentis altimos colles tenens,
Non asper armis, nec paratu bellico,
Sed corda fretus numinis fiducia,
Iræque justæ vindices animos gerens,
Ibi noster inter imperator agmina,
Præcone misso, tentat absque sanguine
Finire bellum jure & æquis legibus.
Uterque populus ut vetusti finibus
Contentus agri, ab alteris injuriam
Vimque abstineret, rapta dominis redderet,
Pacemque bello & certa dubiis præferat.
Contra superbos militum hostis copiis,
Armisque fretus, increpat ferociter
Præconem acerbis, & minus calumniam
Addit: duello se petere puro & pio
Agros vetustos, unde quondam Ammonidas,
Expulerat armis usque proles Isaci
Egressa terræ finibus Nicolaïcæ.
Quos si tenere perstet, atque injuriam
Bello tueri præferat, quam reddere
Erepta per vim, vindices sibi deos
Non defuturos æqua postulantibus:
Sin parta per vim jure malit linquere
Solymæa gens, & sponte cedat finibus;
Quos limes Arnon & Jebocus terminant,
Qua solitudo cogit agros ultima
Jordanis usque ad lentè euntis flumina,
Æquis paratos facere pacem legibus,
Factamque gentis utriusque commodo
Sanctè tueri. Hæc præco postquam retulit;
Renunciare protinus Jephthes jubet,
Nec se, parentes nec suos Ammonio
Populo dedisse fraude vel vi damna: nec
Quos repetat agros nunc, fuisse finium

Ammonis

Ammonis unquam, sæculis quos jam trifto
Propago Jacobi absque controversia
Tenuit. Nec ulla secta mentio interim est
De jure dubio, vel joco vel serio.
Nisi fortè, Chamos quæ Deus tenuit tuus,
Tibi jure cedent: noster autem quos Deus
Possedit agros, deseret. Non deserer:
Sed ut antè bello victor agros hostibus
Ademit, idem justus arbiter modò
Hujus secundos exitus pugnæ dabit,
Etiam secundum jus & æquum. Ut rettulit
Hæc præco, rauci clangor æris æthera
Pulsat, virorum clamor, armorum fragor,
Fremitus equorum, curruum stridor boat:
Cœlum remugit: fracta tellus axibus
Gemit: recussum duplicant montes sonum
Virtute & astu quisque pro se nititur.
Ferit, feritur: pellitur, pellit: cruor
Permutat amnes, nocte sub densa polum
Pulverea nubes occulit: numero ferox
Instabat Ammon, numinis fiducia
Et causa nostris æquat animos justior.
Dum neutra cedit, urget acies utraque;
Ecce inter umbras pulveris, cadentium
Lamenta gemitusque inter, atque horrentium
Voces refulsit nube diducta dies,
Et utrasque turmas redditus cœlo fragor
Implevit; humilis omnium mentes pavor
Consternat, ense languido torpent manus,
Gelidumque lentos frigus artus alligat.
Ibi imperator voce nostra maxima
Alacrique vultu, Te parens rerum, ducem,
Tuumque sequimur Angelum, Deus, Deus,
Inimica flammis sternit illis agmina:
Totusque turmis fulget æther igneis.
Hæc vox utrumque post acuam exercitum
Pervasit, amens alter in fugam ruit,
Pavido novatis instat alter viribus.
Nec his sequendi finis aut illis fugæ
Fuit, tenebris donec agra nubilis
Nobis quietem illis latebras nox dedit.
CHO. Cur victor ergo non reducit copias?
NVN. Mane, universi nondum habes belli exitum.
CHO. Forsan refectis hostis instat viribus.
NVN. Si quidem resument mortui vires novas.
Namque omne robur perfidiæ gentis Deus
Uno coëgit demetendum præsio.
Ergo aut perempti corporum cumulis locum
In quo steterunt, obtinent aut lurida.
Fusi per agros strage pascunt vultures.
Et ne resurgat denuò bellum novum,
Multos in annos dux futuri provides
Prospexit, etiam peperit & nepotibus
Seris quietem. Victor arma Ammonium
Per omne nomen celeriter circumferens,
Bis dena muris vertit oppida dirutis,
Tectis perusti puberes dedit neci:
Vastavit agros, debiles tantum senes,

Pueri tenelli & fœminæ imbelles soluti
Vacuum peterrant, patriæ & casum gemunt.

CHORVS.

O aurei dux luminis
Sol, qui recursu præpete
Vices diurnas temperat,
Et igne flammifer vago
Fastiris orbi tempora,
Post lustra tandem quatuor
Jubar beatum in liberos
Fundis nepotes Isaci,
Inauspicatos impetus
Hostis superbi dextera
Jephthæa fregit, spiritus
Ammonis acres contudit,
Et prædo prædæ factus est.
Nec tela Scythico profuit
Pennata nervos spargere.
Rapax nec axis impetus,
Minax recurvis falcibus,
Nec vis equorum, aut fortium
Densæ phalanges militum,
Premente texerunt Deo,
Jamjam discite perfidi,
Jamjam agnoscite non lapis,
Non lignum Deus est: neque
Quod vel sculpserit artifex
Cœlo dextera ferreo,
Vel plastes facili manu
Finxit: vultum hominis luto
Mentitus madido: Deus
Noster arduus ætheris
Arces incolit, igneas,
Et rerum sator & salus,
Majestate suâ potens,
Nec cerni facilis, neque
Mortali docilis manu
Certam ducere imaginem.
Vecordem ille superbiam
Regum frænat, & impia
Vota & spes nimias malum
Justus ducit ad exitium.
Ille innoxia pectora
Sævis pressa doloribus
Præsenti auxilio levat:
Et de pulvere pauperem,
Et custodem olidi gregis
Sceptra attollit ad aures,
Pastorum diademate
Ornans tempora regio.
Hunc unum Dominum & Deum
Terræ dædala machina,
Sub quocunque jacet die,
Agnoscat, colat, atque amet;
Et quam Sol oriens novis
Subjectam radiis ferit,
Et quam sub medio die
Incendit propioribus
Flammis: quique bibit Tagum

Fulvo

Fulvo gurgite nobilem,
Et qui perpetua nive
Damnatas habitant plagas.
Eia Hebraides aureis
Comptæ colla monilibus;
Perfusa ambrosiæ coma
Suave fragret odoribus.
Eia Hebraides Indicis
Comptæ temporâ gemmulis,
Terram multi coloribus
Late spargite floribus.
Cessant tinnula cymbala,
Cessant nablia cum lyra
Victori Domino novum
Carmen dicere? ribiæ
Cessat multiformæ sonus?
Quis terram pede libero
Plaudit? mollibus & choris
Festo lætus & otio
Curas diluit asperas?
Festas victima dux gregis
Aras imbuat: Arabis
Suaveolentia nubila
Ignis halet odoribus:
Et tu progenies ducis,
Magni spes generis cape
Cultus filia splendidos,
Et patrem reducem viis
Læta amplectere brachiis.
Jamjam purpureos sinus
Iphi assume, retortulum
Jam circum cohibe, ferit
Aures en fremitus virûm:
Ipse est, ipse parens adest.

JEPHTHES.

Regnator orbis unus, & verus Deus,
Solumque numen propitium, potens, potens,
Idem severus ultor, & clemens pater,
Tuis tremendus & severus hostibus,
Tuis amicis lenis & salutifer,
Iræ timendæ sed tamen placabilis,
Amore fervens, idem & irritabilis:
Nos servitutis justa pertulimus mala,
Meritasque pœnas dedimus impii impiis,
Qui te relicto rege patrono Deo,
Rerum parente fonteque perennis boni,
Ad saxa stultas muta fudimus preces,
Et vana surdis vota lignis fecimus,
Pudet fateri: mentis æternæ capax
Homo rationis particeps, mentis inepes
Truncos adorat, thura vivus mortuo
Præbet, seumque meruit artifex opus.
Ergo relicti qui reliquimus, sumus
Pœnas subacti dedimus & fracti malis:
Quum nunc Idume nunc Palestinæ manus:
Nunc dirus Ammon, nunc Syrus contaminat
Hæreditatem gentis & sortem tuæ.
Malo eruditi & hostium judibrio

Tandem coacti, vix reverſi ad te ſumus:
At tu benignus atque miſericors Deus,
Juſti furoris fræna compeſcis tui.
Iram remittis & odii obliviſceris:
Et abdicatos filios culpa ſua.
Reſtituis iterum miſericordia tua.
Deſectionis ecu ſceleſte ſit parum
Veniam dediſſe fontibus, cumulas novis
Etiam triumphis, laudibus, victoria,
Exutus armis hoſtis arcu languidus
Abiit remiſſo: bellici currus fugam
Toris morantur ſparſa campis funera;
Volucreſque paſcit qui ſuperbus vincula
Solymis parabat: contegit ſtrages agros
Cruorque rumidas auget undas barbaras.
Ergo creator orbis & magne arbiter,
Memores libenter mente grata gratias
Agimus, habemus, ſupplicesque victimas;
Tuas ad aras patrio litabimus
Ritu, canentes te Deum ac patrum patrem;
Qui per rubentis gurgites rumidos freti
Noſtris dediſti tutum iter majoribus,
Quum te jubente pigra moles æquoris
Foſuit procellas mobilis ſtupuit liquor
Cariu coacto, & vitreus cryſtallino
Muro pependit pontus hinc & hinc viam
Præbere juſſus, fœderis memor tui
Placidus, propitiuſque accipe hæc ſervi tui;
Exiguæ quamvis vota, grato pectore
Tamen profecta, debitaque nuper tibi.
Quod primum ad ædes ſoſpiti occurret meas,
Tuas id aras imbuet grata hoſtia
Suo cruore, tuis beneficiis licet
Par nulla poſſit comparari victima,
At tu benignè memoris animi munera
Interpretaris, ut fideliter tua
Promiſſa ſolvis, vota ſic reddi tibi
Fideliter gaudes potentiam exerens
Erga rebelles, exercens clementiam
Erga timentes. Vis nec ulla eſt altera,
Cui terra, cœlum pareant, & tartara.

IPHIS. JEPHTHES.
SYMMACHVS. CHORVS.

JPH. Prodeo: parentis reducis ut læta ac lubens
Conſpicio vultus! O mihi ſecundum Deum
Genitor verende, fine frui amplexu tuo.
Cur genitor à me torva vertis lumina?
JEP. Me miſerum. IPH. In hoſtes omen hoc vertat Deus,
JEP. Utinam, ſed in nos recidit. IP. Heu quid audio,
JEP. Miſeræ parentem filiæ miſerrimum.
IPH. Hei mihi tremiſco, ſalvus eſt exercitus?
JEP. Eſt ſalvus. IP. Et tu victor? JEP. Ita ſe res habet.
IPH. Nullòque corpus ſauciatis vulnere?
JEP. Sic eſt. IP. Quid ergo de profundo pectore
Secreta ducis ingemens ſuſpiria?
JEP. Id ſcire non eſt tibi opus in præſentia.
IP. Hei mihi quid in te miſera peccavit pater:
JE. Nihil: ſed in te miſera peccavit pater.
IP. In me profectò quod ſciam erratum eſt nihil:

Nec si fuisset, id tibi molestiam
Afferre debet, Nam parentum injurias
Æquo necesse est liberi ut animo ferant.
I. B. Sapienter, ac ut te decet, nata, loqueris,
Quantoque tu sapientiùs loqueris, meum
Pectus recludis altiore vulnere.
I P. Quodcunque mentem genitor exercet tuam
Omitte cunctis parta per te civibus
Tuo dolore gaudia haud contamines,
Tuaque amicos sine frui præsentia.
I E. Nobis pariet absentiam hæc præsentia.
I P. Belli pericla forte rursum te vocant.
I E. Discrimen armis gravius imminet domi.
I P. Bello periclum gravius esse domi potest.
I E. Bello salutem repperi, perii domi.
I P. Imò & familia salva per te & patria est;
I E. Est: gratiamque debeo hoc nomine Deo;
I P. Ac nomen isto semper utinam debeat:
I E. Sed vereor, ista ut salva persistant diu.
I P. Quare secundæ nunc pater quum maximè
Res sunt, precari votaque decet solvere:
Non quum reflavit sortis aura mobilis,
Palpare numen precibus, in re prospera
Oblivioſa sacrâ negligentiâ
Deserere. Facilem quisquis incolumis Deum
Sibi demereri studuit, ubi res ingruit
Adversa nixus conscientiæ bonæ
Fructu, rogare numen audet propitium
Jam sponte vota nuncupat securius
Et certiore spe futura concipit.
I E. Jamdudum id ipsum facere mecum cogito.
I P. Quid te moratur? I E. Hæc relinqua filia
Curanda nobis: quod puellares decet
Animos & annos id tuæ curæ pura.
I P. Non mihi alienum est quicquid ad patrem attinet:
I E. Fateor sed interim ut domi rectè omnia
Sint, provide, & morem patri tuo gere:
Huc rursus ad nos post brevi revertere;
Adesse oportet te sacrificio statim.
I P. Fiet, revertor. Hea mitiera quidnam patri
Mutavit animum pristinum erga liberos.
Hoc nemo nuper fuerat indulgentior,
Nec liberorum quisquam amantior parens,
Qui nunc severus, tectus, tristis, ferox,
Vultu minaci bellicum præ se ferens
Adhuc tumultum quicquid est metuo nimis:
Id assequi unum nequeo, quod propter me
Sese dolore nullius quæ conscia
Culpæ mihi sim, qua parentem offenderim:
O fœminarum sorte vulgus aspera
Productum in auras, quas licet culpa vacent,
Rumor malignus dente rodit invido.
Pro facto habetur quicquid ira finxerit
Servi loquacis, quod maritus suspicax
Commentus ipse est, malevola aut vicinia:
Quid suspicetur genitor, in mea manu
Non est. Remedium id arbitror tutissimum,
Intaminata conscientia frui.
SY M. Probè loquuta es digna patre filia

Victore, casta digna matre, & patria.
Humana quamvis finxerit malignitas
Crimen repostos perspicit sensus Deus,
Illoque vincit purus animus judice.
Speranda ab illo & expetenda præmia
Vitæ peractæ patris autem injuria.
Æqui ac iniqui perferenda est liberis.
Proinde patri morigera domum interim
Revise. Si quid fama divulgaverit,
Hic aucupabor persequens vestigia
Tui parentis, mox tibi indicavero.
CHO. Quin hoc amice pergis agere Symmache?
SYM. Id diligenter fiet. CHO. At quantum potes,
Isto puellam libera trepidam metu.
Hoc poscit abs te jus amicitiæ verus,
Quæ culta primis usque ad incunabulis
Fidei tenore semper uno perstitit;
Hoc poscit ipsa patria quæ Jephthæ suam
Debet salutem. SYM. Quin tace, ac fidei meæ
Permitte. CHO. At illud callide ut fiat vide,
Animique cæcos penitus exuvias sinus.
SYM. Ne metue, nec me poterit ille nec volet
Celare sensus, apta novi tempora.

CHORVS.

Felix, pede fausto:
Et qui pectoris imo
Cernit clausa recessu,
Idem testis & æquus
Judex cepta secundet.
At te pessime livor
Audax pretare fraudes,
Et committere ficto
Dulces crimine amicos,
Et rumore maligno
Sanctæ fœdera tedæ
Præceps solvere, caros
Qui gaudes sua patres
Contra pignora cæco
Linguæ armare veneno,
Idem testis & idem
Secreti arbiter æquus,
Te clausum tenebrosi
Antris abdat averni,
Unde has nec vaga sedes
Unquam fama revisat.
O quantum ille laborum
Tecum detrahet unâ
Quam mortalia diris
Curis pectoris solvet?

SYMMACHVS. JEPHTHES.

SYM. Quidnam repentè ductor armis inclyte,
Mutavit oris pristinum statum tui?
Quæ mœstitudo læta turbat gaudia?
Metus recessit, perduelles perfidi
Pœnas luerunt, parta patriæ quies.
Quum gratuletur civitas victoriam
Tibi, tuumque patria nomen laudibus
In astra tollat, cantibus festis fremens,
Qui publici auctor gaudii es, non publicæ
Felicitatis esse debes particeps?

JE. O grata ſortis infimæ ſecuritas:
Felice natum ſidere illum exiſtimo,
Procul tumultu qui remotus exigit
Ignotus ævum tuta per ſilentia.
SYM. At ego beatum potius illum duxero,
Cui vera virtus peperit æternum decus:
Quem de tenebris erutum popularibus
Splendore, vulgo & ſeparatum à deſide,
Gloria futuris merita ſæclis conſecrat.
At qui ſopori deditus & ignaviæ eſt,
Et vitam inertem pecoris inſtar tranſigit,
Nil intereſſe opinor an ſit mortuus
An morte viam obſcuriorem duxerit,
Quum par utrumque ſupprimat ſilentium.
Qua propter te cuncta quem congeſſerit
Quæcunque amicum numen homini dare poteſt
Laudes, honores, rem, decus, victoriam,
Benignitatem agnoſce gratus numinis,
Nec ſordidis ſententis res ſplendidas
Corrumpe quum nil poſſit eſſe gratius
Deo, beneficii quam memor animus datî.
JE. Præclara dictu res honor, victoria,
Decus, triumphus, parta bello gloria:
At quæ videntur fronte prima ſuavia,
Eadem intuere propius & intelliges
Condita fellis acri amaritudine,
Fortuna nulli ſic refuſit proſpera,
Adverſa ut illam lance non penſet pari:
Triſtitia ſecundis & ſecunda triſtibus
Viciſſitudo acerba ſortis temperat.
Putas beatum me, beatitudinem
Fulgore inani metiens & plauſibus.
Vulgi, miſeriæ quem premunt certiſſimæ.
SYM. Quin finge ſortem benevolam ex ſententia
Tibi polliceri cunctas quid ſupereſt adhuc
Quod concupiſcas? Spretus, exul, patriâ,
Domo repulſus, inque ſolitudinem
Detruſus altam pauperis dominus caſæ,
Repente veluti ſomnia dives, tamen
Felicitatis arbiter iniquus tuæ,
Conquereris. Altam ferre ſi ſortem nequis,
Puſillus animi es ſin nequis agnoſcere
Benignitatem numinis, dignitimus
Rebus relictis priſtinoque es rugurio:
Per ferrum & ignes regna mortales petunt:
Tibi nec petenti principatus contigit.
Suo cruore plurimi victoriam
Redimunt, ſuorum cæde, damno publico:
Quam tu incruento marte, ſalvo exercitu
Incolumis ipſe retulisti, patriæ
Auctor ſalutis, hoſtium terror, inopi
De ſorte dives liber è ſervo: modo
Ignobilis, nunc clarus altum vertice
Pulſas olympum gloriâ: media modo
E plebe populi principem locum tenes.
Ad abſolutam nil beatitudinem
Deeſt parte ab omni, præter animum muneris
Tanti capacem, & proſperis rebus parem,

J E. Ut video, amice publicus te error tenet:
At mentis oculis limpide si cerneres
Quam magna magnis sint malis obnoxia,
Tantopere quem nunc laude prosequeris sat
Rerum mearum: diceres miserrimum
S Y M. Non penè vitio semper id nostro evenit,
Et inquietæ mentis inconstantiâ,
Neutram ut feramus lance sortem æquabili?
Tranquillitatem pauperis laudat cata
Dives nec alta classico silentia
Turbata somnos liberos insomniis,
Curis vigilias: pauper aurum purpuram,
Servos, clientes, apparatus regios,
Ædesque laxas sine nullo laudibus
Tollit, beatos divites solos putat.
Sed rem suopte expende utramque examine;
Sors neutra pura est omnibus molestiis
Inopes egestas angit, opulentos metus:
Diri est voluptas, pauperi securitas.
Acerba lætis sors utrinque miscuit:
Sed illa certè existimanda est optima,
Quæ multa paucis læta condit tristibus.
Divina qualem tibi dedit clementia
Cumularam honore, laude, re, victoriâ:
Quam abnuere, stulti est, perfidi, haud agnoscere,
Nescire modicè ferre, vix reor viri.
J E. Frustrà mederi pharmacis vulgaribus
Conare nostro vulneri sanabilis
Hæc plaga non est, intimis vitalibus
Insedit altè in viva penetrans viscera,
Eoque luctus est acerbior meus,
Quod culpa damnum, miseria errorem gravat:
S Y M. Quid apud amicum quicquid est ediscere.
Fideique ne vereare credere auribus.
J E. Ecquid memoria te subit voti mei?
S Y M. Quod nempe salvo es pollicitus exercitu?
J E. Rem loqueris ipsam quod utinam prudentior
Voto suissem nuncupando & cautior.
S Y M. Quis hic sit error, cominisci non queo.
J E P. Qui me meamque perditurus est domum.
S Y M. Oblata poterit perdere omnes victima?
J E P. Quæ sola generis supererat spes filia.
S Y M. Hanc immolabis quæ jubet necessitas
J E P. Quod prima nobis obvia redeuntibus?
S Y M. Quod tandem in hac re nata commisit scelus?
J E P. Promissa certam vota postulant fidem.
S Y M. Hic scrupus animum iciicet premit tuum?
J E P Premit, nec avelli antè pectore meo
Poterit, nefanda quam cruentus victima
Miser ubi miseros perditus perdam meos,
Ilijsque justas ac mihi pœnas luam,
At tu corusci rex vibrator fulminis,
Quem contremiscunt terra cœlum tartarus,
Si quando justis obsequens promptè tuis
Gratum quod esset dixerim ve aut fecerim,
Audi precantem, & vota dexter adjuva:
Non nunc superbas postulo victorias,
Festosque plausus: redde rursum prælia:
Crudelis in me victor Ammon irruat,

Et

Et noxiam animam mille plagis exigat.
CHO. Heu mutatio subitæ sortis:
Ut perpetua serie lætum
Nil mortalibus usque relictum est?
IE. At tu trisulcis dividens cœlum ignibus
In me sceleſtum patricidam & impium
Molire telum flammeo actum turbine:
Jam nunc nocentem, & si superſit amplius,
Vitæ, futurum noxium in dies magis,
Detrude vivum sub profunda tartara.
SY. Non transigenda temere res est tam gravis
Turbata cæco dum tumultu mens furit.
Compone te te: quum quiescet impetus
Et liber animus sana consilia audiet,
Una cum amicis cuncta statues liberè
IE. Consilia dubiis remedium rebus ferunt,
Qui consulit, quum nullus auxilio est locus,
Addit miseriis sponte stultitiam suis.
SY. Remedia semper integra te suppetunt.
IE. Nempe medicinam quum modus paritur mali.
SY. Si fors inirio res videtur ardua:
Non est quod animum protinus despondeas,
Quin consulendum censeo vel eo magis:
Quod sæpe visum est uni inexplicabile,
Expediit alius facile si cedant benè
Consulta pravè te sequetur gloria.
Si malè ceciderint, tu tamen culpa vacas
Auctore magno desipere, penè sapere est,
Quod si undiquaque claudit omnes exitus
Invicta vis aut fatum ineluctabile.
Nec explicare consilia sese quennt,
Idem probabunt quicquid evenier, quibus
Usus fuisti in consulendo auctoribus:
Sin ipse reliquis facinus inscliis novum
Perages, rogatus qui probaturus fuit,
Eventa primus arguet, quanquam sciat
Remedia nulla, scisse vult credi tamen
CHO. Ne commonentem recta sperne, nam fere
Temerè patrati pœnitentia est comes.

CHORVS.

Quanquam tristia quanquam ingrata
Referam, & luctus luctibus addam,
Stat sententia promere cuncta
Ordine marri, miseræ & gnaræ.
Aut consilio fortè aut precibus
Fatum avertere triste licebit.
Subit interea communi hominum
Sorti impendere lacrymas primum
Quid deplorem? miserum an patrem;
Quem sic valida compede vinctum
Consilii exors detinet error,
Ut sola putet impietate
Se pietatem posse tueri.
Miseræ an doleam fata puellæ!
Quam vernantem primo ætatis
Flore tenellæ spes ad opimas
Eductam, non hostica bella
Patria capta captam eripiunt:

Non dira lues cœlo immissa.
Ferimet patrio sed mactatu
Victima diras imbuet aras,
Et vice brutæ pecudis, jugulo
Calidam sanguis evomet undam,
Artus ferro trunca tenellos,
Quos nec violet barbarus hostis,
Nec montanæ feritas ursæ
Crudo auderet carpere dente,
Victore feret patre misella,
Quæ nec Victore hoste tulisset,
Vos hostilia passim campis
Sparsa cadavera, si quis vitæ
Venit exutos sensus ad artus
Gaudete, aspras cernite pœnas
Victorem de se se exigere
Hæc nimirum est addita nostræ
Vitæ sors, ut tristia lætis
Vicibus subeant, tenebra ut soli
Ut veri aspera bruma repenti.
Nulla est adeo pura voluptas,
Quam non tetro felle dolores
Virient: levitas perfida sortis
Vice sæva res hominum miscet.
Sic ubi placidis sternitur undis
Æquor tacito lene sereno,
Nigram glomerans turbo procellam
Tumidos longè cumulat fluctus:
Hinc remeabilis impetus æstus,
Illinc Cauri flabra protervi,
Per freta dubiam spumea puppim
Rapiunt. nostræ hæc facies vitæ est.
Inter cædes, furta, tumultus,
Et graviores morte timores
Mortis, si quid læti illuxit,
Velut arentes inter stipulas
Flammæ evanida lux fugitivæ.
Celeri velox avolat aura:
Dein perpetuis nexa catenis
Longi subeunt agmina luctus.

JEPHTHES. SACERDOS.

JE. O sol diurnæ lucis author, ô patres,
O quicquid hominum sceleris immune es, procul
Averte vultus execrandis à sacris,
Aut tu cruorem virginalem innoxium
Potura tellus hisce, patulos in specus
Sinuque vasto me vora, dum non nocens
Perire possum: quolibet me obrue loco.
Vel ipsum adire non recuso tartarum,
Modò parricida tartarum non incolam.
Quid tartarum aio? tartarum mihi est domi,
Quo me profusis mœsta conjunx lacrymis
Rogabit ore? nata quo intuebitur
Moritura vultu? colla complectens, preces
Quas admovebit voce lamentabili?
SA. Sic ultimorum consequi luctus solet
Comes malorum, quum medentium manum
Vulnus recusat aut peractum quum scelus

Remedia

Remedia refugit. Tu, miser sis, an secus,
Tua repostum est in manu, integrum tibi est
Natam sacrifices necne ; sive (ut verius
Dicam) integrum non est : nisi fiquis miser
Sponte esse cupiat, integrum quomodo tibi est
Id perpetrare sacra quod vertat parens
Natura pietas cui reluctatur Deus ?
Quod abominatur ? Primum, amare liberos
Natura nostris inseruit affectibus :
Nec nostra tantum motus iste pectora
Percellit : altum quicquid æquor permeat
Celeri natans, quicquid alis aëra
Findit, quod utero cunque cunctorum parens
Tellus creavit, sentit affectus sacros.
Nam patris hanc æterna providentia
Cœlestis animis indidit mortalium
Ad educandos utilem vim liberos,
Et continendam publicam concordiam
Orbis, recentemque sobolis propaginem
Semper novandam : quoque nomen artius
Imprimeret istud mentibus, dici pater
Et esse voluit : nec modò exemplo sui,
Sed & ferarum, & alitum atque piscium
Patriæ probavit caritatis vinculum
Nos, quibus (ut hominis serviamus nomini)
Peculiaris debet esse humanitas,
Longè à ferarum vincimur clementiâ.
Nec scelere nostras inquinare dexteras
Sat est l nefandum facinus adscribere juvat
Cœlo : cruentis victimis confingimus
Gaudere numen : quod nec Ægyptus Dei
Ignara patrat, nec superstitionibus
Assyria falsis una deditissima :
Quam cæde puras nos manus est æquius
Servare puris è parentibus natos,
Et pura castè sacra jussos numini ?
Offerre, nostro non litatur victimis
Deo cruentis, bubulove sanguine,
Polluta nullo corda sed contagio,
Et mens recoëta veritate simplice
Illi offerenda & casta conscientia.
J E. Cur ergo leges victimas sacræ imperant ?
S A. Non quod bidentis cæde gaudeat Deus,
Famemve cæsi carnibus vituli expleat ;
Sed audientes esse non monitis jubet.
J E Non nuncupata vota oportet reddere ?
SA. Sed nuncupare justa tantum lex jubet.
J E. Istud fuisset rectius ab exordio,
Id polliceri quod probare ritus patrum :
Nunc re peracta, quod semel votum est Deo,
Lex missa cœlo nos jubet dependere.
S A. Mactare natos quæ parentes lex jubet ?
J E. Quæ vota jussit nuncupata reddere.
S A. Fame est vovere quod nefas est reddere ?
J E. Quin imò summum est, vota non solvere, nefas,
S A. Quid si cremare jura vovisses patrum ?
J E. Nemo ista sanus vota nuncupaverit.
S A. Cur ? nonne sacris quod repugnet legibus ?

J E. Sic

J E. Sic est. S A. Quid ergo qui trucidat liberos
J E. Non tam quid agitur interest quam cur agas,
S A. Parere jussis tibi videtur numinis?
J E. Mactare natum jussit Abramum Deus.
S A. Qui jussit, idem quoque vetuit occidere.
J E. Cur ergo jussit? S A. Ut probaretur fides
Sæclis futuris. J E. Cur vetuit? S A. Ostendere
Vel hinc volebat victima obedientiam
Magis placere. J E. Nempe sacro numini
Parere oportet. SA. Scilicet. J E. Jubet Deus
Vovere? S A. Sanè. J E. Et vota solvi postulat?
S A. Sic est. J E. Morantes increpat & à perfidis
Pœnas reposcit? S A. Nihil habes hic quo tuum
Possis tueri facinus; infandum scelus
Qui perpetrare spondet, ultro affectibus
Stultis, suisque paret ille insomniis.
Proinde voti quicquid istud est, Deum
Crudelitati define adscribere tuæ:
Nec qui scelestos odit, & nefarios
Ritus sacratis execratur legibus,
Scelere, quod odit, posse placare putas,
Divina vox est una simplex veritas,
Sibique constans: quod semel jussit ratum
Fixumque præstat tramite immutabili:
Nec ad sinistram dexteramve paululum
Deflectere licet, intueri unum hunc scopum
Verum est, ab una lege consilia suæ
Vitæ capessere, quando ceu faciem Deus
Hanc esse jussit, quæ per incertas vias
Errore cæco regeret instabiles gradus.
Ab hac lucerna quum procul te sentias
Flexisse temerè, nunc, priusquam longius
Abducat error, in viam rursus redi.
Si stulta vota credis insandis sacris
Posse expiari, falleris: crudelitas
Ista cumulabit, non scelus tollet tuum.
Nec falsa species decipiat animum: Deus
Ut ritè sacris gaudet oblatis, ita
Nefanda vota respuit, nec abstulit
Impunè quamvis concitus studio pio,
Admovit ignem qui profanum altaribus.
Igitur amica monita ne sperne, & Deum
Placare dum vis, concitare desine.
Non instituto qui coli gaudet tuo,
Sed sibi probatis lege, ritu, moribus.
J E. Hos qui videntur sapere sæpè plurimum,
Vulgusque supra se imperitum venditant,
Plerumque veræ comperi prudentiæ
Minimum tenere, nemo negligentius
Ritus vetustos servat & misteria
Facit minoris: vulgus indocile ac rude
Voti tenax est, nescium fraudis: ratum,
Quod pollicetur numini semel, putat.
Ut nil sit aliud sapere jam, me judice,
Quam scire velum noxiæ prætendere
Fucumque factis pessimis inducere
Quin potius illud cogitare erat æquius,
Culpâ carere, quam videri innoxios.

Aut fraudulentæ cautionis tegmine
Velare mentis improbæ versutias.
Pietatis ergo quisquis æmulos volet
Suos haberi liberos, ne literis
Hos erudire studeat æquo impensius.
Nam literarum quo quis est peritior,
Huic est sacrorum cura negligentior.
SA. At rursus audi (si vacat) vir optime
Quam cæca fallat credulum ignorantia
Errore vulgi qui ruetur se nihil,
(Opinor) ideo peccat excusatius.
Nec istud unquam moribus regnum malis
Permittat ille maximus rerum parens,
Ut recta plebis improbæ consensio
In prava vertat è bono ut faciat malum.
Nec si tyrannis blandiens palpatio
Pejora laudet, recta mutans nomina,
Efficiet ut quæ visa multitudini
Honesta sunt, honesta fiunt protinus:
Una est honesti forma simplex, quam neque
Vel vis tyranni vel potentum auctoritas
Adulterare poterit aut corrumpere.
Nunc quo quis est è plebe fermè indoctior,
Auctoritatem assumit arrogantius
Dijudicandi in rebus obscurissimis
Et pertinaci (quod fere ignorantiæ est)
Animâ ruetur dogma susceptum semel,
Nec interim æquo expendit examine, mala
An recta sint quæ pertinaciter tenet.
Sed quum inter omnes maximè cæcutiat,
Cæcus videntes cæcitatis arguit.
Ut cui perusta febre fervent viscera,
Amara cuncta credit unumque autumat
Se sapere quum desipiat unus maximè:
Sic vos tenebris pectus atris nubili
Jis imperare queritis quibus æquum erat
Parere: quorum oportuit sententiam
Sequi, esse comites cogiris, & impingere
In saxa, firmam sponte pellentes ratem.
Religio vera est, veraque pietas, Deum
Non instituto colere quod commentus es
Tibi ipse, sacris victimas non quaslibet
Mactare, sed quas missa legum cœlitus
Decreta poscunt, & patrum mores probant.
JE. Quodcunque gestum est mente fincera Deo
Gratum est, bonique dona semper consulit
Quæcunque corde sunt profecta simplice.
Nec numen aurum, sed animum dantis probat.
SA. Si recta vitiat mentis improbitas malæ,
Non ideo curva stultus animus corrigit.
Nam quæ vocatis, recta, simplicia, proba,
Sunt vanitatis plena dementissimæ.
Nisi esse possit fortè quicquam vanius
Quam ad veritatis lumen oculos claudere.
Dein cæcitatem lapsus in spontaneam,
Titulis honestis in scelere laudem petis,
Rerumque tollis omnium discrimina,
Dum iniqua justa, fœda honesta, mobilis
Vulgi statuis ex sententia

Quod si potestas tanta sit sententiis
Stultorum, ut æqua iniqua faciant protinus
Ut sint profana sacra, jus injuria:
Cur non & illud arbitremur posse eos,
Ignes in undas, undam in ignes vertere,
Mutare lignis saxa viram mortuis
Revocare? motus temporum sistant citos,
Et sempiternas transferant rerum vices.
Quòd si arbitraris hæc supra mortalium
Vires & uni conditori obnoxia,
Quas ille leges prodidit semel, pura
Æquè perennes ac ratas, aut amplius,
Nec ullum in illas esse jus mortalibus.
Nec qui supremus imminet mundo dies
Edicta rumpet illius: cœlum, & solum,
Et æra, & aquas solvet ignis ultimus:
De lege verò quæ data est divinitus,
Non carpet apicem temporis longinquitas;

J E. Vos ista per me si libet sectamini
Quos juvat haberi antistites prudentiæ:
Ego veritatem malo stultam & simplicem
Quam splendidam fuco impiam sapientiam.

CHORVS.

O placidas matrona inter
Rarum exemplum sortis amicæ,
Quam subito te fortuna atrox
Exitio submersit & illum
Propè tangentem sidera fastum
Obruit, atræ & more procellæ
Luctu gaudia vertit acerbo.
Heu nunquam homini sat compertum
Quid petat aut quid vitet in horas,
Quis tibi nuper non invidit
Dux fortissime? cui propè supra
Votum acciderant prospera cuncta:
Clari generis splendor, casti
Thalami, soboles digna parente,
Fartaque valida gloria dextrâ:
Qui nunc subitæ molæ ruinæ
Obrutus, ipsis es miserandus
Hostibus, ac tua vota retractans
Imples miseris astra querelis.
Nempe erroris nebula, & tetris
Ignorantia septa tenebris
Sic humanas sepelit mentes.
Nec perspicuis animi quisquam
Oculis radios cernere potis est
Veri simplicis, aut virtutis
Nudæ rectum insistere callem:
Sed veluti sub luce maligna
Per secretos nemorum anfractus
Lubricus error mille viarum
Dubio occursu ludit euntes,
Inter varios semita flexus
Nulla placet, neque displicet ulla;
Sic iter homines præter propter
Dubia incerti mente vagamur.
Hic venalem funere laurum
Otii impatiens dum sibi quærit,

Luctu alieno dura per arma
Redimit vanæ murmura famæ.
Captatores alius captans
Dulci fteriles pignore lectos
Multa penſat plebe clientum;
Atque intenta fraude viciſſim
Corvos ludere gaudet hiantes.
Cunarum alter murmura blandæ
Tenero & balbas ore querelas
Non mutaverit opibus Græſi,
Aut quas divite lucidus unda
Rutilas Hermes voluit arenas.
Verum nemo tam ſapienter
Vitam inſtituit, conſiliom ut non
Damnet decies ipſe ſuam una
Forſitan horâ.
Æque en prodit ſqualida luctu
Miſeram comitans nata parentem:
Quam diſſimiles (proh dolor) illis
Quæ conſpicuæ nuper cunctis,
Lætæque novi laude triumphi,
Penè attigerant vertice olympum:
Nuper ad invidiam uſque beatæ,
Nunc exemplum nobile ſortis
Variæ: Sic Deus humana rotat
Inſtar volucris pulveris acti
Turbine celeri mobilis auræ:
Aut hibernæ more procellæ,
Quæ violenti flamine Cauri
Obruit altos grandine montes,
Mox ubi roſeo fulſit eb ortu
Fax perſpicui pura diei,
Lætè albentes luſa per agros
Vix conſpecto ſole liqueſcit.

STORGE. IEPHTHES. IPHIS.

ST. O ſpes inanes: teſta nuptalia
Tibi parabam nata, lucem cernere
Illam expetebam, ſorte quum te proſpera
Auctam viderem liberis & conjuge
Claro beatum: te ſenectutis meæ
Fore pollicebar columen ac ſolatium:
De te augurabar falſa fruſtra inſomnia
Nunc me inſolenti ſæviens ludibrio
Sortis furentis impotens immanitas
Felicitatis de ſupremo culmine
Dejicit uno cuncta vertens impetu.
O ter beatos, liberis quos hoſticus
Orbavit enſis, peſtilens aut æeris
Lues, fameſque ſcelere quorum lacrymæ
Carent, doloremque imputare aliis queunt!
At hic in uno ſcelere ſexcenta ſcelera
Fortuna miſcet: liberorum carnifex
Parens ſceleſta ſacra, ritu barbaro
Aræ cruentæ victimis neſariis.
Si ſancta ſanctè ſacra tantum numini
Credis probari, tolle morem barbarum:
Crudelitate ſin propitius ſit Deus,
Et me trucida victimam cum filia.
IP. Acerbitatis plus ſatis complectitur

Sors noſtra per ſe, nihil ut accedat mali
Quamobrem omitte me que teque incendere
Nil profuturis luctui convitiis.
Nam ſæva quamvis ſit calamitas omnium,
Sors noſtra multo cæteris eſt ſævior.
Conjuncta veſtris innocentia eſt malis,
Et labe ſceleris miſeria infelix carer
Ego nec ſceleſtus eſſe queo ni ſim miſer,
Nec calamitoſus ſceleris expers degere:
Soluſque cogor facere facinus & pati
S T. Nempe ipſe tete ſponte cogis & votens
J E. Utinam iſta noſtri vota ſint arbitrii,
Promiſſa nec ſit abnegare nefarium.
S T. Sceleſta vota grata non ſunt numini.
J E. Fuiſſe grata teſtis eſt victoria:
S T. Quid? polliceri quod tuum non eſt, poteſt?
J E. Mea nata non eſt? S T. Eſt: ſed etiam ut ſi meæ
Commune pignus quum ſit, uni cur patri
Mactare, vitam mihi tuere non licet?
Quod ſi liceret liberos addicere
Parentis alterius libidini, & impio
Dirimere amoris vinculum divortio,
Plus jure matri parte cederet ſua,
Matri ſalutis quæ ſit author, quæ patri
Jam ſponte natam perditurо ſubtrahit,
Quid? nuptiales ſi pararentur faces,
Virumque legeret filiæ ſuæ pater,
Non hic parentis utriuſque arbitrium
Commune pariter liberis incumberet?
At hæc ſocietas impotens & arrogans
Eſt conjugalis copulæ conſortium,
Servare matri non licere, perdere
Licere patri, ſi modò quis perdidit
Hanc quam trucidat, cujus aſtans funeri
Immanitatis gloriatur ambitu:
Qui claſtra dum revellit animæ, dum lætus
Mucrone ſævo reſerat & vitalibus
Haurit morantem ſub profundis ſpiritum,
Cupit videri, non eget ſolatio.
Famam aucupatur liberorum è ſanguine, &
Compenſat aurâ ſanctimoniæ ſcelus,
Seſeque jactat laude parricidii.
Tu, ſi parentis exuiſti in liberos
Mentem, furenti percitus vecordiâ;
Permitte ſaltem matris indulgentiæ
Amare, non amare quod ſummum eſt ſcelus;
Servare, ſummum quod nefas eſt perdere:
Quod prodidiſſe ſponte, parricidio
Eſt gravius omni quod trucidare propriâ
Manu, ferarum immanius truculentia eſt.
Si dividendum pignus eſſet mutui
Amoris, æquâ lege non diviſimus:
Ut tu uti, abuti morte, vitæ filiæ
Poſſis, redundent ad genitricem modò
Luctus, dolores, lacrymæ ſuſpiria.
O rupe durâ durior, vel robore
Prognate crudo, cotibus vel aſperis
Inter ferarum luſtra, nec generis tenens
Noſtri, nec ulla ſanguinis veſtigia?

Nam

Num flente natâ, lacrymante conjuge,
Mœstis propinquis liberorum carnifex
Illum doloris indicem gemitum dedit?
Quin ad paternos nata procidis pedes?
Oratione fiquid aut lacrymis potes,
Cor flecte durum, frange mentem ferream.
I P. Miserere genitor, te per hanc rogo manum
Voti potentem, compotem victoriæ:
Per si quid unquam merita sum de te bene
Si quando parvis comprimens te brachiis,
Onus pependi dulce de collo tuo:
Per si quod ex me tibi voluptatis fuit,
Depone mentem liberos erga trucem,
Et diritatis hujus oblivisce re.
Aut si quid in te ex parte peccatum est mea,
Profer quod instat cunque lenius petferam,
Si luere pœnas jure me cognovero
Quid ora vertis? misera quod feci nefas,
Cur esse patri debeam execrabilis,
Ut contueri non queat vultus meos?
J E. Nil nata per te perpetratum est, hoc meum
Nefas: meum istud scelus totum: meæ
Immerita pœnas pendis imprudentiæ.
Ego teque meque, misera perdidi miser
Votis nefandis: quòd utinam prudentior
Verbis fuissem, aut prælio infelicior:
Et morte honesta tot virorum fortium
Inter catervas cæsus hostili manu
Præoccupassem miseriæ portum meæ.
Ingrata nunc me vita mihi superstitem,
Luctus, reservat semper ut vidiam novos,
Tibi per nefanda sacra juro quæ Deo
Renuente vovi per mali cumulum mei,
Et luctuosam memoriam cladis tuæ,
Si morte redemi mors vicaria queat,
Vitam libenter filia tibi impenderem.
Ecquid beatus videor esse vos supra?
I P. Æquè atque nos aut amplius etiam miser.
S T. Apud parentem quando levis auctoritas
Est hujus unum conjugem conjunx rogo,
Atque id supremum me mori pariter jube.
Mortem imparatæ, si me amas, potes mihi;
Sin oderis, tibi doloribus eximè
Me morte, teque libera molestiis.
J E. Patratur una cæde sceleris plus satis
S T. O sanctitas, ô fas, & innocentia?
Peccare metuit immolator filiæ.
I P. Omitte mater lacrymas charissima,
Omitte questus jurgia & convicia
Et tu pater, quæ pectus anxium premit,
Depone curam: nec meam propter necem
Ultrò citróque verba commutaveris,
Quod non volentem dura te necessitas
Istud cogit, multa mihi faciunt fidem:
Mœstitia præsens, pristina indulgentia,
Et nullius mens criminis mihi conscia,
Cur commereri debeam mortem à patre.
Quapropter istud quicquid est, necessitas
Coget, ultrò non recuso perpeti,

Et quam parenti patriæque debeo
Animam libenter reddo: & illud ultimum,
Nil postulatura genitrix posthac, rogo,
Nequid patri causa mea succenseas,
Neu sis molesta, mortuis si quis super
Sensus sepultis est eorum quæ gerunt
Vivi, futurum crede manibus meis
Ut siquid aliud, id quidem gratissimum,
Si vos beatos, prosperequæ degere
Sim certa vitam, nec parentes ad meos,
Officia vitæ; mutua quibus debeo
Reddere vicissim, & educandi solvere
Precium, senectæ infirmitatem sustinens,
Ex me redunder luctus atque acerbitas.
S T. Utinam (precari si piè & sanctè id licet)
Dominetur Animon pristinum ferat jugum
Judææ: quamvis serva, certè viveres,
Aut morte saltem non nefanda occumberes.
Sæviisset in nos leniùs insolentia
Hostis furentis, quàm patris victoria.
Novaque fati sed miserrima vice,
Servire votum est, & calamitas vincere.
O semper in nos vel savens etiámnum atrox
Fortuna, quantis gaudiis usuram brevem
Luctus acerbi fœnerasti lacrymas?
I P. Quin potius illi justa supplicia luant:
Nos, si necesse est, immerentes sanguine
Aras piemus, tóque cædes hostium
Pensemus una sponte gratique hostia.
J E. Heu nata, nunc intelligo demum miser
Quàm fœda, sæva, dira designaverim,
Qui prole tali temerè me me orbaverim:
Sed ipse de me sponte pœnas exigam.
Te namque iniquum est dare meæ dementiæ
Pœnas, puellam innoxiam, superstite
Auctore luctus: ipse stultitiæ meæ
Supplicia pendam: nec mihi exprobabitur
Ab invida vicinia, quod ultima
Sub spatia vitæ parricida filiæ
Mihi peperci, liberumque sanguine
Vili redemi turpis auram gloriæ.
At tu beata hac caritate in patriam
Patremque vive, cujus ætas dignior
Superesse; quámque gratiam nequit parens,
Persolvat alie, solus æqua qui potest
Pro dignitate hac indoli rependere.
I P. Omitte genitor has moras innectere,
Meumque dictis mollibus frangere animum.
Nec fas nec æquum te mea sungi vice.
Nec vota pascunt: itaque tibi animam libens
Hanc reddo patri, reddo patriæ meæ.
Nec ulla Jephtæ me redarguet dies
Non stirpe digiuam: tolle, age, abduci jube,
Devota morti, & consecrata victima
Projeci amorem lucis: omnis est mora
Molesta, mater jam vale carissima,
Et vos penates patrii, in quibus dies
Lætos peregi, spes ad amplas molliter
Educta, claris destinata nuptiis,

O fata, fata, & morte defuncti patres,
Accipite placidè destinatos patriæ
Manes saluti: tuque lux novissima
Hodierna nostris haurienda oculis, vale.

CHORVS.

Laus fœminei famâque sexus,
Et generosæ gloria stirpis.
Animi nimium virgo virilis,
Licet injuria tibi fatorum
Utilitores abscidit annos,
Licet immanis feritas Parcæ
Teneri florem carpserit ævi,
Quod tibi vitæ sors detraxit,
Fama adjiciet posthuma laudi:
Et quæ primis Phœbus ab Indis
Rutilæ tollit lumina flammæ,
Te posteritas sera loquetur.
Te, qui primi flumina Nili
Bibit, & curru qui Sarmatico
Solidum non timet ire per Istrum,
Concinet olim,
Non formidine mortis inerti
Pavidam, patriæ donalle alacrem
Natura tibi quos dedit annos.
Nostri, longum tu dolor & honor
Virginibus, tibi thalami expertes!
Mœsto ululatu flebile carmen
Per redeuntes recinent annos,
At vos, vestri dedecus ævi,
Animam patriæ reddere segnes,
Vos æternis tenebrarum umbris
Teget oblivio longa sepultos,
Et generis pudor & telluris
Fondus inutile, quos & præsens
Spernit & altera nesciet ætas.

STORGE. NVNCIVS.

ST. Heu misera an omnis spes salutis occidit?
Effare. NVN. Res ut inter adversas quidem
Non pessimè agitur. STO. Si quid accidit boni,
Ea blandientis sortis est crudelitas:
Venena dulci melle tetra temperat.
Quapropter ede quicquid occultas mali.
Usus dolendi longaque experientia
Induxit animo callum, ut ampliùs mihi
Nocere posset, nil reliquit sors tibi,
Parata certa est sed misera securitas.
NVN. Ut gesta res est ergo paucis accipe:
Quum staret aras ante tristes victima
Jam destinata virgo, purpureum decus
Per alba fudit ora virgineus pudor,
Cœtus virilis intuerier insolens.
Ut si quis Indum purpurâ violet ebur
Rosasve niveis misceat cum lilliis,
Sed ut per ora cum pudore suderat
Perspicua certa juncta vis: fiduciæ,
Interque flentes sola fletibus careus,
Vultu remisso constitit firma, ac sui
Secura fati quas tenebat lacrymas.
Propinqua morti virgo, populus non tenet,

Alium parentis beneficium recens movet;
Et servitutis patriæ exemptum jugum,
Et solitudo familiæ clarissimæ.
Alius acerbam sortis ingemuit vicem,
Longoque luctu breve redemptum gaudium;
Raroque stabilem rebus in lætis fidem.
Florem juventæ deflet ille, & siderum
Similes occellos, æmulamque auro comam,
Supraque sexum pectoris constantiam.
Et forte solito graciorem afflaverat
Natura honorem, ceu supremo munere
Dignata funus nobilis viraginis,
Ut jam ruentis æquor in Tartessium
Phœbi recedens ede gratior solet
Splendor, roseæque vere supremo halitus
Colorque cupidos detinet oculos magis:
Sic virgo fati stans supremo in limine,
Parata morti nec recusans molliter,
Turpive torpens exitus formidine,
Commorat omnes, veraque in se lumina
Vulgi stupentis traxerat miraculo,
Et triste cunctos attulit silentium
STO. Narare porrò perge facinoris modum:
Neu parce matris auribus, nihil potes
Afferre triste, ut tristiora non sibi
Proponat animus, cuncta jam præcepta sunt.
NVN. Animi virilis tum puella lumina
Ad clara tollens astra, concipit preces
Ex ore casto, voce non fracta malis:
Æterne rerum genitor, atque hominum parens,
Tandem propitius gentis errori tuæ
Ignosce, & istam victimam lenis cape,
Quòd si furoris exigis piaculum,
Quæcunque nostra contumax superbia
Supplicia meruit, te parentem deserens,
Utinam luatur hoc cruore: sæpiùs
Utinam liceret sanguinem profundere, &
Hic si parentum & civium salus sita est salus,
In me furoris impetum ac iræ tuæ
Per mille mortes sæpiùs deflectere.
At tu sacerdos quid metuis? (etenim metu
Gelido tremebat) ades & hanc luce eximè
Animam morantem solve corporis obicem:
Populum parentem, meque voto libera.
Ut hæc loquuta est, ille jamdudum parens
Visus cruentus, saviorque tigride,
Oculos amictu lacrymis madens tegit,
Seseque damnans votaque temeraria.
Fletu sacerdos obrutus vix solvere
Animæ meatus potuit, & mœsto diu
Taciturna turba torpuit silentio.
Ut vocis autem pervium patuit iter,
Non ille gemitus, esse nec qualis solet
Fremitus doloris atque lamentatio,
Sed conscionis gratulantis murmure
Confusa turba, reque predicantium
Adversa sortis inter asperæ vulnera,
Et blandientis læta dona fœminæ
Unam beatam maximè & miserrimam

Nam plagæ quamvis altè ad ossa sederit,
Magni doloris magnum habes solatium.
Solamen ipso luctuosius malo,
Quod le nienda exasperat malum vetus,
Luctusque acerbi memoriam semper novans,
Reducta cogit vulnera recrudescere.
Quo fortiore nata tulit animo necem,
Hoc angit animum tristior meum dolor.

BAPTISTES
Sive calumnia Tragœdia,

Auctore Georgio Buchanano *Scoto*.

GEORGIVS BVCHANANVS *IACOBO* sexto *Scotorum* Regi

S. P. D.

CUm omnes mei libelli, postquam tibi eruditione sum appositus, ad te familiariter accedunt, salutant, consabulantur, & in tuæ clientelæ umbra conquiescunt, tum hic meus Baptistes plurimis de causis tui nominis patrocinium audentius sibi posscere videtur: quòd meus, quanquam abortivus, tamen primus est fœtus, & adolescentes à vulgari fabularum scenicarum consuetudine ad imitationem antiquitatis provocet; & ad pietatis studium, quod tum ubique ferè exagitabatur, animos excitare pro viribus contendat. Illud autem peculiaribus ad te videri potest spectare, quod tyrannotum cruciatus, & cum florere maximè videntur, miserias dilucidè exponat. Quod te nunc intelligere non conducibile modò, sed etiam necessarium existimo: ut maturè odisse incipias, quod tibi semper est fugiendum. Volo etiam hunc libellum apud posteros testem fore, si quid aliquando pravis consultoribus impulsus, vel regni licentia rectam educationem superante secus committas, non præceptoribus, sed tibi qui eis rectè monentibus non sis obsecutus id vitio vertendum esse. Deus Dominus meliora, & quod est apud tuum salutium, tibi benefacere ex consuetudine in naturam vertat. Quod equidem cum multis & spero, & opto. Vale. Stellino ad Cal. Nov. 1576.

PERSONÆ.

Prologus,	Malchus Pharisæus.
Gamaliel Pharisæus.	Ioannes Baptista.
Chorus Judæorum.	Herodes Rex.
Herodias Regina.	Regina filia.
Nuntius.	

Veteres Poëtæ fabulantur Proteα
Quendam fuisse, qui se in omnes verteret
Formas, nec ullis contineri vinculis
Posset; liquentes nunc in undas dum fluit,
Nunc flamma stridet, nunc ferus rugit leo,
Viret arbor, horret ursus, anguis sibilat,
In cuncta rerum transiens miracula.
At ego profectò fabulam istam comperi
Longè Sybillæ veriorem oraculis.
Nam quotquot homines video, tot me Proteos
Videre vultus credo qui sumant novos,
Seseque vertant in figuras quaslibet:
Subjecta quorum maximè calumniis
Fortuna semper Scenici est spectaculi.
Nam si vetustam fabulam quis proferat,
Turbant molesti, tussiunt, & nauseant.
At si novam qui attulit, tum protinus
Vetera requirunt, comprobant, laudant, amant
Illiberali respuunt fastidio
Nova, & priusquam noscere queant, exigunt;
Rectèque dicta interpretationibus
Vitiant malignis, omnia in pejus trahunt:
Ipsique somno dediti ac ignaviæ,
Vacui laboris invident laboribus
Aliorum; & omnem collocant operam suam
Ut deprehendant quod queant reprehendere.
Si quis sit error, antevertunt Lyncea
Visu, noraque perlinunt censoria.
Bene dicta surdis auribus prætervolant.
Horum severa supercilia nihil moror,
Tristemque vultus tetrici arrogantiam.
At si quis adsit æstimator candidus,
Qui puriores promoventi litteras
Studeat benignus, & favore sublevet;
Et (quando ab omni parte sincerum nihil
Humana gignit mens) levibus erroribus
Ignoscat, illi fabulam afferimus novam,
Aut potius historiam vetustam interpolem;
Baptistæ quondam ut regia libidine,
Et invidorum subdolis calumniis
Oppressus, indignam innocens subiit necem.
Parrò vocare fabulam veterem aut novam
Per me licebit cuique pro arbitrio suo,
Nam si vetusta est ante multa sæcula
Res gesta, veteres inter hæc censebitur:
Sin quod recenti memoria viget, novum
Existimemus, hæc erit prorsus nova.
Nam donec hominum genus erit, semper novæ
Fraudes, novæque suppetent calumniæ:
Livorque semper improbus premet probos,
Vis jura vincet, fucus innocentiam.

MALCHVS & GAMALIEL, Rabini. CHORVS.

MAL. Misera senectus, & supremi spiritus
Propinqua meta, fataque infelicia.
In hoc ne vitæ longioris terminum
Tribuistis usus, serviente ut patriæ

Polluta

Polluta templa cernerem nefariè,
Profana sacra mista? Vidi impervii
Arcana fani fracta, sacrum postibus
Aurum revulsum: quicquid aut Gabinii
Cupido rapere potuit, aut Antonii
Haurire luxus, periit; ac ludibrio
Etiam Cleopatræ fuimus (infandum) gulæ,
Ac ne deesset parte ab ulla indignitas,
Rex Antipatri Semiarabis pronepos
Crudele sceptrum sævus Herodes gerit.
Judæa Idumæ servit, Arabarchæ Sion,
Solyma profano, populus impio Dei.
Tot sortis inter sævientis vulnera,
In servitute quamlibet gravi, tamen
Scintilla quædam dignitatis pristinæ
Adhuc supererat, disciplinæ & patriæ
Vel qualecunque specimen, ipsis hostibus
Etiam verendum: cœperat victor ferox,
Et purpuratæ non minima pars curiæ
Honore leges prosequi Judaicas.
Hac recreati spe caput vix tollere
Fessi miseriis cœperamus; quum nefas
Ortum repentè est, unde nullius mali
Metus imminebat. Ecce Baptistes novus,
Non è profanis editus parentibus,
Interque cultus educatus exteros,
Sed gente noster, genere Levites, Deo
Primis dicatus usque ab incunabulis,
Pontificis ipse natus, ipse pontifex
Brevi futurus, ni cupitæ gloriæ
Fructus acerbos rapere mallet, quàm suo
Maturam honoris legere messem in tempore
Is ergo ruris devii solos colens
Solus recessus, sanctitatis tetricæ.
Vulgus fefellit imperitum imagine.
Hirco capillo, terga opertus pellibus,
Victu ferino, & id genus præstigiis
In se ora vertit omnium. Plebs credere
Vatem repentè redditum mundo novum.
Etiam sequacis ille vulgi exercitum
Traduxit ad se: jam relictis urbibus
Hunc populus unum suspicit, proceres colunt;
Reges verentur. Ille stolidæ insania
Plebis superbus, alter ut Moses, nova
Dat jura: lymphis expiare crimina
Adulterare ritibus leges novis
Audet vetustas: ut furore faciliùs
Vulgi fruatur, omnibus probris patres
Lacerat, secundis plebis usus auribus.
Quòd si furentis insolenti audacia
Latronis hujus nemo se conatibus
Opponat, illa celebris orbi sanctitas
Brevi peribit, imò perit, imò periit.
GA. Professionem nil temerè nostram decet
Statuere: mites lenitas decet patres:
Juvenum temerati dari venia potest:
At nulla nostram poterit excusatio
Velare culpam. Paululum da iræ locum
Refidat impetus, & dolor deferveat,

MAD. Et

M A L. Et tu Gamaliel, hîc sacrilegus, quæ facit,
Tua, ut videtur, approbas sententia.
G A. O Malche, Malche, nec probo, aut damno priùs
Quàm quale quodque sit sciam quod vatem ad hanc
Spectat, vir adeò (quantùm ego audio) malus
Non est, nec odio sic premendus publico.
M A L. O sidera, ô cælum, ô solum? Huic etiam viro
Non deest patronus, esse qui malum neget.
G A. Qui vitia carpit, qui docet mores bonos,
Præitque primus quam judicat aliis viam.
Hunc esse mihi persuadeas malum virum?
M A L. Qui jura spernit, qui docet sectas novas,
Novosque ritus; qui petit conviciis
Populi magistros, Pontificibus detrahit,
Hunc esse mihi persuadeas bonum virum?
G A. Si tu nos severi & rectrici æquè judices
Essemus, aliis quàm sumus sæpe asperi;
Minùs paterent publicis conviciis
Flagitia nostra. Blandiamur quamlibet
Nobis, beati prædicemur, cœlites
Vulgo putemur, integri, casti, pii;
At nemo nostrûm maximis vitiis vacat.
M A L. Ut hæc Gamaliel vera sint, num cuilibet
E plebe fas est præsuli maledicere?
Plebs audiat, plebs pareat, sit sobria,
Injecta fræna non recuset: qui præest,
Plebs si quid erret, eam reducat in viam;
Lex ipse sibi sit: si quid autem erraverit,
Est qui scelestum cernat, & plectat Deus.
G A. Et tibi videtur æqua lex hæc? M A. Maximè.
G A, Quinam? M A. Quia propria est plebis ignorantia
Error, temeritas, imperitia, cæcitas.
G A. E plebe media sæpe deprehenderis
Qui principium non cesserit prudentiæ.
M A L. Quin ergo cathedra cedimus opilionibus?
G A. Opilio Moses, opilio David fuit.
M A. Eos erudivit cuncta spiritus Dei.
G A. Hunc poterit idem qui erudiit illos Deus.
M A. Nobis relictis erudiet illum Deus?
G A. Non sceptra spectat, non parentum stemmata,
Decusve formæ, aut regias opes Deus:
Pollura nullo corde sed contagio
Crudelitatis, fraudis & libidinis.
Hoc ille templo spiritus capitur sacer,
M A. Equidem Gamaliel, fateor ut verum, mihi
Videre pridem sacrilegam hanc sectam tuâ
Sententia probare. Non possum amplius
Celare tacitus, cum tuis majoribus
Indigna facias: qui tueri debeas
Auctoritatem maximè unus omnium
Nostram repugnas maximè: idque in gratiam
Juvenis furentis, per Deum rogo, edoce
Quâ spe ista tentas; aut quid hinc captas lucri?
Forte ille honores, aut opes dabit tibi,
Qui dignitatem funditus nostri ordinis
Evertit omnem, nosque ad inopiam vocat.
G A. O Malche vero procul aberras à scopo,
Nostram tueri dignitatem si putes
Nos posse fasta, viribus superbis,

Non hæc parentes ratio noſtros extulit,
MA. Vetuſta veteres, noſtra nos magis decent.
Suique vivat quiſque more ſeculi.
GA. Quin potiùs omnes bona bonos ſemper decent.
MA. Si quid paterni ſpiritus nobis foret.
GA. Et nos paternis viveremus moribus.
MA. Pœnas luiſſet morte nebulo hic, non minis.
GA. Aliena noſtro ab ordine eſt crudelitas.
MA. Quicquid Deo præſtatur id ſanctum & pium eſt.
GA. Morti immerentes impia eſt pietas dare.
MA. Hunc immerentem cuncta qui evertit, vocas?
GA. Si peccat ille, quin palam redarguis?
Quin lumen ingenii exeris illic tui:
Rudem peritus, doctus indoctum, ſenex
Aggrederè juvenem. Fors reduces in viam:
Et tibi apud omnes comparabis gloriam.
MA. Curanda non eſt iſta plaga molliter,
Sed ſiſne, ferro & igne: vel ſi quid ſcias
Quod ſine ferro & igne ſit crudelius,
GA. Sit ille qualem dicis, aut pejor etiam
Si vis, dare unum te tamen decet tibi,
Ut antè moneas hominem amicè & leniter:
Ne malle quiſquam præcipitare te putet
Dubium ſalutis dexteram quàm tendere
Jam peſſum euntì: plurimum intereſt tuam
Ad famam, ut omnes invidi etiam intelligant
Servare te omnes velle, perdere neminem,
Niſi obſtinata mente qui præceps ruat.
Unum oro ſalvem, te priuſquam longiùs
Abducat ira, cogita quid aſſequi
Hæc obſtinata pertinacia queas.
MA. Nempe illud hoſtem ut opprimam, ſoler bonos,
Dubioſque nemem & impudentes terream,
Legeſque patrias hoc cruore ſanciam.
GA. Quin potius illud aſſequere, ut omnibus
Gratatus eſſe civibus tyrannidis
Credere, ſanctum donec opprimeres virum,
Rationem quem non poſſeris convincere.
MA. Sit Sanctus ille, ſit gravis quantum libet,
Divinus illum ſpiritus non dirigit,
Quando inſtituta patrum negligit.
Et quando apud vos nil reperio præſidii.
Contra ruinam, regium auxilium petam.
CHO. Recte Gamaliel admonet, me judice:
Et tu monenti obtempera ed conſilii
Recti hoſtis ira mentis aciem obnubulat;
Auremque monitis obſtruit ſalubribus.
GA. Ille abiit ita incenſus & ſaltu tumens.
Ego quod licebat ſedulò pro viribus
Monui furentem, ſpiritus nixus meos
Lenire verbis mollibus fidem dedi
Conſilium, at ille, tantum abeſt ut gratiam
Ingratus habeat, etiam ut oderit bene.
De ſe merentem. Vulgò ita modò vivitur,
Noſtrique cœtus vitium ho eſt vel maximum,
Qui ſa ciaris plebem imagine fal'imus:
Præcepta tuto liceat ut ſpernere Dei;
Contra inſtituta noſtra ſi quid audeas,
Conamur auro evertere adverſarios,

Tollere veneno, ſubditiſque teſtibus
Opprimere : falſis regias rumoribus
Impſemus aures : quicquid animum offenderit.
Rumore falſo ulciſcimur, & incendimus
Animum furore turpidum : & calumniis
Armamus iræ ſævientis impetum.
Nullius ille nunc memor modeſtiæ
Graditur ad aulam : comminiſcetur novas
Sectas orirri, ſacra patrium deſeri,
Auctoritatem regiam ludibrio
Pater demum quicquid illi commodum eſt,
Honeſta ſceleri nomina obtendens ſuo.
His ſi moveri ſenſerit regem parum,
Invenier aliud ſævius telum : in caput
Jurata regis clamitabit agmina.
Secreta fieri colloquia : neſarium
Facinus pararì : conſilia clàm concoquit
Cœtus coire nocte : privatas opes
Per factiones impias augeicere.
Hæc ille finget, aut atrociora, ut eſt
Animi impotentis, barbaræque jugiter
Crudelitatis auctor. Hæc in regias
Stillabit aures toxica ingenii ſui.
Hoc adeò cunctis penè ſemper regibus
Commune vitium, facilè delatoribus
Prabere ſe re : quo quid eſt crudeliùs
Fictum, faciliùs creditur ; vanos metus
Fingunt ſibi ipſi : mobilis famæ levem
Sequuntur auram : qui fideliter monet.
Timidus habetur, languidus, torpens hebes.
Virtutis olim vertimus jam nomina ;
Virtute nulla ſplendidi : ſed ſplendidis
Titulis ſuperbi fallimus vulgus rude.
Quod ad propheram ſpectat hunc, modeſtius
Se noſter utinam gereret ordo. & cautius.
Si miſſus huc eſt ille conſilio Dei,
Humana poterit nulla vis obſiſtere :
Sin fraude tectum commin ſcitur neſas,
Seſe ipſe gladio ſubitò confodiet ſuo.
Interpretetur quisque pro ingenio ut lubet,
Si quis ſequatur hic meam ſententiam,
Cruore puras ſervet innocuo manus,
Nec temerè facti prodigus ſit ſanguinis :
Ne quæ ſtatuimus in alios crudeliter
Exempla, recidant poſtea in noſtrum caput.
Immanitatis non ſat Herodes habet,
Ni facibus iræ ſubditis, accreverit
Animi furentis impotens crudelitas ?

CHORVS.

Quanta mortales latebris opacis
Nox regit mentes ; quibus in tenebris
Degimus, lapſu celeri, fugacis
Tempora vitæ :
Occulit falſus pudor impudentem,
Impium celat pietatis umbra :
Turbidi, vultu ſimulant quietæ ;
Vera doloſi
Qui ſuit triſti gravitate vultus,
Unicum vitæ ſpecimen modeſtæ,

Æduat præceps furiis, & atrox
Fervet in iras.
Qualis Ætneis vapor è caminis
Saxa convolvit celeri rotatu,
Qualis arentem coquit in favillam
Flamma Vesevum.
Talis hunc cæcus furor ultionis
Cogit in vatem ruere innocentem,
Ut truci nudam malè veritatem
Crimine vexet.
Tu mali tanti genitrix, cupido
Gloriæ, vano tumefacta fastu;
Lausque fucati specie supernè
Splendida honesti;
Mentis ut regnum semel occupasti,
Fascinas blandis animos venenis,
Et relegata ratione turbas
Pectoris aulam.
Te fugit verum, pietas, pudorque
Te fides, & quæ melioris ævi
Hospes, infames vitiis reliquit
Ultima terras.
Si quis (ô) frontis nebulis remotis
Artifex nudas daret intueri
Pectoris curas, penitus revelans
Abditæ cæcum penetrale mentis;
Cerneres miris variata formis
Monstra, non magno fabulare in antro,
Plura quàm terris ferat in remotis
Nilus & Ganges, Libyéque sævis
Fœta portentis, latebrisque nigris
Caucasus horrent.
Non ibi tigris rabies cruentæ
Deesset, aut fulvæ feritas leænæ,
Non sirim nullâ saturata strage
Dira savorum ingluvies luporum,
Nec venenata basiliscus aura
Pestifer, longumque ferens soporem
Aspis, & caudæ metuendus uncæ
Scorpius telo, lachrymisque fictis
Personans seram crocodilus algam,
Nec doli vulpis, Phariæque fallax
Ludus hyenæ.
Victa crudeles pietas tyrannos,
Impios mores stola fimbriata
Celat, in panno tenui recondit
Nuda se virtus, rugurî sub umbra
Rustici, nec se titulis superbis
Vendit: insanosque fori tumultus
Rider, & plausus popularis auræ,
Nec cliens magni foribus patroni
Assidet: Vitæ tacitos beatæ
Rure secreto sibi nota tantùm
Exigit annos.

REGINA. HERODES.

RE. Tu lentus usque auctoritatem regiam
Labare nondum sentis; in tuum caput
Nondum parari cæcus insidias vides.
Nam concitator iste vulgi, si alterum

Superfit annum, vincla, carcerem, crucis,
Frustrà mineris jam suas circumspicis
Vires superbus, prosequentum jam grege
Obscurat aulæ regiæ satellites,
H E. A turba inermi quod times periculum?
R E. Secreta si conventicula fieri sinas,
A genere nullo non timendum existimes.
H E. At hic, ruentem sponte populum ad se docet.
R E. Magis timenda est fusa latè factio.
H E. Crimen refellit istud, hominis sanctitas.
R E. Hoc tecta velo sæpe flagitia latent.
H E. A purpuratis vis timenda est sæpius.
R E. Et à severis fraus timenda hypocritis.
H E. Inops, inermis, unda cui sedat sitim,
Dat silva victum, terra graminea eorum.
Quem cogitare poterit, is sceptris dolum?
R E. Vides amiculum, & cibum & potum vides;
At quod reclusum pectore gerit, non vides.
H E. Conditio regum misera, si miseros timet.
R E. Si nil timendo præda fit, miserrima.
H E. Quid ergo tutum jam supererit regibus?
R E. Omnia, quieri si quod obstat auferant.
H E. Nempe hoc tyrannus interest regi bono:
Hic servat hostes, hostis ille civium est.
R E. Utrumque durum est, & perire & perdere:
Sed si eligendum est, præstat hostem perdere.
H E. Cùm non necesse est alterum, utrumque miserum est.
R E. Tanto in tumultu nihil agendum est asperè,
Quum concitatur mobilis vulgi furor:
Leges, religio, auctoritasque principis
Contempta, plebi est infimæ ludibrio?
Cane, lenitatis falsa species avocet
Tibi mentem ab æquo: quæ videtur lenitas,
Propiùs tuenti summa erit crudelitas.
Dum parcis uni factioso & perdito,
Is perditum omnes, in caput quos hic tuum
Armare satagit; finge fieri, quod fore
Tandem necesse est, concitari mobile
Ad arma vulgus, cuncta passim lugubri
Ardere bello, vasta linqui prædia,
Urbes cremari, virgines per vim rapi,
Manasque dubia conseri victoria;
Quum frena legum ruperit licentia,
Damnabis istam serò tum clementiam.
Atque ecce coram pestis & mali caput.
Hic censor ille est. Hunc roga, plura audies
(Ni fallor) ab eo, fama quàm vulgaverit.
Nec miror esse sceptra qui spernant tua;
Quando ipse pravos levitate provocas.
H E. Quum multa possis, facere viribus modum.
Regum bonorum est. R E. Et tu ne, jam sceptris modum
Hic faciet? hujus, regnum habendum arbitrio est.
Si regis esse animus in te. H E. Quin abis?
Mihi hæc relinque. R E. Quin abeo, ne denuò
In os, ut antè, contumelias feram.
Regina inulta quando cedit infimis,
Quæ spes fovebit æquitatis cæteros?

HERODES

HERODES. IOHANNES. CHORVS.

HE. Jámne abiit? ab. Hoc agamus interim
Non eſt quòd id te moveat, aut novum putes,
Si læſa mulier nobilis, dives, potens,
Regina denique graviùs æquo iraſcitur.
Vel ipſe teſtis eſſe poteris optimus
Quantum ſaluti faverim ſemper tuæ.
Namque univerſæ plebis odium te petit,
Et ad luendas flagitat pœnas reum:
Dolentque proceres, & ſacerdotes fremunt.
Atque adeò quid ſit, quod querelam publicam
Incendat, edam breviter. Omnes ordines
Laceras maledicis concionibus palàm:
Vulguſque, veterum decipis legum rude,
Lethale ſpargens dogmatis virus novi:
Et turbulentis vocibus, regni ſtatum
Tranquillitatémque labefactas publicam:
Parére prohibes milites duci ſuo,
Parére populum Cæſari, vulgo nova
Dum regna ſpondes: liberos jugo exiero
Fore polliceris, ſpéque vana concita:
Gentem rebellem nec finis quieſcere.
Et calamitatum ceu tuliſſemus parum,
Romana demens arma rurſus provocas.
Nec dubito quid ſis auſus abſens, quum palam
Mihi impudicas exprobràris nuptias?
Et odia populi nixus in me accendere,
Fratremque mecum prælio committere
Tentàris, in te quod erat. At velut parum
Scelerum patraſſes, auſus omnia in omniub
Pariter ſalutem, bello jam cælo paras:
Et ſacra, quibus hoc hactenus regnum ſtetit,
Abolere tentas. Hæc populus omnis fremit:
Lentumque legum me queruntur vindicem
Patriarum, at in te durius nihil tamen
A me profectum eſt: & modò quicquid favor
Judicis amici & benevoli poterit dare,
Tribuetur à me liberaliter tibi.
Neque enim tyrannum genuit avidum ſanguinis
Veſtri pater me Aſſyrius, aut Ægyptius.
Et patria, & altrix, & parens eadem mihi
Vobiſque terra eſt, infima quoties perit
De plebe quiſquam, corporis membrum mei
Toties revelli exiſtimo: meus cruor
Mitti videtur, facilem & æquum judicem
Herodem videbis. Si reſellere cætera
Objecta poteris, quicquid in me dixeris
Olim, meoſque, gratiam facio tibi.
Tu, teſte populo intelliges injuriam
Negligere propriam perſequi me publicam.
Utinam ipſe reliqua diluas ſic crimina,
Severitatis ut mihi nullam tua
Occaſionem linquat innocentia.
CHO. Hâc perge charus eſſe: vives poſteris
Clarus. Nec auro, nec catervis militum
Tam crede regna tuta, quàm quæ charitas
Et æquitate parta defendit fides.

Tenenda populi fræna cui credit Deus,
Audire oportet multa? cuncta credere
Necesse non est, quæstus, invidia, favor.
Timor, dolorque sæpe vera supprimunt.
E plebe si quis aut patrum inclementiùs
Me credit in se prolocutum quippiam,
Vitam necesse est arguat priùs suam,
Orationem quàm meam culpet: mea
Hæc ratio semper fuit, uti reprehenderem
Delicta publica publicè, occultè nihil
Facio, doceove. Non latebras aucupor
Cæcas, nec homines sed vitia redarguo.
Quam me rogarent militet, quonam modo
Servire possent pariter & regi, & Deo:
Pulsare veruì, rapere, vim facere, dolo
Circumvenire improvidos, componere
Cupidinem jussi ad modum stipendii.
Nec spem novarum prædico rerum, nisi
Quam vos propheris ex vetustis creditis
Mecum, nec unus interim è tot millibus
Auctore me qui principem contempserit,
Proferrur. Illa sive fama retulit,
Seu finxit ira cæca, dum præceps furit
Studio nocendi, nuda facilè veritas
Per se refelleret. Sacra quàm piè colam
Et instituta vetera, nullum certius
Indicium opinor; quàm meorum criminum
Præclarus index quòd palam non prodeat:
Clam murmuret, ubi facilè fit fictis locus.
Quòd te negavi posse fratris conjugem
Habere jure, id ipse tecum cogita,
Utrum placere tibi sit æquius, an Deo:
Atque utinam is animus omnibus itidem foret
Quicunque regum sese amicitiæ dicant,
Ut vera malint proloqui ac salubria,
Quàm blanda dampno mox futura: quot malis
Præclusus aditus esset, & molestiis?
Ego si quid olim liberiùs, ac veriùs
Dixi, tu, ut æquum est æquitatis vindicem,
Æqui bonique bonus & æquus consule:
Tuæque fines hos statue potentiæ,
Mensura legum quos tibi præscripserit.
Quod jus in alios hic habes, in te Deus
Aliosque reges omnium rex obtinet.
Proinde quicquid de capite statues meo,
Statuere id ipsum crede de tuo Deum.
HE. Quum in astra venies, loquere tum cœlestia:
Terrena jura patere, dum terram coles.
IO. Terrena vereor regna, pareo regibus:
Æterna patriam regna puto, regem colo,
HE. Res ipsa clamat, regibus quàm pareas;
Parere regem qui tuis vis legibus.
IO. Si ferre leges mihi placeat, edicerem
Parere populos regibus, reges Deo.
HE. Sat litigarum est, rursus hunc abducite
Perplexa res est, donec cuncta certius
Comperta pateant, stat nihil decernere.
CHO. Qui de tyranni oratione se autumat
Perspicere mentis posse sensus abditos.

Næ turbido ſe credere ſpeculo ſciat.
Utinam ſecundet cuncta cœleſtis parens?
Sed ominari metuit animus quæ timet.
H E. Fortuna regum quam miſera ſit & anxia.
Nec fando poterit explicare oratio,
Nec cogitando mentis acies aſſequi.
Nos eſſe vulgus liberos ſolos putat,
Solos beatos, quos egeſtas obſidet,
Formido cruciat, miſera ſervitus premit.
Quodcunque populus diligit, cupit, timet,
Audet fateri liberè; procul metu
Fruitur modeſtis opibus, at nobis foris
Perſona honeſta eſt induenda; cogimur
Vultu benigno humaniter promittere;
Palàm profari juſta ficto pectore;
Differre bilem, ſupprimere odia in ſuum
Tempus; minari maximè, cùm maximæ
Cauſæ timoris anxium pectus premunt:
Spernit modeſtum principem plebs, aſperum
Odere. Vulgo ſerviendum eſt mobili,
Et imperandum; nil meo arbitrio gero.
Hanc ſi prophetam perdo, populum offendero:
Si ſervo, regno conſulo parum meo.
Quid ergo agendum eſt? id ne dubium eſt? imperi
Habenda ratio eſt, ipſe mihi ſum proximus.
Si ob ſcepira populo ſerviendum eſt ſtultius
Quid eſſe poterit, regna quàm peſſundare,
Placere vulgo dum ſtudes? plebs gaudia,
Iraſque temerè ſumit, & temerè abjicit.
Nunc ſtat, cruore auctoritatem regiam
Stabilire, vulgus facilè poſt placabitur.
Si ſerpere malum latiùs præſens ſino,
Remedia vincet, auſus eſt videlicet
Mihi impudicas exprobrare nuptias
In os: id illi impune ſi permiſero,
Non ſtabit illic hominis impudentia;
Jam ſcepira leges ad ſuas flecti volet:
Jam vincla captis induet. jam non regi,
Sed regere cupiet, jura regibus dabit;
Confunder imis ſumma: gliſcenti malo
Statim medendum eſt; antequam creſcat, recens
Flamma opprimenda eſt, contumelias novas,
Veterem ferendo, provocas, injuriam.
Populo ſecundo ſi expetere pœnas queam,
Populi favoris gratiam non negligam:
Si nequeo, regno cuncta ſtat poſtponere.
Quid Maſchus ire garriat de legibus,
Quas curioſas quæſtiones litibus
Inexplicatis jactet, id nihil mea
Referre credo, modò populus unam hanc ſciat
Legem tenendam, præter ut leges, mihi
Licere quidvis, eſſe legitimum putet.

CHORUS.

O ſpatioſi conditor orbis!
Cujus trepidant omnia nutum,
Cœlum nitidis ignibus aptum,
Tellus vario florida cultu,
Tumidum refluis æſtibus æquor,
Nonne ad noſtras pertulit aures

Fama, prioris conscia secli,
Ævi splendida facta priorís:
Cùm tu, validæ robore dextræ,
Auro atque opibus, regna superba
Ipsa extinxti, à stirpe revellens,
Illorum ut nos agro insereres:
Agro haud ense aut jaculis nostris,
Aut consilio, vique parato.
Sed nos cœli favor omnipotens,
Per fera tutos agmina duxit:
Non tu rex ille Isacidarum:
Non tu gentis Deus Hebrææ?
Cujus ductu, perfida castra
Proculcavemus, hoste perempto
Non consili robore nostro,
Sed & duce & auspice te præclarè
Sæpe retulimus patriæ palmas.
Nunquid penitus deseris, olim,
Genitor, populum tibi dilectum?
Nunquid fabula linquimur hosti?
Spreta est pietas: religio jacet:
Fraus purpureâ regnat in aulâ:
Populus, tanquam victima, sanctus
Dat pia sævæ colla securi;
Vates pereunt ense tyranni,
Nostris gaudent luctibus hostes,
Et pietatis sub prætextu,
Meriti pœnas, regna gubernant;
Meritos regnum pœna coërcet.
Exurge, tuo populo fer opem:
Exurge parens optime, & hosti
Da te talem cernere, qualem
Te viderunt æquore patres
Rubro Pharios mergere currus.
Qualem vatis fatidici olim
Tu puer oculis vidit apertis,
Dantem igniferis frœna quadrigis,
Totis flammas spargere campis.
Te, caligine pulsa erroris
Humanæ qui lumina mentis
Obruta cæca nube recondit,
Et quæ primo Sole tepescit
Tellus, & quæ mergere ponto
Cernit rutilæ lumina flammæ,
Unum agnoscat cuncta potentem.

MALCHVS. IOANNES.

MAL. Sic se profectò res habent mortalium;
Ut optionem si tibi obtulerit Deus,
Incertus erres quid recusès, quid velis:
Opes, honores, rem tibi & tuis cupis,
Quæ perdiderunt sæpe voti compotes,
Hosti imprecaris vincla, carcerem, fugam,
Quæ sæpe pariunt maximam illi gloriam,
Tibique damnum: quod adeò verum meo
Didici periclo exempla ne longè petam.
Nam cum remotis montium degens jugis,
Baptista vulgus fascinaret hic novus,
Plebisque secum credulæ traheret gregem,
Ego Phariseæ dignitatis vindicem

Me præstiti unum, cæteris cunctantibus:
Nec experiri cuncta desit priùs
Quàm dura sontes vincla pressérunt manus,
Hostémque carcer publicus compescuit:
Aul mque totam criminum implevi. At nihil
Ut video prosunt vincla, carcer, crimina;
Sic plebis animos occupavit impiæ
Vis dira pestis, omniumque pectora
Lethale virus perhibêre, ut illius
Clades honorent, ingemant periculis;
Quæcunque pergo, me execrantur, indicant
Me digito, iniquo me intuentur lumine:
Illi favetur sacrilego qui sustulit
Rerum universa & ordinum discrimina;
Et exc barur ante clausum carcerem.
Nihil miseriùs esse nobis arbitror,
Qui nos, omissis rebus altis, commodo
Populi dicamus: quisquis illi mancipat
Se, collocatam gratiam sciat malè:
Ut qui maligno semper ingenio solet
Favere pravis, optimates spernere.
Quò conferam me? quid querar primùm? quibus
Potissimùm irascar? cui opem primùm feram?
Pseudoprophetam populus impius colit:
Mussant rabini: connivet rex, negligunt
Proceres: ruentes solus his humeris ego
His fulcio humeris patrios ritus, manum
Nullo admonente, publicam solus vicem
Doleo, quid igitur? deseram munus? sacræ
Legésque prodam, dignitatémque ordinis?
Méque esse patiar hostibus ludibrio?
Patiar profectò. Nam quid aliud jam queam?
Ferámne solus, ferre quod cuncti abnuunt?
Et me ruinæ publicæ objiciam? Deus
Suæ tueatur, quando jam sic vivitur,
Ut quisque caveat sibi, ego mihi sum proximus.
Si malè gero rempublicam, in meum caput
Ruina vergit: qui favent nunc maxime
Stanti, jacentem calcibus primi petent.
Si bene geram rem, gratiam malè collocem,
Nihil parabo præter invidiam mihi.
Nunc Gamalielis serò consilium placet,
Nisi forte serò nemo resipiscere potest.
Malo ego requirant hic meam constantiam,
Quàm re peracta temeritatem puniant.
Quod cuique visum est sentiant: molestiis
Ego me explicabo, & gratiam reparciam
Hoc cum prophera; nec animi simplex homo
Renuet opinor. Duriorem si mihi
Se ostendet, omnes admovebo machinas,
Ne populus illum credat arribus meis
Periisse populum si reconciliavero,
Non undequaque cesserit res pessimè.
Atque ipse opinor, ipse nimirum est, vide
Qui cœtus illum sacrilegum sequitur comes.
In urbe media nos inanes interim
Inter cathedras desidemus, at libet
Audire primùm quid magister hic ferat.

IO. O magne rerum rector, auctor, arbiter:

Te cuicquid aër continet laxo sinu,
Quæcunque tellus educat, quicquid suis
Ferum sub undis nutrit, agnoscit Deum,
Sentit parentem, legibus semel datis
Obsequitur ultrò tramite immutabili.
Jussu tuo ver pingit arva floribus.
Fruges dat æstas, fundit autumnus merum,
Hyems pruinis vestit albicantibus
Montes, in æquor curva volvunt flumina
Moles æquarum, mare reciprocat vices
Noctem Diana. Phœbus incendit diem,
Et inquieta lustrat orbem lampade.
Nil denique usquam est sive cœlo, seu solo,
Quod non libenter pareat regi suo,
Amet parentem, & officiis quibus potest
In conditorem studia declaret sua.
At solus homo, quem cæteris longè magis
Gaudere decuit, & obsequi jussis Dei,
Contemptor unus inter omnes maximè est:
Præcepta spernit, frœna legum rejicit;
In omne præceps facinus iri libidine
Metitur æquum: ponderat jus viribus.
MAL. Principia rectè sese habent tibi hactenus.
JO. Nec tam per orbem devias miror vago
Errore gentes, quam populum qui se Dei
Hæreditatem jactat, & conviciis
Incessit alios, impiosque clamitat:
Quum nulla, qua sol cumque terras aspicit
Gens orbe toto vivat effrenatius,
MAL. Sane locutus cuncta verè es hactenus.
JO. Nec ista vulgi culpa tantum est mobilis:
Levita longè veste fulgens candida,
Legisque scriba torgidus scientiæ,
Et vos verendi ætate matura senes,
Obliquus error devio flexu abstrahit;
Viduæ, orphanique causa, vestra ad pulpita
Succumbit; opprimitque dives pauperem:
Iniqua juxta & æqua sint venalia.
MAL. Disrumpor ira tacitus hæc ut audiam,
JO. At vos Rabini, sanctitate cæteros
Præstare qui simulatis & scientia,
Et vos sacerdotum sacrata dignitas,
Princepsque sacri pontifex collegii,
Decimatis omne terra quod profert holus,
Non vos anethum, mentha, ruta, & allium,
Urtica non vos aut viride fœnum fugit.
At si legendum, si docendum scilicet
Responsa vatum, & sanctioris orbita
Monstranda vitæ, vestra demum auctoritas
Et muta, muti non latrantis hic canes,
Circumfrementes vestra non ovilia
Lupos abigitis, quid lupos dixi? lupi
Vos estis ipsi, vos gregem deglubitis.
Vos lana vestit, lac sitim sedat, fœmen
Caro; gregem non pascitis, vos pascitis.
MAL. Facessat hinc in maximam malam crucem
Concordia egone patiar amplius meo
Sic insolenter contumeliam ordini.
Fieri? Deus me si ex olympo mitteret,

Hac

Hæc lege ut hæc sint audienda, deferam
Mandata potiùs, ista quam dicta audiam.
Durare nequeo ulteriùs: Heus tu vir bone,
Turbæ magister unice; hæc nempe est tua
Doctrina? populum in callidum sic instruis?
IO. Si probus es, ad te haud attinent quæ dicimus.
MA. Ad te, sacerdotem attinet traducere?
IO. Benè puto dici, cùm malis dictum est malè.
MA. Patrem juvenem convenit majoribus.
IO. Parère cunctos convenit magis Deo.
MA. Te jussit igitur ista proloqui Deus?
IO. Jubet protari vera cunctos veritas.
MA. Tacuisse vera sæpe multis profuit.
IO. Cum scelere juncta nil moramur commoda.
MA. Scelus videtur, ni scelus dicas, tibi.
IO. Scelus videtur, tot perire millia
Spectare, possim cùm reducere in viam.
MA. Reduceret? gregis nónne pastores sumus?
IO. Si res quidem eadem est pascere & deglubere.
MA. Rerum tuarum satage, nostra defere.
IO. Vicina cùm res agitur, agitur & mea.
MA. Quis tandem es, oro, auctoritate hac præditus?
Tune ille Christus patribus promissus es?
IO. Non ium. MA. Propheta es ille? IO. Non sum,
MA. Es Helias?
IO. Nec Helias sum. MA. Si nihil es horum, neque
Spes nostra Christus, nec Propheta, nec Helias,
Quinam auctor audes esse Baptismi novi?
Quem te esse tandem perferemus? indica.
IO. Vox ium in remotis montium clamans jugis,
Viam parate, facite rectas semitas
Veniente Domino, cujus adventu cavæ
In plana valles explicabunt se, solo
Saxosa montes culmina æquabunt. ego
In nomen ejus abluo populos aquis,
Cui detrahendis servus etiam locculis
Indignus essem, nemo quem agnoscit, licet
Versetur inter vos, & usque obambulet
MA. Quos iste laqueos nectit atque ambagibus
Eludit! istam quam tibi sic vendicas
Auctoritatem quo probas miraculo?
IO. Possem ego vicissim te rogare etiam, tuam
Auctoritatem quo probes miraculo?
MA. Ut contumax est: quamliber celes, tamen
Quid in furorem te rapiat, omnes sciunt.
Nostra profectò crescere invidia cupis,
Rem comparare gloriamque incommodo
Nostro, arrisusque vis potens fieri malis.
Nec decipis nos: ipse tete decipis.
Nec primus ista es tallere aggressus via,
Postremus utinam debitas pœnas luas:
Aut potiùs animum in melius admonitu meo
Mutes: & auctor ut fuisti errantibus,
Mutatus auctor sis revertendi in viam?
Vidi severam veste sanctimoniam
Præ se ferentes, ut facilè facerent fidem
Animi modesti & simplicis; post artibus
Ubi his honores comparassent & opes,
Audare lenium ingenia; probitatem priùs

Bene

Benè simulatam propalam contemnere,
Et fræna veris moribus permittere.
Quòd si hàc honorum tendis ad fastigia.
Rerum imperitum fallit ignorantia;
Non isto ad altum tramite itur gloriam;
Ni me fefellit pessimè non pessimus
Magister usus, & senecta usus parens:
Famæ, reique consules melius tuæ,
Si tuta potius appetas quam splendida.
I O. Si vera dico, recta facio, cur mihi.
Quisquam imperare debeat silentium?
Sin falsa, doctus imperito id indica.
M A. Horum pigebit, morte quum pœnas luet.
I O. Isthæc minare: fata formidantibus.
Si vivo longum, taxo non latabere
Hac contumacia. Scies quid sit senes
Negligere, scribas jurgiis proscindere,
Dictis Rabinos provocare procacibus:
Et quando amicos nos habere negligis,
Qui possit odium fortè cognosces senum.

CHORVS.

Ad furta qui se comparat,
Noctu na vitas lumina.
Odit facem sicarius,
Sui furoris conscium,
Puer recusat pharmaca,
Condita amaro absinthio;
Abhorret à salubribus
Vulnus refectum emplasmatis.
Occulta cui mentis mala,
Secreta rodunt pectora,
Huic est molesta veritas,
Quæ cor revelat turbidum
At vos severi hypocritæ,
Quos fronte duros tetrica
Lucrum juvat nefarium, ex
Errore vulgi creduli,
Quantum libet recondita
Celaveritis crimina
Quamvis tegatur sordida
Sentina mentis impiæ,
Vos vestra conscientia
Secreta rodens arguit;
Vos clausus intra viscera
Occultus exest carnifex,
Duro flagellans verbere.
O ter beatum & amplius,
Qui purus animi, ad judices
Non sit reus domesticos;
Clauso nec in præcordiis
Tortore semper vapulat!

MALCHVS. CHORVS. REGINA.

M A L. In rege nulla certa spes est, publicam
Suam que causam prodidit pravo ambitu,
Populo placere dum studet, dum gratiæ
Venatur auram, lenitatis imagine
Me plebis iræ nixus est supponere:
Suâsque voluit vindicare injurias
Meo periclo. Nempe Baptistæ necem

Ut si videret ægriùs ferre populum,
Populo paratus capite confestim meo
Litare: populum si tulisset leviter,
Novæ interemptum factionis principem,
Quòd se vultus esset maxima cum gloria,
Credi volebat: callidè, sic exhibent
Alterna reges civium de sanguine
Spectacula sibi. & eade ludunt mutua.
Quodcunque vulgus approbat, sibi vendicant;
A se patratum prædicant: laudi suæ
Nostri laboris arrogant industriam.
Popularis aura si favoris flexerit
Secus ac putabant & petebant, transferunt
Culpam in ministros, & cruore innoxio
Animâque vili crimen avertunt suum.
Superest doloris sola nostri particeps
Regina, tigris orba ceu catulis furens
Baptista thalami quòd prioris fœdera
Polluta coram rege non probaverit,
Palamque veritos lege damnâris toros
Cum uxore fratris. Flamma dum recens calet
Iræ æstuantis, turbidæ menti faces
Supponam, alamque commodis sermonibus.
Atque ecce sese in tempore offert commodè.
CHO. Nunc flamma flammæ, toxicum nunc toxico
Accedit: instat ultimum periculum.
MA. Regina salve, splendidum gentis decus,
Et sola regni digna tanti culmine.
RE. Et tu rabine Malche, sed quid tristis es?
MA. Idem quod animum, ut arbitror, pungit tuum.
RE. Forsasse: sed tu quid sit, ede apertius.
Ecquid animo æquo fers dignitatem tuam
Sperni? per orbem sacro sanctam regii
Auctoritatem nominis vilescere?
Et sceptra vulgi subjici ludibrio?
RE. Quid ergo faciam? quod remedium sit, doce.
MA. Iras & animis, & tuis natalibus,
Thalamisque dignas cordè tandem concipe.
RE. Jamdudum id actum est: rumpor ira, lachrymis
Objurgo, clamo: sed nec ira nec lachrymis
Promoveo quicquam, verba venti dissipant.
MA. Si auctoritate qua decet apud conjugem
Esses, inultas sic tuas injurias
Tulisset, aut, ut verius dicam, suas?
RE. Studia ipse populi Malche cernis. Forsitan
Hac rex putavit posse pœna spiritus
Arces retundi. & mitigari audaciam.
MA. Tu si feroces spiritus coërcitos
Putes latroni huic vinculis & carcere,
Erras. Ferarum sævit acrius furor,
Quas fracta fudit cavea, quàm quas devis
Silva alca semper educavit montibus.
Quid liberatus non ager, cujus colit
Nunc vincla populus? provocata accenditur
Non mitigatur ira; contumeliis
Elatus animus ad furorem impellitur.
RE. Quin lenietur potius hoc beneficio:
Quod qui perierat pertinacia sua,
Sit liberatus regis clemencia.

M A. Quod tu beneficium, ille putat injuriam?
Sesèque vinctum quàm solutum sapius
Per te meminerit. Asperum ingenium refers.
M A L. Id penè cunctis insitum est mortalibus;
Quod benè patrâris, gratia ilicò perit;
Quod malè patrâris, nullus obliviscitur.
Odère cuncti propemodum beneficia,
Quorum memoriæ junctæ sunt maleficia.
Baptista quoties memor erit meriti tui,
Meminisse toties sceleris eum sui puta:
Se scelere credet, non solutum, sed tuo.
Animo nocentem liberum pravo ambitu;
Pœnam remissam, in tempus iram supprimi.
R E. Ingenia sæva mitigat benignitas.
M A Longo quod usu in pejus usque induruit,
Multo facilius fregerit quàm flexeris.
R E. Quin ergo dubiam, quid sit è re, præmones?
M A. Reddam expedita hæc faciè, si credas mihi.
R E Modò præmoneto, nulla erit per me mora.
M A. Quærendo, agendo, providendo, haud ocio
Res magnæ aguntur. R E. Si nihil promoveris
Quærendo, agendo, providendo non magis
Præstat quiesse, quàm negotium ut tibi
Fruſtrà facessas, & alii sis risui.
M A. Quod sæpe vis non perficit, vincit, labor.
Nec alta quercus ista subitò sternitur.
Nec vertit aries bellicus primo impetu
Muros: frequenter quæ putâris perfici
Non posse, tempus expedit: quæ non potest
Plerunque ratio, expugnat importunitas.
Proindè precibus lachrymis misce preces,
Irasque monitis, blanda dicta jurgiis:
Ambi maritum sedulo omnibus modis;
Occasiones usque quaque amplectere.
Si peragi apertè res nequit, tendas dolos.
Quod spectat ad me, certa stat sententia
Nisi re peracta neutiquam desistere.

CHORVS.

Tandem livor, & impiis
Accensus furiis dolor
Vires sævitiæ suæ
In vatem exeruit pium.
Illinc sæva calumnia
Diræ junctæ tyrannidi,
Pugnat fraude nefaria:
Hinc innoxia veritas
Nullo fulta satellite,
Spernit terrificas minas.
Tot telis petitur caput
Unum, tot pariter doli
Intentant juveni necem.
Ille ut tunsa furentibus
Ilex dura aquilonibus,
Aut rupes remeabili
Quam fluctu mare verberat,
Nullo concutitur metu.
O numen venerabile
Cunctis candida veritas!
Quam nec bellica vis me

Nec fraus insidiis poterit
Firmo pellere de gradu.
Sola non metuis graves
Fortunæ instabilis vices.
Non obnoxia casibus
Ullis pectora robore
Armas insuperabili:
Et vitæ dominam & necis
Parcarum indomitam manum,
Nobis esse veras gravem.
Sed cesso vatem convenire, nuncio
Ut impleam aures omnium miserrimo?
Atque eccum ante ipsas carceris fantem foret?
Propago sanctis sanctior parentibus.
Et innocentiæ una pristinæ fides,
Incolumitati, dum tempus sinit, tuæ
Consule. Rabinus Malchus intentat dolos;
Occultè inops regina consilii furit:
Blanditur auta, rex suam sententiam
Dissimulat, alii vera mussant dicere,
Jam tempus instat ultimi discriminis.

IOANNES.

Quid est pericli? CH. Mortis urget terminus.
IO. Hæc summa nobis imminemis est mali?
CH. Quo nullum in hominem cadere possit amplius.
IO. Ut vis tyranni cesset, ac dolus, feret
Hanc sponte nobis temporis longinquitas,
Pravo timendam, ac innocenti opnabilem.
CHO. At tu salutem negligas tuam licet,
Te ratio nostri tangat; istos spiritus
Paulum remitte: precibus animum regium
Flecte: per amicos non inexorabilem
Spero futurum. IO. Sedulò nonne hoc ago?
CH. Utinam tibi istam præbeat mentem Deus?
IO Nihil precari est opus, is animus jam diu est.
Explere properat rex meo iram sanguine:
Nec ego recuso, qui magis regem queam
Placare, quàm quum volumus eadem & nolumus?
CH. Bona verba. IO. Quid igitur mihi auctor es? duo
Reges utrinque facere pugnantia jubent:
Cœlestis alter, misericors, clemens, bonus;
Terrenus alter, impotens, ferox, malus.
Mortem minatur alter; alter me vetat
Mortem timere, polliceturque præmium
Vim non timenti; corpus alter perdere
Potest; at alter corpus una & spiritum
Torquere flamma poterit inevitabili.
Hi quum repugnent, consule utri paream.
CHO. Placare nunquam postea Herodem datur,
Oblata si nunc prætereat occasio;
Dei sed ira semper est placabilis.
IO. Divina quantò sævit ira lentiùs;
Hoc mota pœnas exigit severiùs.
CHO. Sic fata spernis, quæ Deus mortalibus
Timenda voluit esse? néve corporis
Animique sanctum dirimeret consortium
Oblata temerè causa, vinclo mutuo
Amoris animum corpori connexuit.
IO. Non sperno mortem: at morte momentanea

Fugio perennem : quem Deus lucis mihi
Concessit usum, reddo repetenti libens.
C H. Itáne relinquis orphanos parens tuos ?
I O. Nunquam orphanus erit, qui Deum credit patrem.
C H. Nil te propinqui nil amicorum movent
Lachrymæ impotenti quos tyranno deseris ?
I O. Non desero, sed potiùs ab eis deseror.
Namque institutam ab initio mundi viam,
In fata curro. Nempe lege hac nascimur,
Quicunque lucis fruimur alma munere,
Conditio cunctos una cohibet, rendimus
In mortem, eò nos singuli ducunt dies.
Mortem esse pœnam voluit improbis Deus,
Bonisque portum, terminum longæ viæ,
Ad longioris vitæ initium januam,
Quæ nos perennis splendidam ad lucis domum
Mittat renatos veriùs quàm mortuos :
De carcere hic est exitus mortalibus,
Et ad carentem morte vitam transitus :
Hac universus præiit cœtus patrum,
Cursu sequentur, quis ubi liquit carceres,
Non cursor animo rapitur ad metam ? freto
Quis æstuoso nocte tenebrosa vagus
Portu recuset se quieto condere ?
Quis exul errans per peregrini soli
Deserta te sua, doleat in patriam citò
Sese reverti ? lætus ergo tramite
Decurso ad ipsam stare metam me puto,
Jam propè peractæ liber è vitæ freto
Prospicio terram, de peregrino solo
Domum revertor, optimum primum patrem
Visurus : illum nempe patrem, qui solum
Revinxit undis, induit cœlum solo ;
Regitque certas mobilis cœli vices :
Servator, auctor, rector unus omnium ;
Cui cuncta vivunt, viva juxta ac mortua.
Ut flamma sursum sponte volvit vortices,
Undæ deorsum perpeti lapsu ruunt,
Propriamque pergunt ire cuncta ad somitem :
Jamdudum anhelat spiritus cœlo editus,
Rerum ad parentem lucis æternæ incolam,
Quem contueri est vita, mors non cernere.
Non si pruinis obstet horrens Caucasus,
Aër procellis, unda tempestatibus,
Tractusque nimiis invius caloribus,
Eò ire pergam ? non ; tot ut videam duces,
Reges, prophetas, judices pios, via
Rumpenda, vel si mille mortes obstruant ?
Ergo recluso corporis de carcere,
Eò evolare spiritus liber cupit,
Quo cunctus ibit orbis serius ocyus.
Nam longa vita nil opinor aliud est,
Quàm lenis duro servitus in carcere.
O mors laboris una laxamen gravis !
O mors doloris portus, & mali quies !
Notumque paucis commodum mortalibus,
Formido pravis, & bonis votum, tuo
Sinu recepta naufragum hoc corpusculum
Et sempiternæ duc quietis in domum,

Qui

Quò non sequetur vis, dolus, calumnia.
CHO. O te beatum hac pectoris constantia!
O nos miselios, quos iners animi metus,
Felicitatis privat hoc consortio!
Quando igitur ipse quod opus est facto tenet,
Salve valeque sempiternum dicimus.
Quàm discors hominum tramite dispari
Fertur lis animos! non metuit mori,
Qui nil commeruit: qui meruit mori,
Si vanis leviter mors crepuit minis,
Exanguis trepidat degeneri metu.
Quam mortem fugiunt gnaviter improbi,
Per flammas, per aquas, saxaque devia;
Tam mortis cupidi præcipitant boni
Illustres animas dura per omnia:
Nempe ignota malis commoda mors habet;
Et fati comes est vita beatior:
Nec toti morimur: sed melior rogos
Nostri pars avidos spernit, & æthera
Sublimis patrium scandit, & igneos
Inter cœliculas certa animas manet
Sedes innocuas; at malè conscios
Manes exagitant sulphureo in lacu
Crinitæ colubris Eumenides nigris,
Et jejuna avidi guttura Cerberi,
Et nunquam saturi copia Tantali.
Hinc formido malis: hinc bona spes bonis;
Et vitæ fragilis prodiga pectora
Dum vitam properant infragilem sequi,
O siren magicis illecebris potens,
Et fallacis amans vitæ fugax boni,
Tu nobis teneris blanditiis mali
Vicinium effugium claudis; & obstruis
Portum perpetuæ pacis amabilem,
Nullus terror ubi Martius increpat,
Nec rauco reboant classica murmure,
Nec pirata rapax æquora territat,
Nec latro tacitum trux nemus obsidet;
Nec sceptri misera præda cupidine
Insanus populis exitum creat:
Nec felix placido solus ut otio
Torpescat, tenues cladibus obruit:
Nec viles animas qui miserabilis
Vulgi pro titulis mutet inanibus.
Sed tranquilla quies, almaque faustitas,
Et simplex probitas omnia possidet,
Et ferri in tenebras indocilis dies.
Et vita alterius nescia funeris,
Et luctus queruli nescia gaudia.
O dulce hospitium corporeæ domus;
Et vitæ nimium carcer amabilis
Jam tandem magicis exue noxibus
Mentem cœligenam, quam patriæ suæ
Oblitam gremio amplecteris ebriam
Lethes somniferæ deside toxico,
Et lætam thalami degeneris jugo.
O fallax lutei tegmen amiculi,
Vanesce in cineres rursum abiens tuos!
Ut rursus patrio reddita mens polo

Furi ſe radiis luminis expleat.
Et te peſtiferis morte laboribus,
Et mentem anxiferis ſolve moleſtiis.

REGINA.

Pharifæus igitur ſpem feſellit? rex pari
Se vanitate pariter & me prodidit.
Vulgi loquacis dum timet rumuſculos:
Formido miſerè, nata quid rerum gerat;
Saltationis nuper in convivio
Cui rex frequenti præmium ſponderat
Quodcunque peteret; illa Baptiſtæ caput
In lance pepigit ſe petituram, & feret:
Feret profectò, niſi parum notus mihi
Sit regis animus. Liber invidia, necis
In me odia populi verter, ut reor, libens:
Et ego peracta re, libenter id feram.
Odium, ultionis gaudio, maculam lucro
Penſabo. Turpe eſt eſſe atrocem fœminam,
Turpe: niſi reges eſſe inultos, turpius
Foret. Sed ambo proferunt pedem domo
Rex & Puella quo propior eſt ſpes, metus
Hoc gravius urit: cuncta fortunet Deus.

HERODES. PUELLA. REGINA.

Deliberatum quid rogares jam tibi
Satis videtur? PU. Sic ſatis; ſi quidem ſatis
Promiſſa regum certa ſint, & regia.
HE. Ne metue firma; teſtibus coram, fide
Sancita, regni poſſe dimidium mei,
Vel ſi quid animo carius regno eſt tuo.
Feres, volentem nulla vis averterit.
PU. Iſtud brevi jam quale ſit videbimus.
HE. Jam poſce; certum eſt. PU. Nil opus regno tuo
Mihi eſt, quòd æquè, rege te, meum reor,
Ac ſi ipſa teneam, rem facilem & æquam peto.
HE. Non ego, ſed ipſa, ne feras, tibi in mora es.
PU. Da in hac reciſum lance Baptiſtæ caput.
HE. Quod verbum ab ore temerè tibi, virgo, excidit?
PU. Non temerè, HE. Donum virgini indecens petis.
PU. Non indecorum eſt facinus hoſtem perdere.
HE. Hic igitur ira dignus hoſtis regia eſt?
PU. Is dignus ira eſt, ſcelere qui hanc meruit ſuo.
HE. Quod nunc remedium plebis odio reperiam?
PU. Parere populi eſt, imperare regium.
HE. Æqui imperare regium eſt. PU. Quod iniquum erat
Prius, imperando facere rex æquum poteſt.
RE. At imperandi lex facit regi modum.
PU. Si principi quod placuit eſt jus, jam modum
Non regibus lex, legibus ſed rex facit.
RE. Pro rege tamen me tyrannum perferet.
PU. At ſcepiro metuæ. HE. Metuit: & garrit tamen.
PU. Compeſce ferro. HE. Regna malè ſervat metus.
PU. Et regna vertit facile ſcelerum impunitas.
RE. Securus eſt, quem civium ſervat fides.
PU. Neceſſe reges eſt timeri, diligi
Neceſſe non eſt. HE. Odia crudelem premunt.
PU. In rege vulgò lenitas contemnitur.
RE. Hæc tota opinor, tendit huc oratio.
Promiſſi vana ut effluant. Nondum mihi
Datum videre noſſe quæ ſint munera.

Si honesta credis esse regi & turpia,
Quæ honesta vulgus credit esse & turpia,
Falleris ; amici, proximi, socer, gener,
Fratres, sorores, civis, hostis, pauperum
Sunt vincla : vana regibus vocabula.
Diadema quisquis induit capiti semel.
Vulgaris omnes ponat officii gradus.
Nil arbitretur turpe, quod regi utile :
Nullum indecorum facinus esse existimet,
Quæ salutis quod facit causa. Salus
A rege populi pendet : igitur consulit
Populi saluti, quisquis in regem est pius.
Tantine sanguis hujus erit homunculi,
Ut tu diebus sollicitus ac noctibus,
Non conquiescas ? deme nobis hunc metum,
Ceperis pudorem, vastiratem mœnibus,
Armis rapinas, civicum bellum omnibus.
Statuere magno oportet exemplo & novo,
Ut sacrosancta regna sint mortalibus.
Scelus patravit : scelere pellum est suo.
Si nil patravit, conjugi pereat tuæ.
Da conjugi hostem, conjugem si negligis,
Promissa redde filiæ rex & parens.
H E. Promissa certum est optimâ reddere fide :
At illa, si me consulet, sapientius
Optabit. R E. At, si consulet me, ne sua
Consilia mutet. H E. Itane : sic ne oportuit
Juratæ temerè ? sic puellæ me meam
Obstringere fidem ? sic salutem, regnum, opes,
Vitam, necemque fœminæ committere ?
R E. Promissa regum certa firmet veritas.
H E. Quando negare non licet, quod modò licet
Admoneo rursum, & oro ne quid sanguine,
Sexuque vestro, & regio culmine parum
Dignum patrare cogat iracundia.
R E. Hæc mitte, nostræ linque curæ cætera.
H E. De vate si quid statueritis durius,
Vestra illa culpa, vestrum erit periculum.
R E. Jam vindicata dignitas est regia,
Ne pateat ulli in posterum ludibrio :
Jam saxo populus pervicax de regibus
Loqui modestè vel malo dicat suo :
Et sine reges æqua iniquave imperent,
Æquo ferendo populus animo omnia putet.

CHORVS.

Davidis regnum, Solymæque turres,
Et locupletis Solomonis arces,
Unde tam dirus furor in Prophetas ?
Sanguinis justi sitis unde sæva ?
Quem decet normam pietatis esse,
Unicum est vitæ specimen scelestæ,
Furia, vis, cædes, dolus & rapinæ.
Sunt tuæ tirocinium palæstræ.
Non sacerdoti piacula nefandis
Fraudibus suadet cohibere dextras.
Cultor idoli populus reliquit
Omnium rerum Dominum & parentem.
Pro Deo lignum colitur, lapisque :
His calent aræ vitulis & agnis :

Et suæ dextræ simulacra adorat
Artifex, vitam sine lege truncum
Poscit, à muto eloquium precatur:
Pauperi dives, dominus ministro
Supplicat: ritus pereunt vetusti.
Te prophetarum cruor innocentum
Judicis magni capit ad tribunal:
Paupertas clamant, viduæque cœlum
Questibus implent
Ergo te justæ manet ultionis
Pœna, non mendax, nisi fallor, augur.
Namque qui fastus premit insolentes
Arbiter cœli, maris, atque terræ,
Spectat ex alto, lachrymasque plebis,
Et preces tristes meminit; manuque
Vindice infandi sceleris propinquas
Exiget pœnas: quibus intumescis,
Insolens victor tibi vertet arces;
Barbarus miles tua possidebit
Prædia, externo domino refundet
Vinitor fructus tuus; alta qua nunc
Surgit in cœlum Solomontis ædes,
Exterus messem faciet colonus.
Ergo dum præbet tibi pœnitendi
Numinis favor spatium, relictis
Turpiter vitæ vitiis peractæ,
Exteri ritus simulacra pelle,
Et sitim fraterni avidam cruoris,
Et famem argenti cohibe profanam.
Sed nec exactæ male pœnitebit
Te tuæ vitæ, meque sacra ab æde
Exteri ritus simulachra pelles,
Nec sitim fraterni avidam cruoris,
Nec famem argenti fugies profanam.
Ergo te pestis vitiosa carpet;
Te fames, bellum, macies, ægestas
Opprimet, donec merito rependes
Sanguine pœnas.

NVNCIVS. CHORVS.

NVN. Quis indicabit ubi reperiam gentium
Comites propheta, nuncium ut tristem feram?
CHO. Nisi forte properas, siste paulisper gradum,
Eloquere paucis, scire quid feras juvat.
NVN. At non juvabit scisse, scire quod cupis.
CHO. Ut ut se habent res, ne moram invide brevem.
NVN Scisti puella ab rege quid petiverit?
CHO. In lance vatis sibi caput cælum dari.
NVN. In lance vatis abstulit cælum caput.
CHO. O facinus atrox? ille cœlestis vigor,
Decusque vultus morte tristi emarcuit:
Et ora nuper plena sacro numine
Clausit perenni dira vis silentio.
NVN. Quid fles? inanes mitte questus fundere.
CHO. Quum flenda videam & audiam flendum negas?
NVN. Si flenda mors est, mortuos ille fleant
Quorum sepultæ spes jacent cum corpore;
Qui post soporis terminum brevissimi
Redditura membra non potant, & alteram
Superesse vitam. Mortuos miseri fleant,

Miseros

Miserosque tantum. Neminem facere potest
Fortuna miserum: similis insontem licet
Sontémque maneat terminus vitæ, tamen
Malè morietur nemo, qui vixit benè,
De genere miseros exitus si indices,
Miseros putabis tot patres sanctos, quibus
Crux, ensis, unda, flamma clausit spiritum.
Nam veritatis qui satellites occidit
Pro religione, patriisque legibus,
Omnibus illum prosequi bonis decet,
Votisque vitæ poscere similem exitum.
CHO. Verè profectò ea elocutus omnia:
At nos, opinio quos & errores trahunt,
Dum fata fugimus, fata stulti incurrimus.
Ignis pepercit, unda mergit: æris
Vis pestilentis æquori ereptum necat;
Bello superstes rabidus morbo perit.
Differre, non vitare fata dat Deus:
Et fœnerantur mortis in dies moras
Morbis, periclis, luctibus, molestiis;
Nec longa vita est aliud ac longi mali
Catena, mortis nexa ad usque terminum
Serie perenni. Nec ligati hoc vinculo
Servire miseri nos putamus: exitum
Quam servitutem potius exhorrescimus.

AVRELII PRVDENTII

Hymnus

DE MIRACVLIS CHRITI.

DA puer plectrum, choreis ut canam fidelibus
Dulce carmen & melodum, gesta Christi insignia.
Hunc Camœna nostra solum pangat, hunc lauder lyra.
Christus est quem rex sacerdos affuturum protinus
Infulatus concinebat voce, chorda, & tympano,
Spiritum cœlo fluentem per medullas hauriens.
Facta nos & jam probata pangimus miracula,
Testis orbis est; nec ipsa terra, quod vidit, negat;
Dominus Deum docendis proditum mortalibus.
Corde natus ex Parentis, ante mundi exordium
Alpha & ω cognominatur: ipse fons, & clausula
Omnium, quæ sunt, fuerunt, quæque post futura sunt.
Ipse jussit, & creata; dixit ipse, & facta sunt;
Terra, cœlum, fossa ponti, trina rerum machina,
Quæque in his vigent sub alto Solis & Lunæ globo.
Corporis formam caduci, membra morti obnoxia
Induit, ne gens periret primoplasti ex germine,
Merserat quem lex profundo noxialis Tartaro.
O beatus ortus ille, virgo cum puerpera
Edidit nostram salutem, fœta sancto Spiritu,
Et puer redemptor orbis os sacratum protulit.
Psallat altitudo cœli, psallant omnes Angeli:

Quidquid est virtutis usquam, p'allat in laudem Dei:
Nulla linguarum fileſcat, vox & omnis conſonet.
Ecce, quem vates venturis concinebant ſæculis.
Quem propheta rum fideles paginæ ſpoponderant,
Emicat promiſſus olim; cuncta collaudent eum.

Cantharis intus lympha fit falernum nobile,
Nuntiat vinum miniſter eſſe prompcum ex hydria,
Ipſe rex ſapore tinctis obſtupeſcit poculis

Membra morbis u ceroſa, viſcerum purredines
Mando, ut abluantur, inquit: fit ratum quod juſſerat:
Turgidam cutem repurgnant vulnerum piamina.

Tu perecnibus tenebris jam ſepulta lumina
Illinis limo ſalubri, ſacri & oris nectare:
Mox apertis hæc medela lux reducta eſt orbibus.

Increpas ventum furentem, quoi procellis triſtibus
Verrat æquor fundo ab imo, vexet & vagam ratem:
Ille juſſis obſecundat: mitis unda ſternitur.

Extimum veſtis ſacratæ ſurtim mulier attigit;
Protinus ſalus ſecura eſt: ora pallor deſerit:
Siſtitur rivus, cruore qui fluebat perpeti.

Exitu dulcis juventæ raptum ephebum viderat:
Orba quem mater ſupremis funerabat fletibus.
Surge, dixit; ille ſurgit, matri & addtaos redditur.

Sole jam quarto carentem, jam ſepulcro abſconditum
Lazarum jubet vigere, reddito ſperamine:
Fœtidum jam reductus rurſus intrat halitus.

Ambulat per ſtagna Ponti: ſumma calcat fluctuum,
Mobilis liquor profundi pendulam præſtat viam.
Nec fatiſcit unda ſanctis preſſa ſub veſtigiis.

Suetus antro buſtiali ſub catenis frendere,
Mentis impos efferatis percitus furoribus
Profilit, ruitque ſupplex, Chriſtum adeſſe ut ſenſerat.

Pulſa pettis lubricorum milleformis Dæmonum,
Corripit gregis ſuilli ſordida ſpurcamina,
Seque nigris mergit undis: fit pecus lymphaticum.

Quinque panibus pereſis, & gemellis piſcibus,
Affatim refecta jam ſunt accubantûm millia.
Fertque qualus tèr quaternus ſerculorum fragmina.

Tu cibus, panisque noſter, tu perennis ſuavitas:
Neſcit eſurire in ævum, qui tuam ſumit dapem,
Nec lacunam ventris impler, ſed fovet vitalia.

Clauſus aurium meatus, & ſonorum neſcius,
Furgat ad præcepta Chriſti craſſa quæque obſtacula,
Vocibus capax fruendis, ac ſuſurris pervius.

Omnis ægritudo cedit, languor omnis pellitur,
Lingua ſatur, quam verterna vinxerant ſilentia,
Geſtat & ſuum per urbem lætus æger lectulum.

Quin & ipſum, ne ſalutis inferi expertes forent,
Tartarum benignus intrat: fracta cedit janua:
Vectibus cadit revulſus cardo diſſolubilis.

Illa prompta ad irruentes, revertentes tenax,
Objice extrorſum recluſo porta reddit mortuos:
Lege verſa, limen atrum jam recalcandum patet.

Sed Deus dum luce fulva mortis antra illuminat,
Dum ſtupentibus tenebris candidum præſtat diem:
Triſtia ſqualentis æthere palluerunt ſidera.

Sol refugit, & lugubri ſordidus ferrugine
Igneum reliquit axem, ſeque mœrens abdidit:
Ferrur horruiſſe mundus noctis æternæ Chaos.

Solve

Solve vocem mens ſonoram, ſolve linguam mobilem:
ic tropæum paſſionis, dic triumphalem crucem:
ange vexillum, notaris quod refulget frontibus.
O novum cæde ſtupenda vulneris miraculum!
ine cruoris fluxit unda, lymphæ parte ex altera:
ympha nempe dat lavacrum, tum corona ex ſanguine eſt
Vidit anguis immolatum corporis ſacri hoſtiam,
idit, & ſellis perufti mox venenum perdidit:
ucius dolore multo colla fractus fibilat.
Quid tibi, profane ſerpens, profuit rebus novis
ſalma primum perculiſſe, verſipelli aſtutia?
iluit culpam recepta forma mortalis Deo
Ad brevem ſe mortis uſum Dux ſaluris dedidit,
ortuos olim ſepultos ut redire inſueſceret,
iſſoluris priſtinorum vinculis peccaminum.
Tunc patres, ſinſtique multi conditorem prævium
am revertentem ſecuti, tertio demum die
arnis indumenta ſumunt, deque buſti prodeunt.
Cerneres cute membra de favillis aridis,
rigidum venis reſumptis pulverem repeſcere,
ſſa, nervos, ac medullas glutino cutis tegi.
Poſt, ut occaſum reſolvit vitæ, & hominem reddidit.
rduum tribunal alti victor aſcendit Patris,
nclytam cœlo reportans paſſionis gloriam.
Magne Judex mortuorum, magne Rex viventium,
Dexter in parentis arce qui eluis virtutibus,
Omnium venturus inde juſtus ultor criminum.
Te ſenes, & te juventus, parvulorum te chorus,
Turba matrum virginumque, ſimplices puellulæ,
Voce concordes pudici perſtrepant concentibus.
Fluminum, lapſus, & undæ, litorum crepidines,
mber, æſtus, nix, pruina, ſilva, & aura, nox dies,
Omnibus te concelebrent ſæculorum ſæculis.

FINIS.

THE MITCHELL LIBRARY,
GLASGOW.